

STORTINGET

Dokument 15:10

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1351 - 1500
13.02.2023-24.02.2023

Innhold

1351. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. kristne iranere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	11
1352. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. frivillige organisasjoner, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	12
1353. Fra stortingsrepresentant Johan Aas, vedr. opprettelsen av polititjenestested i Engerdal, besvart av justis- og beredskapsminister.....	13
1354. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. Språkrådet, besvart av kultur- og likestillingsminister	14
1355. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. overgrep i idretten, besvart av barne- og familieminister.....	14
1356. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. NSMs tilsynsrapport med klareringsmyndighetene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	15
1357. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. krav til avløpsrensing, besvart av klima- og miljøminister	16
1358. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister	17
1359. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. at DiBK skal ha en mer fleksibel holdning, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	18
1360. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. oljefeltet Johan Sverdrup som Norges største klimaprojekt, besvart av klima- og miljøminister	19
1361. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. kollektivtilbud for folk med nedsatt funksjonsevne, besvart av samferdselsminister	19
1362. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. ungdom som ikke har fullført videregående opplæring, besvart av kunnskapsminister.....	20
1363. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. bistandsmidler, besvart av utviklingsminister	21
1364. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. børssensitiv informasjon lekket fra politisk ledelse i regjeringsapparatet, sentrale politikere utenfor politisk ledelse og fra ansatte i departement og underliggende etater, besvart av finansminister.....	22
1365. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. muligheten for at initiativ som Reading to Europe kan oppskaleres til nasjonalt nivå, besvart av kunnskapsminister	23
1366. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. fondet Mubadalas forestående oppkjøp av en andel i fiberleverandøren GlobalConnect, besvart av kommunal- og distriktsminister	24
1367. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. elektrifisering av Melkøya, besvart av olje- og energiminister.....	25
1368. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. å legge opp til ny prisjustering av statsbudsjettet for 2023, besvart av finansminister.....	26
1369. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. jordskjelvet i Syria, besvart av utenriksminister	26
1370. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. kritisk syke pasienter i Vest-Finnmark sendes omveien til sykehuset i Hammerfest, besvart av helse- og omsorgsminister	27
1371. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. jordskjelvfokene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	29
1372. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. E6 gjennom Lillehammer, besvart av klima- og miljøminister	29
1373. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. bygge firefelts vei gjennom Lågendeltaet, besvart av klima- og miljøminister	30
1374. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. rullestolbrukere, besvart av samferdselsminister.....	30
1375. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. det tyrkiske og syriske folk er hardt rammet av det voldsomme jordskjelvet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	32
1376. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. bimodale lokomotiv til kjøring på Nordlandsbanen, besvart av samferdselsminister	33
1377. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. Ortega-regimets brudd på menneskerettighetene, besvart av utenriksminister	34
1378. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo, vedr. effektiv behandling og godkjenning av masterne i rettsvitenskap ved henholdsvis UiS og UiA, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	35
1379. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. nivået på ytelser fra Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	35
1380. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. inntektsfordeling, besvart av kommunal- og distriktsminister	36

1381. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. tillitsreform i offentlig sektor, besvart av kunnskapsminister ..	37
1382. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. Tide Forsikring AS, besvart av finansminister	38
1383. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. dieseldrevne jernbaner, besvart av samferdselsminister	39
1384. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. Khrono, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	39
1385. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. arbeidsavklaringspenger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	40
1386. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. vegtrafikksaker, besvart av justis- og beredskapsminister	41
1387. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. at en del kommuner omgjør sykehjemsplasser til omsorgsboliger, besvart av helse- og omsorgsminister	42
1388. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. avklaringa om Andøya flystasjon, besvart av forsvarsminister	43
1389. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. reglene om innleie, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	44
1390. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. strømregningen, besvart av olje- og energiminister.....	45
1391. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. provenyet av den endringen regjeringen nå foreslår i strømstøtten til husholdningene for 2023, og for 2024, besvart av olje- og energiminister	45
1392. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. restaureringsarbeid ved Stavanger Domkirke, besvart av barne- og familieminister	46
1393. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. statlige ferieeiendommer, besvart av fiskeri- og havminister.	47
1394. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. stillingene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	48
1395. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. folkehøring i kun to av Kristiansands bydeler, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	49
1396. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. akuttituasjonen i Alta, besvart av helse- og omsorgsminister.....	50
1397. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. rovdyrjakt, besvart av klima- og miljøminister.....	51
1398. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. vernevedtak, besvart av klima- og miljøminister.....	52
1399. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. utreiseplikt, besvart av justis- og beredskapsminister	53
1400. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. rettssaken mot en rekke demokratiforkjempere i Hongkong og norske myndigheters tilstedeværelse, besvart av utenriksminister	54
1401. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. makrotallene for norsk økonomi, besvart av helse- og omsorgsminister.....	55
1402. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. «dobbelgaranti» for at flyktningstatus skal kunne opphøre, besvart av justis- og beredskapsminister.....	56
1403. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. å oppjustere nivået på bevilgningene i statsbudsjettet for 2023 i tråd med økte anslag for pris- og lønnsvekst, besvart av finansminister	56
1404. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. bestanden av Brisling i Oslofjorden, besvart av fiskeri- og havminister.....	57
1405. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. et unntak fra reglene i barnehageloven knyttet til kravet om selvstendig rettssubjekt, besvart av kunnskapsminister	58
1406. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. minsteytelsene til fattigdomsgrensen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	59
1407. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. soningstilbudet for kvinner som soner på Bredtveit, besvart av justis- og beredskapsminister	62
1408. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. tillitsreform i offentlig sektor, besvart av barne- og familieminister.....	62
1409. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. fullfinansiering av landstrøm for cruiseskip, besvart av klima- og miljøminister	63
1410. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. oppfølging av Pensjonsutvalgets rapport, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	64
1411. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. hvor mange av de som søker om familiegjenforening av ektefelle som gjør dette flere ganger med nye ektefeller, besvart av justis- og beredskapsminister	65
1412. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. marint verneområde i Korsfjorden, besvart av klima- og miljøminister	65

1413. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. kraft- og nettsituasjonen i Lofoten, besvart av olje- og energiminister	66
1414. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Nationalmuseet, besvart av kultur- og likestillingsminister	67
1415. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. mva-komp.for frivillige organisasjoner, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	68
1416. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. tillitsreform i offentlig sektor, besvart av justis- og beredskapsminister.....	69
1417. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. å identifisere nye kraftprosjekter i Nord-Norge, besvart av olje- og energiminister	70
1418. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. bruk av Forsvarets Bell-helikoptre, besvart av forsvarsminister	71
1419. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. å restaurere domkirken i Stavanger, besvart av barne- og familieminister.....	72
1420. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. at Sør-Afrika i den nåværende sikkerhetspolitiske situasjonen skal avholde militærøvelse med Russland og Kina, besvart av utenriksminister	73
1421. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Forsvarets håndtering av varslene som ble beskrevet av NRK 18. februar, besvart av forsvarsminister	73
1422. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. behovet for kulturkanon i store nasjonale kunstinstitusjoner, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	75
1423. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. helseforetaksmodellen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	76
1424. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. trakassering av og overgrep mot kvinnelege soldatar, besvart av forsvarsminister	76
1425. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. veiprosjektet E6 gjennom Lillehammer kommune, besvart av samferdselsminister.....	77
1426. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. utvidelse/kapasitetsøkning på sykehuset Østfold Kalnes, besvart av helse- og omsorgsminister.....	78
1427. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. at Statens legemiddelverk bryter loven og dermed hindrer at norske hjertesviktpasienter med bevart pumpefunksjon får tilgang til ny og viktig behandling, besvart av helse- og omsorgsminister.....	79
1428. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. gratis ferjestrekninger, besvart av samferdselsminister	80
1429. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. forsvarlig helsehjelp til pasienter ved Hammerfest sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister	81
1430. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. planprogram for reguleringsplanen E39 Stord-Os, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	82
1431. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. oversikt over kva reduksjon fylkeskommunane har gjennomført i sine budsjett innan samferdsel for 2023 kontra 2022, besvart av samferdselsminister.....	82
1432. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. tillitsreform i offentlig sektor, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	83
1433. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. rusreformen ikke ble vedtatt, besvart av justis- og beredskapsminister.....	84
1434. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. personer som melder fra om overgrep, trakassering og mobbing innenfor forsvarlets organisasjon, besvart av forsvarsminister	85
1435. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. forståelse for land som ikke fordømmer Russlands invasjon, besvart av statsminister	86
1436. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. å sikre en kostnad for grensekontroll som er konkurransedyktig, besvart av landbruks- og matminister	87
1437. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. struktur endringer i Helse –Nord, besvart av helse- og omsorgsminister.....	88
1438. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. nye stillinger i Fiskeridirektoratets, besvart av fiskeri- og havminister.....	89
1439. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. tilskuddet til utleieboliger, besvart av kommunal- og distriktsminister	90

1440. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. havvindutbyggingen (Utsira Nord), besvart av olje- og energiminister	91
1441. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. nye tog på Nordlandsbanen, besvart av samferdselsminister	92
1442. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. reindriftas arealgrunnlag, besvart av landbruks- og matminister	93
1443. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. miljøkriminalitet og korrupsjon i kommunal sektor, besvart av kommunal- og distriktsminister	94
1444. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. vertikal integrasjon og bruken av egne merkevarer (EMV) i daglegvaremarknaden, besvart av næringsminister	95
1445. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. endringer i Brukthandeloven, besvart av næringsminister	97
1446. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. større tyngde til barnets mening ved voksenadopsjon, besvart av barne- og familieminister	98
1447. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. virksomhetene i justissektoren, besvart av justis- og beredskapsminister	99
1448. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. jernbanepakke 4, besvart av samferdselsminister	99
1449. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. Equinors uttalelser om at de alltid vil prioritere verdiskapning, besvart av olje- og energiminister	100
1450. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. å halvere eller fjerne forbrenningsavgiften for avfallsforbrenningsanlegg som tar i bruk karbonfangst, besvart av olje- og energiminister	101
1451. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. kjønnsdelt svømmeundervisning, besvart av kunnskapsminister	102
1452. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. installasjon av TikTok på en statsråds tjenestetelefon, besvart av justis- og beredskapsminister	103
1453. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. de russiske fiskefartøyene som ikke ble kontrollert før avreise fra norsk havn, besvart av finansminister	104
1454. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. barn og unge som blir utsatt for omsorgssvikt/mishandling etter de har kommet til Norge på familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsminister	105
1455. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. varer underlagt eksportkontrollregelverket eller eller varer omfattet av sanksjonsregimet mot Russland, besvart av finansminister	106
1456. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. forskjellen på en gradert og ugradert statsrådstelefon, besvart av justis- og beredskapsminister	107
1457. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. initiativ til at også oppkjøring til mopedsertifikat vil unntas fra fraværgrensen, besvart av kunnskapsminister	108
1458. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. å kompensere for prisvekst for private aktører som har kontrakter for offentlig sektor, besvart av finansminister	108
1459. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. organisatorisk sammenslåing av primær- og spesialisthelsetjenesten i ett eller flere helseforetak, besvart av helse- og omsorgsminister	109
1460. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. at fastlegene bør få slippe å dokumentere fravær for elever i videregående opplæring, besvart av kunnskapsminister	110
1461. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. sikre at elevene får oppfylt sine rettigheter til spesialundervisning, besvart av kunnskapsminister	110
1462. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. Flekkefjord sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister	111
1463. Fra stortingsrepresentant Thorleif Fluer Vikre, vedr. fraflytting fra små øysamfunn, besvart av klima- og miljøminister	112
1464. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. Vy sine forslag til samlet drift for Østlandet som er oversendt Jernbanedirektoratet, besvart av samferdselsminister	113
1465. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. sammenslåing av primær- og spesialisthelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsminister	114
1466. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. fjerde energimarkedspakke fra EU, besvart av olje- og energiminister	114

1467. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. diskrimineringen av to betydelige grener i nordisk hestesport, besvart av landbruks- og matminister	115
1468. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. refsbare soldater, besvart av forsvarsminister	116
1469. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. forebygge, håndtere og sanksjonere seksuell trakassering og overgrep i Forsvaret, besvart av forsvarsminister	117
1470. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. tunnel på Rv 13 Lovraeidet-Rødsliane, besvart av samferdselsminister.....	119
1471. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. sikre reindriftens folkerettslige vern, besvart av olje- og energiminister	120
1472. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. opprettelse og lokalisering av nye politistillinger, besvart av justis- og beredskapsminister	120
1473. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. egenandeler ved sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	121
1474. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. regelverk og forståelse av hvordan mva kompensasjon skal behandles for kommunalt-/spillemiddelfinansierte, offentlige svømmehaller, besvart av finansminister	122
1475. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. grep for at alle elever får den spesialundervisningen de har krav på, besvart av kunnskapsminister.....	123
1476. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. Når ny strømstøtteordning, besvart av olje- og energiminister	124
1477. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. at Norge må tilbake betale barnetrygd, kontantytelser og stønader til enslig mor og far til øs-borgere helt tilbake til 1. januar 1994, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	125
1478. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. arbeidsavtaler for et havvindprosjekt i USA, besvart av næringsminister.....	126
1479. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. arbeidstilsynets rapport som baserte seg på ca. 1000 tilsyn, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	127
1480. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. veteraner som søker erstatning etter den såkalte kompensasjonsordningen som får avslag på sine søknader, besvart av forsvarsminister.....	128
1481. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. å sette ned salærkravet i store saker, besvart av justis- og beredskapsminister.....	128
1482. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. å ta initiativ overfor Bane Nor til at banevedlikehold planlegges lengre fram i tid, besvart av samferdselsminister.....	129
1483. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. kommunenes behov for økt tilskudd til utleieboliger, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	130
1484. Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. om levekår i byer og byområder, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	131
1485. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. prisdrivende intervjuer av personer som er innsidelistet, besvart av finansminister.....	132
1486. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. Baha'ier i Iran, besvart av utenriksminister	132
1487. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. oljepengebruken, besvart av finansminister.....	133
1488. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. varslarar i dei statleg eigde helseforetaka, besvart av helse- og omsorgsminister.....	134
1489. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. olje- og gassrelaterte arbeidsplasser i Østfold, besvart av olje- og energiminister	135
1490. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. IS og terroristorganisasjoner, besvart av utenriksminister.....	136
1491. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. legge til rette for å styrke norske aktører med norske lønns- og arbeidsvilkår, besvart av samferdselsminister.....	136
1492. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. domstolstrukturen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	137
1493. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. oljeskattepakken, besvart av olje- og energiminister	138
1494. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. resultat- og styringskrav til direktorater, besvart av justis- og beredskapsminister.....	139
1495. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wethrus Thorsvik, vedr. ekstra midler eller endre tildelingskriterier for tilsyn av barnevernsinstitusjoner, besvart av barne- og familieminister	140

1496. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. utenlandsadopsjon, besvart av barne- og familieminister.....	140
1497. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. trafikk på dagens E6-trasé forbi Lillehammer, besvart av samferdselsminister.....	141
1498. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. å hjelpe syke og uføre nordmenn i økonomisk nød hjem fra utlandet, besvart av utenriksminister	142
1499. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. en ung Iransk kvinne som har blitt utsatt for tvangsekteskap og vold i Iran, besvart av justis- og beredskapsminister	143
1500. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. at tilbud om utdanning til synspedagog og audiopedagog på NTNU legges ned, besvart av kunnskapsminister.....	144

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1351 - 1500) for sesjonen 2022-2023**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	1354, 1356, 1468, 1469
Amundsen, Per-Willy (FrP)	1366, 1386, 1452, 1456
Aydar, Seher (R)	1358, 1371
Bergstø, Kirsti (SV)	1379, 1385
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1394, 1399, 1444, 1488
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1499
Breivik, Ane (V)	1410, 1412
Bøe, Erlend Svardal (H)	1465
Ellingsen, Cato Brunvand (SV)	1484
Elvestuen, Ola (V)	1360, 1404, 1466, 1473
Eskeland, Liv Kari (H)	1430, 1491
Fagerås, Mona (SV)	1374, 1413, 1441
Farahmand, Mahmoud (H)	1382
Fiskaa, Ingrid (SV)	1369, 1424, 1470
Foss, Ingunn (H)	1416, 1492, 1494
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1478
Gulati, Himanshu (FrP)	1384, 1415, 1451
Hagen, Carl I. (FrP)	1364
Halleland, Terje (FrP)	1390, 1391, 1436, 1476
Haltbrekken, Lars (SV)	1383, 1433, 1442
Hansson, Rasmus (MDG)	1393
Haug, Kristoffer Robin (MDG)	1397, 1398, 1482, 1493
Hjemdal, Silje (FrP)	1355, 1414, 1467, 1496
Hoksrud, Bård (FrP)	1427, 1429
Hussein, Marian (SV)	1437
Johnsen, Tor André (FrP)	1472
Jønnes, Kari-Anne (H)	1372, 1373, 1425, 1432
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	1443
Kristensen, Turid (H)	1352
Kristjánsson, Mímir (R)	1406, 1419, 1498
Limi, Hans Andreas (FrP)	1401, 1474
Listhaug, Sylvi (FrP)	1363, 1434, 1435
Lund, Tobias Drevland (R)	1351
Lunde, Heidi Nordby (H)	1368
Lønseth, Mari Holm (H)	1483
Marhaug, Sofie (R)	1367, 1440, 1449
Martinussen, Marie Sneve (R)	1403
Melby, Guri (V)	1400
Molberg, Anna (H)	1389, 1479
Moxnes, Bjørnar (R)	1418, 1421
Njåstad, Helge André (FrP)	1357, 1359, 1438, 1439
Nyholt, Hege Bae (R)	1497
Ojala, Irene (PF)	1370, 1396

Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	1387, 1388, 1477
Orten, Helge (H)	1485, 1487
Pettersen, Tage (H)	1408, 1422, 1446
Raja, Abid (V)	1362, 1405, 1460, 1461
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1471
Sanner, Jan Tore (H)	1381
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	1462
Schou, Ingjerd (H)	1420, 1486
Skjelstad, André N. (V)	1361, 1376, 1464
Steffensen, Roy (FrP)	1457, 1458
Stensland, Sveinung (H)	1380, 1392, 1447
Stokkebø, Aleksander (H)	1378
Stordalen, Morten (FrP)	1448
Sve, Frank Edvard (FrP)	1428, 1431
Søreide, Ine Eriksen (H)	1453, 1455
Thorheim, Bård Ludvig (H)	1417
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	1395, 1407, 1495
Trellevik, Ove (H)	1365, 1409
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	1423, 1459
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	1450
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	1480
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	1377
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1481
Vikre, Thorleif Fluor (FrP)	1463
Westgaard-Halle, Lene (H)	1445
Wiborg, Erlend (FrP)	1411, 1426, 1489, 1490
Wold, Grete (SV)	1375, 1402, 1454
Øvstegård, Freddy André (SV)	1475, 1500
Aas, Johan (FrP)	1353

STORTINGET

Dokument 15:10

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1351

Innlevert 13. februar 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 15. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden at kristne iranere som ikke har hatt ledende stillinger innad i sine menigheter her i Norge ikke risikerer å bli forfulgt for sin tro hvis de returneres til Iran?

BEGRUNNELSE:

NRK kunne forrige uke fortelle om en kristen mann fra Iran som nettopp har fått ankesaken sin avvist av Høyesterett og som dermed skal sendes ut av landet. Mannen kom til Norge i 2009 og konverterte til kristendommen kort tid etter. Mannen har vært aktivt medlem i både bibelgrupper og engasjert seg i menighetsarbeid. I den nå rettskraftige dommen pekes det til at mannen ikke har hatt en ledende kristen rolle og at det «ikke foreligger en reell fare for forfølgelse dersom han blir passivt medlem i en iransk kirke» i hjemlandet.

Regimet i Iran forfølger kristne som fiender av staten og alle som deltar i såkalt ulovlig kristen aktivitet risikerer forfølgelse, tortur og i verste fall henrettelse. Organisasjonen NOAS har uttrykt sterk bekymring for mannens situasjon og trygghet dersom han sendes tilbake til Iran, og legger også til at de omfattende demonstrasjonene som har vært i landet de siste månedene har forverret menneskerettighetssituasjonen i landet ytterligere. Det bes om at statsråden svarer på om det skal være nødvendig å ha ledende roller innenfor en kristne menigheter for å bli akseptert som kristne.

Svar:

Etter utlendingsloven er det Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler enkeltsaker etter loven. Det er altså UDI og UNE som avgjør om vilkårene for beskyttelse (asyl) er oppfylt. Et helt sentralt vilkår for å få beskyttelse er at utlendingen risikerer forfølgelse eller står i reell fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff ved tilbakevending til hjemlandet. Hvorvidt dette er tilfelle i en konkret sak, er vurderinger jeg ikke har myndighet til å gå inn i eller kan overprøve med mindre saken gjelder grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn.

Generelt vil landinformasjon som beskriver situasjonen for bestemte grupper asylsøkere i deres hjemland være viktig i alle asylsaker for å kunne vurdere om det er fare for forfølgelse eller overgrep ved retur. UDI og UNE følger situasjonen i ulike land tett for å sikre at de har oppdatert informasjon til enhver tid.

Også når det gjelder såkalte konvertittsaker skal UDI og UNE vurdere om det foreligger fare for forfølgelse eller andre overgrep ved retur. Spørsmålet er hva vedkommende rent faktisk kommer til å gjøre og dermed risikere. Viktige momenter i denne vurderingen vil være hvordan konvertitten har opptrådt i Norge og hvilke aktiviteter og posisjoner vedkommende ev. har hatt her, og i tillegg på hvilken måte det er grunn til å tro at vedkommende vil utøve sin tro etter retur.

Jeg tilføyer at dersom en utlending mener at et endelig avslag i en asylsak er fattet på uriktig grunnlag, kan

saken bringes inn for norske domstoler, noe jeg forstår er gjort i den konkrete saken du viser til.

SPØRSMÅL NR. 1352

Innlevert 13. februar 2023 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 20. februar 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for at idretten, og eventuelt også andre frivillige organisasjoner, får de nødvendige verktøyene for å kunne forebygge og håndtere seksuell trakassering og overgrep?

BEGRUNNELSE:

TV2 har i flere saker nylig satt søkelys på hvordan varsler om seksuell trakassering og overgrep begått av trenere i idretten har kunnet pågå i flere år, uten at utøvere og foreldre til mindreårige har nådd frem med sine varsler og bekymringer. Trenere det har blitt varslet mot har kunnet fortsette som trenere, også i nye klubber, selv etter mange varsler om til dels grov trakassering og overgrep.

Det fremkommer opplysninger om at idretten mangler tilstrekkelige verktøy for å kunne håndtere slike varsler på en god måte. Det synes som om lover og regelverk setter så strenge begrensning at idretten sentralt ikke har anledning til å lagre opplysninger som vil gjøre det mulig å sørge for at trenere utestenges og klubber på en god nok måte advares mot å ansette trenere som har begått overgrep eller trakassert utøvere tidligere.

Det kan synes som om lovverket hindret idretten i å lagre informasjon om, og sørge for å ha oversikt over, overgripere som kan hjelpe klubbene. Det er riktig at det skal stilles strenge krav til behandling av personopplysninger, men det kan ikke være slik at personopplysning-sloven fører til at barn og unge ikke beskyttes mot seksuell trakassering og overgrep.

Idretten, og eventuelt andre frivillige organisasjoner, må få bedre verktøy for å sørge for at barn og unge ikke blir utsatt for slike overgrep på arenaer som i utgangspunktet skal være trygge og gode.

Svar:

Idretten er sammen med andre frivillige organisasjoner blant våre viktigste oppvekstarenaer. Bred og inkluderende deltakelse på disse arenaene er en sentral prioritet

for regjeringen. Trygge rammer for barn og unges deltakelse er en forutsetning for å realisere dette målet. Jeg vil bidra til at idretten og andre frivillige organisasjoner er så godt rustet som mulig i dette viktige arbeidet.

Forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep er avgjørende for at alle skal kunne føle seg trygge når de deltar i idrettslag og andre frivillige organisasjoner. Frivillige organisasjoner skal ha nødvendige verktøy for å kunne drive et effektivt arbeid på dette området.

Derfor jobber vi nå med å få på plass ytterligere verktøy. Kultur- og likestillingsdepartementet og Norges idrettsforbund har en konstruktiv dialog om behovet for å regulere behandling av særlige kategorier personopplysninger, samt opplysninger om straffedommer og lovover-tredelser i lov. I 2022 og 2023 har det vært en rekke møter og jevnlig korrespondanse på administrativt nivå.

Departementet sendte i juni 2022 ut høringsforslag om ny lov om behandling av personopplysninger for antidopingformål og arbeid mot manipulering av idrettskonkurranser. På det tidspunktet var det ikke tilstrekkelig avklart hvilke øvrige behov idretten hadde til at andre formål kunne inngå i høringsnotatet.

Som følge av dialogen med Norges idrettsforbund i fjor høst, ba departementet 26. oktober 2022 NIF om å ytterligere konkretisere idrettens behov. Dette ble fulgt opp med et møte

2. november. I sitt svar 1. februar 2023 skriver NIF at de har behov for å behandle særlige kategorier personopplysninger eller opplysninger om straffedommer og lovover-tredelser i arbeidet med å forebygge og reagere mot tilfeller av trakassering, vold, overgrep, økonomiske misligheter og andre straffbare forhold.

Basert på dialog med Datatilsynet og Justis- og beredskapsdepartementet, er det departementets vurdering at de formålene NIF har spilt inn fremdeles ikke er tilstrekkelig avgrensede til å kunne gi et behandlingsgrunnlag i lov.

Sammen med Norges idrettsforbund jobber vi derfor nå med å ytterligere konkretisere behovene idretten har. Så snart vi har dette klart, vil vi vurdere muligheten for å

etablere et behandlingsgrunnlag i lov. Jeg kan ikke nå gi en spesifikk framdriftsplan for framleggelse av et lovforslag, men dette arbeidet har høy prioritet.

Seksuell trakassering og overgrep er et tema som berører frivillige organisasjoner generelt, og det er derfor viktig å vurdere behovene til frivillig sektor som helhet i

det videre arbeidet. Vi skal finne gode og sikre løsninger som er tilpasset frivillighetens behov og som ikke pålegger dem et ansvar det blir for vanskelig å følge opp. Det overordnede målet er at frivillige organisasjoner skal være en trygg arena for barn og unge.

SPØRSMÅL NR. 1353

Innlevert 13. februar 2023 av stortingsrepresentant Johan Aas

Besvart 20. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at opprettelsen av polititjenestested i Engerdal ikke vil medføre redusert bemanning ved noen av de eksisterende polititjenestestedene i Innlandet politidistrikt?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har besluttet opprettelse av nye polititjeneststeder, herunder i Engerdal. Dette til tross for at politiets egen fagforening, Politiets Fellesforbund, mener at midlene burde vært prioritert på økt patruljering og økt forebygging ute blant folk fremfor etablering av flere kontorplasser. Det vises til at statsråden i en uttalelse til NRK den 06.01.23 sier:

«Dette er friske penger med bevilgning i statsbudsjettet for 2023, sier Mehl.»

I den samme saken uttaler også lederen for Politiets Fellesforbund seg slik:

«Vi mener dessuten pengene her til disse nye stedene er omfordeling fra noe annet. Det er egentlig et dårligere politibudsjett pga. prisvekst og andre forhold.»

Med den uenigheten som fremgår av nevnte NRK-sak, vil spørsmålsstiller be om en garanti fra statsråden om at etableringen av polititjenestested i Engerdal ikke vil medføre redusert bemanning ved noen av de eksisterende polititjenestestedene i Innlandet politidistrikt.

Svar:

Regjeringen har gitt tydelige signaler om at opprettelsen av nye tjenestesteder skal bidra til å styrke polititjenesten og sikre flere politifolk i hele landet. Dette gjelder også i Engerdal. Det er lagt til grunn i oppdraget gitt til Politidi-

rektoratet at de nye tjenestestedene ikke skal medføre redusert bemanning ved eksisterende polititjeneststeder. I statsbudsjettet for 2023 ble det besluttet å sette av 75 mill. kroner til lokalt politi over hele landet, blant annet for å få flere politifolk i lokalsamfunnene og dekke opprettelse og drift av alle tjenestestedene som etableres i 2023. Midler til dette er fordelt til de aktuelle politidistriktene.

Regjeringen har også etablert 100 nye studieplasser ved Politihøgskolen fra 2022, som videreføres i 2023. Dette er en viktig del av målet om å sørge for flere politifolk, både ved eksisterende og nye tjenestesteder.

SPØRSMÅL NR. 1354**Innlevert 13. februar 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 21. februar 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Hva er bakgrunnen for at Språkrådet ikke har fått møte politisk ledelse i Kultur- og likestillingsdepartementet det siste året?

BEGRUNNELSE:

Språkrådet er statens forvaltningsorgan i språkspørsmål og følger opp den norske språkpolitikken på oppdrag fra Kultur- og likestillingsdepartementet. Språkrådet arbeider for å styrke det norske språket og språkmangfoldet i landet.

Søndag kveld publiserte Aftenposten et innlegg fra styret i Språkrådet der det kom fram at styret vurderer å trekke seg fra sine oppgaver, fordi de ikke har oppnådd dialog med politisk ledelse i Kultur- og likestillingsdepartementet siden januar i 2022.

Språkrådet oppgir at de ønsker et møte med politisk ledelse for blant annet å ta opp den stadig økende bruken av engelsk på bekostning av norsk innenfor en rekke samfunnsområder, deriblant universitets- og høgskolesektoren, samt vilkårene for nynorsk og de utsatte urfolks- og minoritetsspråkene.

Svar:

Styreleder i Språkrådet ble invitert til møte med politisk ledelse i departementet i januar 2022, mindre enn tre

måneder etter at regjeringen tiltrådte. I tillegg er det gjennomført etatsstyringsmøter mellom Språkrådet og Kultur- og likestillingsdepartementet to ganger i 2022. I desember 2022 inviterte statssekretærene i Kunnskapsdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet til et møte om norsk fagspråk, der også Språkrådet deltok. Regjeringen informerte i møtet at vi vil utvikle en handlingsplan for norsk fagspråk. I samme møte varslet politisk ledelse at Språkrådet vil være en viktig aktør i utviklingen av handlingsplanen, og at det vil avholdes flere treffpunkt i løpet av våren mellom Språkrådets ledelse og politisk ledelse. Utover dette er det tett og løpende kontakt mellom administrasjonen i Språkrådet og departementet om faglige og administrative spørsmål.

Jeg er enig med styret i Språkrådet i at det er en stor og viktig samfunnsoppgave å sikre norsk språk og minoritetsspråkene våre. Derfor har regjeringen prioritert arbeidet med forslag til en boklov, et av de viktigste tiltakene for å sikre norsk språk. Vi har styrket bibliotekene, innkjøpsordningene for sakprosa og er i gang med å utvikle en leselyststrategi. Det å sikre at alle har tilgang på den litteraturen som er riktig for seg, på norsk, er en tydelig prioritet for regjeringen. Vi prioriterte derfor språk, leselystorganisasjoner og litteraturfeltet i statsbudsjettet for 2023, og økte budsjettet til Språkrådet med 1 mill. kroner i et ellers stramt budsjett.

SPØRSMÅL NR. 1355**Innlevert 13. februar 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 21. februar 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hva regjeringen har gjort konkret for å sikre trygge fritidsaktiviteter og styrke kampen mot overgrep i idrett etter hun skrev sitt svarbrev til dokument 8:193 S, og vil statsråden erkjenne at forebygging av overgrep også er et stort politisk ansvar?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har det vært en rekke saker i media om seksuell utnyttelse av og overgrep mot barn i idretten og andre fritidsaktiviteter. I helgen hadde TV2 flere rystende reportasjer og artikler om hvordan flere har opplevd at systemet svikter når man melder fra eller anmelder overgrep.

Dette viser at problemene og utfordringene er mange men at det ikke gjøres nok for å sikre barn og utøvere trygghet.

At dette samfunnsproblemet ikke tas skikkelig tak i var bakgrunnen for at jeg og andre representanter fra Frp fremmet Representantforslag 193 S (2021–2022) om trygge fritidsaktiviteter.

Forslagene i Innst. 370 S (2021–2022) ble dessverre nedstemt av bla regjeringspartiene Ap og Sp under henvisning til statsråd Toppes svarbrev i saken.

I svarbrevet ble flere tiltak beskrevet og noe av politikken fra regjeringen omtalt, men svært lite har skjedd siden FrPs forslag ble nedstemt. Nå har det gått snart et år og vi må stadig lese om fortvilelse fra dem som opplever det som at regjeringen ikke tar dette alvorlig nok da det ikke oppleves som prioritert.

Det kan tyde på at det er på overtid at barneministeren tar et initiativ overfor kulturminister og ikke minst justisminister for å ta grep og å vise evne til vise handling. Nå må noe skje.

Svar:

Førebygging av overgrep er eit stort politisk ansvar. Idrett og fritidsaktivitetar skal vere trygt for barn å drive med. Overgrep i idretten og andre fritidsaktivitetar er alvorleg kriminalitet og krenkingar ingen barn skal oppleve. Eg er oppteken av at alle barn skal ha høve til å drive med fritidsaktivitetar og oppleve fellesskap, meistring og glede. Då må det vere trygt å delta.

SPØRSMÅL NR. 1356

Innlevert 13. februar 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 20. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan planlegger statsråden å følge opp NSMs tilsynsrapport med klareringsmyndighetene?

BEGRUNNELSE:

Ifølge VG skal NSMs tilsynsrapport med klareringsmyndighetene som statsråden bestilte i mai/juni forrige år, nå ha blitt forelagt statsråden. Ifølge VG skal to av NSMs hovedfunn være knyttet til at praksis for sikkerhetsklaring varierer mellom de ulike klareringsmyndighetene og usikkerhet rundt tolkning og praktisering av regelver-

Sidan eg svarte på Representantforslag 193 S (2021–2022) om trygge fritidsaktivitetar har Regjeringa haldt fram med arbeidet for å beskytte barn og unge mot overgrep og trakassering. Eg løfta fram den varsla opptrappingsplanen mot vald og overgrep mot barn og vald i nære relasjonar. Opptrappingsplanen skal etter planen vere klar i 2023. Planen skal mellom anna auke kjennskapen til avverjeplikta, som gjer alle plikt til å søke å motverke straffbare handlingar. Eg viste òg til stortingsmeldinga om seksuell trakassering, som mellom anna skal kartleggje omfanget av, og foreslå tiltak mot, seksuell trakassering på kultur- og fritidsarenaer. Meldinga skal vere klar våren 2024, og blir eit viktig dokument for å tryggje fritidsaktivitetar. Det er som tidlegare nemnd, Justis- og beredskapsdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet som er hovudansvarlege for dei to arbeida, i tett samarbeid med andre røynde departement.

Eg viser og til Kultur- og likestillingsdepartementet sin dialog med Norges idrettsforbund om behovet for nærare lovregulering for handsaming av personopplysningar og opplysningar om straffedommar og lovbrøt. Vi er oppteken av at frivilligheita skal ha system og høve til å behandle dei opplysningane som er naudsynte for å førebyggje og handtere overgrep og trakassering.

Eg viser òg til i skriftleg spørsmål nr. 1352 til kultur- og likestillingsministeren, og hennar svar om korleis ho vil leggje til rette for at frivilligheita får dei naudsynte verktøya for å førebyggje, oppdage og handtere seksuell trakassering og overgrep.

ket når man håndterer saker med mangelfull personhistorikk. Det framstår som at det er et behov for å profesjonalisere praksis rundt klarering, og å forbedre styringen og samhandlingen mellom de ulike enhetene som er involvert. I alle tilfeller er felles og delte retningslinjer, gjennomsliktighet i den grad det er mulig og forutsigbarhet er essensielt for å sikre rettsikkerheten til den enkelte som har behov for klarering for å utøve yrket sitt. Det er også essensielt at søkere som ikke oppfyller kravene til klarering får søknaden avslått.

Svar:

Jeg vil først understreke at tilsynet har avkreftet at toppledere, eller andre ledere i høyere stilling i ulike deler av statsforvaltningen, gis en særbehandling ved vurdering av sikkerhetsklarering. Det er betryggende.

Myndighetenes arbeid med sikkerhetsklareringer bidrar effektivt til å motvirke innsidetrusselen, og dermed styrke vår nasjonale sikkerhet. Regjeringen har et politisk mål om at sikkerhetsklareringer skal baseres på individuelle vurderinger som ivaretar rettighetene til den enkelte som skal klareres på en god måte. Det stilles i så måte høye krav til kvaliteten i vurderingene som gjøres av klareringssmyndighetene.

I lys av den sikkerhetspolitiske situasjonen vi står i, opplever klareringsmyndighetene en sterkt økt etterspørsel om klarering av personell fra mange sektorer. Dette gir stor pågang og utfordrer både kapasitet og effektivitet, så vel som sikkerhet og rettssikkerhet.

Departementet har igangsatt et arbeid med å følge opp funnene og konklusjonene som følger av rapporten. Det vil blant annet sendes brev til de ulike klareringsmyndighetene der de bes om å følge opp de funnene som er gjort, samt gjøre en vurdering av om og evt. konsekvenser funnene har hatt.

Regjeringens politiske mål er å sørge for at klareringssinstituttet på en rettssikker og tillitvekkende måte bidrar til økt nasjonal sikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 1357

Innlevert 13. februar 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 24. februar 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kan statsråden sjå for seg at kommunane der kostnadane med rensing ikkje står i stil med effekten, får hjelp av staten til å dekke kostnadane, eller får fritak frå reinsekrevet, eventuelt, vil statsråden vera positiv til å endre avskrivingsreglane?

GRUNNGJEVING:

EU sitt vassdirektiv verkar (for ein lekmann) å opne for å dispensere frå miljøkrav, dersom kostnaden ved å implementere dei ikkje er proporsjonale med effekten. Mellom anna gjennom Vassdirektivet Artikkel 4, kapittel 4 a) ii), men og andre stadar. Innbyggarane i Stord Kommune er sterkt råka av direktivet sine krav til avløpsrensing, noko ein har gjort greie for i tidlegare spørsmål frå rep. Sigbjørn Framnes, dokument 15:2231 (2021-2022). Utføringa av rensing vil påføra innbyggarane store kostnader. Hovudgrepa (avløpsrenseanlegg) vil ikkje gi målbar effekt på tilstanden i resipienten, som er god.

Ein utfordring som forsterkar problemet er at kommunane normalt skriv av investeringar på maksimalt 40 år. Investeringar i VA har gjerne levetid på meir enn 100 år. Å endre avskrivningstida vil bidra til å senke kommunale gebyr, men og til ei meir rettferdig fordeling av kostnader over generasjonane.

Svar:

Rensning av avløpsvann er helt nødvendig. Avløpsvann inneholder blant annet fosfor, nitrogen, organisk stoff, bakterier, virus, miljøgifter, så vel som avfall, som av ulike grunner havner i avløpssystemet. Uten rensning vil alt dette kunne slippes rett ut i naturen, til skade for miljø, mennesker og verdiskapning. Det er også store brukere og resipienter knyttet til vann.

I utgangspunktet skal utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser gjennomgå primærrensning og sekundærrensning. Kravene følger av forurensningsforskriften, og jeg kommer ikke til å legge opp til automatisk fritak fra kravene for noen typer kommuner. Overholdelse av kravene er viktig for miljøet.

Kommunen er ansvarlig for bygging, drift og vedlikehold av kommunale avløpsanlegg. Kommunen kan kreve dekning av kostnadene etter selvkost gjennom vann- og avløpsgebyret i tråd med prinsippet om at forurenser skal betale. Dette mener jeg er en god ordning. Kommunen kan også velge å finansiere utbygging gjennom ordinære budsjettmidler. Dersom staten skal gå inn å dekke kostnadene ved enkelte anlegg vil det bryte med forurenser betaler prinsippet.

Som representanten er inne på, påvirker avskrivningstiden i selvkostregnskapet størrelsen på gebyret. Det følger av selvkostforskriften at avskrivningen skal skje over det utnyttbare levetiden til anlegget. Altså kan kom-

munene basere gebyrene på avskrivningstider som varer lengre enn 40 år, dersom anlegget har en forventet levetid utover dette. Derimot må kommunene legge til grunn en avskrivningstid for rensesanlegg på maksimalt 40 år i årsregnskapet, av hensyn til at avdragstiden på kommunens lån ikke skal være for lang.

For øvrig vil de samlede rentekostnadene øke når avskrivningstiden i selvkostregneskapet øker. Det vil si at

samlede kostnader for nåværende og fremtidige innbyggere blir større, selv om det utjevnes over flere år.

Regelverket gir altså kommunene anledning til å benytte lange avskrivningstider for å redusere gebyrene til innbyggerne, og det ligger til kommunene om de vil benytte dette handlingsrommet. Kommunene må imidlertid veie dette opp mot budsjettmessige og administrative hensyn.

SPØRSMÅL NR. 1358

Innlevert 13. februar 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 21. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Gjentatte ganger ser vi at Helseministeren peker på helseforetakene og understreker at det er de som har ansvar for sykehusene og at det er opp til dem hvordan de utformer tjenestene, også når det er i strid med politiske vedtak. I 2020 vedtok Stortinget at Kirkenes sykehus skal øke sin intensivkapasitet fra nivå 1 til 2. Nå står tilbudet i fare. I spørsmål om det viste helsedepartementet nylig til at det er opp til Finnmarkssykehuset.

Hva er vitsen med å gjøre vedtak på Stortinget hvis det uansett er opp til helseforetakene?

Svar:

Anmodningsvedtaket fra 2020 om å sørge for intensivvirksomhet på nivå 2 ved sykehuset i Kirkenes har blitt fulgt opp. I et foretaksmøte i juni 2020 ble Helse Nord RHF bedt om å vurdere nivådeling av intensivavdelingene i regionen på bakgrunn av daværende erfaringer og Stortingets anmodningsvedtak. I juni i fjor informerte Helse Nord RHF om at intensivvirksomheten ved sykehuset i Kirkenes var tilsvarende nivå 2 (1 sengeplass i kategori 3 etter nye definisjoner).

Finnmarkssykehuset HF har vurdert om de kan opprettholde beredskapen tilsvarende nivå 2 (kategori 3 etter nye definisjoner), da det medfører redusert kapasitet til å håndtere andre pasientgrupper. Styret i Finnmarkssykehuset HF har bestemt at dagens bemanning skal opprettholdes i påvente av en pågående utredning og risikoanalyse av saken. Utredning, risikoanalyse og sak til styret skal være klar til styremøtet den 29. mars 2023. Samtidig er det viktig å nevne at prehospital tjeneste er vesentlig styrket i Kirkenes de siste årene, noe som gir økt

og bedre transportkapasitet. Fra 2019 ble ambulansesykehuset bemannet med anestesilege, og fra 2020 er det etablert legehelikopter ved sykehuset.

SPØRSMÅL NR. 1359**Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 20. februar 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Vil statsråden anbefale at DiBK skal ha en mer fleksibel holdning og ikke straffe disse bedriftene – som tross alt holder DiBK løpende orientert?

BEGRUNNELSE:

Vinterhager Sørlandet AS og mange andre bedrifter i samme bransje har mottatt et brev fra DiBK om at de pålegges å oversende produktinformasjon for metallkonstruksjonen i drivhusene som de produserer, distribuerer og/eller importerer. Bedriften tok etter dette kontakt med fabrikkens som de importerer fra. Fabrikkens har satt i gang prosessen med å skaffe de sertifiseringene som DiBK krever, men å skaffe seg dette tar tid og vil derfor ikke rekke fristen som DiBK har satt. Bedriften har hele veien hatt dialog med DiBK og forklart situasjonen, samtidig som de har delt dokumenter som har blitt benyttet i Danmark i håp om at det kunne svare på det DiBK etterspurte. Likevel fikk bedriften etter nyttår et nytt brev fra DiBK som viser null forståelse. DiBK har krevd omsetning og markedsføringstopp, eller bli møtt med tvangsmulkt på 1 800 kr per dag og 9 000 kr per uke frem til dokumentasjonen kommer. Mange andre bedrifter i denne bransjen opplever den samme holdningen fra DiBK.

Direktoratet for byggkvalitet ba bedriftene sende følgende dokumentasjon på den bærende konstruksjonen til et drivhus i stål eller aluminium:

- CE-merke i henhold til NS-EN 1090-1:2009+A1:2011
- Ytelseserklæring på norsk, svensk eller dansk
- Monteringsanvisning på norsk, svensk eller dansk
- Dokumentasjon på utført tredjepartskontroll iht. attestasjonssystem 2+

For fabrikkens og andre drivhusprodusenter på markedet er dette helt nytt, og fabrikkens har ikke møtt med disse kravene i noen andre land i Europa. Salg av drivhus står for en stor andel av omsetningen, og DiBK rigide holdning vil derfor ramme Vinterhagen Sørlandet AS og flere andre bedrifter i samme situasjon hardt.

Svar:

Eg kjenner ikkje detaljane i saka som stortingsrepresentanten viser til. Sidan mitt departement er klageorgan for vedtak som blir fatta i denne saka, kan eg ikkje gå inn i denne men svare på generelt grunnlag.

Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) har ansvaret for å føre tilsyn med at byggjevarer som blir selt har nødvendig og rett produktdokumentasjon. Gjennom EUs byggjeveforordning er det stilt felleseuropeiske reglar om marknadsføring og dokumentasjon av eigenskapane til byggjevarer. Drivhus er etter forordninga ei byggjeve. Etter forordninga har både produsent, importør og dei som sel ansvar for å kunne leggje fram dokumentasjon på byggjevare. Dei har også ansvar for at byggjevare ikkje blir marknadsført på ein misvisande måte. Dette er krav som EU meiner er nødvendig for å sikre at bedrifter har like rammevilkår, og varetek tryggleiken til dei som kjøper og bruker byggjevare.

Krava i byggjeveforordninga er gjennomført i Noreg gjennom ein eiga forskrift, byggeveforskriften. Denne har gjeldt sidan januar 2014. Det har vore krav til dokumentasjon av byggjevarer sidan 1996. Krav til dokumentasjon av byggjevarer er med andre ord ikkje noko nytt for bedrifter.

Det er ikkje tvil om at krava som EU stiller gjennom byggjeveforordninga, og som vi er forplikta til å følgje opp, er omfattande. Eg forstår at slike krav kan vere tynande for ulike verksemdar. Eg er også opptatt av at ein skal søke å finne fleksible løysingar innanfor rammene av regelverket som Noreg er bunde av.

På generelt grunnlag meiner eg at det ikkje er urimeleg å stille krav om at bedrifter som anten produserer, importerer eller sel byggjevarer, kan leggje fram dokumentasjon som viser at grunnleggande krav til mellom anna bereevne er oppfylt, og at det følger med monteringsanvisning for korleis byggjevare skal bli satt opp. Saka som representanten Njåstad syner til kan eg imidlertid som sagt ikkje gå inn i konkret.

SPØRSMÅL NR. 1360**Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 24. februar 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

I DN og Aftenbladet 13. februar kan man lese at olje- og energiministeren mener at oljefeltet Johan Sverdrup er Norges største klimaprojekt.

Hva mener klima- og miljøministeren er Norges største klimaprojekt, og er han enig med sin kollega i Olje- og energidepartementet?

Svar:

Elektrifiseringsprosjekter er viktige for å redusere klimagassutslippene fra norsk sokkel. Olje- og energiminister-

en viser til at Johan Sverdrup-feltet er elektrifisert med kraft fra land. Dette gir ifølge tall fra Equinor en samlet reduksjon av CO₂-utslipp på om lag 1,2 millioner tonn per år, sammenlignet med hvis feltene ikke var elektrifisert. Dette er store unngåtte utslipp og tilsvarer om lag 2,5 prosent av Norges samlede utslipp i 2021.

En vellykket klimapolitikk er summen av små og store prosjekt som bidrar til måloppnåelse av 55 prosent reduksjon av utslippene innen 2030. Jeg ønsker ikke å trekke frem et enkeltprosjekt som Norges største eller viktigste klimaprojekt, det er helheten i klimapolitikken som teller.

SPØRSMÅL NR. 1361**Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 21. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke grep vil samferdselsministeren ta for å sikre at folk med nedsatt funksjonsevne får et like godt kollektivtilbud, inkludert togtilbud, som folk uten nedsatt funksjonsevne?

BEGRUNNELSE:

På NRK tirsdag 14. februar kan man lese om en 24 år gammel mann som har sittet i rullestol hele livet. Han er bosatt i Lillestrøm og jobber i Drammen. To dager i uken pendler han mellom de to byene, med tog. Flere ganger har han opplevd at toget kjører fra ham. Det skjer ofte når toget er forsinket. Konduktøren skylder på at det tar for lang tid å ta ut rampen.

Svar:

Opplevelsene NRK beskriver at denne kunden har hatt på Lillestrøm stasjon er ikke forenlig med måten reisende med funksjonsnedsettelse skal kunne reise med toget, og jeg har tatt saken opp med direktoratet som igjen har tatt saken opp med togselskapet.

I trafikkavtalene mellom Jernbanedirektoratet og togselskapene fremgår det at selskapene skal sørge for at alle togavganger er bemannet for å ivareta servicelaterte arbeidsoppgaver om bord i tråd med de reisendes forventninger og behov. Togtilbudet skal tilrettelegges på en slik måte at flest mulig kan benytte togtilbudet på en ordinær og likeverdig måte i tråd med likestillings- og diskrimineringsloven. Dette inkluderer bistand om bord i toget og ved på- og avstigning.

For at flest mulig skal kunne oppleve god mobilitet og tilgjengelighet viderefører jeg satsingen på universell utforming innen transportsektoren. Ny transportinfrastruktur som bussholdeplasser, jernbanestasjoner, kollektivknutepunkt og flyplasser bygges etter kravene til universell utforming i plan- og bygningsloven. Videre er krav til universell utforming inkludert i sektorregelverket for kollektivtransport, jernbane og luftfart. EUs forordninger om passasjerrettigheter innenfor jernbane, luftfart og buss er innarbeidet i norsk regelverk, blant annet gjennom etableringen av sektorvise assistanseordninger for bevegelsehemmede. Assistanseordningene blir stadig utvidet og forbedret.

Tiltak som medvirker til sammenhengende, universelt utformede reisekjeder som mange har nytte av, blir prioritert når Statens vegvesen og Bane NOR velger hvilke stasjoner og knutepunkt som skal oppgraderes.

For jernbanen gjelder kravet at nye og oppgraderte plattformer skal ha høyden 76 cm over toppen av sporet. Alt nytt togmateriell skal være tilpasset denne høyden. På denne måten vil vi oppnå trinnfri adkomst fra perrongen inn i toget. Reisende med rullestol vil da kunne komme om bord i toget uten behov for rampeløsninger eller assistanse. Ikke alle plattformer, og heller ikke alt togmateriell er ennå utformet slik at de sammen kan gi trinnfri adkomst. Der hvor det ikke er for stor høydeforskjell mellom perrong og inngangsparti kan det benyttes rampeløsninger. Toget er da å anse som tilgjengelig.

40 av 335 togstasjoner er klassifisert som å være universelt utformet, mens 95 stasjoner er klassifisert som tilgjengelige, ifølge Jernbanedirektoratet. Lillestrøm stasjon, som er utgangspunktet for NRK-artikkelen, er klassifisert

som tilgjengelig. Drammen stasjon skal etter planene være universelt utformet i 2025. Reisetall fra 2019 viser at om lag 16 prosent av alle av- og påstigninger skjer fra en universelt utformet stasjon. I planene frem mot 2029 inngår blant annet stasjonene Oslo S, Lillestrøm, Nationaltheatret, Skøyen og Asker. Når dette kommer på plass, vil 44 prosent av alle på- og avstigninger skje på en universelt utformet stasjon. På andre stasjoner må det benyttes rampeløsninger. En ny løsning, tilpasset nye togtyper, skal testes ut på bl.a. Lillestrøm og Drammen stasjoner om kort tid. Denne vil være betydelig lettere å håndtere enn dagens løsning. Om den fungerer like godt som forventet, vil den bli rullet ut i løpet av kort tid.

Bane NOR har etablert assistansetjeneste på 14 stasjoner. Dette er en gratistjeneste for personer med funksjonsnedsettelse, der den reisende og assistent møtes på avtalt sted, og den reisende blir fulgt frem til plattform eller fra tog til utgang. Lillestrøm stasjon har en slik tjeneste.

SPØRSMÅL NR. 1362

Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 17. februar 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere å inkludere ungdom som ikke har fullført videregående opplæring, og som selv har skaffet seg arbeid, i målgruppen for Oppfølgingstjenesten, slik at også disse ungdommene kan få rett til oppfølging og veiledning inn mot videregående opplæring, og mener statsråden i så fall at det ville være riktig å øke ressursene til OT slik at de får muligheten til å gjøre et godt, kvalitativt arbeid som igjen kan bidra til økt gjennomføring av videregående opplæring?

BEGRUNNELSE:

Målet til Oppfølgingstjenesten (OT) er å hjelpe ungdom til å gjennomføre sin videregående opplæring. I forskrift til opplæringsloven § 13-1 er målgruppa til OT definert som alle ungdommer som er utenfor opplæring og arbeid. Grunnen til at ungdommer ikke er i opplæring eller arbeid kan være fordi de ikke har søkt om plass i videregående opplæring, har takket nei til plass eller har avbrutt opplæringen i løpet av skoleåret. OT skal ha oversikt over alle ungdommer i målgruppen, etablere kontakt og gi de

tilbud om veiledning, opplæring, arbeid eller andre kompetansefremmende tiltak.

Mange av de som ikke er i OTs målgruppe, som for eksempel de som er i arbeid, har mange spørsmål og behov for oppfølging om utdanningsveien videre. Flere fylker bistår, gjennom OT, både ungdom og bedrifter selv om de ikke tilhører målgruppen.

De som i dag står i et arbeid og er synlig på OT-statistikken til UDIR er de som OT har bidratt til har fått seg et arbeid. Alle andre som er i arbeid er ikke med i statistikken. Per juni 2022 var det 523 ungdommer i førstnevnte kategori. I tillegg var det 3 990 ungdommer som selv har ordnet seg et arbeid og som da per definisjon ikke er i OTs målgruppe. Det er ingen nedre grense på timer per uke for å registrere ungdommen «i arbeid». Ved utvidet målgruppe til OT til 15-24 år antas det at denne gruppen vil øke betydelig.

De over 3 990 ungdommene som i dag er mellom 16-21 år og som ikke har fullført sin videregående opplæring og som er i et arbeid, har tatt et initiativ til å arbeide og arbeidsgiver er ofte også lærebedrifter. Her burde det vært et stort potensial for økt gjennomføring av videregående opplæring.

Svar:

Det er viktig at ungdom og unge voksne ikke faller ut av skole eller arbeid. Derfor er jeg glad for at vi har regler og systemer som er med på å sikre at de som faller utenfor, følges opp. Oppfølgingstjenesten er med på å bidra til nettopp dette. Jeg viser også til at alle fylkeskommuner skal ha et tilbud om gratis karriereveiledning for alle som er bosatt i fylket, som kan gi veiledning om utdannings- og yrkesvalg.

Målet med oppfølgingstjenesten er at unge utenfor opplæring og arbeid skal følges opp, bli kvalifiserte og bli motiverte til videregående opplæring eller ordinært arbeid. For at den enkelte skal kunne regnes for å være «i arbeid» etter regelen, er det en forutsetning at arbeidsfor-

holdet er av en viss varighet og har et visst omfang. Det må også ses på om arbeidet er egnet til å gi, eller å bidra til på sikt å gi, den enkelte en varig tilknytning til arbeidslivet. Det er dermed ikke slik at alle arbeidsforhold, uavhengig av omfang og art, innebærer at den enkelte faller utenfor oppfølgingstjenestens målgruppe.

Oppfølgingstjenesten har allerede et stort ansvar. I høringen av forslaget til ny opplæringslov høsten 2021 ble det i tillegg foreslått å utvide målgruppen, slik at man er omfattet av oppfølgingstjenesten fram til utgangen av det året man fyller 24 år. Vi jobber nå med å følge opp høringen, og forslag til ny opplæringslov blir fremmet for Stortinget denne våren.

SPØRSMÅL NR. 1363

Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 20. februar 2023 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tivinnereim

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for om det finnes andre eksempler nå på at norske bistandsmidler, bevilgninger eller lån gjennom Norfund går til prosjekter som bidrar til dårligere levekår for lokalbefolkningen, slik resultatet har blitt i Lichinga, Mosambik?

BEGRUNNELSE:

NRK hadde nylig en sak om selskapet Green Resources, hvor Norfund nå er største eier, og som har sin kjernevirksomhet rundt treplanting, sagbruk, treforedling og handel med treprodukter i Afrika. Selskapet selger også klimakvoter. Saken opplyste om at aktiviteten til selskapet i Lichinga, Mosambik har medført store problemer for lokalbefolkningen. De lokale bøndene har mistet landbruksområder og vanskeliggjort deres livsførsel. Norfund har bidratt med mer enn 500 millioner kroner i prosjektet. Det er vanskelig å se at disse bistandsmidlene har bidratt til større selvberging for de lokale. Norske skattebetaleres penger har tvert imot bidratt negativt for lokalbefolkningen.

Svar:

Jeg deler ikke representantens premisser for spørsmålet. Jeg har ingen holdepunkter for at Norfunds investering

i Green Resources i seg selv bidrar til dårligere levekår for lokalbefolkningen. Norfunds oppdrag er å investere i lønnsom og levedyktig næringsvirksomhet, som ellers ikke ville blitt igangsatt pga. høy risiko. Regjeringens mål med denne virksomheten er å stimulere til høyere sysselsetting og økonomisk vekst i fattige land. Green Resources har pt. 242 direkte ansatte, mens mellom 1 500 og 2 000 mennesker er sysselsatt hos Green Resources' underleverandører.

Myndighetene i Mosambik har lagt til rette for skogbruk ved å gi rettigheter til slik drift, og forvalter lovene knyttet til landrettigheter. Norfund har informert meg om at ingen bønder har mistet gårder permanent, men at størrelsen på områdene småbønder har tilgang til å dyrke, er blitt redusert.

Norfund er et 100 prosent statseid selskap, hvor Utenriksdepartementet og jeg som statsråd er ansvarlig for eierstyringen. Selv om departementet bevilger midler til selskapet og utformer gjeldende rammebetingelser, er det selskapet selv som foretar de konkrete investeringsbeslutningene.

Norfund opererer i svært vanskelige markeder, så også i Mosambik. Regionene i nord-Mosambik, særlig Niassa og Cabo Delgado, er de minst utviklede områdene i landet. Befolkningen har liten tilgang til basistjenester som helse og utdanning. Fattigdommen er omfattende og mulighetene for å skaffe seg et levebrød begrenset. Es-

kalering av konflikten i nord har forsterket den negative utviklingen og ført til ytterligere marginalisering av deler av befolkningen.

Norfund tar med andre ord høyere risiko enn vanlige investorer for å utvikle landenes næringsliv, noe de også har mandat til å gjøre. Industrielle investeringer, f.eks. innen kraftutbygging, skog- og landbruk, vil i mange tilfeller være arealkrevende, og ha konsekvenser for lokalbefolkningen. Som eier av Norfund forventer jeg derfor at selskapet arbeider systematisk med ansvarlig virksomhet, og gjennomfører gode aktsomhetsvurderinger, i tråd med regjeringens eierskapspolitikk. Jeg har ellers merket meg at Norfund har uttalt om investeringen i Green Resources at de ikke ville gjort en lignende investering i dag.

Generelt er det strenge krav om at risiko for negative effekter på menneskerettigheter, kvinner og likestilling,

klima/miljø og korrupsjon skal vurderes for all norsk bistand. Norge har samarbeidet med andre giveland om å innføre slike krav også for bistand som gis gjennom Verdensbanken, FN-systemet og andre multilaterale organisasjoner. Givere kritiseres vel så ofte for å stille for strenge krav, slik at det kan redusere effektivitet, resultater og eierskap hos mottakerland, som for å støtte innsatser med uforutsette negative konsekvenser for lokalbefolkningen. Samtidig er det vanskelig å gardere seg hundre prosent mot at feil kan bli gjort. Det vil også kunne oppstå motsetninger mellom utviklingshensyn og enkelte gruppers interesser. Da er målet å bidra til demokratiske konsultasjonsprosesser, slik at samarbeidsland selv kan foreta avveininger og ta gode beslutninger.

SPØRSMÅL NR. 1364

Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen

Besvart 21. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for regelverk, rutiner og tiltak som er på plass for å hindre at børssensitiv informasjon lekker fra politisk ledelse i regjeringsapparatet, sentrale politikere utenfor politisk ledelse og fra ansatte i departement og underliggende etater, og at slik informasjon begrenses til kun de som strengt tatt har behov for å kjenne den, med hensikt å unngå ulovlig innsidehandel?

BEGRUNNELSE:

Forbudet mot innsidehandel er sentralt i verdipapirretten. Innsidehandel kjennetegnes ved at det oppnås en uberettiget fordel av innsideinformasjon til ulempe for tredjeparter som er ukjent med informasjonen. Dette vil kunne føre til at markedets integritet og investorenes tillit undergraves. Det er Finanstilsynet som fører tilsyn med mulig innsidehandel.

Det er tydelig at regjeringen har et ansvar for å ha på plass tilstrekkelige regelverk, rutiner og tiltak som minsker risikoen for innsidehandel som involverer politisk ledelse, øvrige politikere og ansatte. Både i de tilfeller der slike personer er kilde til informasjon, og der slike personer selv foretar innsidehandel.

I forbindelse med kunngjøringen av grunnrenteskatten på lakseoppdrett har det tydeligvis vært lekkasjer fra

personer med innsideinformasjon. Mediene rapporterte «rykter» i tiden før den offisielle kunngjøringen 28. september 2022. Noen medier har rapportert at så mange som 200 mennesker kan ha hatt slik innsideinformasjon før kunngjøringen.

<https://ilaks.no/over-200-personer-fikk-innsideinformasjon-om-grunnrenteskatten/>

<https://www.dn.no/kommentar/skatt/sjomat/oppdrett/leser-ikke-investorer-aviser/2-1-1362114>

<https://www.dn.no/marked/grunnrenteskatt/oppdrett/jonas-gahr-store/rundt-200-politikere-og-bykrater-hadde-tilgang-til-innsideinfo-om-lakseskatten/2-1-1357479>

<https://ilaks.no/hvem-foret-dn-og-vg-med-innsideinformasjon-om-lakseskatten/>

<https://ilaks.no/tungt-kursfall-etter-nye-skattesignaler-fra-vedum/>

<https://ilaks.no/nova-sea-a-lefle-med-borssensitiv-informasjon-pa-den-maten-er-veldig-spesielt/>

Professor Morten Kinander ved Handelshøyskolen BI uttaler at kun de som jobber med slike saker skal ha informasjon, men ikke andre.

Svar:

Det følger lovbestemte plikter og forbud med å ha innsideinformasjon. Reglene fremkommer av forordning EU nr. 596/2014 om markedsmissbruk (markedsmissbruksforordningen/MAR), som gjelder som norsk rett, jf. verdipapirhandelloven § 3-1. Forbudet mot innsidehandel og ulovlig spredning av innsideinformasjon, jf. henholdsvis artikkel 8 og 10 i markedsmissbruksforordningen, er sentrale deler av regelverket. Regelverket medfører plikter og forbud for både virksomheter og enkeltpersoner knyttet til håndtering av innsideinformasjon. Finanstilsynet har på sine hjemmesider informasjon om og veiledning til reglene.

I «Retningslinjer for kjøp og salg av finansielle instrumenter», inntatt som vedlegg 1 til Håndbok for politisk ledelse, er det gitt en generell redegjørelse for regelverket om håndtering av innsideinformasjon, herunder om sentrale begreper og forbud og påbud som følger av regelverket. Retningslinjen gjelder for ansatte og politisk ledelse ved Statsministerens kontor, og for politisk ledelse i departementene. Det følger av punkt 1 i retningslinjen at det enkelte departement kan fastsette egne retningslinjer for

handel med finansielle instrumenter for sine ansatte og andre som utfører oppgaver for departementet, inkludert politisk ledelse. Videre, at på de punkter hvor departementets egne retningslinjer eventuelt er strengere, skal politikere tilknyttet det aktuelle departementet følge de strengeste retningslinjene. I retningslinjene «Om r-konferanser» er gitt veiledning om håndtering av innsideinformasjon når slik informasjon inngår i en sak som behandles i r-konferanse.

Utover dette er det opp til det enkelte departement og den enkelte virksomhet å fastsette egne, interne rutiner. Som eksempel har Finansdepartementet i sine etiske retningslinjer presisert ansattes plikt til å sette seg inn i og følge regelverket for håndtering av innsideinformasjon. I saker med børssensitiv informasjon er det fast praksis at det føres oversikter over hvem som har fått tilgang til informasjon om sakene og når. Som jeg også opplyste om i mitt svar på skriftlig spørsmål fra representanten Sveinung Rotevatn (V) av 28.11.2022, har departementet som praksis at de involverte i en sak også blir gjort særlig oppmerksom på at de får innsideinformasjon, samt hva det medfører av plikter og forbud.

SPØRSMÅL NR. 1365

Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 27. februar 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden muligheten for at initiativ som Reading to Europe kan oppskaleres til nasjonalt nivå, slik at flere kan bidra her hjemmefra, og at flere i Ukraina kan få nytten av språkoplæringen?

BEGRUNNELSE:

I Stortinget drøfter de parlamentariske lederne sammen med regjeringen økonomisk støtte til Ukraina. Støtten er ment å hjelpe Ukraina i den vanskelige situasjonen de er i nå, samt til gjenoppbygging av landet så snart krigen finner sin slutt. Dette er et viktig arbeid, og det er bred enighet i Stortinget om at Norge skal bidra i den situasjonen Ukraina er i.

I min hjemkommune Øygarden kommune, har Sotra videregående skole satt i gang et banebrytende støtteprogram for Ukraina. Reading to Europe er et intensivt treningsprogram for engelsk undervisning til kommende

barneskolelærere i Ukraina via nettet. Samarbeidspartneren ut 2025 er Kryvyi Rih State Pedagogical University i Sør-Ukraina.

Med Reading to Europe er den norske skolen sterkt på banen, og bidrar direkte og konkret til at flere i Ukraina raskere lærer engelsk. Ukraina søker EU medlemskap og det er viktig at den ukrainske befolkningens kompetanse i engelsk heves og styrkes. Ved å nå fram til lærerstudentene som snart skal stå fram foran Ukrainas 1.

klassinger med økt kompetanse og gode muntlige ferdigheter i engelsk, så vil det være et stort fortrinn.

Programmet bør oppskaleres til nasjonalt nivå her i Norge, slik at det i større grad når ut til mange flere av fremtidens lærere i Ukraina. Reading to Europe Sotra når allerede i dag hundrevis av morgendagens ukrainske 1. klassinger. Om regjeringen kommer sterkt på banen og tar eierskap til programmet kan man nå ut til mange flere ukrainske barn.

Svar:

Det pågår en grusom krig i Ukraina, og det er viktig at vi støtter det ukrainske folket. Derfor har regjeringen også som kjent foreslått en flerårig hjelpepakke til Ukraina til både militær og humanitær bistand. Regjeringen har dialog med ukrainske myndigheter om hvordan Norge best kan bidra. Det er mange gode initiativer for å støtte Ukraina, men staten vil ikke kunne følge opp alle initiativ.

Kommunene har ansvar for å gi et godt opplæringstilbud i tråd med opplæringsloven med de ressursene de har tilgjengelig, og jeg kan ikke pålegge kommunene å bruke ressurser på enkeltinitiativ eller tiltak som går ut over

lovpålagte oppgaver. Mange kommuner og skoler jobber nå godt med å tilrettelegge opplæringen for nyankomne elever fra nettopp Ukraina. Dessuten er det mange kommuner som allerede har, eller står i fare for å få, kapasitetsutfordringer knyttet til ivaretagelsen av nyankomne fordrevne fra Ukraina. Det å gi fordrevne barn og unge fra Ukraina et godt opplæringstilbud er også en måte å støtte Ukraina på.

Reading to Europe fremstår som et spennende initiativ. Jeg mener imidlertid at det ikke er hensiktsmessig at staten tar noen rolle knyttet til dette initiativet.

SPØRSMÅL NR. 1366

Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 21. februar 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Hvilke vurderinger av risiko har regjeringen foretatt seg rundt fondet Mubadalas forestående oppkjøp av en andel i fiberleverandøren GlobalConnect?

BEGRUNNELSE:

Det vises til DNs nettsak av 13.02.23 om Mubadalas forestående oppkjøp av en andel i GlobalConnect. På kundelisten til GlobalConnect står blant annet Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap/Nødnett og Tolle-taten, og det fremgår videre av saken at selskapet håndterer over halvparten av all internettrafikk i Norden.

Mubadala Investment Company eies av myndighetene i Abu Dhabi. Det fremgår av DNs nettsak at selskapet selv beskriver seg som «en langsiktig investor i den russiske økonomien» og har investert minst 3,6 milliarder dollar i over 45 russiske selskaper.

Nasjonale sikkerhetsmyndighet har ikke villet besvare DNs spørsmål om hvor vidt de undersøker eller på annen måte er involvert i saken. Spørsmålsstiller ber med dette om en tilbakemelding på hvilke vurderinger av risiko regjeringen har foretatt seg rundt dette oppkjøpet.

Svar:

Stadig flere tjenester innenfor et bredt spekter av samfunnsområder digitaliseres. Digitaliseringen forutsetter tilgjengelige ekomnett og ekomtjenester med høy kapa-

sitet og kvalitet og det er avgjørende at grunnleggende nasjonale sikkerhetsinteresser ivaretas. Regjeringen arbeider kontinuerlig med økt sikkerhet i ekomnett og tjenester. Jeg viser blant annet til Prop. 23 S 2022–2023 om Endringer i statsbudsjettet 2022 under Kommunal- og distriktsdepartementet kapittel 543, og Meld. St. 9 (2022–2023) om Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet — Så åpent som mulig, så sikkert som nødvendig. Her fremgår noen av de nyeste tiltakene, som blant annet innebærer en styrking av sikkerheten for sjøfiberkabler og telekom tjenester på norsk sokkel.

Regjeringen ser det som grunnleggende for ivaretagelse av nasjonale sikkerhetsinteresser å ha gode mekanismer for å fange opp, vurdere og ved behov gripe inn overfor aktivitet som kan true nasjonal sikkerhet. Det er derfor svært viktig med gode screeningmekanismer, slik at alle aspekter knyttet til slike saker blir håndtert og vurdert på en tillitsvekkende måte.

De sikkerhetsmessige vurderingene i denne saken veier tungt. Infrastrukturen som Global Connect Norge forvalter er viktig for mange norske virksomheter, og selskapet er underlagt sikkerhetsloven. Vi har i Norge anledning til å kontrollere eierskap i virksomheter som er underlagt sikkerhetsloven. Norge har en screeningmekanisme basert på sikkerhetsloven som består av et departementsnettverk, ledet av Justis- og beredskapsdepartementet. Mubadalas melding om erverv i Global Connect Norges morselskap har vært gjenstand for behandling i screeningnettverket i tråd med retningslinjen. Screening-

nettverket har innhentet sikkerhetsfaglige vurderinger fra relevante etater og tjenester. Nærmere informasjon om screeningsmekanismen fremkommer i Meld. St. 9 (2022–2023) punkt 4.2.1.

Med den skjærpede sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa som bakgrunn, er regjeringen nå i ferd med å sette ned et ekspertutvalg som skal vurdere hvordan staten kan ivareta nasjonal kontroll over kritisk digital kommu-

nikasjonsinfrastruktur. Regjeringen tar også sikte på å legge frem forslag til endringer i sikkerhetslovens kapittel 10 om eierskapskontroll. Lovforslaget har som hovedformål å styrke evnen til å beskytte våre nasjonale sikkerhetsinteresser mot andre stater økonomiske virkemiddelbruk ved å øke myndighetenes tilgang til informasjon om endringer i eierskap i virksomhetene som er underlagt loven.

SPØRSMÅL NR. 1367

Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 27. februar 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Er olje- og energiministeren enig eller uenig i Finnmark Arbeiderpartis vedtak om å kreve videre utredninger før Equinors søknad behandles, og vil statsråden sørge for en ekstern utredning av mulighetene for karbonfangst- og lagring?

BEGRUNNELSE:

Finnmark Arbeiderparti har vedtatt en uttalelse om elektrifisering av Melkøya som peker på at det er nødvendig å utrede alternativer til elektrifisering med kraft fra nettet, deriblant karbonfangst- og lagring. Equinor har påstått at dette er svært dyrt, men disse anslagene er trukket i tvil ved sammenligning med andre prosjekter. Equinor går samtidig med gigantiske overskudd og har god råd. Å pålegge videre utredninger vil bety at regjeringen ikke kan godkjenne den omsøkte endringen i PUD/PAD slik den foreligger.

Svar:

Rettighetshaverne har over flere år planlagt Snøhvit Future-prosjektet som innebærer økt gassproduksjon og omlegging av energiforsyningen på Hammerfest LNG. Etter å ha tatt investeringsbeslutning for prosjektet, leverte rettighetshaverne 20. desember 2022 søknad om godkjenning av endret plan for utbygging og drift og endret plan for anlegg og drift for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG til Olje- og energidepartementet.

Snøhvit Future-prosjektet krever også konsesjoner etter energiloven for å bli gjennomført. Departementet har klagen på konsesjonen gitt Statnett i 2015 på utvidelsen av transmisjonsnettet fra Skaidi til Hyggevatn transform-

atorstasjon i Hammerfest til behandling. Equinor har videre søkt om anleggskonsesjon etter energiloven for en ny nettforbindelse fra Hyggevatn transformatorstasjon til Melkøya. Norges vassdrags- og energidirektorat har denne søknaden til behandling. Disse nettprosjektene er en forutsetning for gjennomføring av utbyggingsplanene knyttet til Snøhvit Future-prosjektet.

Planleggingen av utbyggingsprosjekter i petroleumsvirksomheten følger en trinnvis prosjektutviklingsprosess, basert på etablert industripraksis, hvor formålet er å identifisere den beste utbyggingsløsningen og etablere et godt beslutningsgrunnlag for å ta en eventuell investeringsbeslutning. Trinnvis prosjektutvikling innebærer at det gjennom planleggingsfasen er flere milepæler hvor rettighetshaverne velger de beste tekniske og økonomiske løsningene og beslutter om prosjektet skal videreføres eller stanses. Gjennom denne prosjektutviklingsprosessen modner rettighetshaverne gradvis fram prosjektet og reduserer med det også usikkerheter.

Rettighetshaverne har som en del av planleggingen av Snøhvit Future-prosjektet vurdert ulike alternativer til drift med kraft fra nettet. CO₂-håndtering på gassturbinene, samt ulike kombinasjoner av kraft fra nettet og karbonfangst og -lagring er vurdert. En løsning med CO₂-håndtering på gassturbinene på LNG-anlegget er blant annet studert. Studiene viser at en slik løsning har svært høye tiltakskostnader og er svært ulønnsom. Et anlegg for fangst- og lagring av CO₂ vil være stort, komplekst og kostnadskrevende. Arealbehovet er så stort at det ville kreve en betydelig utvidelse av Melkøya. Energibehovet vil øke betydelig; det må installeres to ekstra gassturbiner for å drifte fangstanlegget. LNG-anlegget må stenges ned i et halvt år, mens anlegget bygges ut, med de konsekvensene det har i form av utsatt gassproduksjon. Det vil ikke

være kapasitet i dagens CO₂-rør og -lagringsbrønner til å håndtere den betydelige økningen i CO₂-volumene fra fangstanlegget. Det må derfor legges et nytt rør og bores nye injeksjonsbrønner. Det er også usikkert om dagens lager på Snøhvitfeltet kan benyttes til denne lagringen.

Rettighetshaverne har videre vurdert en løsning med omlegging til kraft fra nettet for å erstatte kraften fra dagens gassturbiner og at det installeres gassfyrte kjeler med CO₂-håndtering for varmeproduksjon. Dette alternativet ble lagt bort av rettighetshaverne fordi det, sammenliknet med omlegging til kraft fra nettet på hele LNG-anlegget, ville være et mer komplekst prosjekt med risiko for økte kostnader. Løsningen ville ha ført til et lavere behov for kraft fra nettet, men det ville også med denne løsningen være nødvendig med en ny 420 kV-linje fra Skaidi til Hy-

ggevatn transformatorstasjon i Hammerfest, og en ny 132 kV-linje fra Hyggevatn til Melkøya.

De alternative utbyggingsløsningene som rettighetshaverne har utredet, er alle vurdert som ulønnsomme. Rettighetshaverne har derfor valgt bort denne typen løsninger før investeringsbeslutningen, og de er ikke en del av utbyggingsplanen som er lagt fram for godkjenning. Det er de søknadene rettighetshaverne har sendt inn til myndighetene for godkjenning som departementet nå skal ta stilling til i henhold til regelverket – ikke alternative løsninger som CO₂-håndtering.

Jeg har merket meg uttalelsen fra årskonferansen i Finnmark Arbeiderparti og tar den med i det videre arbeidet med behandlingen av søknadene.

SPØRSMÅL NR. 1368

Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 21. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvilken dato besluttet regjeringen å legge opp til ny prisjustering av statsbudsjettet for 2023?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til finansministerens svar på spørsmål nr. 1300, hvor mitt spørsmål ikke besvares.

Svar:

Jeg vil minne om at regjeringens dagsorden er unntatt offentlighet i medhold av offentleglova § 14, jf. omtale i heftet Regjeringens forhold til Stortinget, punkt 7.4.2

Regjeringsnotater og andre regjeringsdokumenter. Jeg vil derfor ikke gå nærmere inn på regjeringens behandling av saken.

SPØRSMÅL NR. 1369

Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 23. februar 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Vil regjeringa 1) skalera opp støtta til lokale aktørar i hjelpearbeidet etter jordskjelvet i Syria og 2) sørga for at pengar kan kanaliseras via aktørar som UD allereie har

strategiske partnerskapsavtalar med, og slik raskt sikra ressursar til lokale aktørar?

BEGRUNNELSE:

Dødstala etter det katastrofale jordskjelvet i Tyrkia og Syria held fram med å auka. Situasjonen i Syria er framleis svært vanskeleg med tanke på å få skalert opp hjelpearbeidet. I ein situasjon der Russland si blokkering i Tryggingrådet har avgrensa tilgangen til område utanfor regimet sin kontroll både i nordaust og nordvest, samtidig som Assad-regimet legg byråkratiske hindringar i vegen for humanitær hjelp over frontlinjene, er det avgjerande at hjelp blir kanalisert via lokale aktørar som har betre tilgang gjennom kommersielle grenseovergangar og allereie er i gang med storstilt hjelpearbeid. I ein felles uttale frå lokale syriske organisasjonar er det tydeleg at samtidig som dei har stor kapasitet til å respondera, har ikkje pengane kome fram til aktørane i front av responsen.

Norske sivilsamfunnsorganisasjonar som har strategiske partnerskapsavtalar med UD er bekymra over avgrensingene desse avtalane paradoksalt nok fører til i arbeidet med å auka innsatsen via lokale partnarar i Syria. Det vert løyvt pengar til Syria, men organisasjonar med strategiske avtalar får ikkje tilgang til desse, men blir bedt om å bruka fleksible pengar som ligg i avtalane. Organisasjonane har derimot ein kapasitet langt utover det dei fleksible midla utgjer og har kanalar som gjer at hjelpa raskt kan nå dei som faktisk er til stades på bakken og jobbar akkurat no.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på representanten Fiskaas spørsmål av 10. februar 2023 (nr. 1298) om støtte til de jordskjelvrammede i Tyrkia og Syria.

SPØRSMÅL NR. 1370

Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 23. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvorfor må kritisk syke pasienter i Vest-Finnmark sendes omveien til sykehuset i Hammerfest selv om det i utgangspunktet er klart at de trenger operasjon på UNN i Tromsø, og mener statsråden at Vest-Finnmarks befolkning har god nok tilgang på sykehustjenester når ambulansefly ikke kan lande i Hammerfest flere dager på rad, og tilførselsveier i tillegg er stengt?

Regjeringen annonserte 6. februar, samme dag som skjelvene, 150 millioner kroner i humanitær støtte til Tyrkia og Syria. Fredag 17. februar besluttet regjeringen å øke støtten til jordskjelvresponsen fra 150 til 250 millioner kroner.

Både den opprinnelige og den økte norske støtten kanaliseres gjennom FN-systemet, Røde Kors-bevegelsen og de norske humanitære organisasjonene Utenriksdepartementet har strategiske partnerskapsavtaler med.

Valg av kanal for den norske støtten gjøres basert på hvilke organisasjoner som er til stede der behovene er størst i de katastroferammede områdene, deres evne til å svare på de faktiske behovene og deres kapasitet til å yte umiddelbar bistand. Det er i så måte naturlig å bruke lokale partnere der dette er mulig.

De aller fleste av våre norske og internasjonale humanitære samarbeidspartnere benytter lokale organisasjoner for å gjennomføre aktivitetene.

Flere norske organisasjoner hadde før skjelvene tilstedeværelse i Syria, både i opprørskontrollerte og regjeringsstyrte områder. Organisasjoner med strategiske partnerskapsavtaler har fått sine søknader om bruk av fleksible midler innvilget fortløpende. Mange av disse samarbeider med lokale partnere for å få bistanden frem til dem som trenger den mest.

FN-systemet jobber også via lokale partnere. Begge FNs humanitære landfond for Syria som Norge så langt har gitt 60 millioner kroner, støtter lokale organisasjoner direkte.

Røde Kors-bevegelsen som er en av våre partnere i jordskjelvresponsen, bygger sin struktur nettopp på lokale lag og foreninger som gir god innsikt i og evne til å respondere på behov i de rammede områdene.

BEGRUNNELSE:

Det bor rundt 47 000 mennesker i Vest-Finnmark. Når vær- og føreforhold gjør at veier er stengt og fly ikke lander, er rundt 36 000 mennesker helt uten sykehus, mens befolkningen i Hammerfest på rundt 11 300 innbyggere har sykehus, men ikke akutt-tjenester innen hjerte-, hjerne- og lungesykdommer.

I artikkelen «Vind stoppet ambulansefly i fem døgn» skriver Altaposten om to pasienter som ble sendt fra hhv Alta og oljefeltet Goliat til sykehuset i Hammerfest, som hadde behov for hjerteoperasjon på UNN i Tromsø. Disse pasientene måtte vente i flere døgn på at ambulanseflyet kunne lande i Hammerfest, og etter fem dager med daglige lovnader om transport, skrev pasientene seg ut på eget ansvar og tok rutefly til UNN.

Pasientene og deres familier reagerer på at de sendes til et sykehus der de vet at det ikke kan gis behandling, og påpeker at det betyr tidstap uansett vær. Videre medførte dårlig vær at ambulansefly ikke kom ned i Hammerfest, noe som gir ekstra og farlig tidstap. Pasientene reagerer på at de ikke fikk ambulansetransport til UNN til tross for at det ble daglig lovet, at de ikke fikk god nok informasjon, og at de ikke fikk hjelp med bagasje og dekket reisen til UNN når ambulanseflyet ikke kunne fly.

Luftambulansetjenesten har i svar til Altaposten om saken informert om at:

«Hammerfest lufthavn er en utfordrende flyplass å fly til når været er dårlig. Flyplassen ligger nært et fjell som kan gi spesielle vindforhold rundt flyplassen. Dette medfører at det av sikkerhetshensyn er lagt inn noen flere begrensninger for flyvning til denne flyplassen. Dette betyr at hvis vinden blåser fra spesielle vindretninger kan vindstyrken ikke være sterkere en 25 knop. Skulle den i tillegg være variabel (at vinden varierer på retningen den blåser fra) kan den ikke være sterkere en 15 knop på landing og 20 knop på take-off. Nå på vinteren må man i tillegg ta høyde for brems effekt og hvordan vinden treffer rullebanen. Jo mer vinden dreier seg bort fra rullebanens retning jo mer vil den begrenses hvor mye vind flyet kan lande/ta av med. Dette er noen av de generelle begrensningene våre ambulansefly har i Hammerfest, men det blir alltid en vurdering i hvert enkelt tilfelle. (...)»

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Nord RHF i anledning representanten Ojalas spørsmål. I innspillet framgår det at Hammerfest sykehus som akuttisykehus for Vest-Finnmark, har et nært samarbeid med UNN Tromsø. Hammerfest sykehus' oppgave som akuttisykehus er blant annet å foreta livreddende behandling, diagnostisk utredning og å stabilisere pasienter før eventuell videre transport til universitetssykehuset. UNN Tromsø kan dermed uten opphold gå i gang med videre behandling som er mer spesialisert.

Helse Nord RHF opplyser at det foreligger prosedyrer for samarbeid ved ulike typer lidelser. Dette gjelder blant annet håndtering og behandling av akutte hjerteinfarkt. I 2015 etablerte hjertespesialister og indremedisinere fra Finnmarkssykehuset og UNN Tromsø en omforent prosedyre for hvilke pasienter som skal sendes direkte fra Finnmark til UNN Tromsø uten innleggelse på lokalsykehus. Prosedyren har blitt oppdatert flere ganger, og utvelgelsen av hvilke pasienter som skal til universitetssykehus

og hvilke som skal til lokalsykehus, følger nasjonale og regionale retningslinjer.

Av hensynet til taushetsplikten er det ikke naturlig å kommentere de konkrete sakene representanten Ojala viser til i spørsmålet sitt. Mer generelt opplyser Helse Nord RHF at pasienter som åpenbart har behov for et høyere behandlingsnivå som hovedregel vil bli transportert direkte til et større sykehus. Unntaket er situasjoner der det vurderes at pasienten har behov for utredning eller stabiliserende behandling så raskt som mulig, og transporttiden til lokalsykehus er vesentlig kortere enn til nærmeste større sykehus.

Innbyggerne i Vest-Finnmark har tilgang til akuttisykehus som kan behandle pasienter med både hjertesykdommer, lungesykdommer og hjerneslag. De fleste pasientene, rundt 95 prosent, blir ferdigbehandlet ved lokalsykehus, og kan reise hjem. Som andre lokalsykehus, har ikke Hammerfest sykehus tilbud om nevrokirurgi og PCI/hjertekirurgi.

Pasienter som må til videre behandling etter diagnostikk og stabiliserende behandling, får uten unødvendig opphold, rekvirert luftambulansetjeneste til UNN Tromsø. Ved stengt flyplass i Hammerfest vil pasienter i Vest-Finnmark kunne transporteres til Kirkenes eller Tromsø. Sykehuset har også anledning til å bruke helikopter dersom ambulansefly ikke kan lande på grunn av vindstyrke og vindretning.

Medisinsk koordinering ambulansefly (MKA) i Tromsø, Ålesund og Lørenskog har ansvaret for å vurdere medisinsk transportbehov og prioritere ambulanseflyopdragene. MKA ved UNN Tromsø aksepterer alltid operative og værmessige begrensninger for ambulanseflytjenesten. Ved tidskritiske hendelser vil MKA/AMK-lege sammen med rekvirent og lokal AMK (akuttmedisinsk kommunikasjonsentral) vurdere bruk av alternative ressurser som redningshelikopter eller ambulanshelikopter dersom de operative forholdene tilsier dette. Hastegrad settes ut ifra pasientens kliniske tilstand, og i dialog med rekvirent enes det om hvor raskt pasientene skal transporteres. Dersom pasientens tilstand endrer seg, vil også hastegrad kunne justeres. I den vurderingen inngår også muligheten for alternativ destinasjon, ifølge Helse Nord RHF.

SPØRSMÅL NR. 1371**Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 22. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mange i Norge har familie og slekt i de jordskjelvrammede områdene. De vil gi sine familiemedlemmer husly i sine hjem her, slik at de kan tilbringe resten av vinteren i et varmt hjem. Dette er dessverre veldig vanskelig for de fleste på grunn av de strenge visumkravene som gjelder for borgere fra Tyrkia og Syria. Dette er en ekstraordinær situasjon, en humanitær katastrofe.

Vurderer regjeringa å lette på visumkravene midlertidig for jordskjelvofrene, for å la familier i Norge ta vare på sine nære i denne vanskelige tiden?

Svar:

Jordskjelvet i Tyrkia og Syria er en stor katastrofe og jeg har forståelse for at familier i Norge ønsker å ta vare på sin nære familie i denne situasjonen.

Jeg har så langt ikke vurdert det som nødvendig eller ønskelig å foreta lettelser i bestemmelsene knyttet til visum. Det er ikke ventetid for å få timeavtale for å søke om visum, eller lengre saksbehandlingstid enn normalt på berørte utenriksstasjoner. Utlendingsdirektoratet (UDI) har også åpnet for at personer som har en søknad om familieinnvandring til behandling kan be om at saksbehandlingen prioriteres ved å fylle ut et elektronisk skjema.

UDI vurderer slike henvendelser fortløpende og avgjør om søknaden kan prioriteres.

Regjeringen har for øvrig prioritert å gi bistand til nødhjelpsarbeidet i de berørte landene. Norge øker nå støtten etter jordskjelvene i Tyrkia og Syria med 100 millioner kroner, til totalt 250 millioner kroner. Pengene går til FN, Røde Kors og de store norske humanitære organisasjonene til deres arbeid i de jordskjelvrammede områdene. Den norske støtten bidrar blant annet til helsehjelp, husly, mat, psykososial støtte og beskyttelse. Norge bidrar også med medisinsk utstyr til en verdi av omkring 11 mill. kroner gjennom FN til Syria. I tillegg gir Norge i år til sammen 500 millioner kroner til FNs nødhjelpsfond (CERF) og Røde Kors-føderasjonens nødhjelpsfond (DREF). Røde Kors-føderasjonen har allerede brukt penger fra sitt nødhjelpsfond i arbeidet i de jordskjelvrammede områdene. Norge har også sendt medisinsk utstyr og personell til å hjelpe med koordinering gjennom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Forsvaret har sendt et C-130 Hercules transportfly til Tyrkia for å bistå i arbeidet med medisinsk evakuering av skadde personer og transport av nødhjelp.

Generelt mener regjeringen det viktigste er å bidra i de berørte landene.

SPØRSMÅL NR. 1372**Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 20. februar 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Fredag 10.2. ble det klart at regjeringen vil endre forskriften og sikre at E6 gjennom Lillehammer blir bygget.

Hva er beregnet tidsløp for å få forskriftsendringen på plass?

Svar:

Fredag 10. februar 2023 ga Klima- og miljødepartementet Miljødirektoratet i oppdrag å iverksette utredning og deretter høring av forslag til endring av det geografiske virkeområdet til forskrift om fredning av Lågendeltaet naturreservat slik at ny E6 forbi Lillehammer kan føres frem i trasé i tråd med vedtatt reguleringsplan for strekningen Roterud – Storhove.

Etter naturmangfoldloven skal det være to måneders høringsfrist. Departementet har bedt direktoratet om å sende saken på høring så snart som mulig og senest innen 1. mars 2023. Direktoratet har fått frist til å gi sin tilråding etter høring til departementet innen 22. mai 2023.

Parallelt med prosessen for grenseendring arbeides det også med å utrede miljøforbedrende tiltak som følge av veiprojektet E6 Roterud – Storhove, og der ny trase vil berøre Lågendeltaet naturreservat.

Miljødirektoratet jobber med knappe frister. Samferdselsdepartementet og Klima- og miljødepartementet vil ta stilling til plan for miljøforbedrende tiltak og direktoratets tilråding om grenseendring så snart som mulig når disse forslagene foreligger. På denne bakgrunn vil det eventuelt bli fremmet et forslag om grenseendring for Kongen i statsråd. Det er viktig at saken blir tilstrekkelig utredet, men det skal ikke ta lengre tid enn nødvendig å konkludere i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1373

Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 20. februar 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Miljødirektoratet viser til at regjeringen har skapt usikkerhet om forutsetningene for å bygge firefelts vei gjennom Lågendeltaet.

Var det forut for Miljødirektoratets vedtak dialog med departementet for å avklare samfunnsverdien av å bygge ny E6 gjennom Lillehammer?

BEGRUNNELSE:

Tidligere regjering så på samferdselsprosjekter og graden av samfunnsnytte som et politisk spørsmål, som dermed også ble avklart politisk. Erfaringsmessig har miljødirektoratet alltid forholdt seg profesjonelt til dette, ref. tidligere vedtak om E 6.

Svar:

Prosjektet E6 Moelv – Øyer er behandlet av Stortinget i Prop. 119 S. (2018-2019) Finansiering og utbygging av E6 på strekningen Moelv Øyer i kommunen Ringsaker, Gjøvik, Lillehammer og Øyer i Hedmark og Oppland fylker. Miljødirektoratet har i sitt vedtak vist til at i denne proposisjonen er den prissatte samfunnsnyttien av E6-utbygginga på strekningen Moelv-Øyer beregnet til minus 5,9 mrd. 2019-kroner.

Miljødirektoratet har ikke hatt kontakt med departementet om samfunnsverdien av å bygge ny E6 gjennom Lillehammer.

SPØRSMÅL NR. 1374

Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 22. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I NRK i dag kan vi lese om Thomas Myhre som flere ganger har opplevd å bli nektet å være med på toget.

Mener samferdselsministeren det er greit at rullestolbrukere blir kjørt fra på denne måten?

BEGRUNNELSE:

I NRK-saken kommer det fram at Thomas Myhre flere ganger har opplevd at toget kjører fra ham. Det er særlig vanlig når toget er forsinket. Han har blant annet fått oppgitt begrunnelse om at det tar for lang tid å ta ut rampen.

Det er også et stort problem at heisen ofte ikke virker.

Det resulterer i at han må bli værende på perrongen for å vente på neste tog, i håp om at de vil ta ham med.

Vy ønsker at alle som reiser med rullestol skal gi beskjed om dette i forveien, ved å ringe til kundeservice. Det er ikke mulig å bestille rullestolbillett i appen. Det gjør det håpløst for mange å reise spontant. Det har også resultert i at Myhre har opplevd å bli nektet ombordstigning fordi han ikke har sagt ifra 36 timer i forveien.

Myhre har også opplevd å ikke komme seg av toget. Ombord må han informere om hvilket stopp han skal av på, så heisen kan brettes ut. Men flere ganger har han opplevd å bli glemmt, og måttet kjøre videre med toget. Da er det heller ikke sikkert at han kan gå av på neste stopp heller, siden mange stasjoner ikke er universelt utformet. I teorien må Myhre da vente 36 timer før han kan reise videre.

SV mener situasjonen i dag er både uakseptabel og diskriminerende, og krever at samferdselsministeren sikrer universell utforming og likebehandling av personer med funksjonsnedsettelse.

Svar:

Opplevelsene NRK beskriver at denne kunden har hatt på Lillestrøm stasjon er ikke forenlig med måten reisende med funksjonsnedsettelse skal kunne reise med toget, og jeg har tatt saken opp med Jernbanedirektoratet som igjen har tatt saken opp med VY som operatør på streknin-gen det gjelder.

Vy skriver i sin redegjørelse til direktoratet at det er beklagelig å høre slike historier og selskapet understreker at det jobber aktivt med å legge til rette for at kunder med nedsatt funksjonsevne skal oppleve at de har et godt kollektivtilbud når de reiser med toget. Det gjelder både i utformingen av løsninger om bord i togene, i utvikling av salgskanaler og ved utarbeidelse av rutiner for service og bistand fra personalet ved av- og påstigning.

Både Jdir og Vy oppfordrer kunder som har hatt negative opplevelser til å sende en klage til Vy, og oppgi tid og sted for hendelsen, slik at Vy kan følge opp feil i håndtering og praktisering av rutiner. Selskapet opplyser at Vys servicesenter i 2022 fikk 60 000 klager, hvorav åtte var i kategorien universell utforming.

Vy opplyser at det har rutiner for håndtering av situasjoner der kunden ikke kan bli med toget på grunn av feil på rullestolheis. Rutinen er at personalet bestiller taxi til kunden som alternativ transport. Avhengig av hvilken stasjon kunden er på, og tid på døgnet, kan det være at det

er kortere tid til neste tog ankommer, enn ventetid på taxi som kan ta med rullestol. I slike tilfeller kan konduktør spørre om kunden heller vil vente på neste tog i stedet for å ta taxi.

At feil på rullestolheis skjer gjentatte ganger for en og samme kunde, er svært uheldig. Når det meldes inn feil på rullestolheis, opplyser VY at oppfølging av denne feilen har høy prioritet og skal være rettet innen 24 timer. Alle togsett sjekkes månedlig og rutinemessig sjekkes rullestolheisene uavhengig av om det er meldt inn feil eller ikke. I rushtid trafikkerer Vy vanligvis med et dobbelt togsett, noe som betyr at det er to vogner med rullestolplasser og rullestolheis i hver avgang. Ifølge VY er det derfor svært sjelden at begge heisene har feil samtidig.

Storingsrepresentanten skriver også at kunden har opplevd å bli nektet ombordstigning fordi han ikke har sagt fra 36 timer i forveien. Vy opplyser at det ikke er krav om plassreservasjon på togene mellom Lillestrøm og Drammen og Vy stiller derfor heller ikke krav om forhåndsbestilling av rullestolplass eller at kunden må ringe kundesenteret på forhånd. Vy tilbyr imidlertid sine kunder som ønsker det å kontakte kundesenteret på forhånd slik at personalet kan varsles og sikre at opplevelsen med av- og påstigning for rullestolbruker blir best mulig. De fleste som reiser med rullestol reiser imidlertid uten å gi beskjed på forhånd, på linje med alle andre reisende. Vy er også tydelige på at det ikke er akseptabelt for konduktøren å skyldes på forsinket tog.

Erfaringene denne kunden har, viser at det fremdeles er behov for å jobbe videre med å forbedre ulike deler av reisekjeden. Dette jobber sektoren med og jeg viser i denne sammenheng også til mitt svar på spørsmål nr. 1361 om samme tema.

SPØRSMÅL NR. 1375**Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 22. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Det tyrkiske og syriske folk er hardt rammet av det voldsomme jordskjelvet. Norsk-tyrkere og norsk-syrere vil svært gjerne hjelpe familie som er rammet i hjemlandet. Tyske myndigheter legger nå til rette for at folk som er rammet av jordskjelvet lettere kan få visum til å besøke slekt i Tyskland.

Vil regjeringen redusere gebyrene, øke bemanningen på konsulatet og avbyråkratisere søknadsprosessen slik at syrere og tyrkere med statsborgerskap eller oppholdstillatelse i Norge i en avgrenset periode kan få ta seg av familie som er rammet av jordskjelvet?

BEGRUNNELSE:

Natt til 6. februar ble Tyrkia og Syria hardt rammet av et kraftig jordskjelv. Hittil er mer enn 37 000 mennesker bekreftet døde, og tallene er forventet å stige. Skadene er enorme og tusener av folk har mistet sitt hjem. Humanitær hjelp har kommet sent inn og vinterkulden gjør forholdene spesielt vanskelige.

Det bor 21 000 tyrkere og 39 000 syrere i Norge og mange ser med fortvilelse på situasjonen familiemedlemmer i hjemlandet befinner seg i. Familiemedlemmer av norske statsborgere og folk med oppholdstillatelse i Norge, har anledning til å søke besøksvisum til Norge på 3 mnd. Alle kostnader ved oppholdet skal garanteres av familiemedlemmer i Norge. Søknadsprosessen er imidlertid både dyr og byråkratisk. Konsulattjenesten for Tyrkia og Syria er heller ikke rigget for å håndtere et større antall søknader.

Tyske myndigheter har gjort denne prosessen lettere ved å blant annet øke kapasiteten ved de konsulære stasjonene. Avbyråkratiseringen av søknadsprosessen om besøksvisum for å bistå jordskjelvofre er en uttrykt politikk fra den tyske regjeringen.

Svar:

Jordskjelvet i Tyrkia og Syria er en stor katastrofe og jeg har forståelse for at familier i Norge ønsker å ta vare på sin nære familie i denne situasjonen.

Jeg har så langt ikke vurdert det som nødvendig eller ønskelig å foreta lettelser i bestemmelsene knyttet til visum. Det er ikke ventetid for å få timeavtale for å søke om visum, eller lengre saksbehandlingstid enn normalt på berørte utenriksstasjoner. UDI har også åpnet for at personer som har en søknad om familieinnvandring til be-

handling kan be om at saksbehandlingen prioriteres ved å fylle ut et elektronisk skjema. UDI vurderer slike henvendelser fortløpende og avgjør om søknaden kan prioriteres.

Regjeringen har for øvrig prioritert å gi bistand til nødhjelpsarbeidet i de berørte landene. Norge øker nå støtten etter jordskjelvene i Tyrkia og Syria med 100 millioner kroner, til totalt 250 millioner kroner. Pengene går til FN, Røde Kors og de store norske humanitære organisasjonene til deres arbeid i de jordskjelvrammede områdene. Den norske støtten bidrar blant annet til helsehjelp, husly, mat, psykososial støtte og beskyttelse. Norge bidrar også med medisinsk utstyr til en verdi av omkring 11 mill. kroner gjennom FN til Syria. I tillegg gir Norge i år til sammen 500 millioner kroner til FNs nødhjelpsfond (CERF) og Røde Kors-føderasjonens nødhjelpsfond (DREF). Røde Kors-føderasjonen har allerede brukt penger fra sitt nødhjelpsfond i arbeidet i de jordskjelvrammede områdene. Norge har også sendt medisinsk utstyr og personell til å hjelpe med koordinering gjennom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Forsvaret har sendt et C-130 Hercules transportfly til Tyrkia for å bistå i arbeidet med medisinsk evakuering av skadde personer og transport av nødhjelp.

Generelt mener regjeringen det viktigste er å bidra i de berørte landene.

SPØRSMÅL NR. 1376**Innlevert 15. februar 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 22. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Når kan SJ forvente å få oppgraderte, bimodale lokomotiv til kjøring på Nordlandsbanen, hvordan ligger prosessen an med å anskaffe dette, slik at de reisende på Nordlandsbanen sikres et stabilt og attraktivt togtilbud?

BEGRUNNELSE:

Fra og med i dag, 15. februar, vil SJ kun kjøre nattog på Nordlandsbanen. Trafikken på dagtid vil gå med buss. Årsaken er at de mangler lokomotiv. Tre av fem lokomotiv som SJ normalt sett har til disposisjon til kjøring på Nordlandsbanen er ute av drift, blant annet er et til oppgradering med ERTMS. Lokomotivene som trafikkerer Nordlandsbanen er over 40 år gamle, noe som gir utfordringer med tanke på slitasje og reparasjon.

Da Trafikkpakke 2 ble utlyst ble det opplyst om at nye lokomotiv skulle tilføres Nordlandsbanen. SJ har lenge varslet myndighetene, ved direktoratet, dialog med statssekretær i samferdselsdepartementet og leverandøren av lokomotivene, Norske tog, at det er et stort behov for nye lokomotiv for at de skal kunne levere et stabilt togtilbud på Nordlandsbanen.

Norske tog leverte i 2020 et helhetlig forslag til hvordan gamle tog skal erstattes med nye tog. Det tar opptil fem år å anskaffe nye togsett, derfor er det viktig at anskaffelsen av nye lokomotiv skjer i god tid før lokomotivenes levetid nærmer seg slutten. Norske togs Langtidsplan peker på at lokomotivene som trafikkerer Nordlandsbanen er gamle, og at det trengs en utskiftning i løpet av få år.

Svar:

I trafikkavtalen mellom SJ Norge og Jernbanedirektoratet er det forutsatt at SJ Norge kan leie inntil fem lokomotiver av type Di4 til drift på Nordlandsbanen. Det er behov for tre lokomotiver i turnering for å drifte dagtog og nattog mellom Trondheim og Bodø, samt ett lokomotiv i driftsreserve.

Lokomotivene er som representanten skriver gamle og har overskredet teknisk levetid. Lokomotivene har et høyt vedlikeholdsbehov for å opprettholde en akseptabel driftsstabilitet, og det er utfordringer med å skaffe komponenter når det oppstår feil. I perioden 15. februar – 3. mars har SJ Norge kun to lokomotiver tilgjengelig for drift på Nordlandsbanen. Dette skyldes at det har oppstått en skade på ett av lokomotivene, samtidig som to lokomotiver er ute av drift som følge av større planlagte vedlike-

hold og montering av utstyr slik at togene kan bruke det nye digitale signalsystemet ERTMS. Dessverre medfører dette at en dagavgang hver vei i denne perioden må erstattes med buss, mens nattogene kjøres som planlagt.

Jernbanedirektoratet og Norske Tog har arbeidet med å få på plass nye tog og 17. februar 2023 offentliggjorde Norske tog at Stadler skal levere de nye fjerntogene fra 2026, se Norske tog. Dette inkluderer bimodale kjøretøy som erstatning for dagens lokomotiv/vogner i dag- og nattog på Nordlandsbanen. Nye kjøretøy forventes å gi en mer forutsigbar og stabil driftssituasjon for fjerntogene på Nordlandsbanen. Jeg kan ikke si sikkert når de første togene fra denne anskaffelsen vil bli tatt i bruk på Nordlandsbanen.

Norske tog har forespurt leverandørmarkedet om å leie lokomotiver frem til nye fjerntog tas i bruk, men fikk ingen svar siden fem lokomotiver i en så begrenset tidsperiode anses som lite interessant for potensielle leverandører. Prosessen avdekket dessuten at det vil være utfordrende å anskaffe lokomotiver med tilstrekkelig togvarme for norske klimatiske forhold.

I perioden frem til nye kjøretøy kommer til Nordlandsbanen, vil Norske tog vurdere tiltak på Di4-lokomotivene for å opprettholde en akseptabel driftsstabilitet, herunder omfattende vedlikehold. Videre vil Norske tog, i samarbeid med SJ Norge, se på bedre samordning av anskaffelse av reservedeler, feilretting og vedlikeholdssaktiviteter slik at lokomotivene får kortere tid på verksted. Tilgangen til reservekjøretøy forventes å bli vesentlig bedre når alle fem lokomotiver har fått montert utstyr til ERTMS.

SPØRSMÅL NR. 1377**Innlevert 15. februar 2023 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 23. februar 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

I Nicaragua har den autoritære presidenten Daniel Ortega, hans kone og visepresident Rasario Murillo og regjeringen lenge angrepet kritikere i sivilsamfunn og media og senest den katolske kirken.

Hvordan har Norge reagert overfor Ortega-regimets brudd på menneskerettighetene, deriblant trosfriheten, og forfølgelse av kirkelige representanter og andre kritikere i landet, og vil Norge foreta seg noe framover for å vise motstand mot overgrepene?

BEGRUNNELSE:

Katolske prester som har vært kritiske til Ortega og hans regime, er blitt utsatt for trusler, trakassering og vilkårlig fengsling. Flere prester, studenter og en kameramann ble nylig dømt til ti års fengsel for «konspirasjon mot staten» og spredning av såkalt «falsk informasjon» som kan «skade staten». Den 9. februar ble flere dømte fra kirken deportert fra Nicaragua i en gruppe på 222 politiske fanger, etter en avtale med USA. Ortega stemplet dem alle som «forrædere» og tok fra dem alle rettigheter i Nicaragua. Den modige biskop Rolandi Alvarez som har sittet i husarrest siden august i fjor, nektet å bli deportert. Han er nå dømt til 26 års bak murene og er flyttet fra husarrest til fengsel.

Svar:

I Nicaragua har vi vært vitne til en nær total nedstengning av det sivile rom i løpet av de siste par årene. Vi er veldig bekymret for menneskerettighetssituasjonen i landet.

Den 9. februar i år ble 222 personer som har vært arresterte, og hvorav de aller fleste, er å anse som politiske fanger, løslatt og fraktet til USA etter en avtale inngått mellom Nicaragua og USA. Selv om det er positivt at de ble løslatt, så er det brudd på artikkel 15 i FNs menneskerettighetserklæring å frata dem statsborgerskapet, og dermed deres sivile og politiske rettigheter. Nå har det vist seg at myndighetene i Nicaragua i tillegg har fratatt statsborgerskapet til 94 profilerte nicaraguanske statsborgere som befinner seg i eksil, fordi disse på forskjellig vis har ytret seg kritisk overfor nicaraguanske styresmakter. I tillegg har vi mottatt rapporter om at representanter fra kirken i økende grad har vært spesielt forfulgt og utsatt. Det siste eksempelet på dette er skjebnen til Biskop Rolando Alvarez Lago som i begynnelsen av februar ble

dømt til 26 års fengsel i en rettsak som ikke fulgte prinsipper for en rettferdig rettergang.

I en uttalelse 17. februar kritiserte Norge beslutningen om å frata nicaraguanske borgere sitt statsborgerskap med henvisning til at dette er brudd med internasjonale rettsprinsipper. Multilateralt så har vi deltatt i utarbeidelsen av resolusjoner om Nicaragua i FNs menneskerettighetsråd i Genève de tre foregående årene. I den kommende sesjonen i Menneskerettighetsrådet i mars er det et eget møte om Nicaragua hvor vi igjen vil uttrykke sterk bekymring for menneskerettighetssituasjonen i landet. Vi løfter også disse spørsmålene i våre bilaterale møter med myndighetene.

Vi har jevnlig dialog med en rekke aktører i det sivile samfunn og representanter for opposisjon som nå er i eksil, og vi støtter organisasjoner som overvåker menneskerettighetssituasjonen i landet. Vi opprettholder også vår langvarige støtte til den interamerikanske menneskerettighetskommisjonen som følger situasjonen i Nicaragua tett.

SPØRSMÅL NR. 1378**Innlevert 15. februar 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 1. mars 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for en effektiv behandling og godkjenning av masterne i rettsvitenskap ved henholdsvis UiS og UiA?

BEGRUNNELSE:

Med Høyre i regjering ble gradsforskriften endret, slik at det ble mulig for flere universiteter å søke om oppstart av master i rettsvitenskap. Det var en stor seier for å la kvalitet og behov, ikke monopol, avgjøre utdanningen av fremtidens jurister.

8. februar 2023 kom den gode nyheten om at NOKUT akkrediterer master i rettsvitenskap ved UiS og UiA. De

to universitetene søker nå formelt til Kunnskapsdepartementet om å etablere utdanningene. Det er viktig at disse søknadene prioriteres og ekspederes effektivt, slik at man rekker det ordinære opptaket og oppstart høsten 2023.

Svar:

Søknadene om å få etablere master i rettsvitenskap og endring av gradsforskriften fra Universitetet i Stavanger og Universitetet i Agder ble mottatt av Kunnskapsdepartementet henholdsvis 13. og 14. februar i år. Departementet vil følge disse sakene raskt opp, og universitetene kan forvente svar fra departementet innen utgangen av måneden.

SPØRSMÅL NR. 1379**Innlevert 15. februar 2023 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 21. februar 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Mener statsråden at nivået på ytelser fra Nav forhindrer at folk havner i fattigdom?

BEGRUNNELSE:

Ifølge en ny rapport fra Fafo «Veledighet i velferdsstaten» hvor de har kartlagt Frelsesarmeens tilbud om mathjelp i Oslo, Drammen og Sarpsborg, viser det seg at 84 prosent av alle som mottok mathjelp allerede mottar en eller flere ytelser fra Nav. Det er ytelser som for eksempel sosialhjelp, uføretrygd, alderspensjon og arbeidsavklaringspenger. Fafo kaller dette rett og slett en «fallitterklæring for velferdsstaten.» Når så mange som mottok matposer faktisk er fanget opp av velferdsstaten, tyder tallene på at nivåene på ytelsene ikke forebygger fattigdom, og at folk blir overlatt til frivillige organisasjoner for å få mat på bordet.

Svar:

Folketrygdens livsoppholdsyttelser skal sikre inntekt for personer som i kortere eller lengre tid ikke kan være i arbeid, for eksempel på grunn av sykdom. Mange av ytelsene beregnes etter tidligere inntekt. Det gjelder for eksempel for arbeidsavklaringspenger og uføretrygd. De som ikke har vært i arbeid, eller som har hatt en lav inntekt, får en minsteytelse. Det er fastsatt i folketrygdloven hvilket nivå ytelsen skal ligge på.

Ytelsen blir årlig regulert i tråd med endringer i grunnbeløpet, og endringer i grunnbeløpet følger utviklingen i lønnsveksten. På denne måten sikrer vi at utviklingen av ytelsene holder tritt med lønnsveksten i arbeidslivet.

Økonomisk sosialhjelp skal være et nedre sikkerhetsnett for personer som ikke selv kan sørge for sitt livsopphold. De statlige veiledende satsene skal kun brukes som et utgangspunkt for fastsettelsen av økonomisk sosialhjelp. NAV-kontoret må vurdere den enkelte søkers behov, herunder vurdere de faktiske levekostnadene til vedkommende.

Jeg har gitt SIFO i oppdrag å foreta en oppdatert utredning av grunnlaget for de statlige veiledende satsene for økonomisk sosialhjelp. Oppdraget vil pågå i 2023. Deretter vil utredningen inngå i en vurdering av om det er behov for å endre nivå og/eller innretning på de statlige veiledende satsene.

Det gjør inntrykk på meg at folk sliter med høye kostnader. Fafos undersøkelse på oppdrag fra Frelsesarmeen gir nyttig kunnskap. I høst gjennomførte Arbeids- og velferdsdirektoratet en undersøkelse hos kommunene der de blant annet ble spurt om pågangen på NAV-kontorene.

Jeg mener det er viktig og fortsatt følge utviklingen. Direktoratet har nylig kunngjort en konkurranse om et oppdrag om undersøkelse av matutdeling i regi av frivillige organisasjoner og andre relevante aktører. Regjeringen fører en økonomisk politikk som reduserer de økonomiske og sosiale forskjellene i samfunnet. Vi ønsker et samfunn med et sterkt sikkerhetsnett med velferdstjenester for de som trenger det permanent eller i faser av livet. Denne og annen kunnskap om personer som lever i lavinntekt vil gi grunnlag for å vurdere eventuelle endringer.

SPØRSMÅL NR. 1380

Innlevert 15. februar 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 22. februar 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Rogaland fylke kommer allerede dårlig ut i fordeling av statlige midler til drift av fylkeskommunen, samferdsel og helse, noe skyldes demografi men det skyldes også en kraftig inntektsutjevning som inndrar mye skatteinntekter fra Rogaland. På toppen av dette foreslås i høringsforslaget til nytt inntektssystem departementet har sendt på høring, et kutt på 300 millioner årlig.

Hvordan mener kommunalministeren Rogaland skal oppfylle sine forpliktelser, med en ytterligere svekkelse av Rogalands andel av inntektsfordelingen?

BEGRUNNELSE:

Forslaget vil bety dramatisk reduksjon i rammene for Rogaland. Den samme regjeringen som bruker milliardbeløp på reversering av region- og kommunesammenstillinger legger opp til å strupe Rogaland enda mer. Forslaget innebærer en forskyvning av inntekter fra Vestlandet til andre deler av landet, man kan mistenke at dette er del av en ønsket politikk, ref. angrepene på oppdrettsbransjen og strømprodusenter.

Fylkesutvalget i Rogaland kommer med kraftige innvendinger mot forslaget departementet sendt på høring. Jeg stiller meg fullt ut bak denne. Jeg siterer:

“Ekspertutvalgets forslag innebærer et dramatisk svekket finansielt grunnlag for Rogaland fylkeskommune. Det foreslås spesielt store endringer i den objektive delen av inntektssystemet (kostnadsnøkkelen), som på ingen måte var forutsett.

Elementene som i dagens inntektssystem ligger utenfor kostnadsnøkkelen innebærer en betydelig skjevfordeling i disfavør av Rogaland fylkeskommune. Dette betyr at fylkeskommunen har lave frie inntekter korrigert for variasjoner i utgiftsbehov, sist beregnet til 93 pst. av landsgjennomsnitt i regnskapet for 2021. Deler av denne skjevheten er nødvendig å rette opp, og vi har forventet at dette skulle skje.

Rogaland kommer veldig dårlig ut av endringene i kostnadsnøkkelen slik utvalgets hovedforslag er innrettet. Vårt objektive utgiftsbehov er anslått å gå ned fra 98,8 pst. til 94,1 pst. av landsgjennomsnitt. Det gir et enormt stort bortfall av inntekter i den objektive delen av inntektssystemet – et tap på nærmere 300 mill. kroner. Fylkesutvalget i Rogaland ser på dette som veldig alvorlig, og konsekvensene ville være helt uakseptable.

Fylkeskommunen taper 230 mill. kroner på forslaget til ny kollektivnøkkel alene. Med så store endringer oppstår motsetninger mellom fag og politiske føringer. Satsingen på kollektivtransport, med statlige og fylkeskommunale forpliktelser gjennom byvekstavtale og tilhørende nullvekstmål, settes på spill. Tanken var at man skulle satse på kollektivtransport i byregioner generelt, ikke bare på Østlandet. Forslaget vil gi dramatiske konsekvenser dersom det blir innført. Det vil være umulig å opprettholde satsingen på kollektivtransport på dagens nivå, og det vil kreves en omlegging av kollektivtransporten i Rogaland i strid med Stortingets ønsker.”

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet sette i mars 2022 ned eit uavhengig ekspertutval for å gå gjennom inntektssystemet for fylkeskommunane. Utvalet leverte innstillinga si 2. desember. Rapporten er no på offentleg høyring med frist 3. mars 2023. Ekspertutvalet har gjort ei

heilskapleg vurdering av inntektssystemet og kjem med fleire forslag til endringar. Forslaga gjeld både utgiftsutjamninga og somme av dei andre elementa i systemet.

Regjeringa vil vurdere innspel frå fylkeskommunane og andre før vi tar stilling til forslaga i rapporten. Det er derfor ikkje mogleg å seie noko om konsekvensane for den einskilde fylkeskommune no.

Dagens inntektssystem er utforma med tanke på den fylkesinndelinga som blei innført i 2020. Vi må derfor sørge for at det er tilpassa den nye fylkesinndelinga vi får frå 2024. Regjeringa tar sikte på å legge fram eit forslag til endringar i inntektssystemet for fylkeskommunane i kommuneproposisjonen for 2024.

SPØRSMÅL NR. 1381

Innlevert 15. februar 2023 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 27. februar 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

I Hurdalsplattformen står det at: «En av regjeringens viktigste prosjekter er en tillitsreform i offentlig sektor.»

Hvilke konkrete initiativ har statsråden tatt innenfor sitt ansvarsområde, og hvilke konkrete resultater kan statsråden vise til etter snart halvannet år i regjering?

Svar:

Målet for tillitsreformen er å gi mer velferd og bedre tjenester til innbyggerne. For å få til dette må vi øke tilliten i offentlig sektor, blant annet gjennom å detaljstyre mindre og styrke det lokale handlingsrommet. Tillitsreformen omfatter hele offentlig sektor og mitt ansvar som kunnskapsminister er å gjennomføre tillitsreformen i barnehage- og skolesektoren.

Ansatte med god kompetanse er nøkkelen til å skape bedre tilbud og bedre opplæring for barn og unge. Et viktig mål med tillitsreformen i barnehage og skole er å rekruttere og beholde de ansatte. Barnehagene og skolene skal være attraktive arbeidsplasser. De ansatte skal få utvikle seg og ha tid og tillit til å gjøre faglige vurderinger om hvordan tilbudet til barn og unge kan bli best mulig.

De er viktig å understreke at tillitsreformen ikke kommer i tillegg til arbeidet som gjøres i barnehagen og skolen i dag, men at reformen integreres i pågående og framtidige tiltak, satsinger og prosesser. Helt konkret jobber vi innenfor et nasjonalt og et lokalt spor for å realisere tillitsreformen.

Av viktige tiltak i det nasjonale sporet vil jeg særlig trekke fram det partssammensatte utvalget for kvalitetutvikling i skolen som regjeringen har opprettet. Dette utvalget skal gjennomgå dagens kvalitetsvurderingssystem og komme med forslag til endringer. Mange i skolen

oppfatter dagens prøver og undersøkelser som et system for kontroll og som et uttrykk for mistillit. Jeg mener vi må endre systemet slik at det legger mer vekt på faglig og pedagogisk kvalitetsutvikling, og sørge for at det ikke bidrar til detaljstyring og omfattende krav om rapportering og dokumentasjon. Utvalget leverte sin første rapport i januar og vil levere sluttrapport til høsten.

Intensjonene for tillitsreformen ligger også til grunn når regjeringen nå etablerer et nytt system for etter- og videreutdanning, reviderer opplæringsloven og skriver en stortingsmelding om hvordan vi vil gjøre 5.-10. trinn mer praktisk og variert.

For å skape nye løsninger som kan realisere tillitsreformen lokalt, har jeg opprettet en tilskuddsordning til lokale piloter og utviklingsprosjekter. Tilskuddet skal stimulere prosjekter som for eksempel kan styrke partssamarbeidet på alle nivå, øke det lokale handlingsrommet eller bygge sterke profesjonsfelleskap i skoler og barnehager. Det vil bli lyst ut midler og kommunene kan søke på tilskuddet i løpet av våren 2023.

Regjeringen tar også sikte på å invitere kommuner og fylkeskommuner til et frikommuneforsøk i løpet av første halvår 2023. Statlig og kommunal forvaltning kan gjennom forsøksloven få prøve ut løsninger som kan føre til mer effektiv organisering, raskere saksbehandling eller bedre tjenester for brukerne. Forvaltningen kan da få unntak fra krav i lov eller forskrift for eksempel for å prøve ut nye måter å løse sine oppgaver på.

Tillit kan ikke vedtas, men må bygges mellom mennesker over tid. Tillitsreformen skal gjennomføres lokalt, og de gode løsningene må utvikles i samarbeid mellom partene i skolen og barnehagen. Jeg har jevnlig dialog med organisasjonene og lytter til hva de ansatte i barnehager og skoler tenker må til for å bygge tillit og styrke det lokale handlingsrommet.

SPØRSMÅL NR. 1382**Innlevert 15. februar 2023 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 21. februar 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

I juli 2020 påklaget Tide Forsikring AS («Tide») Finanstilsynets forutgående vedtak om å frata Tide konsesjonen som forsikringsagentforetak. Klagesaken ligger ennå til behandling i Finansdepartementet. Gjennom hele saksbehandlingstiden har Tide vært underlagt et forbud mot å formidle nye forsikringsavtaler til tross for at saken ikke er endelig avgjort før departementets vedtak foreligger.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre snarlig vedtak i klagesaken som altså har vært til behandling i departementet i over to og et halvt år?

BEGRUNNELSE:

Tide har drevet virksomhet som forsikringsagentforetak, dvs. at man formidler forsikringsavtaler til kunder. Selskapet hadde nødvendig godkjenning fra Finanstilsynet og var registrert i Finanstilsynets virksomhetsregister. Etter en tilsynsprosess som startet mer enn to år tidligere, besluttet Finanstilsynet i juni 2020 at Tide skulle slettes fra tilsynets virksomhetsregister, noe som betød at Tide ble fratatt tillatelsen til å drive slik virksomhet. Fjortende juli 2020 ble vedtak påklaget til Finansdepartementet, hvor altså klagesaken ennå ligger til behandling. At Tide senere har inngitt supplerende argumentasjon kan ikke forklare så lang saksbehandlingstid.

I forbindelse med klagen ba Tide om at iverksettelsen av tilsynets vedtak måtte utsettes i påvente av departementets endelige vedtak. Dette ønsket ble bare delvis imøtekommet fra departementets side, ved at departementet har nektet Tide å formidle tegning av nye forsikringsavtaler i hele perioden klagesaken har vært til behandling i departementet. Det langvarige nytegningsforbudet har hatt store konsekvenser for Tides virksomhet og har i praksis medført at Tide har måtte omstille sin virksomhet fullstendig. For Tide betyr det nytegningsforbudet i praksis et fullstendig forbud mot å drive forsikringsagentvirksomhet. Selv om klagesaken ikke har vært endelig avgjort har selskapet langt på vei mistet sitt driftsgrunnlag fullstendig, med tilhørende økonomiske konsekvenser for selskapet, dets eiere, ansatte og underagenter. Den meget lange klagesaksbehandlingstiden har kraftig forsterket den inngripende effekten av både konsesjonstapet og nytegningsforbudet.

Svar:

Finansdepartementet er klageinstans for vedtak på Finanstilsynets område. Departementet håndterer til enhver tid en stor mengde med saker, hvorav mange er tid- og ressurskrevende. Dette krever løpende prioritetsvurderinger. Det er likevel en målsetning at klagesaker skal behandles innen rimelig tid.

I 2021 satte Finansdepartementet ned et utvalg som skal vurdere finanstilsynsloven og Finanstilsynets virksomhet. Ett av punktene i mandatet er å vurdere om klager på Finanstilsynets vedtak i større grad bør behandles av klagenemnder, og om klagebehandlingen mer generelt bør ivaretas på en annen måte enn med Finansdepartementet som klageinstans. Utvalget skal levere sin utredning innen 1. mars 2023.

Jeg vil på generelt grunnlag bemerke at saker på finansmarkedsområdet ofte er komplekse. I den aktuelle saken har klager i flere omganger sendt supplerende merknader som må vurderes, sist i 2022. Departementet vurderer nå disse merknadene med sikte på å avgjøre saken snart. Jeg har forståelse for at et nytegningsforbud frem til saken er avgjort er til ulempe for et foretak, men dette må veies opp mot tilliten til markedet og hensynet til eventuelle kunder.

SPØRSMÅL NR. 1383**Innlevert 15. februar 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 22. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

En elektrifisering av Rørosbanen, slik Stortinget nylig ba om at måtte gjøres for de gjenværende dieselstrekke, vil gjøre banen godt egnet for godstransport. Nylig kom imidlertid representanter fra Bane Nor med uttalelser om at det ikke er planlagt noen større prosjekter på Rørosbanen. Dette skapte sterke reaksjoner fra transport- og kommunikasjonspolitisk talsperson i Ap.

Hva gjør statsråden for å sikre at Bane Nor følger opp Stortingets vedtak og Hurdalsplattformens mål elektrifisering av de gjenværende dieseldrevne jernbaner?

Svar:

I Hurdalsplattformen går det frem at Regjeringen vil «Legge til rette for hel- eller delelektrifisering, eller bruk av annen teknologi, for å redusere utslipp fra gjenværende dieselstrekninger på jernbanen». Rørosbanen, Nordlandsbanen, Raumabanen og Solørbanen kjøres i dag med dieseldrevne tog.

Jeg har fulgt opp dette, og Jernbanedirektoratet fikk i fjor vår i oppdrag fra Samferdselsdepartementet å gjennomføre en konseptvalgutredning (KVU) for å vurdere reduserte utslipp av klimagasser på jernbane. Utredningen skal blant annet inneholde en vurdering av alternativer som reduserer utslipp fra jernbanen, samt de sam-

funnsøkonomiske kostnadene ved disse. Herunder skal elektrisk drift, batteridrift, hybriddrift og hydrogendrift etc. vurderes opp mot dagens driftsform. Jernbanedirektoratet er godt i gang med utredningsarbeidet, og KVU-en, som har fått navnet KVU GREEN, skal ferdigstilles og oversendes Samferdselsdepartementet innen medio september 2023.

I behandlingen av representantforslaget representantforslag om satsing på hydrogen som energiberar for tog Dokument 8:129 S (2021-2022) ble det vedtatt at Stortinget ber regjeringen legge frem en tidfestet fremdriftsplan for å få de gjenværende dieseldrevne jernbanestrekningene over på nullutslippsteknologi. Jeg vil benytte KVU GREEN fra Jernbanedirektoratet som grunnlag for å arbeide med en slik fremdriftsplan og vil også knytte arbeidet opp mot det videre arbeidet med å redusere utslipp fra jernbanen inn mot ny Nasjonal transportplan.

Avslutningsvis vil jeg informere om at det for tiden pågår elektrifisering av banestrekningene Trondheim S - Stjørdal, Hell – Riksgrensen og Stavne – Leangen. Dette ble startet opp i 2021 og skal etter planen ferdigstilles i løpet av 2024. Elektrifiseringen vil muliggjøre et bedre jernbanetilbud for både reisende og godsoperatører. I tillegg vil dette gi gode klima og miljøgevinster, med kutt i direkte utslipp av klimagasser og lavere støynivå sammenlignet med dieseldrevne tog.

SPØRSMÅL NR. 1384**Innlevert 15. februar 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 1. mars 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Hva er statsrådens tanker om det som Khrono har skrevet, og vil han følge opp dette på noen måte?

BEGRUNNELSE:

Kroon har denne uken skrevet om at kinesiske ph.d.-studenter i Norge må signere en kontrakt som forplikter dem til alltid å følge kommunistpartiets vilje, og at brudd på

kontrakten kan føre til straff. Programmet det vises til er Chinese Scholarship Council (CSC), som drives av det kinesiske regimet, og blant annet gir stipender for opphold ved universiteter i andre land.

Svar:

Kunnskapssamarbeid med autoritære regimer byr på utfordringer og dilemmaer. Dette bør ikke komme som

en overraskelse på noen. Etterretnings- og sikkerhetstjenestene har de siste årene pekt på flere forhold som gjør høyere utdannings- og forsknings samarbeid med for eksempel Kina krevende. Blant annet er det godt kjent at Kinns sikkerhetslov fra 2017 åpner for å pålegge alle borgere å bidra dersom kinesiske sikkerhetstjenester ber om det. Dette omfatter også studenter, ph.d.-kandidater og forskere.

Kontraktene som er blitt omtalt blant annet i Khrono viser hvordan ph.d.-kandidater kan utsettes for ulike former for press og kontroll fra hjemlige myndigheter og bekrefter at dette er en sårbar gruppe i så henseende. Det er viktig at norske vertsinstusjoner setter seg inn i hva dette potensielt innebærer, både for de enkeltindividene det gjelder og for institusjonene selv. Kunnskapssamarbeid med Kina er viktig for Norge, men skal ikke foregå på bekostning av akademisk frihet eller sikkerheten til studentene.

Det er opp til norske universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter selv å velge hvem de ønsker å inngå faglig samarbeid med, innenfor gjeldende lover og regelverk. Denne saken viser hvor viktig det er at norske kunnskapsmiljøer er årvåkne og tar hensyn til både etiske og sikkerhetsmessige utfordringer ved internasjonale samarbeid. Jeg forventer – og vet – at berørte institusjoner nå foretar en grundig vurdering av samarbeid som involverer China Scholarship Council, både ut fra prinsippet om akademisk frihet og ut fra ulike sikkerhetshensyn. Mitt inntrykk er at institusjonene tar denne saken på høyeste alvor, og jeg har tillit til at de gjør gode vurderinger av om dette samarbeidet bør videreføres eller ikke.

Fra regjeringens side støtter vi sektoren gjennom flere tiltak for å bidra til økt kunnskap og bevissthet om ansvarlig internasjonalt samarbeid. Vi har løpende dialog om hvordan grunnleggende verdier, normer og nasjonale in-

teresser i bred forstand kan ivaretas – for eksempel i møte med partnere fra land vi ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid. Det siste året har vi også invitert norske høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner til egne møter om sikkerhet i academia sammen med sikkerhetstjenestene våre. Dette vil bli gjentatt på fast basis fremover. I tillegg organiserer Kunnskapsdepartementet egne rundebord for akademisk samarbeid med Kina som en fast møteplass mellom sektoren og relevante myndigheter. Her er blant annet spørsmålet om hvordan akademisk samarbeid kan ivaretas i møte med kinesiske partnere blitt belyst basert på innspill fra sektoren selv. Denne type møteplasser er viktige for at vi fra myndighetenes side skal få et bedre innblikk i hvilke utfordringer og behov institusjonene har på ulike områder. De åpner også for å utveksle kunnskap og erfaringer, også institusjonene imellom.

Før sommeren legger Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) og Forskningsrådet frem nasjonale retningslinjer for ansvarlig internasjonalt samarbeid. Et utkast sendes på høring i sektoren om kort tid. Retningslinjene vil være et viktig verktøy for institusjoner, enkeltforskere og studenter som deltar i internasjonalt samarbeid, blant annet ved å sammenstille tilgjengelige ressurser på ulike områder. Dette vil blant annet omfatte eksempler på tiltak som kan vurderes for å verne om sårbare studenter og ansatte og sikre at grunnleggende akademiske verdier og normer ivaretas i internasjonale samarbeid innen høyere utdanning og forskning.

For øvrig vil jeg understreke at denne saken reiser flere viktige spørsmål knyttet til kunnskapssamarbeid med land vi ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med, og hvor akademisk frihet ikke står like høyt som i Norge. Dette er krevende problemstillinger i en omskiftelig tid, og er et prioritert område for regjeringen.

SPØRSMÅL NR. 1385

Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 23. februar 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Kan statsråden gi en månedlig oversikt over hvor mange personer som har mistet retten på arbeidsavklaringspenger (AAP) uten å være ferdig avklart mot enten arbeid eller uføretrygd siden oktober 2022, og i tillegg de som

ikke har mottatt nytt AAP-vedtak etter å ha nådd maks-tiden på sitt AAP-løp?

BEGRUNNELSE:

I tidligere svar fra Arbeids og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen (Dokument nr. 15:2625 (2020-2021)) har det

kommet frem at det i snitt er over 120 AAP-mottakere i måneden som ikke mottar vedtak om opphør av sin AAP minst to uker før nådd makstid. Vi ønsker å følge opp denne problemstillingen og ber derfor om nye tall fra Nav.

Det er ved siden av dette kommet inn varsler om at flere AAP-mottakere ikke opplever en avbruddsfri inntektssikring og blir stående uten en løpende inntekt mellom to AAP-løp i opp mot flere måneder. Arbeidsrutinene til Nav sier at en AAP-sak skal være ferdig behandlet hos Nav lokalt fem uker før eksisterende AAP-løp går ut. Da skal også en eventuell ny AAP-søknad være ferdig behandlet og saken skal sendes over til Nav Arbeid og ytelse som skal fatte sine vedtak, og sende ut til AAP-mottaker to uker før eksisterende vedtak går ut.

Regjeringen har gjennom Hurdalsplattformen lovet at personer som mottar arbeidsavklaringspenger får forlengelse dersom de ikke er ferdig avklart fra NAV eller helsevesenet. På denne bakgrunn ønsker jeg å følge opp med å få svar på hvor mange som opplever å få et opphold i sine løpende utbetalinger mellom to AAP-løp.

Svar:

Lovendringen som trådte i kraft 1. juli 2022 avviklet karenperioden og endret unntaksreglene for varighet. Avviklingen av karenperioden betyr at en AAP-mottaker som ikke er ferdig avklart til arbeid eller uføretrygd ved utløpet av maksimal stønadperiode, vil kunne søke om å få innvilget en ny stønadperiode umiddelbart etter den forrige.

SPØRSMÅL NR. 1386

Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 24. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva var formålet med å gjennomføre høring i november 2022, når regjeringen allerede i august 2022 besluttet å oppjustere bøtesatsene i forskrift om forenklet forelegg i vegtrafikksaker, og hva er begrunnelsen for at siste avsnitt i punkt 2 i utkastet til høringsnotat er strøket fra punkt 2 i det endelige høringsnotatet i saken?

BEGRUNNELSE:

Det vises til regjeringens kraftige økning av bøtesatsene i trafikksaker som avgjøres etter forskrift om forenklet fore-

I svaret fra tidligere arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen (Dokument nr. 15:2625 (2020–2021)) ble det vist til statistikk over saker til behandling der mottakerne hadde gått ut maksimal stønadperiode uten at deres sak var ferdig vurdert for videre rett til arbeidsavklaringspenger, og som dermed ikke hadde et vedtak. Denne statistikken var basert på manuelle tellinger som ble foretatt av enhetene i NAV Arbeid og ytelse som behandler søknader om arbeidsavklaringspenger. Disse tellingene ble avsluttet i august 2021. Arbeids- og velferdsdirektoratet har dermed ikke lenger statistikk på dette.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har heller ikke kvalitetssikrede tall på hvor mange som får opphold i sine løpende utbetalinger mellom to AAP-løp. Det finnes heller ikke statistikk over årsak til opphold i utbetalingene eller til at personer slutter på arbeidsavklaringspenger.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at noen AAP-mottakere har opplevd at de har fått opphold i sine løpende utbetalinger etter at det nye regelverket ble vedtatt. Dette er beklagelig og er noe etaten er opptatt av å unngå. Blant annet er det utarbeidet rutiner som skal sørge for at brukerne får tett oppfølging mot slutten av stønadperioden og at de skal få veiledning om at de må søke for å kunne få en ny periode. Arbeids- og velferdsetaten skal også behandle saken før den opprinnelige perioden utløper, forutsatt at slik søknad faktisk er fremmet. Arbeids- og velferdsdirektoratet følger opp både NAV-kontorene og NAV Arbeid og ytelse på at disse rutinene følges, og vurderer fortløpende om rutinene må endres.

legg. Det vises videre til Debatten på NRK den 14.02.23 hvor den kraftige økningen av bøtesatsene var tema.

Regjeringen gjennomførte denne kraftige økningen av bøtesatsene til tross for motstand mot den foreslåtte økningen fra de fleste hold. Herunder har Politidirektoratet, Utrykningspolitiet, Advokatforeningen og Trygg Trafikk uttrykt seg negativt til en så kraftig økning i bøtesatsene som den regjeringen nå har gjennomført.

I e-post fra justis- og beredskapsdepartementet til samferdselsdepartementet den 20. oktober 2022 fremgår det at regjeringen i augustkonferansen for 2023-budsjettet besluttet å oppjustere bøtesatsene i forskrift om

forenklet forelegg i vegtrafikksaker. Høringsbrevet fra samferdselsdepartementet er datert 8. november 2022, og høringsfristen i saken var 20. desember 2022. Høringen i saken ble altså gjennomført flere måneder etter at den kraftige oppjusteringen av bøtesatsene ble besluttet.

Det vises avslutningsvis til siste avsnitt i utkastet til høringsnotat, som i sin helhet er strøket fra det endelige høringsnotatet i saken. Avsnittet lyder:

«Erfaringene fra kontrolletatene viser at hastigheten på norske veier går ned. Fartsmålinger gjennomført av Statens vegvesen viser at andelen som overholdt fartsgrensene økte med 16,5 prosentpoeng fra 2006 til 2019. Politiet oppgir i tilstandsanalysen at det likevel vil være krevende å nå målet i Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2018-2021 om at 70 % av kjøretøyene skal overholde fartsgrensene innen 2022. I 2019 overholdt 62,1 % av trafikantene fartsgrensen. For å redusere antallet trafikkuulykker og omfanget av den enkelte ulykke må etterlevelsen av fartsgrensene på norske veier bli bedre.»

Svar:

Regjeringen vurderte økning av satsene for forenklet forelegg i veitrafikksaker i arbeidet med statsbudsjettet for 2023. I Finansdepartementets budsjettproposisjon, Prop. 1 S (2022-2023), ble det foreslått å øke kap. 4618 Skatteetatens, post 86 Bøter, inndragingar m.m. blant annet grun-

net «planar om nivå- og prisjusteringar av ein del forenkla førelegg.»

Regjeringen var imidlertid innforstått med at endelig beslutning om satsøkning og størrelsen på denne, ikke kunne tas i forbindelse med budsjettet, men først etter høring av forslag til oppjusterte satser blant berørte instanser. Det følger av utredningsinstruksen pkt. 3-3 at blant annet forslag til forskrifter normalt skal legges ut på høring. I tråd med dette sendte Samferdselsdepartementet, som har forvaltningsansvaret for forskriften om forenklet forelegg, forslag om oppjustering av bøtesatsene på høring 8. november 2022, med frist 20. desember. Hensikten med høringen var å få frem ulike syn på og argumenter rundt å oppjustere bøtesatsene.

Mitt departement gjennomgikk og vurderte høringssinnspillene i januar i år. Konklusjonen og begrunnelsen for den fremgår av kgl. res. 27. januar 2023.

Som det fremgår av høringsnotatet var endringsforslaget initiert og begrunnet av mitt departement, og Justis- og beredskapsdepartementet utarbeidet utkast til høringsnotat til Samferdselsdepartementet. Det er ikke uvanlig at det skjer endringer i utkast til høringsnotater under slike prosesser. Jeg kjenner ikke begrunnelsen for at det avsnittet representanten Amundsen viser til, ble tatt ut. Jeg kan uansett ikke se at det aktuelle avsnittet ville hatt noen betydning for sakens utfall.

SPØRSMÅL NR. 1387

Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 23. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kommunene sparer store summer per beboer ved å omgjøre sykehjemsplasser til omsorgsbolig, mens staten og den pleietrengende betaler mer.

Er dette en villet utvikling som statsråden støtter opp om og skal kommunene med betydelig offentlig støtte for bygging av sykehjemsplasser, kunne konverter disse til annen bruk, uten at det får konsekvens for tilskuddet?

BEGRUNNELSE:

Regner med at statsråden er vel informert om hvilke utfordringer som står foran oss hva gjelder konsekvensene av at stadig flere lever lengre, og vil ha behov for betydelig pleie i sluttfasen av livet. Demenskartet viser en foruroligende trend, som vil kreve økt innsats fra fellesskapet.

Regner også med at statsråden er kjent med at en del kommuner omgjør sykehjemsplasser til omsorgsboliger.

Hver beboer må da betale sin husleie, medisiner, mat osv. og staten må ta en større del av driftskostnadene direkte, ved blant annet bostøtte og det hevdes at pleiefaktoren går ned med minst 25 %.

Belastning på Hjemmetjenesten blir betydelig, mens kommunene uten unntak sparer der, for å oppnå gevinsten.

Svar:

Som representanten Olsen er kjent med, så er det et kommunalt ansvar å sørge for forsvarlige og gode helse- og omsorgstjenester til personer som har behov for det, herunder innretning og organisering av sine tilbud.

Når det gjelder påstanden om at det ikke har noen konsekvenser for kommunene å konvertere sykehjemsplasser til annen bruk, så er dette feil for de plassene som har mottatt investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser.

Av retningslinjene for investeringstilskuddet fremgår det at hvis omsorgsplassene i løpet av de første 30 årene etter utbetaling selges/overdras til andre eller ikke brukes til formålet som er forutsatt ved tilskuddstildelingen, skal

Husbanden som hovedregel kreve at kommunen betaler tilbake investeringstilskuddet i sin helhet.

Ved omgjøring fra sykehjemsplass til omsorgsbolig må kommunen tilbakebetale differansen i tilskuddsutmålingen mellom omsorgsboliger og sykehjemsplasser for den delen av investeringstilskuddet som ikke er avskrevet. Dersom sykehjemsplasser omgjøres til omsorgsboliger og vilkårene for dette ikke er oppfylt, må kommunen som hovedregel betale tilbake gjenstående investeringstilskudd.

SPØRSMÅL NR. 1388

Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 23. februar 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Avklaringa som hittil er kommet, er at Andøya skal brukes til alliert mottak i framtida – i en eller annen form – noe som i realiteten kun er det samme som Høyre-regjeringa signaliserte før den gikk av. Omfanget er fremdeles i det blå, noe som legger sterke begrensninger for næringsutviklinga i Andøy kommune, som ble lovet tilgang på arealene så vel som infrastrukturen på det militære området.

Når kommer avklaringa om Andøya flystasjon?

BEGRUNNELSE:

14. oktober 2021 fikk Arbeiderpartiet og Senterpartiet nøklene til regjeringskontorene. Et av løftene partiene ga da de overtok, var at framtida til Andøya flystasjon skulle avklares raskt.

I årene fra 2016 til 2021 pratet Senterpartiet på inn og ut pust om den reverseringen som skulle komme når de kom i regjering, men som alle nå vet ikke kommer.

Trygve Slagsvold Vedum og Senterpartiet tapte som kjent slaget om Andøya flystasjon i regjeringsforhandlingene med Jonas Gahr Støre, høsten 2021. Løftet om den mye omtalte Andøya-pakken, og løftet om å avklare framtidig bruk av flystasjonsområdet lar fortsatt vente på seg til kommunens fortvilelse.

Hva angår Andøya-pakken, har både Arbeiderpartiet og Senterpartiet signalisert at den ikke er glemt, men skjøvet på som følge av den økonomiske situasjonen landet står i?

Framtidig bruk av Andøya flystasjon er det derimot helt stille rundt. Det skuffer mange, når det er Senterpar-

tiet som har forsvarsministeren, og Arbeiderpartiet som har statsministeren.

I opposisjon, i fem år, var det ikke måte på hvor skuffet partiet var over Høyre regjeringen, som ikke avklarte den framtidige bruken av flystasjonen. Da Stortinget skulle vedta ny langtidsplan for forsvarssektoren i desember 2020, var ett av Arbeiderpartiets krav at Høyre-regjeringa måtte avklare framtidig bruk av Andøya flystasjon innen 1. februar 2021, altså i løpet av knappe tre måneder. Fortsatt venter en på en avklaring, riktig nok av en AP-regjering som tilsynelatende ikke har det travelt.

Det synes ikke å være samsvar mellom Arbeiderpartiets krav til Høyre, og partiets krav til seg selv, når det gjelder Andøya flystasjon.

Senterpartiet synes å være komfortable med at det er blitt betydelig mer stille rundt Andøya flystasjon etter løftene om at regjeringa skulle lande denne saken en gang for alle, slik at forsvarsansatte og lokalsamfunn kunne gå videre.

Svar:

Vi må øke kapasiteten til å ta imot og understøtte våre allierte. Kapasiteten er ikke tilstrekkelig i rammen av gjeldende langtidsplan for forsvarssektoren. Regjeringen vil styrke evnen til alliert mottak. NATO bygger nå også opp evnen til å forsvare alliansens medlemsland. Det skal Norge bidra til. Utover de operative basene til Luftforsvaret i nord som er vedtatt videreført er det, med de vedtak som er fattet om ny by i Bodø, bare Andøya som har relevant infrastruktur som kan gjøres tilgjengelig ut over det vedtatt langtidsplan har lagt opp til.

Denne regjeringen har andre ambisjoner for Andøya flystasjon enn det forrige regjering hadde og det som ligger i gjeldende langtidsplan for forsvarssektoren. Dette er beskrevet i Meld. St. 10 (2021-2022). Som et umiddelbart tiltak har Forsvaret i 2022 fått i oppdrag å videreføre enkelte funksjoner innen flyplassdrift for å støtte Avinors overtagelse av Andøya lufthavn i 2024 og for å sikre tilstrekkelig militær tilstedeværelse frem til fremtidig ambisjonsnivå er landet. Videre har det blitt bevilget ekstraor-

dinære vedlikeholdsmidler i omgrupperingen 2022 til Andøya flystasjon for å sikre økt beredskap.

Departementet og Forsvaret jobber med å fastsette ambisjonsnivå for fremtidig militær tilstedeværelse ved Andøya Lufthavn. Dette gjelder både hvordan vi styrker evnen til alliert mottak og hvordan Norge kan styrke nasjonale kapabiliteter som for eksempel droner, satellittbaserte tjenester og annet sivil-militært samarbeid. Dette arbeidet har høy prioritet og jeg vil komme tilbake til Stortinget på en hensiktsmessig måte.

SPØRSMÅL NR. 1389

Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 22. februar 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Kommer statsråden til å sikre kultur- og arrangementsbransjen et unntak fra de nye reglene om innleie?

BEGRUNNELSE:

For et par uker siden stilte undertegnede statsråden et spørsmål om hvordan regjeringen vil følge opp en flertallsmerknad om å gi kulturbransjen unntak fra innstrammningene i innleiereglene som trer i kraft 1. april. Statsråden svarte at det var invitert til et møte om dette med partene i arbeidslivet. Det er kjent at møtet er avholdt, og da er spørsmålet hvordan statsråden vil gå videre med et unntak for kultur- og arrangementsbransjen slik at det vil bli mulig å leie inn arbeidskraft til arrangementer.

Svar:

Departementet er nå i tråd med flertallets anmodning i Innst. 108 L (2022–2023) i gang med å vurdere hvorvidt event-/arrangementsbransjen har behov for et unntak for tidsbegrenset innleie. Det ble avholdt et møte med partene 2. februar for å høre deres innspill. Alle hovedorganisasjonene på arbeidsgiver- og arbeidstakersiden var invitert. Departementet mottok nyttige innspill knyttet til hvordan kulturarrangementer normalt organiseres med tanke på bemanning, om omfanget av innleie på disse områdene, og om slike arrangementer kan organiseres ved bruk av entreprise. Departementet har i etterkant av møtet også mottatt skriftlige innspill fra ulike aktører innen arrangementsbransjen.

Departementet vurderer nå i samråd med Kultur- og likestillingsdepartementet om det er behov for særregler eller unntak på dette området, i lys av de innspill som er kommet og hvordan de nye innleiereglene vil virke. For å kunne vurdere spørsmålet om et unntak på en tilstrekkelig måte, og for å unngå usikkerhet i en overgangsfase, tas det sikte på å fastsette en overgangsregel som utsetter ikrafttreden av endringen i arbeidsmiljøloven § 14-12 første ledd på dette området inntil videre.

SPØRSMÅL NR. 1390**Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 20. februar 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvor mye vil endringene i strømstøttesystemet bety i kroner på strømregningen for husholdninger med forbruk på hhv. 16 000, 20 000 og 30 000 i løpet av 12 måneder basert på normal forbruksfordeling?

Svar:

Endringene i strømstøtteordningen innebærer at husholdninger vil få dekket 90 pst. av strømforbruket sitt når spotprisen er over 70 øre per kWh. I timer hvor strømprisen og strømforbruket typisk er høyt, vil dette innebære at man får dekket en betydelig andel av strømregningen.

November 2022 er et eksempel på en måned hvor det var stor prisvariasjon. Det er estimert at en husholdning i NO2 ville fått om lag 52 prosent mer støtte denne måneden med timesbasert støtte. For måneder hvor det er mindre prisvariasjon, vil forskjellen mellom månedsbasert og timesbasert støtte være betydelig mindre.

Hvordan dette vil slå ut på den enkelte husholdnings strømregning framover vil variere avhengig av utviklingen i strømpriser og prisvariasjon framover. I tillegg vil støttegraden kunne variere mye mellom husholdningene, ut fra hvordan strømforbruket fordeles utover døgnet.

Regjeringen vil komme med oppdaterte kostnadsanslag for strømstøttestøtten i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2023.

SPØRSMÅL NR. 1391**Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 20. februar 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva er provenyet av den endringen regjeringen nå foreslår i strømstøtten til husholdningene for 2023, og for 2024?

Svar:

Kostnadseffekten av å gå over til en timesbasert strømstøtteordning, vil avhenge av en rekke faktorer og det er derfor stor usikkerhet knyttet til dette.

Ettersom timesbasert støtte vil dekke 90 pst. av forbruk over 70 øre/kWh hver time, vil kostnaden ved en slik ordning blant annet avhenge av utviklingen i strømprisnivå, prisvariasjon, forbruk og forbrukstilpasning. I perioder med stor prisvariasjon er det sannsynlig at kostnaden ved strømstøtten vil øke, men dette vil også avhenge av hvor mange timer spotprisen er under 70 øre/kWh.

Regjeringen vil komme med oppdaterte kostnadsanslag for strømstøttestøtten i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2023.

SPØRSMÅL NR. 1392**Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 24. februar 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Stavanger Domkirke feirer 900 år i 2025 og er for tiden under restaurering, I Stavanger Aftenblad kan vi lese at rammen, nå på 330 millioner etter flere økninger, sprekker. Ordføreren er urolig for at prosjektet ikke kan ferdigstilles uten en statlig støtteordning. Stavanger Domkirke er en historisk viktig kirke og viktig utover bispedømmet, det er naturlig at staten bidrar mer enn den har gjort til nå i restaureringsarbeidet.

Hva vil statsråden bidra med for at domkirkens restaureringsarbeid kan fullføres i henhold til planen?

BEGRUNNELSE:

Lokale myndigheter har tatt ansvar og bruker store ressurser på å pusse opp kirkebygg. Det ser vi også i andre kommuner i Rogaland. Jeg er enig i ordførerens påstand:

“Å utelate foroverlente kommuner som virkelig vil noe på dette feltet, vil etter vårt syn gi svært uheldige og negative signaler på både kort og lang sikt. Det kan rett og slett sette nasjonale kulturskatter i fare i et lengre perspektiv.”

Jeg er kjent med at det er stort behov for rehabilitering av kirkebygg, Statsråden har vist engasjement for feltet. Jeg er interessert i å vite om statsråden har en plan for hvordan dette arbeidet skal fortsette. Det gjelder spesielt monumentale og historisk viktige kirkebygg, noe vi har flere eksempler på i Rogaland. Kirken står i en særstilling i vår historie og vår generasjon skylder å ta vare på denne og spesielt de historiske byggene vi forvalter i felleskap.

Svar:

Eg er enig med representanten i at Stavanger domkirke er ei historisk viktig kyrkje, også utover bispedømmet. Eg forstår at Stavanger er kommen i ein vanskeleg situasjon. Uforutsette hendingar i slike omfattande istandsetjingsprosjekt er ikkje uvanleg, og når prisauken kjem på toppen kan det bli krevjande å skaffe midlar til å fullføre prosjekta.

Eg viser til at tilskot til bygging, drift og vedlikehald av kyrkjebygg er regulert i lov om trus- og livssynssamfunn § 14 om finansiering av Den norske kyrkja. Lova slår fast at kommunen gjev tilskot til kyrkja si verksemd lokalt, irekna tilskot til drift av kyrkjebygga. Tilskotet skal mellom anna sikre at bygga blir haldne i forsvarleg stand.

I dag er det inga statleg støtteordning som svarar til behova Stavanger kommune har. Staten gir tilskot over kap. 882 post 61 til mellom anna istandsetting, kli-

masikring og brannsikring av freda og verneverdige kyrkjebygg, men her har tilskotsbeløpet i 2023 ei øvre grense på 1,5 mill. kroner. For 2023 har Stortinget løyva vel 38 mill. kroner over denne posten, og tilskota vil bli delvis utlyst som tilskot til eigarar av mellomalderkyrkjer i stein (om lag halvparten av midlane). Stavanger kommune har tidlegare fått 7,1 mill. kroner gjennom denne tilskotsordninga, kor av 1,9 mill. kroner har gått til domkyrkja. Kommunen kan også no søke for sine kyrkjer.

Som representanten sikkert er kjent med, er det lagt som premiss for den tilrådde løysinga om delinga av Opplysningsvesenets fond mellom staten og Den norske kyrkja at midlane som staten får, skal gå til istandsetting av kulturhistorisk verdifulle kyrkjebygg, jf. vedtak i Stortinget (Innst. 209 S (2019-2020)). Her blei det mellom anna presisert at det skulle lagast ein plan for istandsetjingsarbeidet og at den statlege innsatsen ikkje skulle avløyse det kommunale finansieringsansvaret. Riksantikvaren og Den norske kyrkja har fått i oppdrag å utarbeide eit forslag til korleis bevaringsarbeidet bør innretast, og regjeringa fekk overlevert denne rapporten rett før jul. På bakgrunn av tilrådingane i rapporten vil regjeringa fremme ein bevaringsstrategi for kyrkjebygg i løpet av 2023. Det er derfor for tidleg å slå fast korleis det statlege bevaringsprogrammet vil påverke finansieringa av arbeidet på Stavanger domkirke.

Eg viser også til svar på brev nr. 1419 frå stortingsrepresentant Mimir Kristjansson.

SPØRSMÅL NR. 1393**Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 24. februar 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

NRK rapporterte 29.11 at flere statlig eide ferieeiendommer utelukkende brukes av ansatte hos Kystverket og Tolletaten. Dette gjør at befolkningen ikke får tilgang til eiendommene, og at de i flere tilfeller ikke utnyttes fullt. Noen steder begrenser denne ordningen allmenhetens tilgang til strandsonen. Alternativer til dagens ordning kan være å åpne flere av eiendommene for hele befolkningen hele eller deler av året.

Vil regjeringen åpne opp for at allmennheten i større grad kan benytte seg av statlige ferieeiendommer?

Svar:

Kystverket er en av de største statlige grunneiere langs kysten. Det har over flere år vært arbeidet for å åpne fyrstasjonene for allmennheten. I St. prp. nr. 29 (2006-2007) fremgår:

«...Fyreigedomar som Kystverket ikkje har tjenestleg behov for, blir leigde ut med sikte på å gjere desse tilgjengelege for allmenta.

Fyreigedomane blir ofte sett på som viktige og spesielle for regionen og lokal-samfunnet og utløyser også som regel frivillig innsats gjennom lag og foreningar. Utleige av fyreiendomar vil bli videreførd. Føresetnaden for alle nye leigeforhold er at eigedomane skal opnas for allmenta.»

Som en oppfølging av dette er om lag 80 fyrstasjoner utleid til eksterne aktører som gjennom sin virksomhet bidrar til at bygningene er tilgjengelige for allmennheten samt at bygningsmassen blir vedlikeholdt. Leietakere er blant annet Den norske Turistforening, frivillige organisasjoner, kystlag og andre aktører som legger til rette for at allmenheten får tilgang til eiendomsmassen.

Rundt 25 fyrstasjoner er svært vanskelig tilgjengelige, eller står i vernede og/eller naturfredede områder. Disse er dårlig egnet for utleie eller alternativ bruk.

Fire fyrstasjoner benyttes av frivillige organisasjoner og av Kystverkets ansatte. Her er enkelte bygninger leid ut til bruk for allmennheten, mens andre deler av bygningsmassen benyttes av Kystverkets ansatte.

Fire fyrstasjoner benyttes av Kystverkets ansatte gjennom en egen leieordning, hvor inntektene er med på å finansiere vedlikeholdet av bygningsmassen.

For Kystverkets del innebærer dette at over 70 prosent av fyrstasjonene er åpne for allmennheten samt at ca. 22 prosent er etter Kystverkets vurdering dårlig egnet for al-

ternativ bruk. På denne bakgrunn foreligger per i dag ingen planer om endringer av dagens praksis.

Departementet har vært i kontakt med Finansdepartementet, som opplyser at Tolletaten eier i dag 14 kulturhistoriske eiendommer. Disse driftes og vedlikeholdes av Velferdsfondet for Tollvesenet, som ble opprettet ved vedtak i Stortinget 8. mars 1960. Eiendommene er til disposisjon i dag som ferieboliger for Tolletatens ansatte, som betaler leie for å kunne benytte ferieboligene. Velferdsfondet for Tollvesenet får også midler til drift og vedlikehold av eiendommene over Tolletatens driftsbudsjettet.

Tolletaten har imidlertid alltid vært åpen for dialog med fylkeskommuner og kommuner om bruken av blant annet utearealene ved de tidligere tollstedene. Det kan også være aktuelt å åpne eiendommene til kulturhistoriske formål. Her kan det nevnes at Tolletaten er i diskusjoner med kommune og velforening i Brekkestø om relativt store tiltak på eiendommen der. Det foreligger per i dag ingen planer for endringer i ordningen.

SPØRSMÅL NR. 1394**Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 24. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sørge for at det utøves et lederskap som fører til at ansatte som faktisk ønsker det kan bli i stillingene sine, og slik at det kan gis forsvarlige tjenester ved Ullevål OUS, både akutt beredskap og generell behandling?

BEGRUNNELSE:

I en sak På TV2 kan vi lese at 19 av 24 sykepleiere sier opp i protest. Det som skjer ved avdelingen er alvorlig og det ser ut til at det nå bare er 5 sykepleiere igjen til å drifte avdelingen. Foretakstillitsvalgt i Norsk sykepleierforbund beskriver situasjonen som dramatisk. Bakgrunnen for oppsigelsene er forklart med store uenigheter med hensyn til de pågående nedskjæringene ved sykehuset. Oppsigelsen kan påvirke beredskapen. Ekstra bekymringsfullt er det at flere av sykepleierne som har sagt opp sine stillinger allerede har fått nye jobber.

Svar:

Den aktuelle situasjonen som nylig er oppstått ved en avdeling ved Oslo universitetssykehus HF, hvor mange intensivsykepleiere har valgt å si opp sine stillinger, er utfordrende. Fra regjeringens side er vi opptatt av å bevare og styrke en sterk offentlig helsetjeneste. Det er en prioritert oppgave å utdanne, rekruttere og beholde kvalifisert helsepersonell, som kan bidra til å gi gode spesialisthelsetjenestetilbud til befolkningen over hele landet.

Intensivsykepleiere er en av mange viktige personellgrupper i sykehusene, og det er ønskelig å beholde flest mulig av de dyktige fagfolkene vi har. Ivaretakelse av ledelse og arbeidsgiverrollen ved det enkelte sykehus og ved enkeltavdelinger, må nødvendigvis ivaretas lokalt.

For å opplyse den aktuelle og medieomtalte saken som representanten Bjørlo viser til i begrunnelsen for spørsmålet, har departementet bedt om en kommentar fra Helse Sør-Øst RHF. De har innhentet informasjon fra Oslo universitetssykehus HF, som kan opplyse at det er mottatt 13 oppsigelser og varslet om ytterligere oppsigelser fra sykepleiere på en seksjonen ved Thorakskirurgisk avdeling ved Ullevål sykehus. Ved tilsvarende seksjon på Rikshospitalet, som er organisert innenfor samme avdeling og som har mye parallell aktivitet, er det om lag 100 intensivsykepleiere. Over tid er det arbeidet for at seksjonene kan samarbeide tettere, både i ordinær drift og i beredskapssituasjoner. Det er planlagt for felles drift av

de to intensivseksjonene i Thorakskirurgisk avdeling sommeren 2023, i en periode på 9 uker. Denne planen ble lagt høsten 2022. Sykehuset må legge planer for sommerferie-avvikling i god tid, noe som også i stor grad må koordineres med øvrige enheter i sykehuset. Det pågår også vurderinger av organiseringen av den samlede intensivkapasiteten ved Oslo universitetssykehus; et område som krever samarbeid mellom klinikker for å ivareta pasientenes behov.

Beredskapen sikres gjennom god planlegging både for øyeblikkelig hjelp-pasienter og andre pasienter. I den ekstraordinære situasjonen sykehuset nå er i, har ledelsen gjennomført dialog og vil fortsette denne med medvirkning fra ansatte, tillitsvalgte og verneombud. Det kan opplyses at av de 13 intensivsykepleierne som har sagt opp, fortsetter syv av disse ved andre klinikker i Oslo universitetssykehus. Sykehuset vurderer at det fortsatt er god kapasitet for behandling av kritisk syke pasienter, og aktivitet innen thorakskirurgisk behandling vil gjennomføres som planlagt etter at tiltak for å avhjelpe situasjonen er iverksatt.

Ved Oslo universitetssykehus jobber det nå ca. 700 intensivsykepleiere, og av disse jobber ca. 600 ved dedikerte intensiv- og overvåkingsenheter. I 2022 var det ca. 1 850 intensivsykepleiere i Helse Sør-Øst, og av disse jobber ca. 1450 ved intensiv- og overvåkingsenheter. Antallet praksisplasser og utdanningsstillinger for intensivsykepleiere er økt betydelig i regionen de senere år.

Det er et klart lederansvar å sørge for gode og forsvarlige arbeidsmiljø, som fremmer likebehandling av ansatte og legger til rette for en hensiktsmessig og effektiv organisering av tjenestene. Jeg opplever at ledelsen i sykehuset tar den ekstraordinære situasjonen på alvor, og arbeider for å sikre fortsatt forsvarlige og gode tjenestetilbud.

SPØRSMÅL NR. 1395**Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 3. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hva er det juridiske grunnlaget for å avholde en folkehøring i kun to av Kristiansands bydeler mot kommunens øverste folkevalgte organs vilje og hvordan vurderer statsråden at hensynet til lokaldemokrati ivaretas i denne prosessen?

BEGRUNNELSE:

I går stemte Kristiansand bystyre på nytt over hvorvidt det skal avholdes folkeavstemning om deling av kommunen. Et stort flertall stemte mot folkeavstemning, og bystyret sendte samtidig en klar beskjed til regjeringen om at de ønsker at alle planer om å dele kommunen blir stanset.

Av Hurdalsplattformen fremgår det at kommuner som er slått sammen med tvang kan deles når de selv ber om det. Men bystyret stemte altså nei til deling i 2021, og nå på nytt i 2023. Likevel har regjeringen besluttet å aktivt overstyre lokaldemokratiet og opprettholde delingsprosessen.

Regjeringen har tidligere sagt at de ønsker en innbyggerhøring om deling. Til Fædrelandsvennen uttaler kommunalministeren at innbyggerne i Søgne og Songdalen skal bli hørt, til tross for vedtaket i Kristiansand bystyre. Innbyggerne i bydelene Søgne og Songdalen står for rundt 15 % av kommunens innbyggere.

Statsforvalteren fikk i oppgave av regjeringen å utrede en deling av Kristiansand. Av den går det frem at en deling vil koste mellom kr. 250-400 millioner. Det fremgår også at utviklingsprosjekter i kommunen vil måtte bli satt på vent, fare for dårligere tjenestetilbud for kommunens innbyggere, kompetansetap og rekrutteringsutfordringer, slitasje av ansatte, risiko for kommunens kritiske tjenesteleveranser, fare for reduksjon av tilbud for tjenester til de mest sårbare barn og ungdom mv. En deling vil altså få store konsekvenser for alle kommunens innbyggere. Likevel fortsetter kommunalministeren å uttale at det kun er innbyggerne i gamle Søgne og Songdalen som skal høres.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet ga 17. juni 2022 i oppdrag til Statsforvaltaren i Agder å greie ut deling av Kristiansand kommune. Statsforvaltaren har utarbeida et kunnskapsgrunnlag om konsekvensar av ei deling, som blei offentleggjort 18. januar 2023.

Regjeringa meiner det er riktig og viktig at innbyggjarane i tidlegare Søgne og Songdalen kommunar får mo-

glegheit til å seie si meining om kommunen bør delast. Regjeringa har ynskt eit samarbeid med Kristiansand kommune om høyring av innbyggjarane, noko fleirtalet i bystyret har slått fast at dei ikkje ynskjer. Regjeringa har understreka at ein aksepterer dette, og har derfor vurdert korleis høyring av innbyggjarane i Søgne og Songdalen kan gjerast.

Regjeringa har no sendt på høyring et forslag om ei endring i inndelingslova. Forslaget inneber å gi Kommunal- og distriktsdepartementet ein generell heimel til å gjennomføre innbyggjarhøyringar i saker der departementet har teke initiativ til å greie ut ei grenseendring. Forslaget gir departementet heimel til å kunne gi forskrift om rammene for sjølve gjennomføringa av den enkelte innbyggjarhøyringa. Forslaget er ei generell lovendring, og innbyggjarhøyringar vil kunne gjennomførast på fleire ulike måtar, til dømes som folkerøysting eller spørjeundersøking.

Fristen for å gi innspel til høyringa er 3. juni 2023. Etter høyringa tek regjeringa sikte på å fremje ein lovproposisjon for Stortinget. Regjeringa legg opp til at departementet med ein slik lovheimel gjennomfører ei folkerøysting blant innbyggjarane i tidlegare Søgne og Songdalen kommunar.

SPØRSMÅL NR. 1396**Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 24. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Mener statsråden at akuttstiasjonen i Alta er blitt bedre eller dårligere, og kan hun forsikre om at Finnmarkssykehuset HF sørger for at befolkningen i Alta har trygghet for at de får kompetent og rask hjelp når det trenger det ved akutt sykdom og skade?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Finnmarkssykehusets nettsider er beredskapen for ambulansetjenesten i Hammerfest og Alta styrket, og de nye turnusplanene i Alta og Hammerfest er et løft for innbyggere og ansatte.

Verneombud i ambulansetjenesten Gro-Anita Olsen Sætrum har i Altaposten på sin side uttrykt at beredskapen i Alta er svekket som en følge av den nye turnusordningen som hun skriver at arbeidsgiver ensidig har innført.

I Alta er det 20 årsverk i ambulansetjenesten, to ambulanserbiler med personell på vakt på stasjon i Alta 24 timer i døgnet, hele uka. I tillegg er en beredskapsbil på hjemmevakt mandag til fredag, døgnet rundt. I helgene er kun to biler på vakt.

Sætrum påpeker at i løpet av to uker med nytt turnusopplegg har mangel på mannskap gjort at Alta kun har vært bemannet med to ambulanser i 7 døgn. Når begge de aktive ambulansene sendes samtidig over fjellet mot Hammerfest, ivaretas akuttberedskapen for Altas 21 000 innbyggere kun av personell på hjemmevakt.

Verneombudet påpeker at Finnmarkssykehuset har innført vaktbytte kl. 1 på natten, at Finnmarkssykehuset ikke utfører årlige forsvarlighetsvurderinger og ikke følger opp krav om sammenhengende hvile per døgn. Overtidsbruken har skutt i været etter innføring av ny turnus, mens foretaket har store utfordringer med økonomien.

Det har også lenge vært en utfordring at ansatte store deler av døgnet ivaretar akuttberedskap hjemmefra.

Svar:

Vi skal ha gode og trygge spesialisthelsetjenestetilbud i hele landet, dette er en viktig oppgave og prioritet for meg som helse- og omsorgsminister. For å belyse den aktuelle situasjonen som representanten Ojala tar opp, har departementet innhentet informasjon fra Helse Nord RHF som igjen har bedt om en statusoppdatering fra Finnmarkssykehuset HF.

Finnmarkssykehuset vurderer at beredskapen ikke har blitt dårligere etter innføring av ny turnus 30. januar

i år; snarere mener de det motsatte et tilfelle. Alta ble tidligere dekket av én bemannet bil på stasjon og to på hjemmevakt, mens det nå er to biler med personell på stasjon døgnet rundt. Endringen medfører kortere responstid og innebærer at ambulanserbiler kan komme raskere fram til pasient eller skadested. I tillegg er én bil på hjemmevakt, som blant annet kan brukes ved eventuelle samtidighetskonflikter.

Beredskapsoppgaver må ses i sammenheng, og det er AMK (akuttmedisinske kommunikasjonsentral) som styrer beredskapen i hele Finnmark. De vurderer at det nå er en bedre beredskapssituasjon etter innføring av ny turnus. Turnusen som er foreslått, og som skal ha blitt avvist lokalt i Alta, er innført i Hammerfest. Her opplever de en bedring av beredskapen, med positive tilbakemeldinger fra ansatte.

Jeg er gjort kjent med at en særavtale ble sagt opp av arbeidsgiver i 2021, med det formål å forhandle en ny særavtale. Forsøk på å fremforhandle ny særavtale lokalt har ikke lyktes.

Løsningsalternativer til ny turnus i Alta skal være presentert, uten at man foreløpig har oppnådd enighet. Turnusen som nå er lagt til grunn skal ivareta krav i Arbeidsmiljøloven.

I begrunnelsen for Ojals spørsmål vises det blant annet til bekymring for sykehusets økonomi. Den økonomiske situasjonen i Helse Nord er utfordrende, men beredskap og beregning av aktivitet vurderes og håndteres primært ut fra pasientsikkerhetsperspektiv og ikke økonomi. Vaktskifte på natt som det vises til er ingen gunstig løsning, men den er lovlig og helseforetaket har forsøkt å få avtalt bedre løsninger. Hensyn til forsvarlighetsvurderinger og tilstrekkelig hvile mellom vakter veier tungt – og må ivaretas lokalt.

SPØRSMÅL NR. 1397**Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug****Besvart 24. februar 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

I forkant og under rovdyrjakt settes det ut ulovlige viltkameraer, feller og åter som også kan være giftige. Dette medfører at rovdyr drepes ulovlig og uten tillatelse. Det kan også være store mørketall her som er svært alvorlig i en situasjon med storstilt tap av biologisk mangfold. Myndighetene følger dette ikke godt nok opp i dag.

Hva vil regjeringen gjøre for å få oversikt over omfanget av disse ulovlighetene, og for å motarbeide ulovlig jakt og utsettelse av ulovlige kameraer, feller og åter?

Svar:

I Hurdalsplattformen har regjeringen sagt at vi vil styrke innsatsen mot miljøkriminalitet nasjonalt og internasjonalt. Jeg vil understreke at jeg ser svært alvorlig på miljøkriminalitet, inkludert faunakriminalitet slik som ulovlig avlaving av rovdyr. Ulovlig etterstrebelse kan gjøre forvaltningen av fåtallige arter vanskelig og mindre målrettet.

Jeg er opptatt av at lovverket om jaktutøvelsen etterfølges i gjennomføring av lovlig jakt, felling og fangst. Det er mange grunner til at ulike avlivingsmetoder ikke skal brukes, blant annet knyttet til dyrevelferd. Det er viktig å presisere at det er tillatt å bruke feller til fangst av enkelte viltarter, inkludert rovvilt. Bruk av viltkamera er et lovlig virkemiddel i jaktutøvelse, for eksempel ved gjennomføring av skadefelling, kvotejakt eller lisensfelling av rovvilt. Erfaringene viser at bruk av slike kameraer kan være ressursbesparende for eksempel i forbindelse med skadefellingsforsøk på rovdyr som gjør skade på husdyr eller tamrein. Selvfølgelig er det slik at dersom kamera og metoder som nevnt over skal brukes, så må det skje i samsvar med gjeldende regelverk. Ulovlig feller eller ulovlig bruk av feller er selvsagt ikke tillatt, og det samme gjelder bruk av åter som er satt inn med gift.

Statens naturoppsyn (SNO) er miljøforvaltningens operative feltorgan. De viktigste oppgavene til SNO er kontroll, tilsyn, informasjon og veiledning. Når det gjelder å avsløre og forhindre skjult faunakriminalitet, også knyttet til store rovdyr, utfører SNO et svært omfattende arbeid. For det første driver SNO utstrakt oppsynsvirksomhet. I dette inngår uniformert tilstedeværelse og lovlighetskontroller knyttet til miljølovverket. SNO driver i tillegg både registrering og dokumentasjon, skjøtsel og tilrettelegging. I alt feltarbeid som utføres av personell i SNO vil også eventuell miljøkriminalitet som oppdages følges opp.

For å følge opp at lovverket rundt jaktutøvelsen etterleves, har SNO via naturoppsynsloven og rovviltforskriften anledning å sjekke fellingssted for påskutt og avlivet rovvilt. For bjørn og ulv kontrolleres fellingssted for så godt som alle felte dyr. Ved denne type kontroll undersøkes blant annet jegerdokumentasjon og forhold rundt fellingen, herunder jaktutøvelsen.

Det er et ressurs spørsmål knyttet til omfanget av kontroll og tilsyn som kan utføres. Det er derfor viktig at publikum sier fra dersom det er mistanke om ulovligheter i naturen. Miljødirektoratet har en egen nettside der publikum kan komme med tips. Tips der det er mistanke om pågående miljøkriminalitet vil prioriteres av SNO. Tips følges opp og kan resultere i anmeldelse. SNO er en tilsynsmyndighet. Det er politiet, og ikke SNO, som etterforsker saker knyttet til miljøkriminalitet. De siste to årene har SNO anmeldt 12 forhold knyttet til blant annet ulovlig jaging, forstyrrelser og uttak av fredet vilt, samt 57 forhold for brudd på viltlovens regler om utøvelse av jakt og fangst. SNO har også anmeldt flere forhold så langt i 2023. Hvor åpen miljøforvaltningen kan og bør være med informasjon om pågående saker, er avhengig av den enkelte saken. Det vil ikke alltid være hensiktsmessig med hensyn til en nært forestående anmeldelse eller pågående etterforskning å synliggjøre all informasjonen som foreligger. Jeg vil også nevne at det lenge har vært god dialog og samarbeid mellom SNO, politiet og Økokrim. Dette ble ytterligere fulgt opp i 2021, da det ble inngått en avtale mellom Miljødirektoratet og Politidirektoratet om å styrke samarbeidet mot miljøkriminalitet.

En ting er å avsløre ulovligheter som allerede er begått, en annen er å forhindre at ulovligheter begås gjennom forebygging. I dette arbeidet er mange aktører viktige. I forkant av oppstart av lisensfelling av ulv innenfor ulvesonen avholdes det for eksempel informasjonsmøter der blant andre SNO deltar, sammen med statsforvaltere, miljøkrimkoordinatorer i berørte politidistrikt, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF), berørte jaktlag og svenske forvaltningsmyndigheter, for å informere om lovverk, kontroll med jaktutøvelse og administrasjon av lisensfelling av ulv innenfor ulvesonen. I tillegg vil jeg nevne at SNO for eksempel bidrar inn i kurs som NJFF holder, der det informeres om SNO sin rolle og lovverket.

Dette viser at det gjøres mye både for å avsløre og forhindre miljøkriminalitet. Likevel er det mest sannsynlig mørketall. Det er derfor viktig at miljøforvaltningen fortsetter å arbeide med tematikken for å få oversikt over omfanget og søke å forhindre denne kriminaliteten. Jeg

vil også vise til at miljøforvaltningen er godt i gang med oppfølgingen av stortingsmeldingen om miljøkriminalitet fra 2020. Som en del av dette, vurderer forvaltningen økte strafferammer og andre lovendringer som kan bidra til å forhindre miljøkriminalitet. Arbeidet omfatter blant

annet overtredelser av naturmangfoldloven og viltloven, som regulerer uttak av ville dyr fra naturen. I tillegg pågår det et revisjonsarbeid av viltloven. Dette skjer i et samarbeid mellom Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1398

Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 24. februar 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil ministeren legge frem forslag til innstramminger i lovverket om vern av natur for Stortinget, så det i fremtiden blir vanskeligere for regjeringen å omgjøre vernevedtak ved å endre verneforskriften?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen besluttet nylig å endre verneforskriften for Lågendeltaet for å bygge motorvei gjennom naturreservatet. Naturreservat er lovens strengeste vern, og Miljødirektoratet hadde avslått dispensasjon for E6-bygging gjennom naturreservatet, fordi formålet med fredningen av 1992 er å bevare et viktig og spesielt våtmarksområde, der hensyn til trekkende, hekkende og overvintrende vannfugl er særlig viktig. Området er levested for flere truede arter som vil kunne få sine levekår betydelig svekket ved inngrep i reservatet.

Avisa Altinget har spurt klima- og miljøministeren om endringen av forskriften i dette tilfellet kan gjøre det enklere å endre andre verneområder i framtiden, så vern ikke lenger står like sterkt.

Til avisa svarer klima- og miljøministeren at han tenker at bekymringen er begrunnet. Statsråden sitter i dag med det øverste ansvaret for vern av natur i Norge og for at vern skal kunne stå sterkt i Norge.

Svar:

Vi har over 3 200 verneområder i Norge, og vi verner mer natur hvert år. Vi har vernet ca.

25 % av alt landareal i Norge når Jan Mayen og Svalbard regnes med. Når vi verner natur er det fordi vi mener noe natur er viktigere enn annen natur. Vernevedtaket betyr i utgangspunktet at arealdisponeringen av dette arealet er avgjort, og at verneverdiene for all fremtid er gitt

forrang foran andre samfunnsinteresser. Vernet er ment å være varig.

Når en såpass stor del av Norge er vernet, er det ikke til å unngå at det noen ganger, som følge av samfunnsutviklingen, oppstår situasjoner som man ikke overskuer på vernetidspunktet. Det kan oppstå et tungtveiende behov som vanskelig kan løses med lokalisering utenfor verneområdet. Eksempelvis er det ikke mulig å oppnå dekning for nødnett uten å bygge basestasjoner i enkelte verneområder. Det kan medføre at det må gjøres en ny vurdering av avveiningen mellom verneinteresser og andre viktige samfunnsinteresser.

Et annet eksempel er samferdselsprosjekter av nasjonal betydning, som av og til vanskelig kan gjennomføres uten å berøre verneområder. Nylig ble det gitt dispensasjon fra forskrift om vern av Åkersvika naturreservat til bygging av nytt dobbeltspor for jernbanen gjennom naturreservatet og inn til Hamar. Siden verneområdet omkranser Hamar på sør- og østsiden, er det ikke praktisk mulig å bygge dobbeltsporet jernbane inn til byen uten å berøre verneområdet.

Jeg vil understreke at Lågendeltaet naturreservat skal bestå. Naturreservatet dekker over 7000 dekar. Regjeringen har åpnet opp for å bygge en bro gjennom naturreservatet. Det er lagt til grunn at det direkte arealbeslaget av broen vil være om lag tolv dekar. Naturreservatet vil opprettholde sin funksjon og fortsatt være viktig for fugl og fisk. En forutsetning for å bygge broen er at det gjennomføres ytterligere miljøforbedrende tiltak utover det som følge av tidligere beslutninger.

Saker som Lågendeltaet og Åkersvika opplever vi heldigvis sjelden. Jeg forventer ikke at grenseendring vil bli alminneliggjort som følge av at staten her har vurdert vern mot andre samfunnsmessige behov.

Jeg viser også til at det i gjeldende nasjonale transportplan er en føring om å ikke planlegge samferdselsprosjekter gjennom verneområder. Jeg ser derfor foreløpig ikke

grunn til å vurdere lovendring slik representanten tar til orde for.

Samtidig viser jeg til at myndighetene kan ha noe å lære av saken om Lågendeltaet. Det kan være at vi skal sikre politisk avklaring på nasjonalt nivå tidligere. Dette

har også en juridisk side, og vi vil se på om det er behov for å avklare forholdet til verneforskriften tidligere. Det kan gi mer forutsigbarhet for alle parter og også sikre enda bedre integrering av vernehensyn i planprosesser.

SPØRSMÅL NR. 1399

Innlevert 17. februar 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 22. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil justisministeren ta eit snarleg initiativ til å sørge for at UDI kan innvilge utsett utreise/suspensjon av utreiseplikt frå Noreg for personar frå Tyrkia som har midlertidig opphaldsløyve i Noreg, og er i ein situasjon der deira næraste i heimlandet er råka av jordskjelvkatastrofen natt til 6. februar?

GRUNNGJEVING:

Jordskjelvet i Tyrkia og Syria natt til 6. februar er den verste naturkatastrofen i vår del av verda på hundre år. 41.000 er så langt stadfesta omkomne, og dei materielle øydeleggjingane er enorme. FN oppmodar innstendig om at alle land gjer det ein kan for å hjelpe folk i Tyrkia og Syria i den fortvila situasjonen dei no lever i.

Avisa Firda omtaler 16/2 ei sak om ei ung tyrkisk kvinne som er voluntør i ein kommune i Sunnfjord, og som har visum som går ut i april etter å ha vore i Noreg som voluntør i snart eitt år. Ho har ingen heim i Tyrkia å kome attende til, fordi mora sin heim er øydelagd i jordskjelvet.

Kvinna har sidan jordskjelvet hatt dialog med UDI om høva til å få forlenga oppholdet i den fortvilte situasjonen ho er i utan nokon heim å reise attende til i Tyrkia, men UDI opplyser at dei innanfor dagens regelverk ikkje har høve til å gi forlenga opphald. UDI skriv at «Regelverket er politisk bestemt, og så langt har ikke norske myndigheter besluttet å gi utsatt utreise eller opphold for personer som er berørt av jordskjelvet.» (Firda 16/2). Eg legg til grunn at denne vurderinga ikkje utan vidare gjeld jordskjelv-råka personar frå Syria, pga. eigne reglar som allereie gjeld for Syria.

Eg vil innstendig oppmode Justisministeren om å gi UDI høve til å kunne gi utsett utreise eller opphald for personar frå Tyrkia som er i ein situasjon der deira næraste i heimlandet er råka av jordskjelvkatastrofen. Å gjere eit

slikt grep, bør vere ein sjølvstøtt del av den samla innsatsen Noreg gjer for å hjelpe folk som er ramma av den verste naturkatastrofen i vår del av verda i moderne tid.

Svar:

Jeg har stor forståelse for den fortvilelsen utlendinger som befinner seg i Norge, men som likevel er berørt av jordskjelvet, nå føler. Noen har kanskje mistet pårørende, bolig og eiendeler. Det er naturlig i en slik situasjon at man ikke umiddelbart ønsker å reise tilbake til de rammede områdene.

Regelverket gir imidlertid lite fleksibilitet i slike tilfeller. Schengenvisum kan etter visumforordningen, som Norge er bundet av, gis for maksimalt 90 dager i løpet av en periode på 180 dager. Det er ikke anledning til å forlenge visumtiden utover dette, og Norge kan ikke etablere egne regler om den totale varigheten av et Schengenvisum. Dersom en person har Schengenvisum for en kortere periode enn 90 dager, kan imidlertid visumtiden forlenges opptil 90 dager. Slik forlengelse skjer etter en konkret vurdering og kan også gis til personer som nå er hardt rammet av jordskjelvet.

Utlendinger som ønsker å oppholde seg mer enn 90 dager i Norge må søke om en midlertidig oppholdstillatelse. Søkeren må fylle de alminnelige vilkårene for slik tillatelse, enten det dreier seg om familieinnvandring, arbeid eller studier. Dersom utlendingen har en oppholdstillatelse som kan fornyes, må utlendingen sørge for å søke fornyelse før tillatelsen utløper.

Det er i dag ikke planlagt regelverksendringer for å gi forlenget eller ordinær oppholdstillatelse til personer som er berørt av jordskjelvet i Tyrkia eller Syria. Vanskelige forhold i hjemlandet som ikke er relatert til utlendingens sikkerhetssituasjon, kan i seg selv ikke danne grunnlag for oppholdstillatelse i Norge. Det er dessverre svært mange mennesker i verden som opplever store naturkatastrofer

eller som har generelt vanskelige bo- og levevilkår i hjem-

landet. Det vil ikke være bærekraftig å etablere egne oppholdsgrunnlag i Norge for alle som er i en slik situasjon.

SPØRSMÅL NR. 1400

Innlevert 17. februar 2023 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 24. februar 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Er representanter for norske myndigheter til stede under rettsaken mot en rekke demokratiforkjempere i Hongkong?

BEGRUNNELSE:

For to måneder siden skrev Utenriksminister Anniken Huitfeldt et leserinnlegg i Dagbladet der det gis uttrykk for at norske myndigheter "skal støtte menneskerettighetsforsvarere, vi skal støtte sivilsamfunnet [...], og vi skal løfte forkjemperne fram i internasjonale fora [...]. Jeg vil vite hva som har skjedd dersom menneskerettighetsforkjempere er arrestert eller forsvunnet. De blir ikke glemt. Norske diplomater er tilstede under rettsaker til menneskerettighetsaktivister. Det har betydning." 6. februar startet rettsaken mot en rekke demokratiforkjempere i Hongkong. De er anklaget for 'subversion of the state', altså samfunnsundergravende virksomhet. Deres "forbrytelse" var organisering eller deltakelse i et primærvalg i juli 2020, en forberedelse til valget til Hongkongs lovgivende forsamling som var planlagt avholdt 6. september samme år, men senere ble utsatt i mer enn ett år.

Svar:

Rettsaken mot demokratiforkjempere og opposisjonelle som pågår i Hongkong er omfattende. Diplomater fra ulike land med generalkonsulater i Hongkong har vært til stede under rettsaken som startet 6. februar. Rettsaken er ventet å pågå i flere måneder. Norske myndigheter, herunder vår ambassade i Beijing, følger utviklingen i rettsaken nøye. Norske diplomater har ikke vært til stede i rettsalen i Hongkong, men vi holder tett kontakt med andre land som har fast tilstedeværelse i byen, herunder med andre nærstående land.

De siste årene har sivile og politiske rettigheter i Hongkong vært under kraftig press. Siden innføringen av den nasjonale sikkerhetsloven sommeren 2020 har en rekke demokratiforkjempere, politikere og pressefolk

blitt arrestert. Loven har hatt en betydelig avskrekkende effekt på Hongkong-befolkningens politiske engasjement. Lovens vage ordlyd åpner for vilkårlighet. Dette er særlig bekymringsfullt i lys av at strafferammen er livstid i fengsel.

Vi oppfordrer kinesiske myndigheter til å sikre at de tiltalte rett til en rettfærdig rettergang blir ivaretatt i tråd med Hongkongs Basic Law og internasjonale menneskerettighetsforpliktelser, særlig Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter.

Norges bekymring over situasjonen i Hongkong tas opp jevnlig i møter med kinesiske myndigheter, i media og i FN. Da den nasjonale sikkerhetsloven trådte i kraft, var Norge – sammen med 26 andre land – tilsluttet et fellesinnlegg i FNs menneskerettighetsråd. I innlegget understreket vi at innføringen av en slik lov uten å involvere Hongkongs befolkning i forkant undergraver «Ett land, to systemer»-modellen. Vår bekymring for utviklingen i Hongkong ble også gjentatt gjennom fellesinnlegg i FNs menneskerettighetsråd i 2021 og 2022.

Sist jeg møtte den kinesiske utenriksministeren – under FNs generalforsamling i september i fjor – tok jeg opp norske bekymringer knyttet til utviklingen i Hongkong. Norges ambassadør til Kina besøkte videre Hongkong i januar i år. Der tok hun opp sikkerhetsloven med Hongkong-myndighetenes leder John Lee.

Norsk utenrikspolitikk bygger på overbevisningen om at demokrati og menneskerettigheter er forutsetninger for varig fred og bærekraftig utvikling. Sivilt samfunn og menneskerettighetsforsvarere er sentrale ressurser for å skape mer inkluderende og demokratiske samfunn. Derfor har Norge blant annet tatt initiativ til å sette søkelyset på sivilt samfunns bidrag i demokratier i forkant av det neste amerikanske demokratitoppmøtet. Og vi viderefører arbeidet i FN for å styrke den normative beskyttelsen av menneskerettighetsforsvarere. I den forestående sesjonen i Menneskerettighetsrådet vil Norge presentere en resolusjon for å fornye mandatet til FNs spesialrapportør for menneskerettighetsforsvarere med ytterligere tre år. Mandatet har en særskilt og viktig rolle i å styrke

beskyttelsen av menneskerettighetsforsvarere og løfte individuelle saker med ulike lands myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 1401

Innlevert 17. februar 2023 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 23. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden at Stortinget ikke lenger kan legge til grunn makrotallene for norsk økonomi som regjeringen leverer i de årlige statsbudsjettet når budsjettet skal behandles og er det slik at denne regjeringen mener Stortinget for fremtiden bør skaffe seg ekspertise til å lage egne makrotall for norsk økonomi?

BEGRUNNELSE:

I Stortingets debatt om (Innst. 171 S (2022–2023), jf. Dokument 8:15 S (2022–2023)) kom statsråd Ingvild Kjerkol med følgende utsagn: «Det håndterer vi gjennom å kompensere for lønns- og prisstigningen. Det har jeg ikke sett at Fremskrittspartiet ivaretok i sitt alternative helsebudsjett». Statsråden henviste til den varslede justeringen av statsbudsjettet som ennå ikke er fremlagt for Stortinget, og som Stortinget dermed ikke har hatt forutsetninger for å vurdere. Representanten antar at statsråden er kjent med at det er regjeringen som legger frem prognoser for lønns- og prisvekst for Stortinget. Det som er oppsiktsvekkende er at denne regjeringen allerede 34 dager etter at statsbudsjettet trådte i kraft sendte ut en pressemelding der de i realiteten innrømmer så grove bommerter på anslagene, at budsjettet allerede har gått ut på dato.

Svar:

I tråd med vanlig budsjettpraksis ble konsumprisanslagene i nasjonalbudsjettet utarbeidet tidlig i august. Den gang anslo regjeringen den underliggende prisstigningen til 3,1 pst. i 2023. Til sammenligning var anslagene fra SSB (økonomiske analyser 2/2022) og Norges Bank (pengepolitisk rapport 2/2022) på samme tid henholdsvis 2,7 pst. og 3,3 pst.

I nasjonalbudsjettet i oktober skrev regjeringen:

«De høye inflasjonstallene som har kommet for juli og august, etter at budsjettanslagene ble utarbeidet, indikerer at KPI-veksten kan bli høyere enn lagt til grunn i denne meldingen.», og videre; «Skulle den økonomiske utviklingen gjennom

2023 bli vesentlig annerledes enn lagt til grunn (.), kan budsjetttopplegget justeres. Revidert nasjonalbudsjett i mai er i så fall en stasjon for dette, og det kan også gjøres justeringer på andre tidspunkt dersom endringene i den økonomiske situasjonen er store.»

Prisveksten i 2023 ligger an til å bli høyere enn ventet, noe som gir en utilsiktet innstramming i budsjettet. Derfor vil regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, som legges frem 11. mai, fremme forslag for Stortinget om en pris- og lønnsjustering av budsjettet basert på oppdaterte anslag for pris- og lønnsveksten.

SPØRSMÅL NR. 1402**Innlevert 17. februar 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 22. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

I følge FNs flyktningkonvensjon vil et returland som har fattet et opphørsvedtak som ikke er i samsvar med opphørsreglene i konvensjonen, beholde plikten til å gi beskyttelse også etter tvangsreturen.

Er dette også regjeringens forståelse av forpliktelsene?

BEGRUNNELSE:

Flyktningkonvensjonen inneholder en «dobbelgaranti» for at flyktningstatus skal kunne opphøre: For det første må forholdene som førte til at personen ble anerkjent som flyktning ha opphørt. I tillegg må flyktningens hjemland være i stand til å beskytte flyktningen. Det er statlige myndigheter i hjemlandet som må være i stand til å gi denne beskyttelsen. Beskyttelse fra ikkestatlige aktører er ikke tilstrekkelig.

Når det tildeles status etter den internasjonale standarden i Flyktningkonvensjonen kan ikke nasjonale regler begrunne bortfall/opphør av en internasjonalt sikret status annet enn etter konvensjonens regler i art. C som forutsetter frivillighet fra den det gjelder. Det betyr at den medlemsstat som innvilger beskyttelse etter konvensjonen har ansvaret for flyktningens sikkerhet helt til alternativ trygghet overtar som f.eks. nytt statsborgerskap eller permanente oppholdsrettigheter innvilges.

Svar:

Flyktningkonvensjonen regulerer opphør av flyktningstatus i artikkel 1 C. En tilsvarende bestemmelse er innført i utlendingsloven § 37. Vilklårene for opphør av flyktningstatus og tilbakekall av oppholdstillatelse fremgår av bestemmelsens første ledd bokstavene a til f. Bokstavene a til d regulerer situasjoner der opphør og tilbakekall kan skje som følge av egne frivillige handlinger fra flyktningens side. Men opphør kan også skje etter bokstavene e og f; her er det ikke noe vilkår om «frivillighet» fra flyktningens side for at opphør kan skje. Etter bokstav e kan opphør skje dersom flyktningen ikke lenger kan nekte å nyte beskyttelse fra det land vedkommende er borger av fordi de forholdene som førte til at han/hun ble anerkjent som flyktning, ikke lenger er tilstede. Bokstav f angir en tilsvarende regel for statsløse flyktninger.

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør om det er grunnlag for å fatte opphørsvedtak i en konkret sak etter utlendingsloven. UDI og UNE må fortolke lovens § 37 ut fra bl.a. lovens forarbeider og den rettspraksis som foreligger om forståelse av bestemmelsen og anvende den på de foreliggende forhold.

SPØRSMÅL NR. 1403**Innlevert 17. februar 2023 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen****Besvart 8. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Finansministeren varslet nylig at regjeringa i revidert nasjonalbudsjett vil oppjustere nivået på bevilgningene i statsbudsjettet for 2023 i tråd med økte anslag for pris- og lønnsvekst.

Hvor stor anslås den tilsvarende underreguleringen å ha vært i 2022-budsjettet, både målt i kroner og i prosent, for ulike deler av det offentlige tjenestetilbudet og for mottakere av underregulerte ytelser, og vurderer stats-

råden at det er behov for å også kompensere for forrige års underregulering?

BEGRUNNELSE:

I media har det den siste tiden versert ulike anslag om at statsbudsjettet for 2023 mangler om lag 25 milliarder kroner på grunn av at budsjettet var basert på det man nå må anta er urealistisk lave anslag for pris- og lønnsveksten i

inneværende år. Dette gapet har statsråden varslet at man vil gjøre noe med i revidert nasjonalbudsjett, for å sørge for at budsjettet ikke blir strammere enn det som var meningen og at utviklingen i det offentlige tjenestetilbudet og nivået på en del ytelser blir om lag som forutsatt i det vedtatte statsbudsjettet.

I svar på spørsmål 845 til Statsbudsjettet 2023 fra Høyres fraksjon, betegner Finansdepartementet det å bruke for lave anslag for pris- og lønnsveksten i statsbudsjettet som å gi «en varig svekket årlig økonomisk handlefrihet» for de områdene som rammes, dersom det ikke senere kompenseres. Med unntak av den vedtatte og varslede styrkingen av helseforetakenes budsjett for hhv 2022 og 2023, og fjorårets delvise oppjustering av satsene for sosialhjelp, har ikke regjeringa gitt inntrykk av at man vil komme med tilsvarende kompenserende grep for andre områder av statsbudsjettet, som det er grunn til å tro at har vært like hardt rammet av fjorårets underregulering som helsesektoren.

Svar:

Pris- og lønnsveksten ble gjennom 2022 langt høyere enn det 2022-budsjettet la opp til. Prisveksten var i Nasjonalbudsjettet 2022 anslått til 1,3 prosent. Resultatet ble 5,8 prosent. Lønnsveksten var anslått til 3 prosent. Ifølge

foreløpige tall fra nasjonalregnskapet var årslønnsveksten 4,4 prosent.

Nå ser vi at kostnadsveksten også i 2023 kommer til å bli høyere enn det som var lagt til grunn da budsjettet ble lagt frem i oktober. Det betyr at 2023-budsjettet kommer til å virke strammere, og dette kommer på toppen av innstrammingen som følge av kostnadsveksten i 2022. Regjeringen har derfor varslet en lønns- og prisjustering ifm. revidert nasjonalbudsjettet. Ved å kompensere for den uventede prisstigningen i 2023 legger vi til rette for at offentlige virksomheter skal kunne levere den utviklingen i tjenestetilbudet som vi la opp til i det opprinnelige budsjettet. Samtidig må også offentlig sektor bidra til å holde igjen og ta noe av kostnaden ved den høye inflasjonen. Regjeringen har derfor ikke varslet en tilsvarende kompensasjon for at pris- og lønnsveksten i 2022 ble høyere forutsatt. Kommunesektoren er i en særstilling, ved at de også har skatteinntekter, og fikk i fjor en merskattevekst som mer enn oppveiet den uventede kostnadsveksten. I tillegg ble det foreslått og vedtatt en tilleggsbevilgning til sykehusene på 2,5 mrd. kroner i forbindelse med nysalderingen. Begge disse forholdene motvirker den utilsiktede innstrammingen i 2022. Regjeringen vil ifm. RNB redegjøre for hvordan den høye lønns- og prisveksten påvirker innretningen av finanspolitikken.

SPØRSMÅL NR. 1404

Innlevert 17. februar 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 24. februar 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvilke grep vil statsråden ta for å sikre bestanden av brisling i Oslofjorden, som er en nøkkelart for en levedyktig bestand av arter som blant annet torsk og flere arter av sjøfugl?

BEGRUNNELSE:

Økosystemet i Oslofjorden er i krise. Det skyldes en kombinasjon av varmere klima, avrenning fra landbruket, forurensning fra kloakk og avløp med mer. Brislingen, en liten sild, er en nøkkelart i Oslofjordens økosystem. Over de siste tiårene er fangstene, og da bestanden av brisling, kraftig redusert. Samtidig er det ingen som følger med på utviklingen. Havforskningsinstituttet (HI) overvåker brisling flere steder langs kysten, men ikke i Oslofjorden. Bris-

lingen er mat for en rekke arter som sliter i Oslofjorden. Fisket etter brisling i Oslofjorden er utdatert med tanke på kunnskapen vi har om arten. Nyere forskning, på blant annet genetikk, viser at brisling finnes i mange ulike bestander. Norske fjorder har en egen genetisk variant og mye tyder på at Oslofjorden har sin helt egen bestand.

Fisket på brisling, som reguleres med kvoter, har ikke tatt hensyn til dette. De store kvotene for brisling er satt samlet for hele Skagerrak og Nordsjøen. Det betyr at en brislingkvote for store havområder kan fiskes på en liten bestand i Oslofjorden. Over de siste tiårene bestanden, kraftig redusert. Samtidig er det ingen som følger med på utviklingen. Havforskningsinstituttet (HI) overvåker brisling flere steder langs kysten, men ikke i Oslofjorden. Samtidig gis det dispensasjon for å fiske i fredningstiden

fra (1. januar til 30. juni) for kystbrisling når næringen selv, Norges Sildesalgslag, søker om det.

Svar:

Både Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet følger utviklingen til brislingbestanden i Oslofjorden. Havforskningsinstituttet gjennomførte senest i desember 2022 et tokt i Oslofjorden for å få oppdatert kunnskap om bestanden. Under toktet ble det observert gode mengder av både sild og brisling. Havforskningsinstituttet får også tilsendt stikkprøver fra fangstene i brislingfisket, og prøvene fra 2021 var dominert av relativt gammel fisk på to år og eldre. At en relativt kortlivet fisk som brisling får bli gammel, er positivt.

Stortingsrepresentanten har imidlertid rett i at det ikke er en egen kvote for brislingfisket i Oslofjorden, slik det er for vestlandsfjordene og Trondheimsfjorden. Brislingfisket i Oslofjorden har vært svært begrenset de siste årene og Fiskeridirektoratet har ikke ansett det nødvendig å kvoteregulere fiskeriet. Fiskeridirektoratet følger

med på utviklingen i fisket og vil vurdere behovet for kvoteregulering også i Oslofjorden, dersom fisket tar seg opp. Samtidig betyr ikke dette at fisket etter brisling i Oslofjorden er uregulert. Fisket reguleres av en rekke regler som har som formål å sikre en bærekraftig utnyttelse av bestanden, herunder minstemål, fartøystørrelse og bifangstbegrensninger.

Noe av fisket etter brisling i Oslofjorden foregår i januar, som er den første måneden i fredningstiden for kystbrisling som varer fra 1. januar til 31. juli. Fiskeridirektoratet har de senere årene innvilget dispensasjon til å fiske et begrenset kvantum på 300 tonn i januar. Havforskningsinstituttet har ikke funnet noe som tyder på at et slikt begrenset kvantum vil ha en negativ påvirkning på bestanden. Videre gir dette mulighet til å fiske på de eldste årgangene. Fredningsbestemmelsene er satt for å verne brislingen i gyteperioden, men bestanden er antatt å ha den viktigste gyteperioden i mai-juni. Et begrenset fiske i januar vurderes dermed som forsvarlig.

SPØRSMÅL NR. 1405

Innlevert 17. februar 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 27. februar 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere å inkludere problemstillingene til ideelle stiftelser i arbeidet med et unntak fra reglene i barnehageloven knyttet til kravet om selvstendig rettssubjekt?

BEGRUNNELSE:

I Stortinget 8. februar svarte statsråden på spørsmål fra representanten Ropstad (KrF) om de barnehagene som er drevet av sognene i Den norske kirke, og statsråden opplyste da at hun ville komme tilbake til Stortinget med et lovforslag som kunne gi unntak for kravet om selvstendig rettssubjekt for disse barnehagene, dersom det viser seg at overgangen til de nye reglene blir for krevende.

I sitt svar til meg den 9. desember 2022 (Dokument nr. 15:597) antydte statsråden at hun ville se nærmere på problemstillinger knyttet til de ideelle stiftelsene som driver barnehager, og hvordan ideelle barnehager kan få bedre rammevilkår. Ideelle stiftelser som kun driver barnehagevirksomhet deler ikke ut utbytte, men har

gjærne flere barnehager i samme stiftelse. Krav om selvstendig rettssubjekt for den enkelte barnehage gjør det umulig å drive slike stiftelser, og tvinger dem eventuelt over i hybridformer med aksjeselskap.

Regjeringen publiserte nylig en strategi for å bidra til at barn i hele Norge skal ha tilgang til et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet, kalt «Barnehagen for en ny tid». I den skriver regjeringen at ideelle barnehager er viktig for sektoren, og at regjeringen ønsker at de skal prioriteres. Kravet om selvstendig rettssubjekt for ideelle barnehagestiftelser gjør det motsatte, og truer med å presse dem over i andre selskapsformer. Konsekvensen av dette er igjen at stiftelsene påføres store omkostninger som reduserer evnen til å tilby gode barnehageplasser.

Svar:

Kravet om at hver barnehage må organiseres som et selvstendig rettssubjekt er innført for å sikre at vi har kontroll med at offentlige tilskudd og foreldrebetaling går til barnehagedrift og kommer barna til gode, og gir oss en

helt nødvendig åpenhet om hva pengene i barnehagene brukes til. Kravet gjelder for alle private barnehager som ikke er omfattet av den vedtatte unntaksregelen, og gjelder alle eierformer.

Gjennom forskrift om kirkeordning for den norske gjelder det egne regler for Den norske kirke om blant annet deling av eiendom og mulighet til å garantere for andres økonomiske forpliktelser. Derfor må barnehager som driftes av sokn forholde seg til reguleringene som gjelder for kirkens eiendom, og disse reguleringene gjør overgangen til eget rettssubjekt krevende. Jeg ser at overgangen til egne rettssubjekter blir vanskelig for barnehager eid av sokn i Den norske kirke og vil foreslå et unntak fra kravet til eget rettssubjekt for disse barnehagene. Dette vil kreve en høring og et lovforslag som må behandles av Stortinget.

Regjeringen vil at barnehagesektoren skal bestå av en kombinasjon av kommunale og private barnehager. Som

regjeringen uttrykker tydelig i den nye barnehagestrategien, skal det fortsatt være mulig å drive barnehage som privat virksomhet. Men private barnehager skal være en del av det kommunale velferdstilbudet, ikke et investeringsobjekt for kommersielle interesser. Kommunene må få bedre muligheter til å prioritere små privateide og ideelle barnehager. På denne måten vil regjeringen både bevare og utvikle mangfoldet i barnehagesektoren.

Regjeringen har varslet en helhetlig gjennomgang av regelverket for styring og finansiering av barnehagesektoren i løpet av 2023. I dette arbeidet utredes det blant annet hvordan ideelle barnehager kan få bedre rammevilkår. Underveis i arbeidet har Kunnskapsdepartementet også dialog med organisasjonene i barnehagesektoren. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med forslag til regelverkendringer basert på denne gjennomgangen.

SPØRSMÅL NR. 1406

Innlevert 17. februar 2023 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 28. februar 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva vil det koste å heve minsteytelsene til fattigdomsgrensen?

BEGRUNNELSE:

Den høye prisveksten rammer de med lave inntekter spesielt hardt, og i offentligheten har det den siste tiden vært diskutert om nivået på ytelsene i velferdssystemet er tilstrekkelig. Jeg lurer på hva det vil koste å heve minsteytelsene til fattigdomsgrensen (EU60). Det gjelder alderspensjon, uføretrygd og arbeidsavklaringspenger, og eventuelt andre ytelser som personer har som hovedinntektskilde. Beregningen kan ta utgangspunkt i enslige uten barn, og ytelser for personer i større husholdninger kan heves med samme kronebeløp, prosent eller på en annen måte som gjør at intensjonen ved at ingen skal havne under fattigdomsgrensen blir oppnådd.

Svar:

Jeg har bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om bistand til å beregne merkostnadene av å øke minsteytelsene for

alderspensjon, uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og kvalifiseringsstønad til EU-60.

Generelt

Jeg vil innledningsvis presisere at EU-60 er en lavinntektsindikator og ikke en fastsatt fattigdomsgrense. 60 prosent av medianinntekten etter skatt benyttes for å anslå andelen personer i risiko for å oppleve fattigdom («at risk of poverty»). EU-60 har ulike nivåer avhengig av husholdningstype, der det både skilles mellom enslige, par og i tillegg tas hensyn til antall barn i husholdningen. Det medfører blant annet at lavinntektsgrenser varierer betydelig mellom land (relativ lavinntekt) og at den avhenger av husholdningens størrelse. Dette er en indikator på lavinntekt, og den tar derfor heller ikke hensyn til andre forskjeller mellom land som eksempelvis verdien av offentlige tjenester.

SSB oppgir ni ulike nivåer for EU-60 i 2021 (www.ssb.no/tabell/09593). Etersom både uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og kvalifiseringsstønad har barnetillegg, og ettersom alderspensjonister svært sjelden har barn under 18 år, legger Arbeids- og velferdsdirektoratet til grunn at minstesatsene utformes slik at det bare tas

hensyn til sivilstand (enslig eller gift/samboende), ikke til antall barn.

Tabell 1 viser anslaget på lavinntektsgrensene som er benyttet. Det er tatt utgangspunkt i EUs lavinntektsgrensene ved 60 pst. av medianinntekt for 2021. Nivåene fra 2021

Tabell 1. Lavinntektsgrensene. Kroner.

	EU60 2020	Anslag EU60 2023	Anslag EU60 2023 i G
Enslige	251 600	276 300	2,3757
Gifte/ samboende	188 700	207 200	1,7815

Anslått gjennomsnittlig G for 2023 er 116 305 kroner.

For alderspensjon er minste pensjonsnivå skattefritt, gitt at man ikke har andre inntekter i tillegg. Vi antar at en økning av minste pensjonsnivå må følges opp med en endring av skattereglene slik at minste pensjonsnivå fortsatt vil være skattefritt. Merutgiftene ved dette vil komme i tillegg.

Arbeidsavklaringspenger, uføretrygd og kvalifiseringsstønad blir beskattet som lønnsinntekt. For at minstesatsene skal tilsvare beløpene i tabell 1 etter skatt, vil EU-60 for enslige utgjøre 342 000 kroner og for gifte/samboende 238 800 kroner. Det tilsvarer henholdsvis 2,9405 G og 2,0532 G.

Direktoratet gjør også oppmerksom på at gjennomføring av regelverksendringer kan medføre utviklingskostnader, utfordre etatens saksbehandlingskapasitet og også føre til endrede driftskostnader for Arbeids- og velferdsetaten. Som følge av behov for å tilrettelegge IKT-systemene i etaten, må også mulig iverksettelsestidspunkt vurderes. Slike vurderinger er ikke hensyntatt i svaret. Det understrekes også at beregningene er usikre.

Økningene vil kunne medføre en viss reduksjon i utgiftene til økonomisk sosialhjelp. Det vil være særlig

er justert for faktisk og forventet årslønnsvekst i perioden 2022–2023, slik at man har et anslag for hva lavinntektsgrensene vil utgjøre i 2023.

aktuelt for økningene for arbeidsavklaringspenger og kvalifiseringsstønad, der det i dag er en del som mottar supplerende sosialhjelp i tillegg til minstestøtelsen.

Alderspensjon

Direktoratet forutsetter at forslaget kun gjelder alderspensjon etter gammel opptjeningsmodell. Dette innebærer at tiltaket får full effekt for minstepensjonister født til og med 1953, avtakende effekt for minstepensjonister født 1954–1962, og ingen effekt for personer født 1963 og senere siden denne gruppen får hele alderspensjonen beregnet etter ny opptjeningsmodell.

Det antas at økningen innebærer at satser som i dag ligger under 2,3757 G og 1,7815 G økes til dette nivået. Satser lik EU-60 antas å tilsvare disse beløpene målt i G uansett innføringsmåned. I 2023 vil det bare være minste pensjonsnivå særskilt sats enslige og lav sats for gift/samboende som øker. I senere år vil etter hvert også andre satser påvirkes, dersom de faller under EU-60. Det er forutsatt at mottakere på minstenivå ikke skal betale skatt av alderspensjonen, og at skattereglene vil bli tilpasset de foreslåtte minstenivåene.

Tabell 2. Satser. Kroner

	Anslag minstenivå 1. mai 2023	Anslag EU60 1. mai 2023	Økning i minstenivå
Enslige, særskilt	256 424	282 035	25 611
Gifte/ samboende, lav sats	187 351	211 501	24 150

Direktoratet har inkludert forventet effekt på antall mottakere av økt minstenivå for enslige med 4 000 kroner fra 1. januar 2023, som blir gjennomført med tilbakevirkende kraft fra mars 2023. Ellers forventes det en underliggende nedgang i antall med minstenivå. Den foreslåtte økningen av minstenivåene opp til EU-60 vil øke antall

på minstenivå vesentlig. Mottakere som tidligere ikke var på minstenivå, men som vil motta minstenivå etter økningen, forutsettes å få en økning i alderspensjonen på halvparten av de som er på minstenivå før økningen.

Tabell 3. Merutgifter for alderspensjon ved å øke minste pensjonsnivå til EU60. Sum enslige og gifte/samboende. Mill. 2023-kr. (G=116 305 kr)

	Innføringstidspunkt		
	mai	1. juli	1. august
2023	2 780	2 069	1 718
2024	3 823	3 823	3 823

Effektene av å øke minstenivåene i gammel opptjeningsmodell er beregnet en del lavere enn hva som var tilfelle i oktober 2022. Jeg viser her til svar på spørsmål 14 fra Fremskrittspartiet til statsbudsjettet for 2023. Dette skyldes at økningen som skal til for å nå EU-60 er mindre som følge av økt minstenivå med 4 000 kroner til enslige fra 1. januar 2023 og at det forventes en vesentlig sterkere

regulering 1. mai 2023 enn hva som var tilfelle med forutsetningene fra Nasjonalbudsjett 2023.

Arbeidsavklaringspenger

Minsteytelsen for arbeidsavklaringspenger utgjør 2G. For personer under 25 år utgjør minsteytelsen 2/3 av 2G. I januar 2023 var det 55 980 personer som mottok minsteytelsen.

Tabell 4. Merutgifter for arbeidsavklaringspenger ved å øke minstesatser til EU60. Sum enslige og gifte/samboende. Mill. 2023-kr. (G=116 305 kr)

	Innføringstidspunkt		
	mai	1. juli	1. august
2023	3 807	2 855	2 379
2024	5 710	5 710	5 710

Uføretrygd

Beregningene er basert på data for januar 2023. Det var da 46 prosent av uføretrygdede som var registrert som gift eller samboende (hvorav 35 prosent gifte og 11 prosent samboende). Disse har i dag minstesatser på enten 2,28G, 2,33G eller 2,66G. Ingen av disse vil bli påvirket da de alle ligger over 2,0532 G (grensen justert for at uføretrygd skattlegges som lønn).

Forslaget vil dermed kun berøre enslige, der minstesatsen i dag er 2,48 G eller 2,91 G (personer som har blitt uføre før fylte 26 år pga. alvorlig og klart dokumentert sykdom). Begge disse vil bli hevet til 2,9405 G. I januar 2023 var det rundt 79 200 som mottok uføretrygd etter en av disse to minstesatsene.

Tabell 5. Merutgifter for uføretrygd ved å øke minstesatser til EU60. Mill. 2023-kr. (G=116 305 kr)

	Innføringstidspunkt		
	mai	1. juli	1. august
2023	2 185	1 639	1 366
2024	3 282	3 282	3 282

Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet er en kommunal individuell sosial tjeneste etter sosialtjenesteloven. Deltakerne på programmet får kvalifiseringsstønad som utgjør 2/3 av 2G

for dem under 25 år og 2G for alle andre. Det er i beregningene lagt til grunn omkring 6 500 personer i kvalifiseringsprogram.

Tabell 6. Merutgifter ved å øke kvalifiseringsstønad til EU60. Sum enslige og gifte/samboende. Mill. 2023-kr. (G=116 305 kr)

	Innføringstidspunkt		
	mai	1. juli	1. august
2023	334	250	209
2024	501	501	501

SPØRSMÅL NR. 1407**Innlevert 17. februar 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 27. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å bedre soningstilbudet for kvinner som soner på Bredtveit på kort og lang sikt?

BEGRUNNELSE:

VG skrev i februar om at Kriminalomsorgen frykter for de innsattes liv, helse og sikkerhet ved Bredtveit kvinne-fengsel. Flere innsatte ble i slutten av januar akuttflyttet til Romerike fengsel, avdeling Ullersmo grunnet svært mange selskadingsepisoder og selvdropsforsøk blant de innsatte. Kriminalomsorgen uttrykker også bekymring knyttet til de ansattes helsesituasjon grunnet arbeidsbe-lastningen.

VG har tidligere skrevet om at det er en høy andel selvdropsforsøk og selvskadingsepisoder ved Bredtveit fengsel, sammenlignet med andre fengsler.

Helse- og omsorgstjenesten til innsatte i fengsel skal være likeverdig med helse- og omsorgstjenesten for den øvrige befolkningen. Innsatte skal gis et tjenestetilbud tilpasset den enkeltes behov etter en individuell vurdering.

Svar:

Jeg er opptatt av at kvinnelige innsatte i norske fengsler skal ha likeverdige soningsforhold som menn. Kriminalomsorgen arbeider med å følge opp dette. Det er bl.a. etablert et nasjonalt ressursteam for kvinner ved Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt som skal bidra til å forebygge og hindre langvarig isolasjon for kvinnelige innsatte med alvorlige psykiske lidelser. Videre er det etablert flere soningsplasser med elektronisk kontroll som også gir flere kvinner mulighet til å sone hjemme.

I budsjettet for 2022 og 2023 har kriminalomsorgens budsjett økt med til sammen 145 millioner kroner. Midlene skal gå til økt bemanning, bedre innhold i soningen og redusert omfang av isolasjon. Deler av styrkingen i 2023 skal bl.a. benyttes til økt bemanning i ressursteamet ved Bredtveit fengsels og forvaringsanstalt og til arbeidet med å redusere bruk av sikkerhetsseng og selvmordsforebyggende tiltak, hvor kvinnefengsler vil bli prioritert.

Kriminalomsorgen gjennomgår også de bygningmessige forholdene for kvinner og vurderer aktuelle tiltak. Justis- og beredskapsdepartementet forventer tilbakemelding i løpet av våren 2023 og vil følge opp forslagene på egnet måte. Jeg har også dialog med Helse- og omsorgsministeren om hvordan utfordringer knyttet til helse- og omsorgstjenester til innsatte best følges opp.

SPØRSMÅL NR. 1408**Innlevert 17. februar 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 23. februar 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

I Hurdalsplattformen står det at: «En av regjeringens viktigste prosjekter er en tillitsreform i offentlig sektor.»

Hvilke konkrete initiativ har statsråden tatt innenfor sitt ansvarsområde, og hvilke konkrete resultater kan statsråden vise til etter snart halvannet år i regjering?

Svar:

Tillitsreforma er eit av satsingsområda til Regjeringa for å fornye og utvikle offentlig sektor. Høg tillit innanfor offentlig sektor er viktig, både for kvaliteten på tenestene og for effektiviteten. Eg har i 2022 gjennomført innspelsmøte med verksemdene under Barne- og familiedepartementet og fagorganisasjonar i sektoren. Desse innspela blir vurdert i det vidare arbeid med tillitsreforma på barne- og familiedepartementet sitt område. Eit tydeleg innspel,

som eg også er einig i, er at tillitsreforma på dette området skal byggje opp under barnevernsreforma sitt mål om å vere ein oppvekstreform som styrkjer det tverrfaglege samarbeidet rundt barn og familiar.

Eg har vidare formidla styringssignal og oppdrag til alle verksemdene mine i tildelingsbrev for 2023. Der har eg kommunisert at målet med tillitsreforma er å auke handlingsrommet og gi meir fagleg fridom til førstelinja i staten og i kommunesektoren, slik at offentleg sektor samla sett blir meir brukarvennleg. Innhaldet i reforma skal skapast i tett samspel med brukarorganisasjonar, tillitsvalde og leinga i alle offentlege verksemdar. Arbeidet skal i hovudsak skje etter initiativ frå lokalt hald. Reforma skal

medverke til at utprøving i større grad enn i dag blir brukt som metode for å levere tenester med god kvalitet. Departementet ber i tildelingsbrev verksemdene å vurdere tiltak innanfor eige ansvarsområde som kan inngå som del av tillitsreforma, under dette nye forsøk og pilotar. Bufdir skal mellom anna særskilt vurdere ein pilot i det statlege barnevernet.

Departementet har òg i arbeidet med tildelingsbrev for 2023, gått gjennom krava om rapportering og dokumentasjon for å fjerne unødvendige krav.

Arbeidet er såleis godt i gang, men det er for tidleg å seie noko om resultatene av tillitsreforma på mitt område no.

SPØRSMÅL NR. 1409

Innlevert 18. februar 2023 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 24. februar 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden man skal sikre fullfinansiering av landstrøm for cruiseskip i Flåm når antall anløp faller dramatisk, og hvordan mener statsråden at lokale myndigheter og lokalt næringsliv får en realistisk mulighet til å omstille seg og tilpasse seg de nye kravene ved å peke på at biogass kan brukes av skip over BT 10 00?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsråden sitt svar til meg 13. februar 2023, der det blir vist til at ENOVA har gitt tilsagn om 27. millioner kr. til landstrømanlegg i Flåm. Aurland Hamnevesen KF har kostnadsregnet landstrømanlegget til 91 millioner kr pluss kostnader med nødvendige kaitilpasninger på 35 millioner kr. Realisering er derfor avhengig av at det fremdeles kommer mange skip til Flåm, eller at staten stiller opp utover ENOVA - støtten. DNV har vist at utslippene blir kuttet med to tredjedeler dersom skipene bruker landstrømanlegg. Både reduserte utslipp og på sikt nullutslipp er derfor avhengig av at landstrømanlegg er på plass. Stortinget har lagt til grunn at også verdensarvfjordene skal ha cruiseanløp i framtiden. Derfor haster det med en beslutning som sikrer både aktivitet og reduserte utslipp. Å få landstrøm på plass bør derfor ha høyeste prioritet jfr. vedtak 691 i Stortinget. Jfr. Vedtak 690 har Stortinget bedt regjeringen bidra til gjennomføring av tiltak initiert av lokale og regionale myndigheter, som reduserer utslipp i verdensarvfjordene. Landstrøm er et slikt tiltak.

Sjøfartsdirektoratet peker på sin side på biogass som en løsning frem til 2035, et tiltak som verken er initiert eller foreslått av lokale eller regionale myndigheter. Årsaken til det er blant annet at de aktuelle skipene er svært store. Menon har i sin vurdering av den samfunnsøkonomiske analysen av nullutslippskravet i verdensarvfjordene gjort rede for hvordan en løsning med krav om biogass kun flytter cruisetrafikken ut av verdensarvfjordene og til andre norske fjorder uten tilsvarende krav. Og at dette gir negative konsekvenser for verdiskapningen, sysselsettingen og bosetningen knyttet til destinasjonene Flåm og Geiranger. I Aurland er 70 prosent av næringslivet knyttet til reiseliv og derfor er det nødvendig at tiltakene som foreslås sikrer verdensarvfjordene som anløpshavn for cruisebåter også etter 2026, jfr. Vedtak 691.

Svar:

I februar 2021 behandlet Stortinget et representantforslag om å utsette nullutslippskravet i verdensarvfjordene som ble enstemmig vedtatt i Stortinget i 2018. Stortinget vedtok å opprettholde vedtaket om nullutslippskrav for turistskip og ferjer i verdensarvfjordene så snart det kan gjennomføres teknisk, og senest innen 2026. Stortinget konkluderte også med to nye anmodningsvedtak, herunder:

- Vedtak 691

Stortinget ber regjeringen foreslå tiltak som sikrer verdensarvfjordene som anløpshavn for cruisebåter også etter 2026, blant annet ved at staten sikrer etablering av landstrøm i Flåm som planlagt innen 2022.

På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet leverte Sjøfartsdirektoratet 3. januar 2023 en anbefaling til forskrift og høringsdokument om nullutslippskrav for turistskip og ferjer i verdensarvfjordene. Sjøfartsdirektoratet anbefaler at det innføres en overgangsordning hvor bruk

av biogass kan brukes av skip over BT 10 000 frem til 31. desember 2035 for å oppfylle nullutslippskravet, nettopp for å gi aktørene anledning til å omstille seg. Regjeringen jobber nå med oppfølging av anbefalingene fra Sjøfartsdirektoratet og arbeidet har høy prioritet fra min side. Målet er fortsatt aktivitet i Flåm, samtidig som utslippene fra cruisetrafikken reduseres. Som kjent har Aurland Hamnevesen KF i 2020 fått tilsagn fra Enova på 27 mill. kroner til etablering av landstrøm i Flåm.

SPØRSMÅL NR. 1410

Innlevert 19. februar 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik

Besvart 27. februar 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Når vil statsråden følge opp Pensjonsutvalgets rapport?

BEGRUNNELSE:

Pensjonsutvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 12. juni 2020 for å evaluere pensjonsreformen som ble innført i 2011. Utvalget fikk i oppdrag å beskrive pensjonssystemet og evaluere om de langsiktige målene i reformene vil kunne nås. Videre skulle utvalget se på mulige justeringer for å sikre pensjonssystemets økonomiske og sosiale bærekraft. Pensjonsutvalget la i juni 2022 frem sin rapport.

Svar:

Pensjonspolitikken er et område som denne regjeringen mener, og som tidligere regjeringer har ment før oss, at det er nødvendig med et bredt samarbeid om og brede kompromisser, som gjør at vi kan ha et pensjonssystem som gir trygghet og forutsigbarhet også for dagens unge. Regjeringen har derfor lagt opp til at opposisjonen blir involvert i hvordan Pensjonsutvalgets rapport skal følges opp.

Utvalget peker på tre hovedgrep for å styrke den sosiale bærekraften: økte aldersgrenser, en gunstigere utvikling av minstenivåene og en bedre alderspensjon til tidligere uføre. Utvalget har gjort en bred og grundig utredning og jeg deler utvalgets vurdering i at det behov for å styrke den sosiale bærekraften for at pensjonsreformen fortsatt skal ha bred oppslutning. Regjeringen har imidlertid hatt behov for å gjennomgå enkeltforslagene

og helheten på selvstendig grunnlag. Utvalgets forslag vil bidra til å styrke den sosiale bærekraften og oppslutningen om pensjonssystemet, men samtidig også trolig svekke den økonomiske bærekraften. Pensjonssystemet er ikke sosialt bærekraftig uten at det er økonomisk bærekraftig og ikke legger for store byrder på dem som betaler inn til systemet. Målet må være et pensjonssystem som kan videreføres også for framtidens pensjonister, og avveiningene mellom økonomisk og sosial bærekraft er ikke noe vi bør ta lett på.

Stortinget må få framlagt de langsiktige konsekvensene av hvordan utvalgets forslag kan følges opp, basert på den beste tilgjengelige kunnskapen. Det betyr blant annet at vi må innarbeide nye befolkningsframskrivninger i utgiftsberegningene, noe som er tidkrevende.

I behandlingen av et representantforslag fra FrP om å avvike den såkalte samordningsfellen uttaler et flertall i arbeids- og sosialkomiteen at det er naturlig å behandle eventuelle endringer av pensjonssystemet i en helhetlig gjennomgang. Som komiteens flertall ber om, vil regjeringen komme tilbake med omtale av denne problemstillingen og forslag til tiltak i den kommende stortingssmeldingen. Pensjonsutvalget har ikke foreslått endringer i tjenestepensjonene og dette innebærer derfor en utvidelse av den kommende stortingsmeldingen om oppfølging av Pensjonsutvalget.

Samlet betyr dette at stortingsmeldingen ikke vil bli fremmet før sommeren. Jeg har orientert de parlamentariske lederne om dette og samtidig invitert dem til et møte for å diskutere den videre framdriften for dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1411**Innlevert 18. februar 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 22. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mange søker om familiegjenforening flere ganger for ektefelle?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om å få oversikt over hvor mange av de som søker om familiegjenforening av ektefelle som gjør dette flere ganger med nye ektefeller.

Svar:

Spørsmålet kan tolkes på flere måter. Jeg kan forstå spørsmålet som at det spørres om hvor mange herboende referansepersoner som har hentet inn flere enn én ektefelle til Norge gjennom en søknad om familieinnvandring. Spørsmålet kan også tolkes som at det spørres om hvor mange som har søkt om en oppholdstillatelse i Norge med herboende ektefelle som referanseperson, og siden på nytt har søkt en familieinnvandringstillatelse med en ny herboende ektefelle som referanseperson, altså før vedkommende har fått en tillatelse på selvstendig grunnlag.

Hvor mange personer som har vært referanseperson i sak om familieinnvandring med ektefelle flere enn én gang holder jeg ikke løpende oversikt over. Dette krever antakeligvis kobling mot registerdata fra Statistisk sentralbyrå (SSB), og er tidkrevende å produsere. Departementet innhentet sist statistikk fra Utlendingsdirektoratet (UDI) på dette i 2020. Med forbehold om kjente feilkilder, herunder mulig feilregistrering av referanseperson, fremgikk det av UDIs statistikk for perioden 2004-2018 at om lag 1 850 personer har vært referanseperson i sak om familieinnvandring med utenlandsk ektefelle, samboer eller forlovede mer enn én gang. Om lag 30 av disse har vært referanseperson i mer enn to saker. Gjennomsnittlig tid mellom gitt tillatelse for første og andre ektefelle er 6,7 år.

Jeg vil også gjøre rede for spørsmålet om hvor mange som har fått innvilget søknad om familieinnvandring med herboende ektefelle(-r) som referanseperson flere enn én gang. Fra 1. januar 2004 til i dag har 264 søkere fått innvilget familieinnvandring med to ektefeller. Under en håndfull av disse har fått innvilget familieinnvandring med tre ektefeller. Gjennomsnittlig tid mellom ekteskapene er 5 år. I samme periode var det for øvrig over 102 000 som fikk innvilget familieinnvandring med én ektefelle.

SPØRSMÅL NR. 1412**Innlevert 19. februar 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik****Besvart 24. februar 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hva er status for opprettelse av marint verneområde i Korsfjorden?

BEGRUNNELSE:

Korsfjorden er et av de best dokumenterte marine kystområdene i Norge. Mangfoldet av arter og naturtyper regnes som betydelig.

Statsforvalteren foreslo i 2015 opprettelse av marint verneområde i Korsfjorden.

Svar:

Bevaring av områder med viktig marin natur er et viktig virkemiddel innenfor en helhetlig og bærekraftig havforvaltning. Under naturtoppmøtet i Montreal i desember 2022 sluttet Norge seg til et globalt rammeverk for natur, som inneholder ambisiøse målsettinger knyttet bl.a. til bevaring og restaurering av natur både på land og til havs. Langs kysten av Norge har vi en rekke kandidatområder for vern, som befinner seg på ulike stadier av verneprosessen etter naturmangfoldloven. Å gjennomføre disse verneprosessene er viktig, også som bidrag til å oppfylle

den internasjonale målsettingen om å bevare minst 30 prosent av verdens havområder innen 2030.

Det foreslåtte verneområdet «Krossfjorden» (også omtalt som «Korsfjorden») ligger i kommunene Øygarden, Austevoll, Bjørnafjorden og Bergen, i Vestland fylke. Området var blant de 36 kandidatområdene for marint vern som ble identifisert av det rådgivende utvalget for marin verneplan, som la fram sin endelige tilråding i 2004. Det aktuelle kystområdet betegnes som uvanlig dypt, med koraller, kalkalger, og store tareskoger, som bl.a. er viktige som «havets regnskog», med stor naturlig lagring av karbon. Tareskogene er også viktige som leveområder for et stort antall marine dyr, og som oppvekst- og næringsøkområder for mange fiskeslag og for sjøfugl.

Melding om oppstart av verneprosessen for Krossfjorden ble, i tråd med saksbehandlingsreglene i naturmangfoldloven, sendt fra daværende Fylkesmannen i Hordaland i 2015. I forbindelse med oppstart av verneprosessen ble det holdt flere åpne informasjonsmøter, samt orienterende møter med berørte aktører. Verneforslaget ble sendt på alminnelig høring i februar 2017, og Fylkesmannen sendte sin tilråding i saken til Miljødirektoratet i oktober 2017. Miljødirektoratet sendte deretter sin tilråding om vern av området til Klima- og miljødepartementet i juni 2019.

Klima- og miljødepartementet ba i brev av 6. juli 2020 Miljødirektoratet om utdypende informasjon og vurderinger på enkelte punkter knyttet til de foreslåtte marine verneområdene Krossfjorden og Ytre Hardangerfjorden i Vestland fylke og Børgin i Trøndelag fylke. For Krossfjorden var det, bl.a. på bakgrunn av bekymring som ble uttrykt fra enkelte av de berørte kommunene, behov for utfyllende informasjon knyttet til forholdet til akvakulturnæringen, samt Forvarets virksomhet i området. Direktoratet ble videre bedt om å ha kontakt med aktuelle kommuner, fylkeskommunen, Fylkesmannen (senere Statsforvalteren) og Forsvaret som en del av dette arbeidet. Miljødirektoratet sendte sine supplerende vurderinger på disse punktene til Klima- og miljødepartementet i brev av 25. juni 2021.

Jeg vil avslutningsvis bemerke at verneprosesser kan ta tid. Dette er også fordi vi ønsker å legge til rette for brede og inkluderende prosesser der alle berørte aktører får mulighet til å komme med innspill. En best mulig lokal forankring av verneområder er viktig, ikke minst med sikte på en effektiv etterfølgende forvaltning. Dette er hensyn som også har gjort seg gjeldende for Krossfjorden. Saken er nå til vurdering i Klima- og miljødepartementet. Endelig vedtak om vern gjøres av Kongen i statsråd og vil bli kunngjort bl.a. gjennom en pressemelding fra Klima- og miljødepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1413

Innlevert 19. februar 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 27. februar 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden ta på alvor at kraft- og nettsituasjonen i Lofoten hemmer næringsutvikling og jobbskaping, og sørge for at Statnett bygger ut 420 kV transmisjonsnett i denne regionen som i resten av landet?

BEGRUNNELSE:

Det har de siste ukene versert flere avisartikler i Lofotposten fra næringslivet i Lofoten og Vesterålen om linjekapasiteten i regionen. Mangel på nok strøm inn til Lofoten kan gi store konsekvenser og en av de som er berørt er Polarsmolt som har fått nei til strøm til utbygging av et nytt smoltanlegg på Kleppstad i Vågan. I tillegg har Nordlaks fått nei til nok effekt for å bygge nytt smoltanlegg i

Nusfjord i Flakstad kommune. Viktige arbeidsplasser i vår region som nå ikke ser ut til å bli noe av.

Lofoten, Vesterålen og Hinnøya har underskudd på kraft hele året og er avhengig av overføring for å ha strøm. I tillegg har mindre kommuner som Gratangen og Ibestad ikke nok overføringskapasitet på det regionale nettet til å utvikle næringslivet.

Ap sitter i fylkesrådet i Nordland De uttaler seg slik:

«Mangel på overføringskapasitet i linjenettet i Lofoten/Vesterålen kan på sikt bli en alvorlig hemsko for næringsliv og befolkning. Nå må Statnett prioritere utbygging i dette området av fylket vårt.»

Statnett har uttalt at det kraftigste transmisjonsnettet på 420 kV skal bygges ut i hele Norge. Det skal likevel ikke gjelde for regionene Lofoten og Vesterålen. Det er uhold-

bart. En oppdatert analyse vil helt klart vise at det nettet som Statnett er i gang med for denne regionen ikke vil ha kapasitet for morgendagens kraftforbruk og næringsutvikling.

Det er en samlet region som krever at også Lofoten og Vesterålen skal ha 420 kV transmisjonsnett. Alt annet vil hemme vekst og utviklingsmuligheter for regionen. Derfor er dette i høyeste grad et politisk spørsmål som regjeringen forventes å ta tak i.

Svar:

Regjeringen arbeider for at rikelig tilgang på fornybar kraft fortsatt skal være et konkurranse-fortrinn for norsk industri, og bidra til verdiskapning og sysselsetting i hele landet.

Nettselskapene skal tilby nettilknytning, til alle som etterspør det, på ikke-diskriminerende og objektive vilkår. Dersom det ikke er driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning i eksisterende nett, plikter nettselskapene uten ugrunnet

opphold å utrede, omsøke og gjennomføre nødvendige nettinvesteringer for å kunne gi tilknytning. Det er Statnett som er ansvarlig for samfunnsøkonomisk rasjonell drift, utnyttelse og utvikling av transmisjonsnettet. For nye tiltak må Statnett søke konsesjon hos energimyndighetene, som først tar stilling til eventuelle søknader når de foreligger.

Vesterålen, Lofoten og Sør-Troms forsynes fra det såkalte Sørnettet, et 132 kV nett som har utveksling med 420 kV-stasjonene Kvandal og Ofoten som ligger øst for området. Statnett rapporterer at de har vurdert ulike løsninger for å øke nettkapasiteten inn til området, inkludert en 420 kV-ledning vestover. Statnett har imidlertid ikke sett at kapasitetsbehovet tilsier en 420 kV-ledning, og har derfor planlagt videre nettutvikling i området på 132 kV. Den største begrensningen for økt forbruk i Vesterålen, Lofoten og Sør-Troms er imidlertid nettkapasiteten inn til Ofoten stasjon sørfra. Statnett planlegger å øke denne, men det vil ta tid å få dette på plass.

SPØRSMÅL NR. 1414

Innlevert 19. februar 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 27. februar 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Er kulturministeren bekymret for utviklingen av kanselleringskultur innen kulturfeltet og mener hun at slike former for sensur er problematisk?

BEGRUNNELSE:

Det var med sjokk og vantro at undertegnede i dag leste i følgende i Dagsavisen:

«Flere kjente malerier settes i kjelleren i det nye Nasjonalmuseet, et av dem er Christian Kroghs kjente maleri av Leiv Eiriksson som oppdager Amerika.

– Bildet er en romantisering av nordmenn som dro til Amerika. Det er et kolonialistisk bilde, sier avdelingsdirektør Stina Högkvist ved Nasjonalmuseet til Aftenposten.»

Saken har vekket enormt med reaksjoner da dette ikke bare er historieløst men også er en farlig utvikling. At selveste Nasjonalmuseet og deres offentlige ansatte driver aktivisme og kanselleringskultur av norsk kultur og historie er ikke mindre en en skandale.

I etterkant ble riktignok denne halvhjertede kommentaren gitt:

«- Jeg beklager at jeg har satt i gang en diskusjon om kansellering, kommenterer Stina Högkvist gjennom Nasjonalmuseets kommunikasjonsavdeling.»

I vår tid er eksemplene imidlertid mange på at folk ønsker å fjerne malerier, statuer og kulturgjenstander, ofte ved å tilegne kunstneren egenskaper eller holdninger de ikke hadde. De ønsker også å frata mennesker retten til å bedømme og vurdere selv, og gjerne med argumentet at noen kan bli krenket. Denne utviklingen er i seg selv bekymringsfull.

Debatten om ytringsfrihet innen kunstfeltet viser igjen sin relevante aktualitet.

Kulturministeren har vært ganske stille i mange av disse debattene.

Svar:

Det skjer jevnlig at Fremskrittspartiet ønsker å bestemme hvilken kunst og kultur som skal få tilskudd eller hvilke

malerier som skal henge i museene våre. Heldigvis er ikke kulturpolitikken tuftet på det. Prinsippet om armlengdes avstand mellom politiske myndigheter og det kunst- og kulturfaglige skjønnet er en forutsetning for ytringsfrihet gjennom fri kunst, og frie institusjoner. Vi som politikere, må til enhver tid ha en skjerpet bevissthet om dette. Dette er et prinsipp vi ikke skal fravike. Hvilke stykker teatrene skal sette opp skal teatrene selv bestemme, og hvilke bøker som gis ut, skal forlagene selv bestemme.

At folkevalgte skal bestemme hvilke malerier som skal henge i våre museer, er en praksis som knytter seg til regimer vi ikke ønsker å sammenligne oss med. Vi har sterke, dyktige og uavhengige institusjoner som kuraterer, prioriterer og vurderer hva som til enhver tid vises av norsk kunst.

Det framgår av begrunnelsen at spørsmålet stilles på grunn av en uttalelse fra en avdelingsleder ved Nasjonalmuseet vedrørende et navngitt kunstverk som ikke inngår i basisutstillingene i det nye museet. Avdelingslederen har senere beklaget uttalelsen. Og Nasjonalmuseets direktør har i etterkant utvetydig slår fast at museet ikke driver med kansellering: ingen verk er ekskludert fra samlingspresentasjonen på et slikt grunnlag. Direktøren har presisert at det er en nøye overveid kuratorisk begrunnelse for at det navngitte Krohg-verket per nå ikke inngår i samlingsutstillingen. På bakgrunn av det store engasjementet omkring dette verket den siste tiden, er maleriet nå likevel gjort tilgjengelig for publikum i en periode framover. Nasjonalmuseet har for øvrig et sekssifret antall verk i sin

samling, og kan naturlig nok til enhver tid bare ha en liten del av samlingen i utstillingene.

Kanselleringskultur, scenenekt og kunstnerisk ytringsfrihet er temaer som stadig kommer opp i samlingsdebatten. Ytringsfrihetskommisjonen, som la fram sin utredning i høst, hadde som del av sitt mandat å vurdere den kunstneriske ytringsfriheten. De vurderte også fenomener som scenenekt, kanselleringskultur, krenkelseser, og generelt hvordan den offentlige samtalen fungerer i Norge.

Høringen av Ytringsfrihetskommisjonens utredning er nylig avsluttet, og arbeidet med å gjennomgå alle høringsinnspillene er i startfasen. Før vi har gjort det, ønsker jeg ikke å trekke noen konklusjoner, verken om omfanget av problemet eller hvilke grep som eventuelt bør tas.

Jeg er ikke bekymret for at Nasjonalmuseet ønsker å avlyse historien. Et besøk, som jeg for øvrig anbefaler, vil raskt avdekke at det henger mange brutale påminnelser om historiske fakta som er vanskelige og ugreie sett med vår tids blikk. Det bidrar til at vi kan diskutere fortiden både som fortid, men også i rammene av nåtid.

Det jeg imidlertid er bekymret for, er partier og stortingsrepresentanter som til stadighet roper på kulturministeren for å bestemme hvilken kultur som er «god nok» til å motta offentlige penger eller hvilke malerier som skal henge i museene. Det vil i ytterste konsekvens true ytringsfriheten.

SPØRSMÅL NR. 1415

Innlevert 19. februar 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 27. februar 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Er det etter hensikten (mva-komp. forskrift for frivillige org., paragraf 3) at frivillige organisasjoner skal miste momskompensasjon fordi de samarbeider med det offentlige (slik som å f.eks. stille musikkinstrumenter gratis til rådighet for skoler), og vil statsråden ta initiativ til å se på om dette kan endres dersom det er tilfelle?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har det dukket opp flere saker der frivillige aktører har mistet momskompensasjonen med begrunnelse om at de har ett tett samarbeid med det offentlige.

Et eksempel er stiftelsen EC-Play Together, en frivillig organisasjon som har som mål å skape lavterskel mestringssarenaer med musikk på alle skoler hvor alle vil kunne oppleve mestring, glede, utvikling og inkludering uansett bakgrunn og forutsetninger. De opplever å bli straffe fordi de samarbeider med skoler i Asker og blant annet har stilt instrumenter gratis til rådighet for skolen og elevene når EC-Play ikke selv har kurs/sesjoner.

Et betimelig spørsmål som reiser seg som en konsekvens av dette er om alle idrettslag som låner bort fotballmåla og gressbanen sine til skoleelever også skal miste momskompensasjonen?

Drammens Tidende har også skrevet om at Fontenehuset har fått avslag på momskompensasjon som følge av tett samarbeid med det offentlige.

Frivilligheten og offentlig sektor er avhengig av et godt samarbeid. Derfor er det viktig at frivilligheten ikke utsettes for merkostnader eller staffes fordi de er med på å bidra til samarbeidet.

Svar:

Formålet med momskompensasjonsordningen er å fremme frivillig aktivitet. I tråd med regelverket er ikke alle former for aktivitet eller virksomhet kompensasjonsberettiget. Ordningen er avgrenset bl.a. mot virksomhet av privatøkonomisk karakter og virksomhet som kommer næringsinteresser eller offentlige oppgaver til gode. I § 3 tredje ledd fremgår det hvilken virksomhet som ikke kan tildeles kompensasjon for merverdiavgiftskostnader. Av bokstav e) og f) går det frem at det ikke kan gis kompensasjon til virksomhet som kommer offentlige oppgaver til

gode, og heller ikke til virksomhet hvor det offentlige kan påvirke eller legge føringer for virksomheten.

Vi har lang historikk i Norge for at frivillige organisasjoner samarbeider med det offentlige. Det er flott og uproblematisk. Utfordringen oppstår dersom midler fra momskompensasjonsordningen i praksis bidrar til å finansiere oppgaver som det offentlige burde betalt for selv.

Enkelte organisasjoner kan ha virksomhet som faller utenfor ordningen. Dersom denne delen av virksomheten avgrenses og tas ut av søknadsgrunnlaget, kan organisasjonen få momskompensasjon for sine øvrige kostnader. Dersom organisasjonen ikke gjør denne avgrensingen kan hele søknaden bli avslått.

Departementet er kjent med at Lotteritilsynet har fattet vedtak om avslag på søknadene fra Fontenehus og EC-Play Together, og at disse organisasjonene har klagd på vedtaket. Departementet har ikke mulighet til å gå inn i pågående klagesaker. Det er Lotterinemda som er klageinstans for ordningen.

SPØRSMÅL NR. 1416

Innlevert 19. februar 2023 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 23. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

I Hurdalsplattformen står det at «[e]n av regjeringens viktigste prosjekter er en tillitsreform i offentlig sektor».

Hvilke konkrete initiativ har statsråden tatt innenfor sitt ansvarsområde, og hvilke konkrete resultater kan statsråden vise til etter snart halvannet år i regjering?

Svar:

Det er viktig at ansatte i førstelinja har tid og tillit til å gi bedre tjenester. Målene i sektoren skal være få, tydelige og relevante. For meg er målet en justis- og beredskapssektor som forebygger bedre, der ressursene er tilgjengelige og finner hverandre, og der politiet og nødetatene er til stede i hele Norge. Tillitsreformen innebærer også at jeg ikke har planer om å sette i gang sentraliserende reformer som skaper store enheter med lange ansvarskjeder fra beslutningstaker til de som utfører jobben i førstelinjen I februar 2022 inviterte jeg kommunene til å gi en vurdering av tjenestene som politiet leverer, og komme med innspill til hvordan politiet kan levere bedre tjenest-

er til lokalsamfunnet. Dette har bidratt positivt til kommune-politi-samarbeidet svært mange steder. I tillegg har vi igangsatt en helhetlig gjennomgang av brann- og redningsområdet. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som skal bidra med kunnskap om utfordringsbildet, hva som er de fremtidige behovene i samfunnet, og hvordan brann- og redningsvesenet kan møte disse behovene på best mulig måte. Videre er den desentraliserte strukturen i Kriminalomsorgen avgjørende for å opprettholde en tillitsbasert og nær ledelse ved landets fengsler og friomsorgskontorer. Jeg har derfor understreket at denne strukturen skal opprettholdes. Jeg vil også trekke fram arbeidet strukturen for domstolene, blant annet for å sikre selvstendige domstoler med nær og tillitsbasert ledelse.

Dialog med virksomhetene og arbeidstakerorganisasjonene er viktig i arbeidet med tillitsreformen. Vi har derfor både gjennomført møter og bedt om skriftlige innspill for hvordan vi best kan implementere tillitsreformen i justis- og beredskapssektoren. Et sentralt tema som har gått igjen i flere innspill, har vært behovet for å redusere detaljstyringen av politiet, samt at det kan være behov for å redusere kvantitative rapporteringskrav i den interne

styringen av kriminalomsorgen. Innspillene er fulgt opp med en særskilt gjennomgang av styringssignaler og rapporteringskrav i politiet og kriminalomsorgen. Dette har både resultert i en reduksjon i resultatkrav fra departementet til virksomhetene, samt at begge direktoratene har redusert de interne styringskravene for 2023.

Også for de øvrige virksomhetene i justis- og beredskapssektoren har departementet jobbet med å fjerne unødvendig rapportering og redusere antallet resultatkrav i tildelingsbrevene for 2023. I tillegg har alle virksomhe-

tene i 2023 fått i oppdrag å vurdere aktuelle tiltak for å ivareta tillitsreformen, herunder vurdere om det er mulig å redusere interne styringssignaler, rapporteringskrav og resultatkrav som binder opp ressurser og innsnevrer handlingsrommet i oppgaveutførelsen.

Arbeidet med tillitsreformen har således allerede medført en endring innen sektoren. Arbeidet vil fortsette i samarbeid med ansatte, arbeidstakerorganisasjonene og etatslederne.

SPØRSMÅL NR. 1417

Innlevert 19. februar 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 1. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden snarest identifisere nye kraftprosjekter i Nord-Norge som kan konsesjonsbehandles i et hurtigspor og realiseres innen Melkøya etter planen er elektrifisert i 2028?

BEGRUNNELSE:

Det er uakseptabelt at bedrifter og offentlige etater i Nord-Norge som trenger strøm ikke kan få tilknytning til nettet for strømforbruk over 1 MW. Nord-Norges utvikling stopper opp hvis ikke noe gjøres. Det store kraftoverskuddet i Nord-Norge er reservert til store industriprosjekter, herunder elektrifisering av Melkøya.

Det er en fallitterklæring overfor Nord-Norge når statsminister Støre sier til VG 19. februar at løsningen er mer kraft og nett - uten å vise til ett eneste politisk virkemiddel for å oppnå mer kraft og nett. Hvis vi fortsetter som før, løser det ingenting.

Høyre har fått gjennomslag i Stortinget for et hurtigspor for kraft- og nettutbygging i tilknytning til store industrietableringer. Regjeringen bør anvende dette hurtigsporet i møte med kraftsituasjonen i Nord-Norge. Dersom nye store kraftprosjekter raskt kvalifiseres av myndighetene for et hurtigspor for konsesjonsbehandling, vil Statnett sitt regnestykke for den fremtidige kraftsituasjonen endres fundamentalt, og køen for tilknytning til strømmettet vil forsvinne. Situasjonen er løsløst.

I Finnmark alene er det planlagt 5 nye vindkraftprosjekter som til sammen vil kunne gi syv ganger mer strøm enn behovet for elektrifisering av Melkøya. Det finnes en rekke andre planer for ny kraftutbygging i hele Nord-

Norge som vil kunne realiseres innen 2028 dersom regjeringen viser handling og identifiserer prosjekter for en hurtigere konsesjonsbehandling.

For å lykkes med dette kreves også bedre mekanismer for dialog med reindrift og Sametinget enn vi har i dag, og at regjeringen sørger for en rettferdig og akseptabel løsning som svarer på Fosen-dommen, noe undertegnede representant har tatt opp tidligere i en interpellasjon i Stortinget.

Regjeringen bør snarest identifisere nye kraftprosjekter i NO4 som kan realiseres innen 2028, i tillegg til å sikre at det blir havvindutbygging knyttet til NO4 på starten av 2030-tallet. Nye kraftprosjekter kan være:

- Vindparker på land
- Solenergiparker og virkemidler for mer solenergi på næringsbygg i nord
- Oppgradering av vannkraft og mer småkraft

Svar:

Både plan for utbygging og drift (PUD) og konsesjons-søknader for nødvendige nettanlegg for elektrifisering av Melkøya ligger nå til behandling hos myndighetene. Strøm til petroleums-virksomheten har vært den største driveren for utbygging av dagens 420 kV-nett til Finnmark, samtidig som nettutbyggingen legger til rette for annen forbruksøkning og for økt kraftproduksjon i Finnmark. Full drift med kraft fra nettet på Hammerfest LNG (Melkøya) krever, og vil utløse, ombygging av Skaidi transformatorstasjon til 420 kV og legge til rette for videreføring av nettet østover i Finnmark, som NVE nå har til behandling. Utvikling av petroleumsvirksomheten og

øvrige næringsutvikling i Finnmark er ikke motpoler, men går etter mitt syn hånd i hånd. Regjeringen ønsker å legge til rette for nødvendig og tidsriktig utvikling av nett og produksjon i regionen fram mot idriftsettelse av anlegget på Melkøya.

Store kraftprosjekter berører en rekke interesser og kan være konfliktfylte. Særlig gjelder dette i samiske områder. Dette må hensyntas i arbeidet.

Det er nettselskapenes ansvar å identifisere behovet for, prosjektere og omsøke nye nettprosjekter. På samme måte ligger initiativet til utvikling av ny kraftproduksjon

hos kraftselskapene. NVE og departementet konsesjonsbehandler enkeltprosjekter. Det er et mål at konsesjonsbehandlingen skal være så raskt og effektiv som mulig. Generelt er det per i dag er det ikke kø i behandlingen av nye vindkraftverk eller nye vannkraftprosjekter. Strømnetutvalget har anbefalt tiltak for å redusere tiden det tar å utvikle og behandle nye nettanlegg. Vi prioriterer å følge opp dette arbeidet. Saksbehandlingskapasitet er en avgjørende faktor, og NVE er betydelig styrket på dette området under denne regjeringen.

SPØRSMÅL NR. 1418

Innlevert 19. februar 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 17. mars 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Har Forsvarets Bell-helikoptre vært brukt i Jordan i 2021 og 2022, og hvis ja, i hvor stort omfang, og er det planlagt eller åpnet for at Forsvarets Bell-helikoptre brukes i Jordan i 2023, og hvis ja i hvilket omfang?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 1 S (2022 –2023) fastslår Forsvarsdepartementet at Norge viderefører forsvarssamarbeidet med jordanske styrker og at det i 2023 «planlegges et begrenset bidrag til trening, øving og kapasitetsbygging av jordanske sikkerhetsstyrker.»

11. oktober 2020 beskrev NRK, som hadde fått tilgang til den norske Camp Åsgård i Jordan, treningsopdrag for å gjøre Forsvaret bedre i stand til krigføring i ørkenlandskap. Det framgikk at den norske leiren hadde permanent norsk bemanning som støtteapparat for kampavdelinger, som besto av operatører fra Forsvarets spesialkommando og helikoptermannskaper fra 339-skvadronen. NRK opplyste at styrken fra Forsvarets spesialkommando og 339-svadrone oppholder seg ved basen over lengre perioder.

Svar:

Forsvarsdepartementet inngikk 9. april 2019 en fem års avtale om et forsvarssamarbeid med Jordan. Avtalen omfatter samarbeid innen forsvars- og sikkerhetspolitikk, fredsoperasjoner, rustningskontroll, informasjonsutveksling og kvinner fred og sikkerhet. Den praktiske gjen-

nomføringen besluttes på årlig basis basert på kapasiteten til nasjonene. Avtalen gir i seg selv ikke norske styrker mandat til deltagelse i operasjoner i Jordan eller andre steder. Avtalen fastsetter periodevis samtrening mellom norske- og jordanske styrker.

Internasjonal trening og øving bidrar til å styrke Forsvarets operative evne. Trening i Jordan styrker evnen til å operere i ørkenmiljø og bidrar til regional situasjonsforståelse. Dette styrker evnen til å raskt kunne virke i regionen, f.eks. ved eventuelle behov for bidrag til fredsoperasjoner. Samtreningen mellom norske- og jordanske styrker går ikke utover operativ evne, men styrker den. Det får heller ikke negative konsekvenser for beredskapen her hjemme. I 2021 hadde Norge ingen aktivitet med Bell 412 i Jordan. I september 2022 gjennomførte Forsvaret en felles øvelse med jordanske sikkerhetsstyrker, som innebattet at tre Bell 412 ble forflyttet til Jordan i to uker ifm. med øvelsen.

Forsvaret har siden 2016 hatt et logistikelement i Jordan til støtte for norsk innsats i kampen mot IS, og aktiviteter her videreføres gjennom 2023. Videre planlegges det med en aktivitet med øving og trening sammen med jordanske sikkerhetsstyrker. Omfanget av denne aktiviteten er ennå ikke bestemt, men den kan medføre at Forsvaret igjen forflytter tre Bell 412 helikopter til Jordan over en periode omtrent som i 2022.

SPØRSMÅL NR. 1419**Innlevert 19. februar 2023 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 24. februar 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Kan Stavanger kommune forvente seg å få kompensert hele eller deler av beløpet som er brukt på å restaurere domkirken i Stavanger?

BEGRUNNELSE:

Som landets eldste stående domkirkebygg er Stavanger domkirke fra 1100-tallet en kulturskatt av nasjonal betydning. Kirka har vært i sammenhengende bruk siden 1300-tallet, og er den av landets domkirker fra midlalderen som i størst grad har beholdt sitt opprinnelige uttrykk.

Fram mot Stavanger 900-årsjubileum i 2025 skal domkirken restaureres. Kostnaden for arbeidet bæres så å si alene av Stavanger kommune. Til tross for domkirkens historiske betydning og arkitektoniske kvaliteter bidrar nasjonale myndigheter i forsvinnende liten grad til å ta vare på dette unike kirkebygget.

Restaureringen av domkirken er en stor belastning for Stavanger kommune. Nylig kunne Stavanger Aftenblad fortelle at dyrtid og uforutsette problemer med den gamle bygningsmassen har medført nok en kostandssprekk for prosjektet. Prislapp i skrivende stund er nå 367,2 millioner kroner.

5. april 2022 svarte statsråd Toppe på spørsmål fra meg at en ny nasjonal ordning for rehabilitering av historiske kirkebygg var på vei som et ledd i nedleggelsen av det gamle Opplysningsvesenets fond. Den gang varslet statsråden at Riksantikvaren innen utgangen av 2022 ville presentere en liste over kirkebygg som skulle inngå i ulike nasjonale bevaringsprogram, og hvordan disse programmene skulle innrettes. En slik liste har meg bekjent ikke blitt lagt fram ennå.

Stavanger kommune har fulgt statsrådens oppfordring av 05.04.2022 om å ikke vente med nødvendig vedlikehold av historiske kirkebygg. Det risikerer kommunen nå å bli straffet for. Dersom Stavanger domkirke står ferdig får de nye nasjonale bevaringsprogrammene for kirkebygg er klare, sitter kommunen igjen uten noen form for kompensasjon for nasjonale myndigheter.

Spørsmålet er om statsråden kan garantere at Stavanger kommune får kompensert hele eller deler av beløpet som er brukt på å restaurere domkirken i Stavanger, eller om kommunen risikerer å sitte igjen uten en krone fordi den har opptrådt framoverlent og tatt vare på et historisk kirkebygg av nasjonal betydning.

Svar:

Tilskot til bygging, drift og vedlikehold av kyrkjebygg er regulert i lov om trus- og livssynsamfunn § 14 om finansiering av Den norske kyrkja. Lova slår fast at kommunen gjev tilskot til kyrkja si verksemd lokalt, irekna tilskot til drift av kyrkjebygga. Tilskotet skal mellom anna sikre at bygga blir haldne i forsvarleg stand.

Då Stortinget behandla Meld. St. 29 (2018-2019) Opplysningsvesenets fond blei det lagt som premiss for den tilrådde løysinga om delinga av fondet mellom staten og Den norske kyrkja at midlane til istandsetjing av kulturhistorisk verdifulle kyrkjebygg ikkje skulle avløyse dette kommunale finansieringsansvaret. Skal etterslepet i vedlikehold dekkast inn, må dei statlege midlane komme i tillegg til dei kommunale midlane. Korleis den kommunale medfinansieringa bør innrettast for å treffe best mogleg, utgreier vi no.

I oppdragsbrevet som gjekk ut i desember 2021 for å følgje opp stortingsmeldinga og oppmodingsvedtaka i Stortinget, sa vi at Riksantikvaren saman med Den norske kyrkja skulle komme med forslag til ein plan og ein modell for prioritering av kyrkjene. Det var ikkje tiltenkt, og heller ikkje mogleg, at det innan desember 2022 skulle ligge klar ei liste over kyrkjer i prioritert rekkefølge. Til det er arbeidet alt for komplekst og kunnskapsgrunnlaget vårt er for usikkert. Derfor tilrår rapporten mellom anna at kyrkjene skal prioriterast i to trinn, med statleg finansiert forprosjektering for kyrkjer som ikkje nyleg har eit slikt kunnskapsgrunnlag, som trinn ein.

I Stavanger starta ein arbeidet med å setje i stand domkyrkja lenge før det blei gjort vedtak i Stortinget om delinga av Opplysningsvesenets fond. Kommunen tok den lovpålagte plikta på alvor, og har klart å prioritere midlar til dette for å ha kyrkja klar til jubileet i 2025. No er kommunen kommen i ein vanskeleg situasjon. Uforutsette hendingar i slike omfattande istandsetjingsprosjekt er ikkje uvanleg, og når prisauken kjem på toppen kan det bli krevjande å skaffe midlar til å fullføre prosjekta.

Det er for tidleg å slå fast korleis det statlege bevaringsprogrammet vil påverke finansieringa av arbeidet på Stavanger domkyrkje. Prioriteringane som må gjerast i bevaringsprogrammet skal bli gjort av ei breitt samansett faggruppe, basert på kunnskap om kor behova for å redde kulturarven vår er størst. Stavanger domkyrkje er ei av dei viktigaste kyrkjene i Noreg, der forprosjekteringa allereie er gjennomført og kunnskapsgrunnlaget solid. Vurderinga av arbeider på domkyrkja må gjerast tidleg et-

ter oppstart av bevaringsprogrammet. Eg har eit mål om at denne oppstarten kan skje frå 2024.

Eg kan elles opplyse om at den ordinære tilskotsordninga vi har over kap. 882 post 61 der Stortinget i 2023 har løyvavel 38 mill. kroner til istandsetjing av kulturhistorisk verdifulle kyrkjebygg, vil bli delvis utlyst som tilskot til eigarar av mellomalderkyrkjer i stein (om lag halvparten av

midlane). Stavanger kommune har tidlegare fått 7,1 mill. kroner gjennom denne tilskotsordninga, kor av 1,9 mill. kroner har gått til domkyrkja. Kommunen kan også no søke for sine kyrkjer. Tilskotsbeløp her er for 2023 oppad avgrensa til 1,5 mill. kroner.

Eg viser også til svar på spørsmål nr. 1392 frå representanten Stensland om Stavanger domkirke.

SPØRSMÅL NR. 1420

Innlevert 19. februar 2023 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou

Besvart 27. februar 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Kan utenriksministeren klargjøre hva Norge mener om at Sør-Afrika i den nåværende sikkerhetspolitiske situasjonen skal avholde militærøvelse med Russland og Kina??

Svar:

Regjeringen deler representantens bekymring for signalene Sør-Afrika sender ved å delta i en øvelse med Russland. Vi mener det er uklokt, og vil advare land mot å gjøre seg sikkerhetspolitisk avhengige av autoritære stater.

Innenfor folkerettens rammer er det samtidig et grunnleggende prinsipp at selvstendige stater står fritt til å utforme sin utenriks- og forsvarspolitik, som også kan omfatte felles øvelser. Vi må erkjenne at ikke alle land i verden leser krigen i Ukraina på samme måte som oss, eller trekker de samme konklusjoner om hvilke konsekvenser den bør få for forholdet til Russland. Samtidig er det verdt å merke seg at ytterst få land, og heller ikke Sør-Afrika, gir støtte til Russlands krigføring.

Norge har en kontinuerlig og tydelig dialog med sør-afrikanske myndigheter om Russlands brudd på folkeretten og brutale angrepskrig mot Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 1421

Innlevert 19. februar 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 2. mars 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen for å sikre at Forsvarets håndtering av varslene som ble beskrevet av NRK 18. februar blir gransket og for å sikre rettferdighet for ofrene og hvilke nye strakstiltak og langsiktige tiltak vil regjeringen nå sette i gang for å få slutt på mobbing, seksuell trakassering og overgrep mot kvinner i Forsvaret?

BEGRUNNELSE:

Lørdag avdekket NRK at det er kommet inn en rekke varsler om seksuell trakassering og overgrep mot kvinner i førstegangstjeneste i Stridstrenbataljonen i Hæren i 2021 og 2022. Ett av varslene som sendt på vegne av 11 kvinnelige soldater i bataljonen inneholdt blant annet opplysninger om tre innmeldte voldtekter. Personen som meldte inn varslene sier hun sa fra til sine sjefer i Hæren

en rekke ganger uten at Forsvaret tok tak i det som skjedde.

Seksuell trakassering og overgrep mot kvinner i Forsvaret har vært kjent lenge, uten at det er gjennomført tilstrekkelige tiltak for å få slutt på det. I 2018 ble det gjennomført en undersøkelse som avdekket omfattende seksuell trakassering i Forsvaret og at kvinnelige vernepliktige er de mest utsatte for overgrep. I 2019 ble det lovet tiltak med fokus på varsling. I 2021 viste Forsvarets egne undersøkelser at hele 46 prosent av kvinnene i Forsvaret har opplevd seksuell trakassering, mens 58 prosent av kvinnene i førstegangstjeneste har opplevd kjønnsstrakassering. Likevel kommer det fram i NRK-saken at kvinner i Forsvaret fortsatt, etter flere runder med undersøkelser, utsettes for seksuell trakassering og grove overgrep og at varsler ikke blir tatt på alvor eller fører til nødvendig handling. Spørsmålsstiller mener regjeringen må sørge for at det tas langt kraftigere grep enn det som er gjort hittil. Forsvarssjef Eirik Kristoffersen har fortalt at anbefalinger fra PWC om håndtering av varsler i Forsvaret skal implementeres i august i år. Bedre rutiner for håndtering av varsler er viktig, men langt fra nok for å sikre rettferdighet for kvinnene som er utsatt for trakassering og overgrep i Forsvaret, få slutt på ukulturen som ligger bak trakassering og overgrep, luke ut holdningene som gjør at slike varsler fortsatt ikke blir tatt tilstrekkelig på alvor og ansvarsulverisering i møte med problemet.

Det er en skam for Norge at kvinner som går inn i Forsvaret for å bidra til Norges sikkerhet og selvstendighet blir utsatt for trakassering og overgrep. Det er også ødeleggende for målet om at flere kvinner skal bidra til økning av antall soldater i Forsvaret, som er helt nødvendig for å bedre Forsvarets volum og utholdenhet og på den måte styrke den nasjonale forsvarsevnen.

Svar:

Vi har det siste året sett for mange eksempler på historier som beskriver kritikkverdige hendelser knyttet til mobbing og seksuell trakassering. Oppfølgingen av denne type saker ikke har vært god nok i Forsvaret: Det har også forsvarssjefen vært tydelig på. Vi skal ikke ha mobbing, trakassering eller overgrep i Forsvaret. Dersom noe likevel skjer, skal det umiddelbart tas tak i og følges opp, og uakseptable handlinger skal ha konsekvenser. Alle som er inne til førstegangstjeneste eller tjenestegjør i Forsvaret skal bli tatt vare på.

Forsvaret har igangsatt et arbeid for å vurdere særskilte trekk ved sin virksomhet som kan bidra til økt risiko for uønskede hendelser og hva som kan gjøres for å håndtere dem, både på individnivå og som organisasjon. Dette er et initiativ jeg etterspør og støtter.

Vi må i større grad ha en helhetlig tilnærming fremover til de kulturutfordringene vi har i Forsvaret. Hele forsvarssektoren må være med i dette arbeidet. Dette var bak-

grunnen for at jeg den 21. februar gjennomførte et møte i Oslo Militære Samfund med blant andre forsvarssjefen, tillitsvalgte for de ansatte, soldatenes tillitsvalgte og Militært kvinnelig nettverk for å diskutere mulige tiltak i kjølvannet av varslingssakene. Viktige momenter som kom frem var manglende kompetanse og erfaring på lavere befalsnivå, behov for tydelig ledelse og forbedret håndtering av hendelser. Videre fikk jeg tydelige tilbakemeldinger om at hendelsene som er kommet frem i mediene er uttrykk for et kulturproblem. Det kom frem en rekke forslag til tiltak som vil bli vurdert av forsvarssjefen i det videre arbeidet.

Som forsvarsminister etterspør jeg, og vil legge til rette for, at Forsvaret kommer videre i arbeidet. Blant annet ser jeg på det juridiske rammeverket for disiplinæraker. Jeg vil også vurdere om Forsvaret har de nødvendige rammebetingelsene for utdanning og kompetansebygging. Jeg kommer også til å styre Forsvaret på en tydelig ambisjon om økt kvinneandel i organisasjonen. Flere kvinner i Forsvaret vil kunne bidra til å videreutvikle og forbedre organisasjonskulturen. Jeg vil også vurdere gjennomføringen av våre regelmessige undersøkelser om mobbing og seksuell trakassering for hele sektoren. Undersøkelsene skal inngå i en helhetlig tilnærming til arbeidet med holdninger og verdier.

Etter at varslingssakene har kommet opp det siste året, har Forsvaret jobbet godt med forebyggende tiltak. Det er blant annet igangsatt et arbeid som skal fokusere på kulturen i organisasjonen, inkludert en ytterligere systematisering av videre tiltak mot mobbing og trakassering. Forsvarssjefen forlater nå prinsippet om at varslingssaker skal løses på lavest mulig nivå, og øker bemanningen innenfor varsling. Forsvaret har også igangsatt kompetansehevende tiltak rettet mot ledere og ansatte rundt arbeidsgiverrollen og varsling. Dessuten har Forsvaret endret varslingsprosessen for å sikre likebehandling. Det skal nå konfereres med Generaladvokaten i alle saker som omhandler mobbing og trakassering, og Forsvarsstaben skal kvalitetssikre tilfeller av avvik fra anbefalingene. Forsvaret oppretter en sentral varslingssenhet som skal ha tilstrekkelig med ressurser og kompetanse til kontinuerlig å registrere, kategorisere, undersøke, behandle og slutføre alle varslingssaker. Denne enheten skal være tyngdepunktet for varsling i Forsvaret, og skal være etablert med virkning fra 1. august 2023. Dagens sentrale varslingsmottak vil i mellomtiden bli styrket med tilførsel av midlertidige årsverk og kompetanse, i tillegg til at lokale varslingsmottak i forsvarsgrenene tilføres ytterligere årsverk. Fagplanene for utdanning og opplæring i arbeidsgiverrollen styrkes.

Både Forsvaret og konsulentsekskapet PwC har vurdert på nytt tidligere varslingssaker og reaksjonene på disse. I disse gjennomgangene åpnes det for at reaksjonene i den enkelte sak kan strammes inn ytterligere der sanksjonene ikke fremstår tilstrekkelige når sakene sam-

menlignes på tvers. Det er også fastsatt ny praksis med informasjon til varsler om eventuelle tjenstlige reaksjoner som følge av varslet. Jeg er tilfreds med at forsvarssjefen klart og tydelig prioriterer arbeidet med å forbedre varslingssystemet.

Jeg vil ha tett dialog med forsvarssjefen om en helhetlig og systematisk tilnærming til tiltak som senker

risikoen for uønskede hendelser og forbedrer håndteringen av varsler i organisasjonen. Vårt felles mål er at ingen i Forsvaret skal oppleve mobbing eller seksuell trakassering i tjenesten, og at Forsvaret skal være et trygt og godt sted for alt personell.

SPØRSMÅL NR. 1422

Innlevert 20. februar 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 27. februar 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Hvordan ser kulturministeren på behovet for kulturkanon i store nasjonale kunstinstitusjoner?

BEGRUNNELSE:

De siste dagene har debatten tatt av etter at Nasjonalmuseet uttalte at bildet «Leiv Eiriksson oppdager Amerika» er en romantisering av nordmenn som dro til Amerika og at det er et kolonialistisk bilde. I ettertid har de lagt seg flate og sagt at dette var en sleivete og lite gjennomtenkt bemerkning, sagt i forbifarten.

Nasjonalmuseet sier de jobber for å fange opp blindsoner og bredde ut perspektivet og at de er kritiske til den tidligere fastsatte kanon. De uttaler at det selvsagt finnes visse ikoniske bilder som de er stolte av, men at de ønsker større bredde.

Jeg mener at det ikke er noen motsetning her og at begge deler er Nasjonalmuseets ansvar.

Det finnes opplagt norske kunstverk og kunstnere som har en spesiell status og posisjon og som fortjener å henge fast i de største museene - som er del av en kanon.

Svar:

Det framgår av begrunnelsen for spørsmålet at det stilles med referanse til forrige ukes oppslag i media om et kjent maleri som ikke har fått plass i basisutstillingen i det nye Nasjonalmuseet. Representanten Pettersen uttaler at «det finnes opplagt norske kunstverk og kunstnere som har en spesiell status og posisjon og som fortjener å henge fast i de største museene – som en del av en kanon».

Det er en befriende ærlig vurdering fra en stortingsrepresentant om sin egen evne til å foreta de kunstfaglige vurderingene og prioriteringene på vegne av landets mu-

seer. Prinsippet om armlengdes avstand mellom politiske myndigheter og det kunst- og kulturfaglige skjønnnet er en forutsetning for fri kunst, frie institusjoner og dermed frie ytringer. Fra statens side å skulle utarbeide en kanon i meningen de viktigste verk innenfor ulike kunst- og kulturfelt er etter min mening ikke forenlig med prinsippet om slik armlengdes avstand. Politikere skal ikke sette seg til doms over kunst- og kulturuttrykk på denne måten. Det er i tillegg vanskelig å skulle se for seg en fullstendig liste som allment akseptert vil dekke hva som anses som verk som har en spesiell status og posisjon og derfor bør henge fast i de største museene. Den norske kunsthistorien er rik og mangfoldig og bør ikke rangeres. En kulturkanon vil etter min mening kunne bidra til et snevrere fokus på denne svært rike og mangfoldige kulturarven.

Når det er sagt, er det bare positivt med en offentlig samtale om enkeltmuseers verk og kuratering av utstillinger. Nasjonalmuseet forvalter store samlinger. Det vil til enhver tid bare være mulig å stille ut en mindre andel av disse. Det er og skal være fullstendig opp til det enkelte museum hvilke verk de til enhver tid velger å vise frem. Slik er situasjonen ved nær sagt alle museer, og slik må det være, og det er uhørt at representanten mener at jeg som kultur- og likestillingsminister skal uttale meg om enkeltverk og beslutninger knyttet til dem, hos landets nasjonalmuseum.

SPØRSMÅL NR. 1423**Innlevert 20. februar 2023 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen****Besvart 23. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Har regjeringen allerede konkludert, før sykehusutvalget har levert sitt arbeid?

BEGRUNNELSE:

I et intervju med Dagbladet 15. februar 2023 sier Senterpartiets helsepolitiske talsperson at:

“Stortinget, slik sykehusene nå styres, ikke har tilstrekkelig kontroll med helsepolitikken”.

Talspersonen for regjeringspartiet, Senterpartiet, tar i samme intervju til orde for at helseforetaksmodellen må endres. Dette uttaler talspersonen for Senterpartiet, før sykehusutvalget har levert sin rapport.

Svar:

Sykehusutvalget som ble oppnevnt 4. februar 2022, skal levere sin innstilling i form av en NOU innen 31. mars 2023.

Det går fram av mandatet at utvalget skal «utrede forslag til endringer i styringen av sykehusene innenfor en modell med statlig eierskap som sikrer regional, politisk og demokratisk innflytelse i styringen av sykehusene.» Videre skal utvalget «gjennomgå ansvar og myndighet for regionale og lokale helseforetak, og tydeliggjøre hvilke beslutninger som skal avgjøres av helse- og omsorgsministeren i foretaksmøte.» Utgangspunktet for mandatet er altså at forslag til endring og tiltak forutsettes å være innenfor rammen av helseforetaksmodellen.

Når sykehusutvalget har levert sin NOU, skal denne sendes på høring i tre måneder på vanlig måte. Regjeringens forslag til oppfølging av sykehusutvalget vil bli lagt fram for Stortinget i Nasjonal helse- og samhandlingssplan.

SPØRSMÅL NR. 1424**Innlevert 20. februar 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 2. mars 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Kva gjer forsvarsministeren for å få bukt med ukulturen i Forsvaret, og korleis sørgjer ministeren for at varsel vert handsama på ein profesjonell måte?

GRUNNGJEVING:

Ifølgje NRK mottok Hæren og Stridstrenbataljonen i perioden 2021-2022 ei rekkje meldingar om trakassering av og overgrep mot kvinnelege soldatar i førstegongstenesta. Ifølgje varslarane vart det ikkje gjort tilstrekkelege tiltak for å stoppa trakasseringa, tvert imot hevdar ein av dei berørte at ho vart straffa for varselet. Dette er ikkje første gong det kjem historier om seksuell trakassering, maktmisbruk eller manglande reaksjonar mot dei ansvarlege i Forsvaret.

Svar:

Me har det siste året sett for mange døme på historier som omtalar kritikkverdige hendingar knytt til mobbing og seksuell trakassering. Oppfølginga av denne typen saker ikkje har vore god nok i Forsvaret: Det har også forsvarssjefen vore veldig tydeleg på. Me skal ikkje ha mobbing, trakassering eller overgrep i Forsvaret. Om noko likevel hender, skal det umiddelbart tas tak i og følgast opp, og uakseptable handlingar skal ha konsekvensar. Alle som er inne til førstegongsteneste eller tenestegjer i Forsvaret skal bli tekne i vare.

Forsvaret har igangsett eit arbeid for å vurdere særskilde trekk ved verksemda si som kan bidra til auka risiko for uønskete hendingar og kva som kan gjerast for å hand-

tera dei, både på individnivå og som organisasjon. Dette er eit initiativ eg har etterspurt og støtter.

Me må i større grad ha ei heilskapleg tilnærming framover til dei kulturutfordringane me har i Forsvaret. Heile forsvarssektoren må vera med i dette arbeidet. Dette var bakgrunnen for at eg den 21. februar gjennomførte eit møte i Oslo Militære Samfund med mellom anna forsvarssjefen, tillitsvalde for dei tilsette, soldatanes tillitsvalde og Militært kvinneleg nettverk for å diskutera moglege tiltak i kjølvatnet av varslings sakene. Viktige moment som kom fram var manglande kompetanse og erfaring på lågare befalsnivå, behov for tydeleg leiing og forbetra handtering av hendingar. Vidare fekk eg det tydelege tilbagemeldingar om at hendingane som har komme frami media er uttrykk for eit kulturproblem. Det kom fram ei rekkje forslag til tiltak som vil bli vurdert av forsvarssjefen i det vidare arbeidet.

Som forsvarsminister etterspør eg, og vil leggja til rette for, arbeidet i Forsvaret. Mellom anna ser eg på det juridiske rammeverket for disiplinærsaker. Eg vil òg vurdera om Forsvaret har dei nødvendige rammevilkåra for utdanning og kompetansebygging. Eg kjem òg til å styra Forsvaret på ein tydeleg ambisjon om auka kvinnele i organisasjonen. Fleire kvinner i Forsvaret kan bidra til å vidareutvikla og forbetra organisasjonskulturen. Eg vil òg vurdera gjennomføringa av dei regelmessige undersøkingane våre om mobbing og seksuell trakassering for heile sektoren. Undersøkingane skal inngå i ei heilskapleg tilnærming til arbeid med haldningar og verdier.

Etter at varslings sakene har komme opp det siste året har Forsvaret jobba godt med førebyggjande tiltak. Det er mellom anna igangsett eit arbeid som skal fokusera på kulturen i organisasjonen, inkludert ein ytterlegare systematisering av vidare tiltak mot mobbing og trakassering. Forsvarssjefen forlet no prinsippet om at varslings saker alltid skal løysast på lavast mogleg nivå, og

aukar bemanninga innanfor varsling. Forsvaret har også satt i gang kompetansehevande tiltak retta mot leiare og tilsette rundt arbeidsgivarrolla og varsling. Dessutan har Forsvaret endra varslingsprosessen for å sikra likebehandling. Det skal nå konfererast med Generaladvokaten i alle saker som omhandlar mobbing og trakassering, og Forsvarsstaben skal kvalitetssikre tilfelle av avvik frå anbefalingane. Forsvaret opprettar ei sentral varslings eining som skal ha tilstrekkeleg med ressursar og kompetanse til kontinuerleg å registrera, kategorisera, undersøka, behandla og slutføra alle varslings saker. Denne eininga skal vera tyngdepunktet for varsling i Forsvaret, og skal vera etablert med verknad frå 1. august 2023. Dagens sentrale varslingsmottak vil i mellomtida bli styrkt med tilførsel av mellombelse årsverk og kompetanse, i tillegg til at lokale varslingsmottak i forsvarsgreinene blir tilførte ytterlegare årsverk. Fagplanane for utdanning og opplæring i arbeidsgivarrolla blir styrkt.

Både Forsvaret og konsultentselskapet PwC har vurdert på ny tidlegare varslings saker og reaksjonane på desse. I desse gjennomgangane opnast det for at reaksjonane i den enkelte sak kan strammast inn ytterlegare der sanksjonane ikkje framstår tilstrekkelege når sakane samanliknast på tvers. Det er òg fastsett ny praksis med informasjon til varslar om eventuelle tjenstlege reaksjonar som følgje av varselet. Eg er tilfreds med at forsvarssjefen klart og tydeleg prioriterer arbeidet med å forbetra varslings systemet.

Eg vil ha tett dialog med forsvarssjefen om ei heilskapleg og systematisk tilnærming til tiltak som senkar risikoen for uønskte hendingar og forbetrar handteringa av varslar i organisasjonen. Det felles målet vårt er at ingen i Forsvaret skal oppleva mobbing eller seksuell trakassering i tenesta, og at Forsvaret skal vera ein trygg og god stad for alt personell.

SPØRSMÅL NR. 1425

Innlevert 14. februar 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 27. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I Dagsnytt 18 fredag 10.2. ga klima- og miljøminister Barth Eide uttrykk for at standarden og omfanget på vei prosjektet E6 gjennom Lillehammer kommune skal vurderes.

Kan Nye Veier AS fortsette byggingen av E6 nordover fra Moelv som planlagt, før prosjektet gjennom Lillehammer er avklart og vedtatt?

Svar:

Regjeringen har besluttet å starte arbeidet med å utarbeide forslag om å endre det geografiske virkeområdet for forskrift om fredning av Lågendeltaet naturreservat slik at ny E6 kan føres frem i tråd med vedtatt reguleringsplan for strekningen E6 Roterud – Storhove. Miljødirektoratet har fått i oppdrag å gjennomføre utredning og høring av forslag til endring av det geografiske virkeområdet for verneforskriften. Regjeringen har videre satt som forutsetning for endring av vernegrensen at det blir utredet og gjennomført ytterligere miljøforbedrende tiltak. Forslag til miljøforbedrende tiltak, utover de som følger av Statsforvalteren i Innlandets vedtak av 25. april 2022, skal utarbeides av Nye Veier AS sammen med lokale planmyn-

digheter, Statsforvalteren i Innlandet og i dialog med Miljødirektoratet.

Forskriftsendringen, forutsatt ytterligere miljøforbedrende tiltak, gjør det mulig for Nye Veier AS å gjennomføre den helhetlige utbyggingen som er vedtatt i Stortingets behandling av Prop. 119 S (2018-2019) og fremgår av utbyggingsavtalen mellom departementet og selskapet. Med utbygging i planlagt trasé kan også prosjektet E6 Storhove – Øyer nord for Lågendeltaet bygges i tråd med reguleringsplaner som er godkjent i både Lillehammer og Øyer kommuner. Basert på avklaringene fra regjeringen har Nye Veier valgt å fortsette arbeidet med å velge ut leverandør til å gjennomføre planlegging og byggearbeidene for strekningen E6 Storhove – Øyer.

SPØRSMÅL NR. 1426

Innlevert 18. februar 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 27. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil regjeringens kutt i sykehusene føre til at utvidelse/kapasitetsøkning på sykehuset Østfold Kalnes forsinkes eller stoppes opp?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens kutt i helsevesenet har skapt store utfordringer for sykehusene rundt i landet. Det har ført til stor uro, oppsigelser og folk frykter et dårligere tilbud. Fremskrittspartiet og undertegnende har over lang tid vært imot disse kuttene, men også utfordringen med at sykehus bygges med for lav kapasitet. Det så vi da den daværende rødgrønne regjeringen i strid med faglige råd valgte å prosjektere Sykehuset Østfold, Kalnes mindre enn behovet tilsa. Det førte til korridorpasienter allerede på åpningsdagen.

Fremskrittspartiet har jobbet for en utvidelse av Kalnes i lang tid og i statsrådets svar til undertegnende i Dokument nr. 15:50 (2021-2022) viste hun til planene om en kapasitetsutvidelse. Det er nå uro for at regjeringens nedprioritering av sykehusene vil føre til at dette utsettes eller skrinlegges.

Svar:

Regjeringen har varslet at vi vil foreslå å justere 2023-budsjettet med nye anslag for pris- og lønnsvekst. I tillegg har vi varslet at vi vil foreslå en varig budsjettøkning på 2,5 mrd. kroner til sykehusene, slik at sykehusene settes bedre i stand til å prioritere psykisk helsevern og rask tilgang til helsehjelp. Med denne økningen vil sykehusene også kunne gjennomføre nødvendige investeringer i kompetanse, bygg, IKT og medisinsk utstyr. Begge endringene vil bli foreslått i revidert nasjonalbudsjett.

Utvidelse av kapasiteten ved Sykehuset Østfold HF, Kalnes, er prioritert av Helse Sør-Øst RHF. Helseregionen har nå to prosjekter i tidligfasen knyttet til en kapasitet-utvidelse. Prosjektet for utvidelse av akuttmottaket og implementering av en fjerde MR er planlagt igangsatt i år. Helse Sør-Øst RHF har opplyst at forprosjektrapporten forventes behandlet av styret i Helse Sør-Øst RHF i løpet av første halvdel av 2023.

I tillegg planlegges utvidelser form av sengeplasser og etablering av strålebehandling, i prosjektet stråle- og somatikkbygg. Prosjektinnramming for stråle- og somatikkbygget ble godkjent av styret i Sykehuset Østfold HF den 25. januar 2023 og oversendt til Helse Sør-Øst RHF for behandling. Prosjektinnrammingen og oppstart konseptfase skal etter planen behandles av styret i Helse Sør-Øst RHF den 9. mars 2023. Foreløpig plan er byggestart i 2026, med trinnsvis utbygging der somatikkbygget prioriteres først.

SPØRSMÅL NR. 1427**Innlevert 15. februar 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 24. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden sitte stille og se på at Statens legemiddelverk bryter loven og dermed hindrer at norske hjertesvikt-pasienter med bevart pumpefunksjon får tilgang til ny og viktig behandling, og hva er årsaken til at statsråden legger en helt annen lovforståelse til grunn enn LHL?

BEGRUNNELSE:

Vi har nå vært i dialog med LHL, som hevder at lovforståelsen er entydig. Overlege og professor emeritus Lars Gullestad ved Rikshospitalet stiller seg også uforstående til at SLV bruker så lang tid på en slik sak. For disse hjertesvikt-pasientene har det ikke vært tilgjengelig medisiner som kan påvirke sykdomsforløpet, men nå vet vi at det finnes. Det er søkt om refusjon for disse pasientene i april 2022, men det er fortsatt ikke fattet vedtak om refusjon, til tross for at dataene er gode og det skulle vært tilgjengelig i høst. Både Gullestad og pasientene stiller seg uforstående til saksbehandlingen og at dette skal ta så lang tid. Det hører med til historien at både i Sverige og i Danmark har får man nå refundert disse legemidlene.

Vi har gjentatte ganger påpekt denne sendrektigheten fra SLV. I skriftlig spørsmål til helse- og omsorgsministeren, besvart 17.11.22, spør jeg om det er riktig at pasientene skal vente unødvendig lenge på behandling på grunn av svikt i systemet. Helseministeren avslutter sitt svar med å si «Legemiddelverket forventer å avslutte vurderingen innen 180 dager etter oppstart.» 17.11.22 var allerede den lovfestede fristen for vedtak passert. SLV bekreftet at opplysninger var mottatt 02.05.22. Jeg stilte helseministeren videre et spørsmål i spørretimen 07.12.22 om hvorvidt hun forsvarer lovbrudd i henhold til overnevnte lov. Svaret på dette spørsmålet var «Legemiddelverket har opplyst at saksbehandlingen i denne saken startet i september i år, og at de forventer å avslutte vurderingen innen 180 dager etter oppstart.» Dette svarer ikke på spørsmålet knyttet til lovfestet frist og hvorvidt man forsvarer lovbrudd.

Loven sier: «Vedtak etter § 14-8 skal fattes senest 180 dager etter at Statens legemiddelverk har mottatt opplysninger etter § 14-10 Tidsfrist i Forskrift om legemidler til mennesker (legemiddelforskriften).

Svar:

Som jeg skrev i mitt svar til representanten Bård Hoksrud 17. november 2022 har det vært en kraftig økning i antall nye legemidler og indikasjonsutvidelser de siste

årene, noe som også har medført stadig flere oppdrag om metodevurderinger til Legemiddelverket. Dette har bidratt til at metodevurderingsprosessen av kapasitetsmessige grunner tar lengre tid enn ønsket, både for legemidler som vurderes i system for Nye metoder og legemidler der folketrygden har finansieringsansvaret.

Legemiddelverket har ansvar for metodevurderinger både innenfor spesialisthelsetjenesten og for blåreseptområdet. I 2022 fattet Legemiddelverket totalt 100 beslutninger om finansiering av legemidler over folketrygden. Antall beslutninger var høyere enn gjennomsnittet de siste fire årene. I tillegg ble det levert på 75 oppdrag fra Bestillerforum i System for nye metoder i 2022. Også dette er en økning sammenlignet med tidligere år. Fra juni til desember 2022 ble køen av metodevurderinger for spesialisthelsetjenesten likevel halvert. For å øke Legemiddelverkets kapasitet, er Legemiddelverkets metodevurderingskapasitet styrket med 10 millioner kroner i budsjettet for 2023. Dette skal bidra til at pasienter raskere kan få tilgang til ny, kostnadseffektiv behandling, samtidig som det bidrar til at legemiddelforskriftens krav til saksbehandlingstid overholdes.

Som jeg videre skrev i mitt svar til representanten Bård Hoksrud 17. november 2022, vil en beslutning om hvorvidt nye legemidler eller nye indikasjoner (bruksområder) skal dekkes av blåreseptordningen tas av Legemiddelverket, dersom budsjettkonsekvensen er under fullmaktsgrensen. Dersom beregnet utgiftsvekst for folketrygden vil bli over 100 mill. kroner minst ett av de fem første årene med refusjon, kreves Stortingets samtykke før det kan innvilges forhåndsgodkjent refusjon. Beregningen av budsjettkonsekvenser omfatter samlet bruk innenfor hver indikasjon, fratrukket eventuelt bortfall av refusjonsutgifter til konkurrerende legemidler med samme målgruppe.

Jeg er informert om at Legemiddelverket vurderer behandlingen som kostnadseffektiv for den aktuelle pasientpopulasjonen, men at de samlede budsjettkonsekvensene ved å utvide refusjon til gruppen med bevart pumpefunksjon vil overstige fullmaktsgrensen. Refusjon vil dermed kreve Stortingets samtykke. Jeg avventer nå Legemiddelverkets oversendelse av saken til departementet i medhold av legemiddelforskriften § 14-7 fjerde ledd.

SPØRSMÅL NR. 1428**Innlevert 15. februar 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 27. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren forklare logikken og det lovmessige i kring at gratis ferjestrekninger får sine ferjeruter kutta dvs. reduksjon i ferjetilbudet, og “kva skal folket og næringslivet med gratis ferjer, når ferja ikkje går?”

GRUNNGJEVING:

I Møre og Romsdal har enkelte ferjestrekninger til øysamfunn blitt gratis for dei reisande. Staten kompenserar kostnadane for fylkeskommunane, slik vi har forstått ordninga.

Så opplever innbyggjarane og næringslivet at ferjerutene vert redusert på desse sambanda, med bakgrunn i at fylkeskommunane må kutte sine budsjett pga. svekka økonomi med bakgrunn i regjeringa sin politikk.

Gratis ferjer har blitt til færre ferjeavgangar og kutt i ferjetilbudet, gjennomført av raud/grønt styre både i regjering og i fylka, noko som framstår relativt merkeleg for dei fleste.

Svar:

Fylkeskommunane har ansvar for fylkeskommunal ferjedrift og er takststyresmakter for desse. Dette gjeld både fastsetjing av takstar og utforming av kva ferjetilbudet skal vere i fylkesvegferjesamband.

Stortinget har løyvd midlar til fylkeskommunane, som legg til rette for at fylkeskommunane kan innføre gratis ferjer i alle fylkeskommunale ferjesamband med under 100 000 passasjerar og dessutan til øyar og samfunn utan veg til fastlandet i samband med meir enn 100 000 reisande. Midlane er fordelte over rammetilskottet til dei aktuelle fylkeskommunane etter ein nøkkel basert på tapte inntekter i den enkelte fylkeskommune ved å innføre ordninga. Midlar som vert fordelte gjennom inntektssystemet er frie midlar, det vil seie at det er midlar som fylkeskommunane kan disponere fritt. Det er altså fylkeskommunane som avgjer om det skal innførast gratis ferjer i fylkeskommunale ferjesamband, og må gjere vedtak om det.

At Møre og Romsdal vel å redusere tilbudet i 2023 kan ha andre årsaker enn lågare inntekt som følgje av taksreduksjonar. I ei pressemelding som vart publisert 19. de-

sember 2022 skriv fylket mellom anna dette om rutekutt i ferjedrifta¹:

«Det er høge rentekostnader på lån i tillegg til generell prisauke som er bakgrunnen for at Møre og Romsdal fylkeskommune må spare.»

Men dette er det Møre og Romsdal fylkeskommune som er best eigna til å svara på.

Den økonomisk situasjonen har endra seg frå då statsbudsjettet for 2023 vart lagt fram i fjor haust. Oppdaterte overslag viser høgare løns- og prisvekst enn det som er lagt til grunn for budsjettet. Regjeringa har derfor varsla at det ved revisjonen av statsbudsjettet i mai vil bli sett fram forslag om pris- og lønsjustering. I den samanhengen vil det og bli gjort ei samla vurdering av økonomien i kommunesektoren.

1 <https://mrfylke.no/nyheiter/reduksjon-i-ferjetilbudet-fraa-1-januar-2023>.

SPØRSMÅL NR. 1429**Innlevert 15. februar 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 23. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at pasienter ved Hammerfest sykehus skal få forsvarlig helsehjelp dersom været gjør at de ikke kan fraktes med fly til Tromsø?

BEGRUNNELSE:

I VG 15. februar kunne vi lese om Paul og Trond, som ble innlagt på Hammerfest sykehus med hjerteinfarkt. Etter som Hammerfest sykehus ikke kan operere hjertesyrke, skulle de sendes til Tromsø med ambulansfly for å opereres. Problemet er bare at ambulansflyene på Hammerfest flyplass bare kan lande dersom det er mindre enn laber bris.

Det førte til at de to mennene ble liggende på Hammerfest sykehus å vente i fem døgn uten å komme seg av flekken. Til slutt tok de saken i egne hender, skrev seg selv ut av sykehuset og booket rutefly til Tromsø, der de fikk nødvendig behandling.

Det er ganske bekymringsfullt at ambulansflytjenesten i Nord-Norge er så mangelfull, og at man har ambulansfly som ikke tåler vær og vind i Troms- og Finnmark. I tillegg er det kritikkverdige at hjertepasienter blir sendt til et sykehus som ikke kan operere hjertesyrke.

Jeg ber om at statsråden svarer på om det foreligger planer for å bedre forholdene og sikre at pasienter får forsvarlig helsehjelp.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Nord RHF. I innspillet framgår det at Hammerfest sykehus som akuttsykehus for Vest-Finnmark, har et nært samarbeid med UNN Tromsø. Hammerfest sykehus' oppgave som akuttsykehus er blant annet å foreta livreddende behandling, diagnostisk utredning og å stabilisere pasienter før eventuell videre transport til universitetssykehuset. UNN Tromsø kan dermed uten opphold gå i gang med videre og spesialisert behandling.

Helse Nord RHF opplyser at det foreligger prosedyrer for samarbeid ved ulike typer lidelser. Dette gjelder blant annet håndtering og behandling av akutte hjerteinfarkt. I 2015 etablerte hjertespesialister og indremedisinere fra Finnmarkssykehuset og UNN Tromsø en omforent prosedyre for hvilke pasienter som skal sendes direkte fra Finnmark til UNN Tromsø uten innleggelse på lokalsykehus. Prosedyren har blitt oppdatert flere ganger, og utvelgelsen av hvilke pasienter som skal til universitetssykehu-

set og hvilke som skal til lokalsykehus, følger nasjonale og regionale retningslinjer.

Av hensynet til taushetsplikten er det ikke naturlig å kommentere de konkrete sakene representanten Hoksrud viser til i spørsmålet sitt. Mer generelt opplyser Helse Nord RHF at pasienter som åpenbart har behov for et høyere behandlingsnivå som hovedregel vil bli transportert direkte til et større sykehus. Unntaket er situasjoner der det vurderes at pasienten har behov for utredning eller stabiliserende behandling så raskt som mulig, og transporttiden til lokalsykehus er vesentlig kortere enn til nærmeste større sykehus.

Innbyggerne i Vest-Finnmark har tilgang til akuttisykehus som kan behandle pasienter med både hjertesykdommer, lungesykdommer og hjerneslag. De fleste pasientene, rundt 95 prosent, blir ferdigbehandlet ved lokalsykehus og kan reise hjem. Som andre lokalsykehus, har ikke Hammerfest sykehus tilbud om nevrokirurgi og PCI/hjertekirurgi.

Pasienter som må til videre behandling etter diagnostikk og stabiliserende behandling, får uten unødvendig opphold rekvirert luftambulansfly til UNN Tromsø. Ved stengt flyplass i Hammerfest vil pasienter i Vest-Finnmark kunne transporteres til Kirkenes eller Tromsø. Sykehuset har også anledning til å bruke helikopter dersom ambulansfly ikke kan lande på grunn av vindstyrke og vindretning.

Representanten Hoksrud skriver at det er bekymringsfullt at ambulansflytjenesten i Nord-Norge er så mangelfull. Jeg vil understreke at vi har en svært god luftambulansetjeneste, og at beredskapen i Finnmark er blitt betydelig styrket. Medisinsk koordinering ambulansfly (MKA) i Tromsø, Ålesund og Lørenskog har ansvaret for å vurdere medisinsk transportbehov og prioritere ambulansflyoppdragene. MKA ved UNN Tromsø aksepterer alltid operative og værmessige begrensinger for ambulansflytjenesten. Ved tidskrisiske hendelser vil MKA/AMK-lege sammen med rekvirent og lokal AMK (akuttmedisinsk kommunikasjons-sentral) vurdere bruk av alternative ressurser som redningshelikopter eller ambulanshelikopter dersom de operative forholdene tilsier dette. Hastegrad settes ut ifra pasientens kliniske tilstand, og i dialog med rekvirent enes det om hvor raskt pasientene skal transporteres. Dersom pasientens tilstand endrer seg, vil også hastegrad kunne justeres. I den vurderingen inngår muligheten for alternativ destinasjon, ifølge Helse Nord RHF.

SPØRSMÅL NR. 1430**Innlevert 17. februar 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 23. februar 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Eg tenkjer nok statsråden, til liks med meg
 Er ivrig på korleis det skal ryddast til veg
 Eit planprogram må difor først på bordet
 Og det kjem på plass med ein statsråd ved roret
 Som ikkje vil venta til nyår blir vår,
 Men ha fortgang i sakene han foreslår
 Så difor vi trur, og tek han på ordet
 At før våren er her, er programmet på bordet?

BEGRUNNELSE:

Vi viser til spørsmål 808, som omhandlar manglande godkjend planprogram for reguleringsplanen E39 Stord-Os, som statsråden svara mellom anna med følgjande:

«eg tek sikte på at planprogrammet kan bli fastsett så tidleg som mogleg på nyåret»

På Stord er snøklukkene i ferd med å visne, og krokusen er på veg opp. For oss betyr det at nyåret etter kvart er i ferd med å gå over til vår, men enno kan ein kome i mål med statsråden sitt ønske dersom planprogrammet er like om hjørne. Vi imøteser ei oppdatering.

Svar:

Representanten Eskeland og eg har det same mål i denne saka,
 vi skal arbeide raskt for at vi ei avgjerd kan taka.
 Forslag til planprogram for statleg reguleringsplan fekk vi 1. desember,
 men vi må gjere alt riktig, for dette er viktig at vi greier.
 Så sjølv om vi no på Stord kan sjå både snøkløkker og krokus,
 er det gode grunnar til at vi på viktige vurderingar har fokus.
 Nyåret har kome, med bod om ein ny og innhaldsrik vår,
 eg er optimist med tanke på framdrifta som rår.
 Vi skal som ansvarleg planstyresmakt sørge for at jobben blir gjort,
 men grundige må vi vere, sjølv om vi ynskjer det skal gå fort.
 Eg ber difor representanten om at ho med litt tolmod let seg smøre,
 for eg treng litt meir tid før det endelege vedtaket ligg føre.

SPØRSMÅL NR. 1431**Innlevert 15. februar 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 23. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren leggje fram ei detaljert oversikt over kva reduksjon fylkeskommunane har gjennomført i sine budsjett innan samferdsel for 2023 kontra 2022, fordelt på vegbygging, vegvedlikehold, drift, driftskontrakter samt ferjedrifta?

GRUNNGJEVING:

Budsjettsituasjonen for fylkeskommunane har vore svært krevjande for budsjett 2023.

Dei skyhøge straum og drivstoffprisane samt begrensede rammer til fylkeskommunane har ført til kutt innan samferdsel i heile landet gjeldande fylkesvegane.

Fylka har måtte auke sine rammer innan samferdsel for å kompensere for denne prisveksten, men mange har gjennomført store kutt innan ferjedrift, drift og vegvedlikehald osv. på fylkesvegnettet, for å finansiere dette.

Berre i Møre og Romsdal er kutta innan samferdselssektoren for drift og utvikling av samferdselssektoren, fylkesvegnettet inkl. ferjedrifta på heile 130 mill. kroner for 2023. For posten fylkesvegar har fylket kutta heile 85

mill. kr for 2023, noko som rett og slett må være trafikkarleg.

Fylkeskommunane står for ca. 44 000 km med fylkesvegar i heile landet, og ein stor del av ulykkene skjer også på desse vegane. Kutt av budsjetta til samferdselsføremål i fylkeskommunane betyr dårlegare vedlikehald av fylkesvegnettet, som igjen kan føre til fleire alvorlege ulykker i framtida. Statsråden bør være opptatt av trafiktrygging og faktisk kunne bidra med tiltak for å redusere anta dødsulykker på norske vegar, som sjølvsagt også då innbefattar fylkesvegane. Såleis er drifta, vedlikehaldet og standarden på fylkesvegnettet svært viktig for store delar av landets befolkning, og eg reknar med at dette også opptar regjeringa.

Svar:

La meg først understreka at eg er svært oppteken av trafiktryggleik, og at det skal vere trygt å ferdast på norske vegar, både på riksvegnettet og på det kommunale- og fylkeskommunale vegnettet. Det blir arbeidd målretta og effektivt frå mange aktørar for å nå visjonen om null drepne og hardt skadde i trafikken. Trafikktryggleik er eit felles ansvar og krev eit godt samarbeid på tvers av sektorar og forvaltingsnivå.

I mitt svar på ditt spørsmål nr. 1242 gjorde eg greie for ansvarsdelinga for det offentlege vegnettet og finansie-

ringa av fylkesvegnettet. Her peika eg mellom anna på at hovuddelen av fylkesvegane blir finansierte av frie inntekter gjennom inntektssystemet for fylkeskommunane. Det gjeld òg drifta av fylkesvegferjene.

Frie inntekter inneber at fylkeskommunane kan disponere midlane fritt innanfor rammene av lover og forskrifter. Nærleiken politikarane har til behova og utfordringane for lokalsamfunnet gjer at dei gjennom bruken av frie inntekter kan prioritere og bruke ressursane der dei gjer mest nytte.

Departementet har ikkje tilgjengeleg oversikter som viser korleis fylkeskommunane har prioritert samferdsel innanfor sine budsjett for 2023. Førebelse rekneskapstal for 2022 som viser kva fylkeskommunane har brukt innan samferdsel, er venta offentleggjort 15. mars 2023.

Vi er i ein spesiell økonomisk situasjon med høg kostnadsvekst og stor uvisse. Regjeringa har varsla at det fram mot revidert nasjonalbudsjett 2023 vil bli arbeidd med ei pris- og lønnsjustering av statsbudsjettet for 2023 som vil motverke den ekstraordinære kostnadsveksten i år. Det vil òg bli gjort ei samla vurdering av økonomien til kommunesektoren i samband med revidert nasjonalbudsjett. Justeringar for kommunesektoren vil skje enten ved rammeoverføringar eller ved at sektoren får behalde auka skatteinntekter.

SPØRSMÅL NR. 1432

Innlevert 15. februar 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 1. mars 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

I Hurdalsplattformen står det at: «En av regjeringens viktigste prosjekter er en tillitsreform i offentlig sektor.»

Hvilke konkrete initiativ har statsråden tatt innenfor sitt ansvarsområde, og hvilke konkrete resultater kan statsråden vise til etter snart halvannet år i regjering?

Svar:

Jeg er glad for at representanten Jønnes er opptatt av tillitsreform i høyre utdanning og forskning. Arbeidet innenfor høyere utdanning og forskning følger to spor i Kunnskapsdepartementet. I tråd med tillitsreformen, bør forslagene og initiativene til endring, forsøk og utvikling

komme lokalt og nedenfra, og gjerne fra partene og institusjonene i felleskap. I det lokale sporet på universitetene og høyskolene vil arbeidslivets parter og institusjonene lokalt jobbe frem hvordan tillitsreformen skal ta form og iverksettes.

I det nasjonale sporet vil reformen være en integrert del av regjeringens og Kunnskapsdepartementet satsinger og arbeid. Dette gjelder blant annet i arbeid med finansieringssystemet for universiteter og høyskoler. Hatlen-utvalget, som har vurdert finansieringen av universiteter og høyskoler, foreslo betydelige forenklinger i finansieringssystemet. En hovedbegrunnelse var å redusere de styringsmessige ulempene og forbedre måloppnåelsen gjennom en tydelig styring som gir institusjonene mer tillit, handlingsrom og ansvar. Regjeringen arbeider med

å følge opp utvalgets forslag. Videre fjerner departementet de felles nasjonale styringsparameterne for universitetene og høyskolene fra 2023. Fremover vil styringen i større grad skje med utgangspunkt i utviklingsavtalene med den enkelte institusjon. Regjeringen vil våren 2023 legge frem forslag til ny universitets- og høyskolelov hvor det i arbeidet er lagt vekt på tillitsreformen der dette er relevant. Kunnskapsdepartementet tar videre sikte på å sende på høring et forslag om å gi fagskolene institusjonssakkreditering slik at de kan godkjenne fagskoleutdan-

ningene selv, på samme måte som universiteter og høyskoler gjør dette for sine utdanninger.

Kunnskapsdepartementet vil i løpet av våren 2023 ta initiativ til et nytt møte med arbeidslivets parter og Universitets- og høyskolerådet for å gi oppmerksomhet til det lokale sporet ved universitetene og høyskolene. Videre vil Kunnskapsdepartementet fortsette å integrere tillitsreformen i de saker, meldinger og lovforslag departementet jobber med fremover.

SPØRSMÅL NR. 1433

Innlevert 16. februar 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 1. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Som et resultat av at rusreformen ikke ble vedtatt, og høyesteretts gjennomgang av praksis, er det nå kun personer politiet vurderer at ikke har et rusproblem som kan pålegges oppmøte.

Mener statsråden politiet har kompetanse til å avgjøre om noen har et rusproblem gjennom en kort samtale, og vil hun se på forslag som kan sikre at de som faktisk har rusproblem er de som får hjelp av enhetene?

BEGRUNNELSE:

Vi ser en manglende sammenheng mellom intensjonen i helse og omsorgstjenestelovens § 3-9 og påtalemyndighetens tolkning av riksadvokatens retningslinjer for politiets praksis i møte med rusavhengige, gitt i brev av 13.05.22.

SV med flere ønsket en rusreform hvor det sentrale var å gå fra straff til hjelp for de som ble tatt for besittelse av mindre mengder narkotika. I forslaget skulle politiet kunne pålegge de som ble tatt med narkotika til egen bruk å møte hos en rådgivende enhet. Denne enheten skulle orientere om skadevirkning, tilby kartlegging og oppfølging og ikke minst helsehjelp. Reformen ble stoppet i Stortinget av blant annet AP. AP mente det var viktig å lage et skille mellom mennesker med rusavhengighet og andre såkalte rekreasjonelle brukere. Dette har vist seg å være vanskelig å forholde seg til for påtalemyndighet og politi.

Påtalemyndigheten i Trøndelag sier følgende: Vi kan skrive påtaleunntatelse med vilkår om oppmøte til kommunens rusenhet dersom ungdommen ikke har et

rusproblem. Dersom han/hun har et rusproblem, har Høyesterett sagt at han/hun ikke skal straffes, og da blir det påtaleavgjørelse uten vilkår eller henleggelse. Tanken er at ungdommer med rusproblem ikke skal straffes og at de skal fanges opp av andre enn politiet. En eventuell rusavhengighet må avklares i et kort politiavhør med ungdommen.

Resultatet av dette er at de rådgivende enhetene får oversendt svært få saker fra påtalemyndigheten.

Konklusjonen så langt er at mellømløsningen man endte opp med, da AP m. fler sørget for å stanse rusreformen ikke fungerer og i praksis fører til at færre får hjelp fordi man insisterer på å lage et skille mellom "rusavhengige" og "rekreasjonelle brukere". Vi har brukt 100 millioner på rådgivende enheter som ikke fungerer etter intensjonen og vi har et politi som har fått oppgaver de ikke har kompetanse til å løse. Forsøket på å forbeholde straff for narkotikarelaterte forbrytelser til de som ikke har et rusproblem fremstår både juridisk absurd og praktisk umulig å gjennomføre. Det er avgjørende at det nå ryddes opp.

Svar:

De tre avgjørelser avsagt av Høyesterett den 8. april 2022 får betydning både for straffutmåling, vurderingen av forholdsmessighet ved bruk av tvangsmidler og anmeldelsespraksis for rusavhengige. Riksadvokaten har for å sikre etterlevelse av Høyesteretts avgjørelser fastsatt retningslinjer for saker om rusavhengiges befatning med mindre mengder narkotika til egen bruk. Riksadvokatembetet og Politidirektoratet samarbeider om å implemen-

tere praksisendringene i politi- og påtalemyndighet. Jeg har tillit til at de vurderer nødvendig opplæring og formidling av regler og praksis.

Regjeringen vil at bruk og befatning med mindre mengder narkotika til egen bruk fortsatt skal være straffbart, men rusavhengige skal bli møtt med hjelp og oppfølging. Vi jobber med å gjennomføre en helhetlig forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet. Målsettingen er å gi bedre kvalitet i behandlingen og oppfølgingen av mennesker med rusproblemer. Arbeidet vil forankres i en stortingsmelding. Behovet for lovendringer på ulike områder vil vurderes som ledd i reformen.

Regjeringen vil følge med på hvordan de rådgivende enhetene arbeider, og om det er behov for ytterligere føringer og veiledere. Ett av flere spørsmål som vil vurderes, er om de rådgivende enhetene også skal kunne arbeide med saker som ikke er initiert av politiet i straffesakssporet. Målet er ikke å straffe de som sliter med rusavhengighet, men å tilby egnet hjelp.

Forebygging av rusmiddelbruk er et ansvar som deles av flere sektorer, og som krever en tverrsektoriell, koordinert og kunnskapsbasert innsats. Regjeringen vil derfor etablere et tverrsektorielt rusforebyggende arbeid der en rekke etater inngår.

SPØRSMÅL NR. 1434

Innlevert 20. februar 2023 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 2. mars 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for at Forsvaret tar på alvor personer som melder fra om overgrep, trakassering og mobbing innenfor forsvarrets organisasjon og følger opp disse skikkelig, og hva vil bli gjort for å stanse de uakseptable handlingene?

BEGRUNNELSE:

I mediene de senere dager har igjen trakassering og manglende oppfølging av kvinnelige ofre i Forsvaret blitt avdekket. Det er svært bekymringsfullt at det fortsatt viser seg å være grov uakseptabel adferd mot kvinner i Forsvaret, etter at Forsvaret i flere år har forsikret samfunnet om at det skal være, og er, trygt å avtjene førstegangstjeneste.

Senest i 2022 forsikret Forsvarssjefen at det er nulltoleranse for trakassering og mobbing i Forsvaret. Det ble etablert nye rutiner for å rette opp i den urett som hadde rammet oppfølgingen og beskyttelsen av ofrene for uakseptable handlinger i Forsvaret. Nå dukker det opp nye alvorlige saker som kan skremme vekk unge jenter fra forsvarret og gjør at foreldre også blir redd for å sende døtrene sine inn i et slikt miljø.

Svar:

Vi har det siste året sett for mange eksempler på historier som beskriver kritikkverdige hendelser knyttet til mobbing og seksuell trakassering. Oppfølgingen av denne

type saker ikke har vært god nok i Forsvaret: Det har også forsvarssjefen vært tydelig på. Vi skal ikke ha mobbing, trakassering eller overgrep i Forsvaret. Dersom noe likevel skjer, skal det umiddelbart tas tak i og følges opp, og uakseptable handlinger skal ha konsekvenser. Alle som er inne til førstegangstjeneste eller tjenestegjør i Forsvaret skal bli tatt vare på.

Forsvaret har igangsatt et arbeid for å vurdere særskilte trekk ved sin virksomhet som kan bidra til økt risiko for uønskede hendelser og hva som kan gjøres for å håndtere dem, både på individnivå og som organisasjon. Dette er et initiativ jeg etterspør og støtter.

Vi må i større grad ha en helhetlig tilnærming fremover til de kulturutfordringene vi har i Forsvaret. Hele forsvarssektoren må være med i dette arbeidet. Dette var bakgrunnen for at jeg den 21. februar gjennomførte et møte i Oslo Militære Samfund med blant andre forsvarssjefen, tillitsvalgte for de ansatte, soldatenes tillitsvalgte og Militært kvinnelig nettverk for å diskutere mulige tiltak i kjølvannet av varslingssakene. Viktige momenter som kom frem var manglende kompetanse og erfaring på lavere befalsnivå, behov for tydelig ledelse og forbedret håndtering av hendelser. Videre fikk jeg tydelige tilbakemeldinger om at hendelsene som er kommet frem i mediene er uttrykkelig for et kulturproblem. Det kom frem en rekke forslag til tiltak som vil bli vurdert av forsvarssjefen i det videre arbeidet.

Som forsvarsminister etterspør jeg, og vil legge til rette for, at Forsvaret kommer videre i arbeidet. Blant annet ser jeg på det juridiske rammeverket for disiplinærsaker. Jeg

vil også vurdere om Forsvaret har de nødvendige rammebetingelsene for utdanning og kompetansebygging. Jeg kommer også til å styre Forsvaret på en tydelig ambisjon om økt kvinneandel i organisasjonen. Flere kvinner i Forsvaret vil kunne bidra til å videreutvikle og forbedre organisasjonskulturen. Jeg vil også vurdere gjennomføringen av våre regelmessige undersøkelser om mobbing og seksuell trakassering for hele sektoren. Undersøkelsene skal inngå i en helhetlig tilnærming til arbeidet med holdninger og verdier.

Etter at varslingssakene har kommet opp det siste året, har Forsvaret jobbet godt med forebyggende tiltak. Det er blant annet igangsatt et arbeid som skal fokusere på kulturen i organisasjonen, inkludert en ytterligere systematisering av videre tiltak mot mobbing og trakassering. Forsvarssjefen forlater nå prinsippet om at varslingssaker skal løses på lavest mulig nivå, og øker bemanningen innenfor varsling. Forsvaret har også igangsatt kompetansehevende tiltak rettet mot ledere og ansatte rundt arbeidsgiverrollen og varsling. Dessuten har Forsvaret endret varslingsprosessen for å sikre likebehandling. Det skal nå konfereres med Generaladvokaten i alle saker som omhandler mobbing og trakassering, og Forsvarsstaben skal kvalitetssikre tilfeller av avvik fra anbefalingene. Forsvaret oppretter en sentral varslingsenhet som skal ha tilstrekkelig med ressurser og kompetanse til

kontinuerlig å registrere, kategorisere, undersøke, behandle og slutføre alle varslingssaker. Denne enheten skal være tyngdepunktet for varsling i Forsvaret, og skal være etablert med virkning fra 1. august 2023. Dagens sentrale varslingsmottak vil i mellomtiden bli styrket med tilførsel av midlertidige årsverk og kompetanse, i tillegg til at lokale varslingsmottak i forsvarsgrenene tilføres ytterligere årsverk. Fagplanene for utdanning og opplæring i arbeidsgiverrollen styrkes.

Både Forsvaret og konsulentselskapet PwC har vurdert på nytt tidligere varslingssaker og reaksjonene på disse. I disse gjennomgangene åpnes det for at reaksjonene i den enkelte sak kan strammes inn ytterligere der sanksjonene ikke fremstår tilstrekkelige når sakene sammenlignes på tvers. Det er også fastsatt ny praksis med informasjon til varsler om eventuelle tjenstlige reaksjoner som følge av varslet. Jeg er tilfreds med at forsvarssjefen klart og tydelig prioriterer arbeidet med å forbedre varslingssystemet.

Jeg vil ha tett dialog med forsvarssjefen om en helhetlig og systematisk tilnærming til tiltak som senker risikoen for uønskede hendelser og forbedrer håndteringen av varsler i organisasjonen. Vårt felles mål er at ingen i Forsvaret skal oppleve mobbing eller seksuell trakassering i tjenesten, og at Forsvaret skal være et trygt og godt sted for alt personell.

SPØRSMÅL NR. 1435

Innlevert 20. februar 2023 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 27. februar 2023 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Er statsministeren enig med utviklingsminister Anne Beathe Tvinneim, som i praksis mener det skal utvises forståelse for land som ikke fordømmer Russlands invasjon og som har militært samarbeid med landet?

BEGRUNNELSE:

Norge gir indirekte og direkte bistand til Sør-Afrika og til en rekke andre land som ikke har fordømt Russlands brutale krig mot Ukraina. Blant de områdene norsk bistand finansierer i Sør-Afrika er styresett, sivilt samfunn, konfliktforebygging og utdanning, i tillegg til blant annet helse og miljø. Sør-Afrika har tatt et tydelig valg i å forsterke det sikkerhetspolitiske samarbeidet med Russland og Kina, gjennom en felles marineøvelse utenfor landet. Denne

øvelsen er kun «tankevekkende i forhold til den dialogen vi skal ha med landet», ifølge utviklingsminister Tvinneim.

Dersom norske skattepenger er med på å finansiere prosjekter i land som i praksis støtter Russlands ulovlige krig i Ukraina, har dette svært uheldige signaleffekter. Norge viser med dette at det er helt legitimt å ha tett samarbeid med autoritære regimer som invaderer naboland, uten at det har noen konsekvens for samarbeidet og økonomiske bevilgninger. Dette fremstår som et helt annet budskap enn det våre nærmeste allierte hadde under sikkerhetskonferansen i München forrige uke, der land som støtter president Putin politisk og militært ble fordømt av USA og Storbritannia.

Svar:

Norge har tydelig fordømt Russlands folkerettsstridige og brutale krigføring i Ukraina. At stormakter grovt bryter folkeretten er ikke i noen lands interesse. Det gjør verden til et farligere sted. Disse vurderingene har vi understreket i FN og andre internasjonale fora, samt i direkte dialog med en rekke land, inkludert Sør-Afrika.

Regjeringen deler representantens bekymring for signalene Sør-Afrika sender ved å delta i en øvelse med Russland. Vi mener det er uklokt, og Norge advarer land mot å gjøre seg sikkerhetspolitisk avhengige av autoritære stater.

Innenfor folkerettens rammer er det samtidig et grunnleggende prinsipp at selvstendige stater står fritt til å utforme sin utenriks- og forsvarspolitik, som også kan omfatte felles øvelser. Vi må erkjenne at ikke alle land i verden leser krigen i Ukraina på samme måte som oss, eller trekker de samme konklusjoner om hvilke konsekvenser den bør få for forholdet til Russland. Samtidig er det verdt å merke seg at ytterst få land gir støtte til Russlands krigføring.

I likhet med andre allierte er Norge opptatt av at Russland ikke skal nå frem med sitt falske narrativ om krigen i Ukraina. Solid internasjonal oppslutning om fordømmelsen av Russlands krigføring er viktig. En bredest mulig oppslutning om de grunnleggende prinsippene for internasjonalt samkvem, herunder prinsippene i FN-pakten, er klart i vår interesse.

For å lykkes med dette er det viktig at vi fortsetter å engasjere oss, og at vi ivaretar den profilen vi har bygget opp gjennom flere tiår. Vi skal være tydelige i vårt diplomati på at den brutale krigen i Ukraina ene og alene er Russlands ansvar. Samtidig skal vi være en troverdig og langsiktig partner for bærekraftig utvikling, demokrati og menneskerettigheter. Det er viktig for å ivareta utviklingslandenes tiltro til internasjonalt samarbeid, og for å unngå at mer autoritære krefter vinner frem i vårt fravær.

Derfor er jeg glad for det brede flertallet på Stortinget som stilte seg bak den ekstra støttepakken på fem milliarder for utviklingsland som er særlig rammet av krigens ringvirkninger. Det understøtter vårt budskap om at Norge står ved sitt engasjement for verdens fattige, og at vi er en partner også i kampen for å håndtere de negative utslagene av Russlands angrepskrig mot Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 1436

Innlevert 20. februar 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 28. februar 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Hva gjør statsråden nå for å sikre en kostnad for grensekontroll som er konkurransedyktig og som ikke overstiger mattilsynets faktiske kostnader?

BEGRUNNELSE:

Grensekontrollstasjonen på Karmsund Havn er nå godkjent av ESA og kan starte opp sitt arbeid til glede for alle involverte aktører.

For ett år siden spurte jeg statsråden om hun ville endre gebyrene ved grensekontrollstasjonene slik at disse blir konkurransedyktige og mer gjenspeiler kostnaden på den utførte kontrollen. I svaret skrev statsråden blant annet: «Gebyret skal ikke overstige Mattilsynets faktiske utgifter til å utføre kontrollen. Disse utgiftene omfatter også andre kostnader enn de direkte kostnadene knyttet til kontrollen.

Gebyrregelverket er til vurdering som en del av et større arbeid for å effektivisere og forbedre gebyrforvaltningen i Mattilsynet. Vurderingen av gebyrregelverket vil også omfatte en vurdering av størrelsen på gebyrene. Det er ingen grensekontrollstasjoner i Norge pr i dag som er godkjent for denne type produkter, dvs. fiskefôr i storsekk, noe som har skapt problemer ved import fra Storbritannia. Brexit har medført noen utfordringer som vi har måttet finne løsninger på, og jeg vil også se på om gebyrregelverket er tilpasset denne nye situasjonen.»

Situasjonen i dag er et mer omfattende kontrollregime og mye større kostnader enn andre havner i Europa. I tillegg så har altså kostnaden gått opp og ikke ned som var ønskelig.

Som jeg viste til i mitt første spørsmål kan kostnadene for en kontroll av en last med fiskefôr i storsekk på totalt 1 500 tonn og bestående av ti partier kunne gi et gebyr på til sammen over 176 000.- kr.

Dette står ikke i forhold til kostnader som påløper ved kontrollen.

Svar:

Mattilsynets kostnader til grensekontroll av en forsensdelse knyttes til medgått tidsbruk til å overvåke lossingen og å utføre kontrollen. Kontrollen inkluderer merkostnader til vakt/turnus, samt kostnader til prøvetaking og analyser.

Mattilsynet har per i dag ingen erfaring med kontroll av fiskefôr i storsekker og det er derfor svært vanskelig å estimere hva kostnadene knyttet til denne kontrollen vil

bli. Gjeldende gebyrregelverk er utformet ut fra dagens bruk og dekker ikke innførsel av storsekk.

Jeg har bedt Mattilsynet om å vurdere og foreslå endring av gebyr for grensekontroll av storsekker. Dette var opprinnelig tenkt som en del av et større revisjonsarbeid av gebyrregelverket, men jeg har bedt om at vurderingen av gebyr for storsekk gjøres i et eget løp. Mattilsynet har informert meg om at de er i gang med dette arbeidet og vil vurdere behovet for endring av regelverket med utgangspunkt i det overordnede kravet om at gebyr ikke skal overstige kostnadene ved å utføre kontrollen. Det er foreløpig for tidlig å si noe om hvilke endringer som vil bli foreslått.

SPØRSMÅL NR. 1437

Innlevert 20. februar 2023 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 27. februar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for at lokale samarbeidspartnere/ myndigheter høres og involveres når Helse –Nord planlegger struktur endringer basert på de økonomiske rammebetingelsene jmf. styremøte 23. februar 2023?

BEGRUNNELSE:

Viser til et åpent brev signert 35 kommuneoverleger, fastleger og legeföreningsledere i Nord-Norge i nord norsk-debatt.

“Helse Nord har ansvar for spesialisthelsetjenesten, og det er naturlig at de fokuserer på kjerneoppgavene sine, men de har også et samfunnsansvar, og kan ikke løse sine oppgaver uten tett og godt samarbeid med primærhelsetjenesten. Vi anerkjenner at situasjonen i helsetjenesten er utfordrende, og at personellmangel er en av de store bøygene både i første- og andrelinjetjenesten. Disse utfordringene må håndteres helhetlig. Endringer som gjøres i en del av tjenesten vil alltid påvirke andre deler. Helse Nord kan derfor ikke gjøre en slik utredning uten at medaktører er tett involvert og integrert i prosessen fra starten av.

I styresaken er kommunene nevnt kun i generelle vendinger og uten refleksjon rundt hvordan endringer i sykehusene vil påvirke kommunene generelt og primærhelsetjenesten spesielt. Pasientene forsvinner ikke. Hvis man klemmer på en ballong ett sted, vil det tyte ut et annet sted. Primærhelsetjenestens og kommunenes perspektiv må derfor være med i regnestykket dersom helsetjenestene skal være bærekraftige og effektive.

I Hurdalsplattformen står det at «Norge skal ha en desentralisert sykehusstruktur som sikrer beredskap og gir alle innbyggere forsvarlig og trygg behandling på sykehus». Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil «utvikle og styrke det desentraliserte sykehusstilbudet i Norge, flytte mer av den elektive virksomheten ut til lokalsykehus, og styrke den lokale akuttberedskapen.» Tilsvarende formuleringer brukes i mandatet til Sykehusutvalget som skal legge fram sin tilråding 31. mars 2023.

Forslaget, slik det nå foreligger, representerer et brudd på de politiske målsettingene om satsing på en desentralisert helsetjeneste og styrking av lokal akuttberedskap, og et brudd med Helse Nord sine visjoner og verdigrunnlag.

Styresaken må avvises. Alle relevante aktører må involveres i arbeidet for å utvikle bærekraftige og sammenhengende helsetjenester i hele Nord-Norge.”

Svar:

I foretaksrådet i Helse Nord RHF den 9. november i fjor, ba jeg Helse Nord RHF om å vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedeling som bidrar til at helseregionen kan ivareta sitt sørge for-ansvar på lang sikt.

Utfordringene i regionen gjør det nødvendig med omstillingsarbeid av langsiktig karakter for å understøtte en bærekraftig utvikling av tjenesten. Helse Nord har en svak befolkningsvekst, samtidig som andelen eldre øker. Det er forventet en vekst i behovet for helse- og omsorgstjenester som ikke kan løses med tilsvarende vekst i bemanningen, jf. også vurderingene til Helsepersonellkom-

misjonen. Sykehusene i Helse Nord opplever allerede i dag å ha rekrutteringsutfordringer. Riktig organisering og en hensiktsmessig innretning av sykehusdriften vil være nødvendig for å kunne gi gode og likeverdige helsetjenester til befolkningen i Helse Nord. I dette arbeidet er det naturlig å se på tiltak som innebærer endringer i funksjons- og oppgavedeling, på en måte som også styrker fagligheten og kvaliteten i pasienttilbudet. I dette arbeidet må styret i Helse Nord RHF ta en aktiv rolle.

Styret i Helse Nord RHF sin behandling av sak 11-2023 i styremøtet 23. februar er en oppfølging av kravene jeg stilte i foretaksmøtet 9. november 2022. Saken ram-

mer inn det videre arbeidet som nå skal gjøres i Helse Nord. Styret i Helse Nord RHF har lagt opp til en bred involvering i det videre arbeidet. Styret har i egne vedtakspunkter forutsatt at brukermedvirkning og medvirkning fra tillitsvalgte og verneombud, samt informasjon om arbeidet til offentligheten, blir godt ivaretatt i det videre arbeidet. Videre arbeid skal skje med god medvirkning og involvering av de berørte både internt og eksternt, hvorav primærhelsetjenesten og kommunene er særlig viktig. Helse Nord RHF var også i en nyhetssak på egne nettsider før styremøtet, tydelig på at kommuner og andre samarbeidsaktører vil bli involvert.

SPØRSMÅL NR. 1438

Innlevert 20. februar 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 27. februar 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Har andre statlege direktorat fått lignende brev om at det er en hovedregel at nye stillinger ikkje skal komme på hovedkontoret eller er dette kun ein politikk som er meint å ramme Bergen?

BEGRUNNELSE:

Fiskeri- og næringsdepartementet skrev i brev av 10. oktober 2022 mellom anna dette:

Det legges vidare til grunn at Fiskeridirektoratets desentrale struktur skal opprettholdes og styrkes, og at nye stillinger som den klare hovedregel skal etableres i distriktene eller i Nord-Norges byer. Dette kan fort leses som at hovedkontoret Bergen skal tappes for kompetansesarbeidsplasser og andre stader i direktoratet skal byggjes opp.

Svar:

Brevet til Fiskeridirektoratet, som representanten Njåstad viser til, formidla Nærings- og fiskeridepartementet si avgjerd i ei konkret sak om omorganisering av Fiskeridirektoratet, etter at saka var lagt fram for regjeringa.

Avgjerda er i tråd med nordområdepolitikken og den statlege lokaliseringspolitikken, som mellom anna har som formål å medverke til at veksten i eksisterande verksemder, og som har ein regional struktur, i hovudsak skal skje utanfor dei største byane.

Formålet med lokaliseringspolitikken er nedfelt i «Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon». Retningslinjene fastset også krav til vurdering og prosedyrer ved utgreiing av saker om lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon.

Retningslinjene gjeld ved strukturelle endringar og omorganiseringar i statlege verksemder. Endringane i Fiskeridirektoratet er derfor utgreia og handsama i tråd med retningslinjene.

Det er bakgrunnen for at tilsvarende brev ikkje har gått til andre statlege etatar.

Organisasjonsendringa førte til nedlegging av dei fem tidlegare regionkontora. Det var ikkje ønskeleg å sentralisere all leiing i Fiskeridirektoratet til Bergen som konsekvens av dette. Ved å legge divisjonsleiing til Bodø og Tromsø styrker vi viktige tyngdepunkt i nord.

Både Bodø og Tromsø har mykje god fiskerifagleg kompetanse og nærleik til fiskeri- og havbruksnæringa, og husar relevante forskings- og utdanningsinstitusjonar. Med dette legg vi også til rette for å styrkje Nord-Noreg over tid i samsvar med regjeringa sin nordområdepolitikk.

Det betyr likevel ikkje at kontoret i Bergen skal byggest ned. Med «nye stillingar» meinast stillingar som ikkje eksisterer frå før, til dømes stillingar som oppstår som følgje av nye oppgåver eller ei utviding av direktoratet. Retilsetting når ein tilsett sluttar reknast ikkje som ei «ny» stilling.

For meg og regjeringa var det viktig å slå fast at Fiskeridirektoratets hovudkontor skal liggje i Bergen med fiskeridirektør, assisterande fiskeridirektør og dei andre direktørane i leiargruppa, med unntak for dei to divisjonsdirektørane.

Over halvparten av dei tilsette i direktoratet har kontorstad ved hovudkontoret i Bergen. Forutan leiargrup-

pa, IKT-drift, administrasjon og kommunikasjon, har hovudkontoret tung kompetanse innan internasjonalt samarbeid, reguleringar, strategisk utvikling av kontroll- og tilsynsarbeidet, samt klagesakshandsaming. Alle desse funksjonane utgjer hovudkontoret, og tyngdepunktet Fiskeridirektoratet har og skal ha i Bergen.

SPØRSMÅL NR. 1439

Innlevert 20. februar 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 27. februar 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Vil statsråden lytte til KS og storbynettverket og gjeninnføre tilskuddet til utleieboliger i revidert nasjonalbudsjett, hvis ikke hva slags andre tiltak vil statsråden gjøre for å hjelpe kommuner som opplever et press på å bosette flyktninger etter anmodninger fra staten?

BEGRUNNELSE:

I desember stilte jeg spørsmål til statsråden, dokument nr. 15:606 (2022-2023) om hvordan statsråden ville hjelpe kommuner som opplever sprengt kapasitet i leiemarkedet for å kunne bosette flyktninger etter anmodninger fra staten. Kommunalrapport har i en artikkel tatt opp om at KS og storbynettverket ønsket et møte med statsråden hvor et av temaene er utleieboliger. Regjeringen har sammen med SV fjernet nye tilskudd til utleieboliger i deres statsbudsjett. Fremskrittspartiet tok opp dette med statsråden sist fordi dette ville bli et problem, nå har dette blitt en realitet for flere kommuner. Press i leiemarkedet gjør det ikke bare vanskeligere å bosette flyktninger som staten anmoder kommunene å ta imot. Samtidig går prisene på utleieboliger opp. Dette fører til at det blir enda vanskeligere for nordmenn som sliter økonomisk å komme seg inn på leiemarkedet. Dette er i en tid hvor nordmenn opplever en presset økonomi på grunn av økte matvarepriser, drivstoff og strømpriser.

Svar:

Arbeids- og inkluderingsministeren har sendt dette skriftlige spørsmålet vidare til meg, fordi eg er ansvarleg for bustadpolitikken.

Kommunane har i 2022 busett om lag 35 000 flyktningar frå Ukraina. Det viser at kommunane har gjort ein

formidabel jobb. Vi planlegg likevel for at dei også i 2023 må busette rundt 35 000 fleire. Då er det viktig at tilgangen på bustader er god. Vi følgjer situasjonen nøye, også om det blir behov for mellombels å gjeninnføre tilskot til utleigebustader. Det kjem vi eventuelt tilbake til i dei ordinære budsjettprosessane. Eg vil likevel informere representanten om andre bustadtiltak vi gjer.

I mai 2022 innførte vi mellombelse føresegnar i plan- og bygningslova for å handtere tilstrøyminga av fordrivne ukrainarar. Det blei mellom anna gjort for å sikre tilstrekkeleg kapasitet for innkvartering, busetting, barnehage og skule. Eg er kjent med at fleire kommunar i dag først og fremst bruker beredskapsheimelen til å sikre mellombels innkvartering (asylmottak), barnehage og skular.

I tillegg har vi nyleg hatt på høyring eit forslag om ei mellombels føresegn i husleigelova. Forslaget gir høve til å inngå avtale om utleige av fritidsbustad med minstetid på eitt år, i staden for mistetida på tre år som gjeld for tidfesta leigekontraktar. Ved utleige av ein bustad er det slik at kommunen kan garantere for pliktene til den som leiger ved å bruke eit garantidokument. Vi har no oppdatert standarddokumentet for kommunal husleigegaranti som gir utleigar meir tryggleik. Vi har og sendt brev til alle kommunane med informasjon om ordninga.

Meir bruk av garantidokumentet som departementet har utarbeidd kan føre til at fleire vil leige ut, fordi utleigar vil vere betre sikra dersom det oppstår problem i leigeforholdet. Kommunal husleigegaranti er derfor eit godt hjelpemiddel i arbeidet med å busette flyktningar.

SPØRSMÅL NR. 1440**Innlevert 20. februar 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 27. februar 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Mener statsråden at plasseringen for havvindutbyggingen (Utsira Nord) er i tråd med vedtak fattet i Stortinget som sier at det skal tas hensyn til «viktige naturverdier», «sameksistens», «miljøeffekter» og til og med ha en «lav eller positiv samlet naturpåvirkning over tid»?

BEGRUNNELSE:

Det er fortsatt uklart hva slags betydning havvindutbyggingen på Utsira Nord vil få for fuglelivet. BirdLife Norge er bekymret, særlig for plasseringen av turbinene som de mener vil gå midt i trekket til millioner av sjøfugl (NRK Rogaland 19. februar). Norsk institutt for naturforskning (NINA) skal registrere ny data i området fra 1. mars.

I forbindelse med Stortingets behandling av Energimeldingen, ble det fattet en rekke vedtak som legger til grunn at hensyn til «viktige naturverdier», «sameksistens» og «miljøeffekter». I vedtak XIX står det til og med at «utbygging og drift [av havvindparker og annen fornybar energi] skal gjøres på en måte som sikrer svært lav eller positiv samlet naturpåvirkning over tid».

Utbyggingen av Utsira Nord er allerede sendt ut på høring, før vi har fått oppdatert naturkartlegging. Videre er det varslet at havvindutlysningen for Utsira Nord vil komme i første kvartal 2023. Det kan synes prematurlig å gå så hardt ut på utbyggerens side, uten å en gang ha satt i gang den nye kartleggingen.

Svar:

Regjeringen har store ambisjoner for utviklingen av havvind i Norge. Regjeringens ambisjon er at det skal åpnes for områder for 30 000 MW havvind innen 2040. Målet med satsingen er at havvind skal bidra til industriutvikling, legge til rette for innovasjon og teknologiutvikling og gi økt utslippsfri kraftproduksjon. Skal vi lykkes med dette, er det svært viktig at det skjer gjennom god sameksistens med andre næringer og gjennom at det tas hensyn til miljø og natur.

I statsbudsjettet for 2023 er bevilgningen til sjøfuglprogrammet SEAPOP og Seatrack økt med 10 mill. kroner, slik at Olje- og energidepartementets totale bevilgning for 2023 er 13 mill. kroner. Formålet er at programmet skal gi bedre kunnskap om utbredelse, tilstand og utvikling av norske sjøfuglbestander i lys av menneskelig aktivitet i havområdene og kystsonen. Den økte bevilgningen er

foreslått benyttet til supplerende undersøkelser gjennom langtidsovervåkingsprogrammet for sjøfugl i områder som er aktuelle for fornybar energiproduksjon til havs.

I 2020 ble Utsira Nord åpnet for fornybar energiproduksjon til havs. Som grunnlag for åpningen er det gjennomført en strategisk konsekvensutredning hvor det blant annet er gjort utredninger for sjøfugl, sjøpattedyr og bunnsamfunn. Jeg planlegger å lyse ut prosjektområder for fornybar energiproduksjon i Utsira Nord innen første kvartal i år. Som en del av forberedelsene til dette sendte jeg i desember i fjor på høring rammer for utbygging av havvind i Utsira Nord. I denne høringen fremkommer det at regjeringen ønsker å tildele prosjektområder til fornybar energiproduksjon basert på kvalitative kriterier. Bærekraft er foreslått som et av hovedkriteriene. Her vil tilbudene vurderes ut fra blant annet miljø og sameksistens.

Den som får tildelt et prosjektområde får en tidssavgrænset enerett til å gjennomføre en prosjektspesifikk konsekvensutgreiing og å søke om konsesjon. Konsekvensutredningen skal gi en spesifisert beskrivelse og vurdering av virkningene energianlegget kan ha for miljø og samfunn, som skal inneholde utredninger om blant annet fugl, fisk, naturtyper og annet naturmangfold. Konsekvensutredningen skal også inneholde en beskrivelse av nåværende miljøtilstand og en oversikt over hvordan miljøet trolig vil utvikle seg dersom planen ikke blir gjennomført. Beskrivelsen skal omfatte positive, negative, direkte og indirekte virkninger på kort og lang sikt.

Konsesjonsøknaden skal deretter behandles i samsvar med havenergilova. Det følger av § 1 at loven skal legge til rette for utnyttning av fornybare energiresurser til havs i samsvar med samfunnsmessige målsettinger. Havvind sin påvirkning på sjøfugl er en av interessene som ivaretas i konsesjonsbehandlingen.

Jeg mener konsesjonsprosessen for havvind på en god måte ivaretar hensynet til viktige naturverdier og sameksistens og dermed er i tråd med Stortingets vedtak.

SPØRSMÅL NR. 1441**Innlevert 21. februar 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 27. februar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er det fra departementets side tenkt at 40 år gamle diesellokomotiv, som har oversteget sin tekniske levetid skal byttes ut og når kan passasjerene på Nordlandsbanen forvente å få et tilsvarende tilbud som de nye togene representerer?

BEGRUNNELSE:

Før helgen kom nyheten fra Norske Tog om at det var skrevet kontrakt om 17 nye fjerntog. De nye togene skal ha god komfort og bedre bruksmuligheter. Dette var gledelige nyheter for alle oss som liker tog. I samme pressemelding fra Norske Tog står det at de første togene skal settes i trafikk på Bergensbanen fra 2026. Bergensbanen er valgt som førsteprioritet pga. at dagens materiell er gammelt.

Imidlertid står det ingenting i pressemeldingen om hvilke andre togstrekninger som skal få muligheten til å nyte den nye komforten med de nye togene.

En annen togstrekning som har svært gammelt materiell er Nordlandsbanen. Nordlandsbanen kjører i dag med 40 år gamle diesel lokomotiv. Disse kan man trygt si har oversteget sin tekniske levetid. De er heller ikke miljøvennlige, verken med tanke på klimautslipp eller for ansatte og kundene som ikke kan ha vinduer åpne fordi skadelig røyk og sot kommer inn i sovekupeen eller vognene. De gir heller ikke et tilfredsstillende arbeidsmiljø med tanke på støy, ergonomi og temperatur for lokførerne. I tillegg er de svært lite driftsstabile og det er krevende å få tak i deler. For tiden er dagtogene begge veier innstilt, fordi 3 av 5 diesel lokomotiv står til ERTMS-installasjon, revisjon og reparasjon. Dette er altså tilstanden i nord.

Nordlandsbanen går godt, og er en av banene i landet som opplever vekst, særlig på gods, men også på passasjersiden. SJ sier de opplever en positiv utvikling i kundegrunnlaget og ser særlig at internasjonale turister etter spør bærekraftige alternativer nordover.

Svar:

I trafikkavtalen mellom SJ Norge og Jernbanedirektoratet er det forutsatt at SJ Norge kan leie inntil fem lokomotiver av type Di4 til drift på Nordlandsbanen. Det er behov for tre lokomotiver i turnering for å drifte dagtog og nattog mellom Trondheim og Bodø, samt ett lokomotiv i driftsreserve.

Lokomotivene er som representanten skriver gamle og har overskredet teknisk levetid. Lokomotivene har et høyt vedlikeholdsbehov for å opprettholde en akseptabel driftsstabilitet, og det er utfordringer med å skaffe komponenter når det oppstår feil. I perioden 15. februar – 3. mars har SJ Norge kun to lokomotiver tilgjengelig for drift på Nordlandsbanen. Dette skyldes at det har oppstått en skade på ett av lokomotivene, samtidig som to lokomotiver er ute av drift som følge av større planlagte vedlikehold og montering av utstyr slik at togene kan bruke det nye digitale signalsystemet ERTMS. Dessverre medfører dette at en dagavgang hver vei i denne perioden må erstattes med buss, mens nattogene kjøres som planlagt.

Jernbanedirektoratet og Norske Tog har arbeidet med å få på plass nye tog og 17. februar 2023 offentliggjorde Norske tog at Stadler skal levere de nye fjerntogene fra 2026, se [Norske tog](#). Dette inkluderer bimodale kjøretøy som erstatning for dagens lokomotiv/vogner i dag- og nattog på Nordlandsbanen. Nye kjøretøy forventes å gi en mer forutsigbar og stabil driftssituasjon for fjerntogene på Nordlandsbanen. Jeg kan ikke si sikkert når de første togene fra denne anskaffelsen vil bli tatt i bruk på Nordlandsbanen.

Norske tog har forespurert leverandørmarkedet om å leie lokomotiver frem til nye fjerntog tas i bruk, men fikk ingen svar. Fem lokomotiver i en så begrenset tidsperiode anses sannsynligvis som lite interessant for potensielle leverandører. Prosessen avdekket dessuten at det vil være utfordrende å anskaffe lokomotiver med tilstrekkelig togvarme for norske klimatiske forhold.

I perioden frem til nye kjøretøy kommer til Nordlandsbanen, vil Norske tog vurdere tiltak på Di4-lokomotivene for å opprettholde en akseptabel driftsstabilitet, herunder omfattende vedlikehold. Videre vil Norske tog, i samarbeid med SJ Norge, se på bedre samordning av anskaffelse av reservedeler, feilretting og vedlikeholdssaktiviteter slik at lokomotivene får kortere tid på verksted. Tilgangen til reservekjøretøy forventes å bli vesentlig bedre når alle fem lokomotiver har fått montert utstyr til ERTMS.

SPØRSMÅL NR. 1442**Innlevert 20. februar 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 28. februar 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Representanter for Sp har tidligere uttrykt bekymring for reindriftas arealgrunnlag, og hva den forrige regjeringen gjorde for å sikre at dette var godt nok til å sikre god produksjon og lønnsomhet.

Hva gjør dagens regjering for å sikre reindriftas arealgrunnlag, utover enigheten om å lage statistikk for arealbruk i reinbeiteområder jmf. sist reindrifftsavtale, og er det satt et mål eller definert en terskel for hvor mye areal som må sikres for å ivareta en bærekraftig samisk reindrift for fremtiden?

BEGRUNNELSE:

16. november 2020 sendte stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen følgende spørsmål til landbruks- og matministeren: «Hvilke tiltak gjør statsråden for å sikre at «reindriften også i framtiden har et arealgrunnlag som sikrer god produksjon og lønnsomhet»; hvordan overvåker og forsikrer regjeringen seg om at dette arealet ikke skrumper inn som følge av utbygginger og annen arealbruk, og finnes det data om tap av/endringer i utstreknin-gen av reinbeitearealer over tid, og hva sier i så fall disse dataene om utviklingen de siste 50-årene?»

Dokument nr. 15:456 (2020-2021).

Svar:

Reindriften er en arealavhengig næring. En av reindriftens største utfordringer er knyttet til tilgang på nødvendige arealer for økt produksjon og lønnsomhet. Jeg er opptatt av å finne løsninger der reindriftens arealer og næringens utviklingsbehov med basis i samisk kultur sikres, samtidig som hensynet til reindriften veies opp mot andre samfunnsinteresser.

Jeg finner det riktig og nødvendig at avtalepartene gjennom de siste reindrifftsavtaleforhandlingene har prioritert tiltak som skal legge til rette for en bedre sikring av reindriftens arealer. Avtalepartene har prioritert tiltak som skal gi reindriften bedre muligheter til å ivareta egne arealinteresser, men også prioritert tiltak som skal bidra til økt kunnskap om reindriftens behov og bruk av arealer. I tillegg har avtalepartene rettet økt oppmerksomhet på nye arealmessige utfordringer grunnet klimaendringene.

Særlig vil jeg trekke frem det treårige pilotprosjektet med en rådgivningstjeneste i reindriften. Formålet med prosjektet er å styrke næringens kompetanse og bistå reinbeitedistriktene i arealsaker. Norske Reindriftsamers

Landsforbund har ansvar for prosjektet. Avtalepartene ble under årets forhandlinger enige om å videreføre prosjektet med en avsetning på 3 mill. kroner. Samtidig ble partene enige om at det skal gjennomføres en evaluering av erfaringene med prosjektet for å avklare om det er grunnlag for å etablere tjenesten som en permanent ordning. Reindriften har allerede tatt godt imot dette tilbudet, og jeg har tro på at reindriften vil få stor nytte av denne tjenesten framover.

Sentralt i arbeidet med å dokumentere og synliggjøre næringens arealbruk er reindriftens arealbrukskart og reindriftens distriktsplaner. Både reindriftens arealbrukskart og reindriftens distriktsplaner er prioritert i den nye avtalen. For å legge til rette for distriktenes arbeid med klimatilpasning og arealsaker har avtalepartene i de to siste reindrifftsavtalene økt distriktstilskuddet, i siste avtale med 40 000 kroner. Det er også åpnet for at distrikter som ikke har utarbeidet distriktsplan skal kunne få tilskudd til dette fra Reindriftens utviklingsfond.

Den økonomiske rammen for årets forhandlinger ga rom for å øke avsetningen til Reindriftens utviklingsfond. Jeg er tilfreds med at avtalepartene ble enige om en økning av de frie midlene til 11,2 mill. kroner. Økningen gir styret for Reindriftens utviklingsfond et større handlingsrom til å kunne støtte ulike søknader fra distrikter hvor målet er å ivareta reindriftens arealer.

Slik som stortingsrepresentant Lars Haltbrekken viser til, ble avtalepartene enige om å følge opp et forslag fra en arbeidsgruppe om å utarbeide en statistikk for å synliggjøre endringer i arealene som er tilgjengelig for reinbeite. Den samme arbeidsgruppen rettet en anbefaling om at det bør vurderes utarbeidelse av en kvalitetsnorm for reindrift etter modell av kvalitetsnormen for villrein. Det er nær sammenheng mellom arbeidet med å ivareta reindriftens arealinteresser og arbeidet med klimatilpasning. Av den grunn ble avtalepartene enige om å etablere en arbeidsgruppe som skal vurdere tiltak og virkemidler for klimatilpasning samt vurdere en mulig kvalitetsnorm for reindriften. Arbeidsgruppen skal levere sin rapport innen 1. desember 2023.

Avslutningsvis vil jeg trekke frem at Landbruks- og matdepartementet har utarbeidet en ny veileder om reindrift og plan- og bygningsloven. Veilederen viser hvordan reindrifftsinteresser skal ivaretas i planleggingsprosesser. Den viser også hvilke retter og plikter reindriften har. Etter min vurdering er veilederen et viktig og godt verktøy for alle aktører som er involvert i planleggingsprosesser som berører reindrifftsområdene.

SPØRSMÅL NR. 1443**Innlevert 20. februar 2023 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 27. februar 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Økokrim kom i si trusselvurdering for 2022 med advarsel om risiko for miljøkriminalitet og korrupsjon i kommunal sektor, særleg i samband med anbudsprosessar.

Kva gjer Kommunaldepartementet for å ruste og støtte lokalpolitikarar i kommunene til å møte aktører som presser på for å nå tak i naturressurser og areal på uryddig vis?

GRUNNGJEVING:

Media avdekker stadig uheldige korrupsjonsliknande tilstander i Norske kommuner. No seinast denne veka skreiv Dagbladet om Bolgenessaka i Kristiansund der eit kommunestyremedlem er sett under hardt press etter å ha gjort jobben sin i kontrollutvalget og varsla om det representanten meiner er uryddige forhold i samband med ei stor arealsak der det er planlagt utsprenging av ei næringstomt i eit naturområde i strandsona i byen.

Økokrim varsla i sin trusselrapport for 2022 om risiko for korrupsjon og miljøkriminalitet i kommunene og at det kan foregå kritikverdige forhold i årevis utan at det vert rydda opp i sakene. I trusselrapporten til økokrim vert det også peika på faren for miljøkriminalitet aukar i takt med stadig større behov for naturressurser, aukande avfallsmengder, og meir globalisert økonomi med grensekryssande avfall.

I møter med lokalpolitikarar rundt om i landet fortel mange at dei sit oppe i tunge store miljø og arealsaker der grensene til lovleg saksprosess og kommunal forvaltninga vert tøyge, og der det kan vere snakk om brot på habilitetsreglar, miljøkriminalitet eller til og med korrupsjon. Kompliserte selskapsstrukturar og ansvarsforhold er utfordrande. Forvirring rundt reguleringsplaner der formålet som vert omsøkt er noko anna enn det som i praksis vert gjennomført, er også ei utfordring kommunene og våre lokale politikarar møter i sin kvardag.

For mange lokalpolitikarar er det vanskeleg å ta tak i problema fordi ein er usikker på miljørett og forvaltningsrett, og kva verktøy ein rår over som lokalpolitiker. Det er dessverre ikkje uvanleg at kommunene vert trua med erstatningskrav og rettsaker av næringsaktørane sine advokatar, sjølv om det kanskje ikkje er juridisk grunnlag for det. Kommunene og lokalpolitikarane har ofte ikkje nok tid, ressurser og kompetanse til å fylgje opp sakene.

Alle arealinngrep skjer i ei kommune. Kommunepolitikarane sit med eit stort ansvar for arealforvaltninga og at anbudsprosesser skjer i tråd med gjeldande lover og

forskrifter. Tilliten til demokratiet vårt er avhengig av likskap for lova og opne ryddige prosessar.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet har ansvar for plan- og bygningslova. Plansystemet etter lova skal sikre at arealbruken blir planlagt gjennom opne og ryddige prosessar, der dei som tiltaket påverkar, innbyggjarane generelt og aktuelle styresmakter får seie sitt. Planlegging, no er hovudkanalen til KDD for informasjon og rettleiing om planlegging. Dei viktigaste systemrettleiarane er nyleg oppdaterte, og nettsidene er brukartesta for å sikre at dei har ein struktur og funksjonalitet som svarar til behovet.

Departementet har lenge arbeidd med å auke plankompetansen, og det blir gjeve tilbod om fagsamlingar, kurs og etter- og vidareutdanning i samarbeid med statsforvaltarane, fylkeskommunane, KS og aktuelle utdanningsinstitusjonar.

Når kommunestyret gjennom kommune- og reguleringsplanen tek avgjerder om arealbruken i kommunane, er dette eit vedtak som har stor økonomisk betydning både for grunneigarar og investorar. Dei har naturleg nok ei sterk interesse i å kunne påverke utfallet. Rolla til kommunen er å vurdere ulike interesser opp mot kvarandre i situasjonar der det blir mobilisert sterkt til inntekt for fleire konkurrerande omsyn. Det stiller store krav til ryddigheit og sjølvstende, både i sakshandsaminga og hos dei folkevalde som skal treffa eit endeleg vedtak.

Politikarrolla inneber utstrekt kontakt med ulike interesser i lokalsamfunnet, for å fange opp ønske, behov og oppfatningar. Ordføraren og enkeltrepresentantar er sentrale personar å nå fram til for dei som vil fremje eit syn eller ei sak. Desse kontaktane er viktige i politiske avgjerdsprosessar, og det er av stor verdi for at dei folkevalde skal kunne danne seg velgrunna oppfatningar og ta vare på oppgåva si. Politikarane må kunne ha møte og kontakt med medlemmar av samfunnet, inkludert det lokale næringslivet. Det bidreg til å opplyse avgjerdsgrunnlaget ut over saksinnstillingane som administrasjonen fremjar, og kan vera avgjerande for å forstå verknadane av politiske vedtak.

Når ei sak blir sendt det folkevalde organet til handsaming, så skal saka vere forsvarleg greidd ut. Kommuneditrektøren har ei viktig oppgåve i å syte for at utgreiinga gjer eit faktisk og rettsleg grunnlag for å fatte vedtak. Politikarane skal derfor ha god oversikt over alle fakta og dei juridiske vurderingane når dei skal fatte vedtak. Admin-

istrasjonen skal òg hjelpa lokalpolitikarar, gje faglege råd og svara på dei spørsmåla som lokalpolitikarar har. Det folkevalde organet kan og senda ei sak tilbake til administrasjonen for ytterlegare utgreiingar.

Kommunane er sjølvstendige einingar, og må vera medvite sitt ansvar for å ta arbeidet med etikk, moglege avvikssituasjonar og den vanskelege “gråsona” mot rein korrupsjon på alvor. Dei må sjølv skape den nødvendige tilliten og er ansvarlege for at han blir halden oppe.

Kommunelova har mange reglar om system, ordningar eller krav som skal sørge for at folk har tillit til kommunane. Det er mellom anna krav om openheit, habilitet, god økonomistyring og kontroll. Krava til eigenkontrollen til kommunen er styrkte og det er teke grep for å styrkje tilliten til både folkevalde og administrasjonen.

Dei fleste kommunane har utarbeidd etiske retningslinjer for tilsette og folkevalde. Desse retningslinjene inneheld ofte klare råd om kva åtferd som blir forventa og kva som skal vera rettesnora. Vi veit òg at det er viktig med gode varslingsrutinar for å avdekkja feil og uønskt åtferd, og desse rutinane må vera godt kjent. Kommunale leiarar og leiande folkevalde har eit spesielt ansvar for å setja standarden og vera gode rollemodellar.

Eit anna viktig tiltak for å hjelpa politikarane i å forstå si rolle og det ansvaret dei har som folkevalde, er KS si folkevaldopplæring som alle kommunar og kommunestyremedlemmer blir invitert til å vere med på etter kvart val. Men dette åleine er ikkje nok. Det bør òg gjerast eit fortløpande arbeid slik at politikarane heile tida er klar

over press utanfrå og dei etiske vurderingane som må gjerast.

Det er viktig at politikarane får den støtta dei treng. Departementet har gjennom åra gitt økonomisk støtte til ulike prosjekt for å hjelpe kommunane i arbeidet med etikk og sørge for at dei har god kompetanse for å førebyggje, oppdage og handtere uønskte hendingar:

- Openheit, integritet og antikorrupsjonsarbeid i kommunesektoren - eit samarbeidsprosjekt mellom KS og Transparency International Noreg (TI).
- TI Noreg og KS har laga ein eigen antikorrupsjonshåndbok spesielt for kommunesektoren som gir råd og verktøy for kommunane sitt eige arbeid med korrupsjonsførebygging.
- I samarbeid med KS har departementet etablert ein etikkportal for kommunesektoren som skal gjere det lettare for folkevalde og tilsetja i kommunane å finna fram til informasjon som er viktig for arbeidet med etikk, til dømes aktuelt regelverk, rettleiarar og gode døme.
- Etikkonferansar som blir arrangert annakvart år i samarbeid med KS og TI kor aktuelle saker om etikk blir diskutert.
- Departementet har òg laga ein digital rettleiar om førebygging og handtering av hat, hets og truslar mot politikarar. Den er meint som eit hjelpemiddel for å kunne førebu seg på kva som kan komme, og for å vita kva ein kan gjere og kven ein kan kontakte viss ein blir utsett for slik åtferd.

SPØRSMÅL NR. 1444

Innlevert 20. februar 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 28. februar 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når og korleis vil Næringsdepartementet gjennomføre den varsla separate prosessen knytt til visse sider av vertikal integrasjon og bruken av eigne merkevarer (EMV) i daglegvaremarknaden, mellom anna om bruken av kryssubsidiering og marginar?

GRUNNGJEVING:

Næringsdepartementet varsla i pressemelding dagsett 23. desember 2022 oppstart av ei utgreiing av omfanget av eigne merkevarer og vertikal integrasjon i daglegvarebransjen. Kartleggingsarbeidet skal lysast ut som eit

konkurranseoppdrag gjennom Doffin, med frist for ferdigstilling 1. juni 2023.

I same pressemelding opplyser departementet at enkelte vurderingar knytt til vertikal integrasjon og EMV, mellom anna vurderingar knytt til kryssubsidiering og marginar, ikkje vil bli ein del av dette oppdraget, men foregå i ein separat prosess handtert av departementet og Konkurransetilsynet.

Det blir i pressemeldinga ikkje opplyst meir om framdrifta i denne «separate prosessen». Temaet blir heller ikkje berørt i Næringsministeren sin 10-punktsplan for betre konkurranse i daglegvaremarknaden, jmf. pressemelding frå departementet 3. februar 2023.

Dei vurderingane som departementet har valt å trekke ut av bestillinga som er sendt ut på eksternt anbod, er svært viktige for å få mest mulig kunnskap og heilskapsoversikt over konkurransesituasjonen i daglegvaremarknaden. I dag har kjedene total kontroll over prisane i butikkane, uavhengig av kva pris leverandørane får for sine produkt.

Underteikna har forståing for at departementet vel å skilje ut deler av vurderingane i ein separat prosess som blir handtert direkte av departementet og Konkurransetilsynet. Det er likevel grunn til å understreke at desse vurderingane er heilt sentrale for å få grep om heilskapen i problemstillingane knytt til maktkonsentrasjon i daglegvaremarknaden, jmf. Stortinget sine vedtak om dette våren 2022.

Det er difor viktig sett frå underteikna og Venstre sin ståstad å vite meir om når og korleis den separate prosessen som vart varsla i desember 2022 vil bli gjennomført, og når resultatane vil ligge føre.

Svar:

Konkurransesituasjonen i daglegvarebransjen bekymrar meg. Nokre få store aktørar dominerer store delar av marknadene, og det er vanskeleg for nye aktørar å etablere seg. Svak konkurranse førar til høgare priser og dårlegare utval for forbrukarane, og aukar risikoen for at aktørane i marknaden blir mindre effektive og innovative enn dei kunne ha vore om konkurransen fungerte betre. Den høge prisstigninga på mat er krevjande for mange, og gjer arbeidet med konkurransetilhøva i daglegvarebransjen viktigare enn før.

Regjeringa har sett i verk mange tiltak for å betra konkurransetilhøva i daglegvarebransjen. Regjeringa si 10-punktsplan samanfattar tiltaka. For at grepa vi tek skal bli så gode og effektive som mogleg, har vi igangsett fleire utgreiingar. Dei skal gi betre kunnskap om konkurransetilhøva og bidra til at tiltaka ikkje får uventa konsekvensar. Nærings- og fiskeridepartementet har lyst ut eit utgreiingssoppdrag om kartlegging av omfanget av eigne merkevarer og vertikal integrasjon. Oppdraget skal vera ferdig før sommaren og er tildelt Samfunnsøkonomisk Analyse AS. Det skal også gjennomførast eit eksternt analyseoppdrag om verknadene av eigne merkevarer og vertikal integrasjon som mellom anna vil byggja på resultatane av kartleggingsoppdraget.

Det er riktig som representanten Bjørlo viser til, at regjeringa i pressemeldinga 23. desember opplyste om at einskilde av vurderingane knytt til vertikal integrasjon og EMV, mellom anna vurderingar av krysssubsidiering og marginar, ikkje er omfatta av det eksterne kartleggingsoppdraget, og at desse temaa vil bli handtert av departementet og Konkurransetilsynet gjennom ein separat prosess.

Eg er samd med representanten Bjørlo i at vurderingane av mellom anna krysssubsidiering og marginar er viktige for å få grep om heilskapen i problemstillingane knytt til maktkonsentrasjon i daglegvaremarknaden. Krysssubsidiering og prising under kostnader kan vere positivt for konkurransen og forbrukarane. Krysssubsidiering og underprising kan sjåast på som to parametrar som daglegvarekjedene kan nytte for å vinne fram i konkurransen om å oppnå forbrukaren sin tillit. Moglegheita til å underprise gjer mellom anna daglegvarekjedene høve til å tilby eit utval av ekstra låge prisar på enkeltprodukt, noko som kan ha stor betydning i konkurransen om dei mest pris-sensitive forbrukarane. Samstundes kan krysssubsidiering og underprising potensielt ha uheldige virkningar for konkurransen mellom merkevarer og EMV-produkt.

For daglegvarekjedene er innkjøpsprisar på merkevarer og EMV svært forretningssensitiv informasjon, som det er av stor betydning at blir handsama på ein trygg måte som minimerer risikoen for at informasjonen kjem på avvege. Dette stiller store krav til trygg handsaming av data som vert innhenta.

For å kunne vurdere om krysssubsidiering og underprising kan ha uheldige virkningar i den norske daglegvarehandelen er det naudsynt å gjere omfattande samanlikningar av marginar på EMV og merkevarer, noko som krev innhenting av omfattande informasjon frå ulike aktørar.

I tillegg til omfattande datainnhenting og -handsaming vil det vere naudsynt å utarbeide ein metode for mellom anna berekning av innkjøpsprisar for EMV-produkt og samanlikning av marginar. Å få på plass ein god metode for å gjennomføre marginsamanlikninga vil truleg vere tidkrevjande. Det tok tid å utvikle metoden som nyttast i kartlegginga av innkjøpsprisar, der Konkurransetilsynet mellom anna sendte metoden på høyring og deretter innarbeida innspela fram mot endeleg metodeval.

Eg er oppteken av å få til ei god kartlegging av område som ikkje er omfatta av den eksterne kartlegginga. Desse områda er omfattande og tidkrevjande å kartlegge, men det er samstundes naudsynt å gjere eit grundig arbeid for å kunne trekke riktige slutningar ut frå kartlegginga. Det er vanskeleg å seia heilt konkret når eit slikt arbeid kan ferdigstillast, og når resultatane vil liggja føre, men arbeidet er høgt prioritert.

Konkurransutfordringane i daglegvarebransjen er komplekse, og tiltaka vi vurderer, omfattar kompliserte problemstillingar. Eg er oppteken av at vi gjer eit grundig arbeid, slik at vi kjem fram til gode tiltak som bidreg til tøff konkurranse til det beste for forbrukaren. Eg er glad for den tverrpolitiske semja for å styrkja konkurransen i daglegvarebransjen. Eg ser fram til vidare diskusjon med Stortinget om dette og andre tiltak som kan føra til betre konkurranse i daglegvarebransjen.

SPØRSMÅL NR. 1445**Innlevert 21. februar 2023 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 28. februar 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Næringsministeren har etter forslaget fra Høyre ble levert varslet endringer i Brukthandeloven.

Kan statsråden redegjøre for om næringsdepartementet er gitt et mandat, hvor langt et revideringsarbeid har kommet og når Stortinget kan forvente fremlagt en revidert lov som fjerner barrierene for sirkulær handel av brukte varer?

BEGRUNNELSE:

Norges økonomi er ifølge Circularity Gap Report bare 2,4 prosent sirkulær. I overgangen til en sirkulær økonomi er det å holde allerede produserte varer i omløp over lenger tid vesentlig. Økt handel av brukte varer bør derfor være et mål i seg selv. Brukthandeloven utgjør i dag en hemsko for aktører som omsetter brukte tekstiler, fordi de omfattes av omstendelige krav om løyvesøknad for ansatte, tidskrevende protokollføring av varer, og en karantenetid for varelager på 14 dager. Lovens utforming gjør at flere handelsbedrifter som vurderer å satse på å ta inn brukte varer, likevel dropper det i møte med kostnadsdrivende krav. Realiteten for mange brukthandelaktører innen klær og utstyr er at de taper i konkurransen mot nysalg-aktørene.

Næringskomiteen har nettopp behandlet et representantforslag om endring av brukthandeloven for å bedre sirkulær økonomi. Behandlingen viste stor enighet blant både høringsinstanser og komitémedlemmer om at loven bør revideres slik at næringsdrivende opplever det formålstjenlig og lønnsomt å velge brukthandel som del av sin forretningsløsning, og slik at loven legger til rette for at næringsdrivende kan utvikle forretningsmodeller som øker gjenbruk av produkter. Det var også enighet om at lovens intensjon om å hindre hvitvasking og heleri ved brukthandel bør innrettes mot bransjer utsatt for vinningskriminalitet og ikke hele brukthandelfeltet.

Komiteens flertall innstilte likevel på å ikke vedta forslaget, begrunnet i at Næringsdepartementet allerede har satt i gang et revideringsarbeid.

Svar:

Samme dag som dette spørsmålet ble stilt, sto både stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle og jeg i Stortinget og debatterte revidering av brukthandeloven. Som jeg redegjorde for fra talerstolen, og som jeg også varslet i mitt brev til næringskomiteen den 18. oktober 2022, har jeg en

intensjon om å presentere et forslag til nytt brukthandelsregelverk i løpet av 2023.

Forrige regjerings forslag om opphevelse av brukthandeloven ble sendt på høring med frist i juni 2019, over to år før regjeringsskiftet. Ingen av forslagene som ble presentert i høringsnotatet fikk god støtte, og høringen ble ikke fulgt opp av regjeringen Solberg. Selv varslet jeg allerede i desember 2021 at vi ville gjøre endringer i brukthandelsregelverket. Altså en god stund før Høyre fremmet sitt representantforslag, ikke etter slik Westgaard-Halle skriver. Endringer i brukthandelsregelverket kunne imidlertid ikke gjøres uten å først foreta en ny utredning. I november 2022 kom departementet med en viktig avklaring om at dagens brukthandelsregelverk ikke gjelder for virksomheter som ikke er fortjenestbaserte. I forbindelse med denne tolkningsuttalelsen gjentok jeg at vi vil presentere et forslag til ny brukthandellov i løpet av 2023.

Departementets arbeidsgruppe er nå i gang med å vurdere hvordan brukthandelsregelverket kan innrettes på en måte som styrker den sirkulære økonomien, samtidig som det i tilstrekkelig grad forebygger økonomisk kriminalitet. Ekstern bistand vil innhentes ved behov. Vi tar sikte på å sende et lovforslag på høring sommeren 2023.

SPØRSMÅL NR. 1446**Innlevert 21. februar 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 1. mars 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for når og hvordan Stortingets enstemmige vedtak om å sikre større tyngde til barnets mening ved voksenadopsjon er blitt fulgt opp?

BEGRUNNELSE:

Da Stortinget i 2021 ba regjeringen sikre at det myndige barnets mening vektet tyngre i saker om voksen stebarnsadopsjon, var det med bakgrunn i Dagbladets sak der en mann ønsket å adoptere sin 34-årige stedatter som han har oppdratt siden hun var ett år. Adopsjonssøknaden var avslått. For disse var det viktig å få en juridisk anerkjennelse av deres livslange relasjon, og stedatters biologiske mor og far støttet adopsjonen.

Saken og begrunnelsen for avslag opprørte mange. Skulle ikke en 34 år gammel tobarnsmor anses i stand til å vurdere hva som var til hennes eget beste? Reaksjonene saken skapte, resulterte ut i en enstemmig innstilling fra Familie- og kulturkomiteen som Stortinget vedtok enstemmig 4. mai 2021. Stortinget ba regjeringen sikre at det myndige barnets mening må vektet tyngre i saker om voksen stebarnsadopsjon.

I forslag til statsbudsjettet for 2022 kvitterte statsråden at vedtaket var fulgt opp av departementet. Da statsråden av stortingsrepresentant Kathy Lie (SV) ble bedt om å redegjøre for når og hvordan Stortingets enstemmige vedtak blir fulgt opp, var svaret at Bufdir på bakgrunn av vedtaket hadde fått i oppgave å endre retningslinjene som brukes i behandlingen av adopsjonssaker, og at endringene som er gjort, trolig føre til at praksis framover vil være «noe mindre restriktiv».

Stortinget hadde altså grunn til å regne med at forslaget var fulgt opp, med endringer som skal sikre at myndige personers vurdering av hva som er til deres beste vektet tyngre. Dermed søkte de på nytt om adopsjon. 10. februar i år mottok familien et nytt avslag. Igjen var alle øvrige vilkår oppfylte, men Bufetat konkluderte også nå med at adopsjon ikke er til beste for stedatteren, i strid med hva hun selv mener og kun begrunnet i det hadde vært kontakt mellom henne og hennes far mens han ennå levde.

Svar:

Departementet ba i mars 2021 Bufdir om å gjennomgå rundskrivet til adopsjonslova, som Bufdir har ansvar for. Føremålet var å sikre at rundskrivet var i samsvar med lov

og forskrift på det punkt representanten spør om. Bufdir vurderte at omtalen av beviskravet og omtalen av kontakt med biologisk forelder og slekt i oppveksten, kunne bli oppfatta som for restriktiv. For å sikre rett lovforståing i tråd med forarbeida til lova, presiserte Bufdir rundskrivet på desse punkta. Bufdir varsla i brev 25. mars 2021 alle regionane i Bufetat om presiseringane.

Stortinget fatta 4. mai 2021 oppmodingsvedtak nr. 867 om at regjeringa må sikre at det myndige barnet si meining vert vekta tyngre i saker om vaksen stebarnsadopsjon. Rapporteringa på vedtaket er avslutta, jf. Meld. St. 4 (2021-2022) og Innst. 141 S (2021-2022).

Eg gjer merksam på at det er satt i gang eit større utgreiingsarbeid på det aktuelle punktet. Bufdir har i tildelingsbrev 2022 fått i oppdrag å «vurdere behovet for endringer i regelverk mv. om voksenadopsjon i lys av saker for Sivilombudet mv.» Frist for dette var først 1. mai 2022, men Bufdir har fått innvilga utsett frist til først 31. desember 2022 og deretter til 1. juni 2023. Grunnen til at Bufdir ba om ny frist er ei sak hos Sivilombudet, som ikkje er avslutta. Direktoratet har vidare henta inn meir kunnskap, mellom anna om tilhøvet til menneskerettane.

Til slutt viser eg til at representanten Pettersen i bakgrunnen for spørsmålet tar opp ei konkret sak. Eg kan ikkje kommentere enkeltsaker. Det er regionane i Bufetat som handsamer søknader om adopsjon, med Bufdir som klageinstans.

SPØRSMÅL NR. 1447**Innlevert 21. februar 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 27. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for om virksomhetene i justis-sektoren, særlig politiet og kriminalomsorgen, skal styre etter vedtatt budsjett eller legge til grunn økte budsjett-trammer etter lønns- og prisjustering, og eventuelt når vil det være klart hvilke nye rammer som er gjeldende?

BEGRUNNELSE:

Revidert nasjonalbudsjett legges først frem 11. mai. Det vises til finansministerens pressemelding 03.02.23 om prisjustering av statsbudsjettet 2023. Det er vanskelig for de forskjellige enhetene å forholde seg til disse signalene.

Svar:

Det er Stortinget som fastsetter rammene for offentlige virksomheter gjennom bevilgningsvedtak og andre vedtak i forbindelse med behandlingen av budsjettet. Det gjelder også politiet og kriminalomsorgen. Mange anslag og forutsetninger som ligger til grunn for Stortingets ved-

tak vil endre seg etter at budsjettet er lagt frem, noe som vil kunne føre til behov for bevilgningsendringer gjennom budsjettåret.

Regjeringen omtalte i nasjonalbudsjettet for 2023 at det var risiko for at prisstigningen kunne bli høyere enn antatt, og at det kunne bli aktuelt med en justering av budsjetttopplegget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Oppdaterte anslag for lønns- og prisvekst for 2023 er nå betydelig høyere enn det som ble lagt til grunn da statsbudsjettet ble utarbeidet. Dersom budsjettet ikke justeres, vil det virke strammere enn det som ble lagt til grunn da Stortinget vedtok budsjettet i fjor.

Regjeringen varslet 3. februar at den i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett vil fremme forslag til Stortinget om pris- og lønnsjustering av statsbudsjettet for 2023 basert på oppdaterte anslag i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Hensikten med å varsle om dette er å redusere usikkerhet for virksomhetene slik at virksomhetene kan planlegge året på en god måte og med om lag samme aktivitetsnivå som ble lagt til grunn i statsbudsjettet for 2023.

SPØRSMÅL NR. 1448**Innlevert 21. februar 2023 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 1. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvordan ser ministeren for seg at den eneste norske togoperatøren i en monopolsituasjon skal klare å forberede seg og være konkurransedyktige til den kommende konkurransen som Norge vil være pålagt å gjennomføre etter 2030 i henhold til jernbanepakke 4?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med at Jernbanedirektoratet snart skal inngå avtale med Vy eller Flytoget om å drifte togene på Østlandet fra desember 2023, har departementet nylig grepet inn og endret prosessen slik at vi kan ende med at Vy fortsetter å drifte jernbanetrafikken i hele Østlandsregionen

de neste ti årene. En konsekvens vil være at Flytoget forsvinner som selskap når kontrakten med staten om å levere en tilbringertjeneste går ut i 2028.

Med to likeverdige statlige eide togselskaper kan staten hele veien følge utviklingen og dermed få de beste forutsetninger for at det også finnes norske jernbaneselskaper som kan møte konkurransen med de utenlandske operatørene når vi er pålagt å konkurransesette trafikken en gang etter 2030. Et ikke-konkurransedyktig Vy vil kunne tape i konkurransen mot utenlandske togoperatører som er vant til konkurranser i hjemmemarkedet og i andre markeder. Et Vy som ikke får erfaring med konkurranse vil kunne bli dyrere og mindre kundeorientert, det ble tydelig bevist da de to første trafikkpakkene ble tildelt etter

konkurranse. Vy har nå sagt at de plutselig kan drifte Øst 1 og Øst 2 to flere milliarder billigere etter en varslet konkurranse enn før konkurransen.

Konsekvensen hvis Flytoget blir lagt ned som en biefekt av at Vy blir tildelt kontrakt på Øst 1 og Øst 2, er at vi står dårlig rustet mot internasjonale konkurrenter etter 2030. Vy kan tape hele konkurransen om å drive jernbane i Norge. Hvis Norge ikke lenger har ett eller flere togselskaper vil verdifull kompetanse på sikt gå tapt og Norge vil for alltid være avhengig av operatører utenfor landets grenser.

Svar:

Regjeringen har stanset konkurranseutsettingen av persontransporten på jernbanen. Konkurranseutsettingen av togtilbudet på Østlandet omfattet av trafikkpakke 4 og 5 kunne endt med at våre statlige togselskaper fra 2025 kun

sto igjen med togtilbudet på Bergensbanen og Vossebanen, og flytogtrafikken til Oslo lufthavn.

Regjeringen sier nei til konkurranseutsetting, oppsplitting og privatisering av jernbanen, og har til hensikt å direktetildede togtrafikk også etter at den ubetingede adgangen til å direktetildede utløper desember 2023. Samferdselsdepartementet har derfor i tildelingsbrevet til Jernbanedirektoratet for 2023 gitt direktoratet i oppgave å utrede det rettslige handlingsrommet i EØS-avtalen. Jernbanedirektoratet skal vurdere handlingsrommet for bruk av unntaksbestemmelser i kollektivtransportforordningen for å kunne direktetildede persontogkontrakter, særlig om vilkårene i unntaket i artikkel 5 nr. 4a er anvendelige for norske forhold på lengre sikt. Vurderingen vil danne grunnlag for videre dialog med EU om unntak fra deler av bestemmelsene i EUs fjerde jernbanepakke.

SPØRSMÅL NR. 1449

Innlevert 21. februar 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 6. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Støtter statsråden Equinors uttalelser om at de alltid vil prioritere verdiskaping, det vil si pris, over volum, og mener statsråden at denne uttalelsen, sett i sammenheng med de faktiske produksjonstallene, er i tråd med regjeringens budskap om at selskapene har produsert nær maksimal kapasitet hver dag?

BEGRUNNELSE:

Gjennom hele 2022 og inn i 2023 har statsministeren og olje- og energiminister uttalt at selskapene på norsk sokkel produserer maksimalt for å forsyne Europa i denne tiden med energiknapphet på kontinentet.

I Berlin i november uttalte statsministeren, ifølge TV2, at han lover å gjøre alt for å holde produksjonen på maksimalt nivå i 2022 og i årene fremover. På OG21-forum i Lysaker i november sa olje- og energiminister at vi skal produsere maksimalt av energi og levere maksimalt til Europa og at det har vi gjort. På desemberkonferansen i Kristiansund i desember sa statsråden at operatørene på sokkelen hadde snudd enhver stein for å øke gasseksporten. På Oslo Energy Forum forrige uke sa olje- og energi-

ministeren at selskapene på kontinentalsokkel produserer nær maksimal kapasitet hver dag.

Nå viser tall E24 har gått gjennom at Equinor holdt igjen på gassproduksjonen i fjerde kvartal og kuttet produksjon av rørgass med 9 pst. Uttalelsene jeg har vist til over er fra fjerde kvartal eller senere. "Hvis Equinor hadde kjørt på med maksimal kapasitet også i 4. kvartal, ville trolig prisene i markedet falt enda en god del mer.", som E24 skriver. De viser til uttalelser fra Equinors finansdirektør om at "Vi vil fortsette å fokusere på verdiskaping. Det vil alltid være viktigere enn mål om volum." Det vil si at de vil prioritere å få høy pris for oljen og gassen sin.

Svar:

Kraftig redusert tilgang på russisk rørledningsgass har ført til knapphet og svært høye gasspriser fra høsten 2021 og gjennom 2022. Etter bortfallet av russisk rørgass er Norge den største eksportøren av gass til Europa. Gjennom å utnytte kapasiteten i norske felt og gassinfrastruktur og øke vår produksjon har rettighetshaverne på norsk kontinentalsokkel bidratt til å begrense de negative effektene for Europa av lavere gasstilbud fra Russland.

Norsk gassproduksjon endte på i overkant av 122 mrd. Sm³ i 2022, en økning på 8 pst. fra året før. Departementet har bidratt til å legge til rette for dette bl.a. gjennom godkjenning av tillatelser for økt gassproduksjon fra enkeltfelt som hadde mulighet for det. Det er i denne situasjonen vi har uttalt at det viktigste Norge kan bidra med overfor Europa er at rettighetshaverne har mulighet til å produsere og selge så mye gass som mulig hver dag. Innenfor de myndighetsbestemte rammene er det rettighetshaverne på norsk kontinentalsokkel som er ansvarlig for å produsere, markedsføre og selge sin gass i markedet. Gassen selger de i markedet i konkurranse med gass fra andre gasstilbydere.

Eksporten til markedene på kontinentet var også i 4. kvartal 2022 svært høy, mens det i deler av kvartalet ble

eksportert noe mindre til Storbritannia. Det skyldes at gasslagerkapasiteten i den delen av markedet er veldig begrenset og det har vært god tilgang på LNG, i tillegg til enkelte perioder med mye kraftproduksjon fra fornybare energikilder. Summen av dette var at etterspørselen etter norsk gass i den perioden var betydelig lavere. Noe av reduksjonen skyldes også planlagt vedlikehold og uplanlagt driftsstans på felt og infrastruktur. I en slik situasjon er det fornuftig at tilbudet tilpasses. Alle er tjent med dette. Felt på norsk sokkel fungerer på denne måten i praksis som et «lager» for gass i Europa ved at noe av produksjonen holdes igjen for heller å bli produsert når behovet i markedet er større.

SPØRSMÅL NR. 1450

Innlevert 21. februar 2023 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 1. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva vil provenyeffekten være av å halvere eller fjerne forbrenningsavgiften for avfallsforbrenningsanlegg som tar i bruk karbonfangst og bruk (CCU), og er dette noe regjeringen vil vurdere å gjøre, hvilke andre virkemidler vil regjeringen igangsette for å sikre at flere kommuner investerer i karbonfangstanlegg ved sine forbrenningsanlegg, og hvordan vil regjeringen sikre at også andre aktører i norsk industri, samt forbrenningsanlegg, som fanger CO₂ skal få tilgang til å lagre CO₂ på norsk sokkel frem mot 2030?

BEGRUNNELSE:

1.1.2022 ble det innført avgift for forbrenning av restavfall 192 kr per tonn CO₂, eller 106 kr per tonn avfall. Avgiften ble økt fra 1.1.2023.

Et av formålene med avgiften er å incentivere til investeringer i karbonfangstteknologi ved avfallsforbrenningsanlegg. Det er fritak for CO₂-avgiften for forbrenningsanlegg med karbonfangst og lagring, men ikke for karbonfangst og bruk (CCU).

Carbon Centric er eksempelvis et av selskapene som nå ønsker å bygge karbonfangstanlegg til små og mellomstore forbrenningslinjer med utslipp av mellom 10 000 og 100 000 tonn CO₂ i året. Frem til det er mulig med en permanent løsning for lagring av CO₂, tilbyr Carbon Centric flytende CO₂ til forbrukere (CCU).

Gjenbruk av bærekraftig CO₂ er positivt fordi det foretrekker fossil CO₂, kan inngå i nye produkter og kutte utslipp. Samtidig vil karbonfangst og bruk (CCU) etter hvert bidra til mer karbonfangst og lagring (CCS) gjennom teknologiutvikling, modning av markeder og verdikjeder samt kostnadsreduksjoner.

Svar:

Jeg er enig med deg i at det er bedre å resirkulere CO₂ enn å produsere ny CO₂. Det er derfor dette inngår som en del av regjeringens arbeid med sirkulærøkonomi. Det er metodisk vanskelig å vite om resirkulert CO₂ også reduserer den totale bruken av CO₂ i verden. Vi har lang historie i Norge, og spesielt i Grenland, med å skille ut CO₂ fra industrielle prosesser. Yara er en stor aktør i dette markedet. Denne CO₂-en blir solgt som en innsatsfaktor til vannrensing, matvareproduksjon og bobler i øl og mineralvann. Markedet for CO₂ er globalt og prisene settes basert på tilbud og etterspørsel. Det som er felles for all denne aktiviteten er at CO₂-en slippes ut i atmosfæren etter relativt kort tid. Bruk av CO₂ som en innsatsfaktor (CCU) har derfor lav klimaeffekt. Vi måler virkning av utslipp over 100 år. Unntaket er hvis vi har bruk av CO₂ som ender med permanent binding av CO₂ slik at den ikke blir sluppet ut til atmosfæren igjen (CCUS). I så fall er det et klimatiltak. Det kan sammenlignes med geologisk lagring

slik vi gjør på Sleipner og Snøhvit, og slik vi vil gjøre i Langskip-prosjektet.

Et av formålene med forbrenningsavgiften er å gi kostnadseffektive reduksjoner av utslipp av klimagasser. Siden CCS ikke gir utslipp ble avgiften innført med et fritak for utslipp som fanges og lagres permanent. I 2023 ble det innført et tilsvarende fritak i CO₂-avgiften på mineralske produkter. Et fritak for CCU må utredes nærmere før det ev. kan innføres. Det må blant annet vurderes om et slikt fritak vil være i tråd med avgiftens formål om å redusere utslipp. Regjeringen er ikke kjent med at det finnes avgiftspliktige avfallsanlegg i Norge som i dag har installert teknologi fra fangst og bruk av CO₂. Et ev. fritak vil derfor trolig ha liten virkning på provenyet i nær fremtid, men vil kunne medføre et provenytap på sikt dersom anleggene installerer slik teknologi. Regjeringens vurderinger av endringer i skatter og avgifter presenteres i de årlige budsjettforslagene.

Flere norske og europeiske industribedrifter og aktører i avfallsbransjen har startet arbeidet med å utrede CO₂-håndtering på sine anlegg, og interessen fra aktører som ønsker å utvikle lagringsareal på sokkelen er økende. CLIMIT fikk i 2022 fått i oppdrag å utrede CO₂-fangst ved avfallsforbrenningsanleggene i Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Tromsø og Fredrikstad.

Disse kartleggingene har kommet så kort at det ikke er datagrunnlag for å forsvarlig kunne gjøre beregninger av provenyeffekter av å fjerne eller halvere avgiften. Regjeringen vurderer innretningen av skatter og avgifter i de årlige budsjettene.

I Meld. St.11 (2021-22) Tilleggsmelding til Meld. St. 36 (2020-2021) Energi til arbeid beskriver regjeringen hvordan den vil legge til rette for kommersiell CO₂-lagring på norsk sokkel gjennom å tildele lagringsareal til selskaper med konkrete industrielle planer som gjør at de har lagringsbehov. Det er primært gjennom tildeling av nye areal for lageraktivitet at regjeringen vil sikre at også andre aktører i norsk industri, samt forbrenningsanlegg, som fanger CO₂ skal få tilgang til å lagre CO₂ på norsk sokkel frem mot og etter 2030. Dette kommer i tillegg til regjeringens betydelige satsing på Langskip-prosjektet. Langskip er en sentral del av Norges bidrag til å utvikle nødvendige klimateknologier. Prosjektet legger til rette for læring knyttet til regulering og insentivering av CO₂-håndteringsaktiviteter til etterfølgende prosjekter i Europa og verden, som også vil komme aktører som vurderer å investere i karbonfangstanlegg ved sine forbrenningsanlegg til nytte.

SPØRSMÅL NR. 1451

Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 27. februar 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva tenker likestillingsministeren om at 1 av 3 skoler i Drammen praktiserer kjønnsdelt svømmeundervisning, vil hun anbefale flere skoler å gjøre det samme, og er hun enig med APs integreringsutvalg som under ledelse av Masud Gharahkhani foreslo at foreldre ikke kan begrunne ønsker om fritak og unntak fra svømming med religiøse/kulturelle hensyn eller APs forslag 118S (2017–2018) (hvor Jons Gahr Støre var forslagsstiller) som foreslo at det ikke skal gjøres unntak fra felles svømmeundervisning uten en klar pedagogisk begrunnelse?

BEGRUNNELSE:

Drammens Tidende skrev i går (21.02.23) om at en av tre skoler i Drammen praktiserer kjønnsdelt svømmeundervisning.

Spørsmålsstiller oppfatter dette som et brudd på norsk tradisjon og den klare hovedregelen i norsk skole, som er at både jenter og gutter får opplæring og undervisning (enten det er i norsk, matematikk, gymnastikk, svømming eller annet) i fellesskap, og ikke adskilt etter kjønn.

Svar:

Spørsmålet er stilet til kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen, men besvares av meg fordi regelverket om hvordan elever kan deles inn i klasser eller grupper er lagt til Kunnskapsdepartementet.

Jeg mener at det ikke bør gjennomføres kjønnsdelt svømmeundervisning med bakgrunn i at enkelte elever eller foresatte ønsker dette, enten det er på grunn av religiøse eller kulturelle hensyn eller om det er på grunn

av kroppspress. Opplæringsloven sier at skolene til vanlig ikke kan dele inn elevene i grupper etter kjønn, jf. opplæringsloven § 8-2. Denne hovedregelen skal tolkes strengt. Bare dersom tungtveiende elevhensyn tilsier det, kan det være aktuelt å dele elevene etter kjønn. Kunnskapsdepartementet har gitt ut en veileder om organisering av elever i grupper som presiserer dette. Veilederen skal bidra til en klarere forståelse av reglene som grunnlag for det skjønnnet som lærere og skolen i fellesskap må utøve i skolehverdagen.

Det fremgår av veilederen at enhver deling må vurderes konkret. Bakgrunnen for å vurdere å dele elevene etter kjønn kan være forhold ved skolens anlegg, undervisningens tema eller tungtveiende behov hos elevene. Eksempelvis kan deling etter kjønn vurderes for timer der tema er kjønnsidentitet eller seksualitet. Et annet eksempel er i forbindelse med svømmeopplæring eller andre deler av kroppsvøvingfaget der skolens fasiliteter som garderobeanlegg ikke muliggjør egne garderober for jenter og gutter. Har skolen bare tilgang til én garderobe kan det være et argument for å holde kjønnsdelte kroppsvøvingstimer. Det må for hvert tilfelle vurderes grundig hva som oppnås med delingen og hvilke negative konsekvenser det kan ha. Det må også vurderes om elevenes

behov kan ivaretas på andre måter enn å kjønnsdele opplæringen. En inndeling etter kjønn vil heller ikke ivareta at det kan finnes ulike kjønnsidentiteter og kjønnsuttrykk blant elevene. I forbindelse med svømming og kroppsvøving bør skolen vurdere andre tiltak, for eksempel om det kan gjøres noe med garderobe- og dusjsituasjonen eller kravene til tøy, i stedet for å dele undervisningen i grupper etter kjønn.

Skolen skal legge særlig vekt på hensynet til elevfellesskapet og at undervisningstimene også skal være en sosial arena, der elevene skal lære respekt, åpenhet og positive holdninger overfor andre, uavhengig av kjønn. Skolen er ikke forpliktet til å etterkomme ønsker fra elever eller foresatte om inndeling ut fra kjønn. At skolene skal tilpasse opplæringen til den enkelte elev (jf. opplæringsloven § 1-3 første ledd) kan ikke tas til inntekt for at elever eller foreldre har en rett til kjønnsdelt undervisning.

Jeg vil også minne om at statsforvalteren kan føre tilsyn med at de offentlige skolene oppfyller kravene i opplæringsloven § 8-2 og Utdanningsdirektoratet kan føre tilsyn med at de private skolene oppfyller de tilsvarende kravene i privatskoleloven § 3-4.

SPØRSMÅL NR. 1452

Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 27. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden nå besvare den første delen av mitt skriftlige spørsmål nr. 729 og mitt skriftlige spørsmål nr. 1081, og hvor mener hun den faglige ekspertisen tar feil når den konkluderer annerledes enn regjeringen på om installasjon av TikTok på en statsråds tjenestetelefon er i henhold til Nasjonal sikkerhetsmyndighets råd for mobilbruk?

BEGRUNNELSE:

Det vises til statsrådets svar på Stortingets spørsmål i den ordinære spørretimen den 08.02.23. Det vises herunder særlig til statsrådets uttalelse om at dersom Stortinget har flere spørsmål om hennes TikTok-bruk, vil hun besvare disse etter beste evne. Det vises videre til statsrådets uttalelser til TV2 den 01.02.23:

«Før hun lastet ned appen, diskuterte hun saken med andre i departementet, forteller statsråden. Samtidig satte hun seg inn i rådene for bruk av tjenestetelefoner.»

Jeg stilte den 14.12.22 spørsmål til statsråden (nr. 729) om hvordan hun tolker NSMs råd nr. 13 for mobilbruk, og den 20.01.23 om hun mener det er i henhold til NSMs råd for mobilbruk å ha den kinesiske applikasjonen TikTok installert på en statsråds tjenestetelefon (nr. 1081). I statsrådets besvarelse av nr. 729 den 22.12.22 blir denne delen av det skriftlige spørsmålet ikke besvart, men det gis en kort henvisning til besvarelsen av skriftlige spørsmål nr. 7, nr. 65, nr. 152 og nr. 433. Ingen av de spørsmålene som statsråden henviser til sier noe om hvordan NSMs råd nr. 13 for mobilbruk har blitt forstått. Det som derimot fremgår av svarene det henvises til er at statsråden forholder seg til gjeldende råd og retningslinjer for mobilbruk i tjenesten, og i besvarelsen av spørsmål nr. 152 henvises det konkret til NSMs 13 råd for mobilbruk. Stats-

råden besvarer den 25.01.23 spørsmål nr. 1081 på omtrent akkurat samme måte.

Det vises til førsteamanuensis ved NTNU og ekspert i risikostyring av informasjonssikkerhet Gaute Wangens uttalelser til Dagbladet den 23.01.23:

«TikTok er så inngripende at den er brudd på råd 11, 12 og 13, sier Wangen til Dagbladet.

Punkt 11 fordi at TikTok må ha tilgang til mikrofon og kamera for å fungere, og den samler lokasjonsdata også. Punkt 12 fordi TikTok ikke er nødvendig i tjenesteutøvelse og er i utgangspunktet en sikkerhetsutfordring i seg selv. Og punkt 13 fordi TikTok egentlig hører til privatlivet og datainnsamlende apper bør holdes der. Roller slik som statsråd er utsatte posisjoner som må ta ekstra grep for å sikre seg, forteller han.»

SPØRSMÅL NR. 1453

Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide

Besvart 2. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Ble de russiske fiskefartøyene som ikke ble kontrollert før avreise fra norsk havn, senere kontrollert til sjøs av Kystvakten eller andre norske myndighetsorganer, og hvis ikke, hva er begrunnelsen for det?

BEGRUNNELSE:

For kort tid siden la Etterretningstjenesten, PST og NSM fram sine åpne nasjonale trussel- og risikovurderinger for 2023. PST understreker tydelig en økt fare for at Norge brukes som transittland for russisk omgåelse av sanksjonene:

«En stor andel av anskaffelsene og anskaffelsesforsøkene i Norge går via mellomledd i ulike transittland og skallselskaper. Også Norge kan benyttes som transittland for leveranser. Aktører som driver skjult og fordekt anskaffelsesvirksomhet av vestlig teknologi og utstyr til det russiske militærkomplekset, vil i større grad enn tidligere bruke nabolandene med grense til Russland, eller landene som ikke har sluttet seg til sanksjonsregimet, i sin anskaffelsesvirksomhet.»

Svar:

Jeg ønsker å understreke at jeg har både telefoner for ugradert innhold og samtaler, og enheter for gradert tale. I tillegg har jeg IKT-løsninger for å behandle henholdsvis ugradert og gradert informasjon. Jeg viser også mitt svar på skriftlig spørsmål 1456.

Som jeg tidligere har redegjort for, forholder jeg meg til gjeldende råd og retningslinjer for bruk av bl.a. mobiltelefon i tjenesten. NSMs råd nr. 13 knyttet til mobilbruk, handler blant annet om å man bør vurdere å ha en telefon til arbeid og en telefon til privat bruk. Jeg har som statsråd ulike kommunikasjonsløsninger til ulike brukersområder og jeg har en telefon som kun brukes til sosiale media.

NSMs retningslinjer peker ikke på spesielle apper eller sosiale media som ikke bør brukes, selv om enkelte personer eller miljøer mener at det bør gjøres. NSMs retningslinjer er anbefalinger og hver enkelt må vurdere disse ut i fra egen situasjon. Det har jeg gjort.

Også Etterretningstjenesten fremhever faren for at Russland vil forsøke å omgå sanksjonene ved å bruke Norge som transittland:

«På grunn av vestlige sanksjoner vil Russland i større grad enn tidligere benytte tredjeland for å gjennomføre anskaffelser. Antall skjulte og fordekte anskaffelsesforsøk fra Russland ventes å øke i 2023, og russiske aktører vil fortsette å utnytte Norge som transittland for anskaffelser fra andre vestlige land.»

I sitt svar av 20. januar på mitt spørsmål av 12. januar, oppgir finansministeren blant annet dette om norske myndigheters kontroll av russiske fiskefartøy i forbindelse med anløp til norske havner:

«For å unngå at russiske fiskefartøy frakter varer ulovlig ut av Norge og videre til Russland, er det viktig at fysisk kontroll skjer så tett opp til avreisetidspunkt som mulig. Da vil det imidlertid alltid være en risiko for at det kan oppstå uforutsette hendelser som gjør at Tolletaten ikke får gjennomført en planlagt fysisk kontroll»

samt at:

«Det forekom også to ganger i oppstartsfasen av oppdraget at fiskefartøy ikke ble kontrollert på grunn av begrensninger i tilgjengelig personell.»

Finansministeren svarer heller ikke på mitt spørsmål om hvorfor han har gitt Tolletaten en oppdragsformulering i strid med regjeringens uttalte intensjon om å kontrollere samtlige russiske fiskefartøy på over 500 brutotonn, ref. tolldirektørens tidligere uttalelse om at når kontrollandelen ikke når 100 prosent

«er det en usikkerhet det er tatt høyde for i oppdragsformuleringen».

Svar:

I tidsperioden 6. oktober 2022 til 16. januar 2023 var det, som jeg tidligere har opplyst om, åtte russiske fiskefartøy som ikke ble kontrollert av Tolletaten. Disse fartøyene ble heller ikke kontrollert av andre myndigheter. Tolletaten har opplyst om at grunnen til at det ikke ble anmodet om kontroll fra andre myndigheter var at det i disse konkrete tilfellene ikke var direkte mistanke om brudd på sanksjonsregelverket.

På generelt grunnlag vil jeg opplyse om at det ligger en forholdsmessighetsvurdering til grunn når Tolletaten ber om bistand fra andre myndigheter. Den baserer seg blant annet på den dokumentbaserte kontrollen (deklarasjonskontrollen), etterretningsmessige vurderinger, er-

faringer fra lignende saker og kompetanse som kreves for å gjennomføre oppdraget.

Jeg mener at intensjonen med Tolletatens oppdrag er klart, samtlige fiskefartøy skal bli fysisk kontrollert. Tolletatens oppdrag er å føre kontroll med russiske fiskefartøy med sikte på at alle russiske fiskefartøy blir underlagt en fysisk kontrollhandling, i tillegg til øvrig dokument- og analysebasert kontrollvirksomhet. Når det er lagt inn «med sikte på» i oppdragsformuleringen, betyr ikke dette at Tolletatens oppdrag er i strid med regjeringens uttalte intensjon, men at oppdragsformuleringen hensyntar at uforutsette hendelser kan oppstå som gjør at Tolletaten ikke får fysisk kontrollert et fartøy. For å avdekke ulovlig eksport som bryter med eksportkontrollregelverket og sanksjonsregimet mot Russland, er det viktig at fysisk kontroll skjer så tett opp til avreisetidspunkt som mulig. Da vil det imidlertid alltid være en risiko for at det kan oppstå uforutsette hendelser som gjør at Tolletaten ikke får gjennomført en planlagt fysisk kontroll. Mitt inntrykk er at Tolletaten jobber aktivt for å minimere antallet slike avvik.

Jeg viser for øvrig også til mitt svar på spørsmål nr. 1455.

SPØRSMÅL NR. 1454

Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 1. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å sikre at barn og unge som blir utsatt for omsorgssvikt/mishandling etter de har kommet til Norge på familiegjenforening med en eller begge foreldre, får samme rett som ektefeller/samboere til å få en ny oppholdstillatelse på selvstendig grunnlag jfr. utlendingslovens § 53?

BEGRUNNELSE:

Vårt Land fortalte den 18.02.2023 historien om tre søstre som kom til Norge på familiegjenforening som nå risikerer å bli kastet ut av Norge fordi far kastet dem ut av sitt hjem. De ble tatt hånd av barnevernet og plassert på en institusjon og fikk fullført skolegang. Men siden nå de ikke lenger bodde sammen med far – referansepersonen - så blir de nektet opphold i Norge.

I utlendingslovens § 53 så gis samboere og ektefeller som har fått familieinnvandring etter utlendingslovens § 40 og § 41 rett til oppholdstillatelse på nytt selvstendig grunnlag hvis de har blitt utsatt for mishandling i samlivet. De kan derfor tre ut av samlivet for å unngå mishandlingen uten å frykte å miste oppholdstillatelsen i Norge. Barn som kommer til Norge på familiegjenforening og blir utsatt for omsorgssvikt (mishandling) har ikke den samme beskyttelsen. Her synes det å være en mangel i bestemmelsen som sikrer de som er gitt tillatelse etter utlendingslovens § 42 den samme retten som de voksne i § 40 og § 41. Slik at de som blir utsatt for omsorgssvikt og/eller mishandling skal få en ny tillatelse på selvstendig grunnlag når de ikke kan bo sammen med forelder(e) på grunn av omsorgssvikt/mishandling.

Konsekvensen ved at de mangler den samme beskyttelsen kan være at de som blir utsatt for omsorgssvikt og

mishandling vegrer seg for å ta kontakt med det offentlige som barnevernet i frykt for å miste sin tillatelse i Norge. Det svært bekymringsfullt når barn blir redde for å kontakte barnevernet for bistand og foreldre kan true med at da blir de sendt ut av landet hvis de ikke gjør som de sier eller kontakter barnevernet for hjelp. Det vil være i strid med barnets grunnleggende rettigheter å måtte utholde omsorgssvikt og mishandling for å unngå å miste oppholdstillatelse i Norge. Så på lik linje som vi beskytter de voksne partene i ett samliv og sikrer at de kan tre ut av ett mishandlingsforhold uten å miste sin oppholdstillatelse må vi gi de samme rettighetene til barn som blir gjenført med enn eller begge av sine foreldre i Norge.

Svar:

Som representanten peker på, inneholder utlendingsloven en såkalt «mishandlingsbestemmelse» i § 53 første ledd bokstav b som gir rett til opphold på selvstendig grunnlag dersom det er grunn til å anta at voksne eller barn har blitt mishandlet i samlivsforholdet. Dersom vilkårene etter § 53 ikke anses oppfylt, kan UDI gi oppholdstillatelse etter

lovens § 38. Dette er en sekkebestemmelse som fanger opp tilfeller hvor vilkårene for en tillatelse etter andre bestemmelser i loven ikke er oppfylt.

Etter § 38 må det foreligge sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket. Det skal foretas en helhetsvurdering av saken, og hensynet til barnets beste skal være et grunnleggende hensyn. Barn kan få oppholdstillatelse etter § 38 selv om situasjonen ikke har et slikt alvor at det ville blitt innvilget oppholdstillatelse til en voksen. I den totalvurderingen som utlendingsmyndighetene skal foreta, vil det også være et moment hvorvidt barnet har andre egnede omsorgspersoner i hjemlandet (f.eks. den andre forelderen).

Det må vurderes nærmere om det er behov for en særlig bestemmelse for barn og unge som er utsatt for omsorgssvikt eller mishandling, i tillegg til den generelle bestemmelsen i § 38. Problemstillinger knyttet til ivaretagelsen av barn og voksne som utsettes for vold i nære relasjoner vil bli vurdert i forbindelse med utarbeidelsen av opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner.

SPØRSMÅL NR. 1455

Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide

Besvart 2. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at varer underlagt eksportkontrollregelverket, eller varer omfattet av sanksjonsregimet mot Russland, ikke er ført ut av Norge på de russiske fartøyene som ikke ble kontrollert mellom 6. oktober og 16. januar?

BEGRUNNELSE:

For kort tid siden la Etterretningstjenesten, PST og NSM fram sine åpne nasjonale trussel- og risikovurderinger for 2023. Politiets sikkerhetstjeneste (PST) understreker tydelig i sin nasjonale trusselvurdering (NTV) at det er økt fare for at Norge brukes som transittland for russisk omgåelse av sanksjonene:

«En stor andel av anskaffelsene og anskaffelsesforsøkene i Norge går via mellomledd i ulike transittland og skallselskaper. Også Norge kan benyttes som transittland for leveranser. Aktører som driver skjult og fordekt anskaffelsesvirksomhet av vestlig teknologi og utstyr til det russiske militærkomplekset,

vil i større grad enn tidligere bruke nabolandene med grense til Russland, eller landene som ikke har sluttet seg til sanksjonsregimet, i sin anskaffelsesvirksomhet.»

Også Etterretningstjenesten framhever i FOKUS 2023 faren for at Russland vil forsøke å omgå sanksjonene ved å bruke Norge som transittland:

«På grunn av vestlige sanksjoner vil Russland i større grad enn tidligere benytte tredjeland for å gjennomføre anskaffelser. Antall skjulte og fordekte anskaffelsesforsøk fra Russland ventes å øke i 2023, og russiske aktører vil fortsette å utnytte Norge som transittland for anskaffelser fra andre vestlige land.»

I sitt svar av 20. januar på mitt spørsmål av 12. januar, oppgir finansministeren blant annet dette om norske myndigheters kontroll av russiske fiskefartøy i forbindelse med anløp til norske havner:

«Fra iverksettelsesdato 6. oktober 2022 til 16. januar 2023 har til sammen 147 russiske fiskefartøy forlatt havnene Tromsø (34 avganger), Båtsfjord (35 avganger) og Kirkenes (78 avganger). Tolletaten oppgir at av disse 147 fartøyene har 139 fartøy blitt underlagt en fysisk kontrollhandling før avgang.

Dette tilsvarer en samlet kontrolldekning på 95 prosent. De åtte fartøyene som ikke har blitt fysisk kontrollert fordeler seg på tre fartøy i Tromsø, ett fartøy i Båtsfjord og fire fartøy i Kirkenes. For Båtsfjord er kontrolldekningen for øvrig 97 prosent.»

En vesentlig forutsetning for støtte til det særnorske unntaket fra havneforbudet, er at det føres reell og faktisk kontroll med alle fartøy. Dette har ifølge finansministerens svar ikke vært tilfellet i perioden 6. oktober til 16. januar.

Svar:

For å unngå at russiske fiskefartøy benyttes til omgåelse av regelverket for eksportkontroll og sanksjonsregimet mot Russland er regjeringens ambisjon er at samtlige russiske fiskefartøy skal bli fysisk kontrollert. Tolletaten har fått i oppdrag å føre kontroll med russiske fiskefartøy med sikte på at alle russiske fiskefartøy blir underlagt en fysisk kontrollhandling, i tillegg til øvrig dokument- og analysebasert kontrollvirksomhet.

Tolletatens vareførselskontroll med russiske fiskefartøy skal virke avskrekkende og avdekke ulovlig vareførsel. Kontrollene er avskrekkende siden alle russiske fiskefar-

tøy må regne med å bli fysisk kontrollert. Kontrollene har også som formål å avdekke ulovlig vareførsel.

Tolletaten har i den fysiske kontrollen av russiske fiskefartøy ikke avdekket sanksjonsbelagte varer i perioden fra iverksettelsesdato 6. oktober 2022 og frem til 21. februar 2023. Etaten har imidlertid gjort beslag av i underkant av 18 000 sigaretter og 660 gram testosteron. I tillegg er det i den fysiske kontrollen avdekket ikke-deklarete varer til bruk for reparasjon av fartøy.

Det er ikke mulig å garantere at varer underlagt eksportkontrollregelverket eller sanksjonsregimet ikke har blitt ført ut av landet med russiske fiskefartøy, eller på andre måter. Dette gjelder uavhengig om fartøyene er fysisk kontrollert eller ikke. Selv ved fysiske kontroller er det alltid en risiko for at Tolletaten ikke avdekker ulovlig vareførsel.

I tillegg til fysisk kontroll med russiske fiskefartøy, gjennomfører Tolletaten også dokumentkontroller, tollagerkontroller og etterretningsbasert virksomhet.

Jeg viser for øvrig også til mitt svar på spørsmål nr. 1453.

SPØRSMÅL NR. 1456

Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 1. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke ulike graderte og ugraderte telefoner har statsråden for bruk i tjenesten, hva er forskjellen på en gradert og ugradert statsrådstelefon, og kan enhver gradert telefon brukes til å behandle informasjon som er skjermingsverdig etter sikkerhetsloven?

BEGRUNNELSE:

Det vises til uttalelsene fra justisdepartementet i TV2s nettsak av 14. februar 2023 om de forskjellige digitale enheter statsråden er utstyrt med. Spørsmålsstiller ønsker med dette en redegjørelse av de forskjellige graderte og ugraderte mobiltelefoner statsråden har til bruk i tjeneste, herunder hva som er forskjellen på en gradert og en ugradert statsrådstelefon. Videre ønskes det besvart om enhver mobiltelefon departementet definerer som gradert, tilfredsstillende kravene for å behandle informasjon som er skjermingsverdig etter sikkerhetsloven. Dersom svaret

ikke besvares av sikkerhetsgrunner, bes det om en klar og tydelig henvisning til rettsgrunnlaget som påberopes for å ikke besvare Stortingets spørsmål.

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar på representantens spørsmål til skriftlig besvarelse, senest spørsmål nr. 1332.

Jeg kan opplyse om at jeg har tre ulike mobiltelefoner for bruk i tjeneste som statsråd.

En ugradert mobiltelefon er ikke godkjent for utveksling/behandling av informasjon som er skjermingsverdig etter sikkerhetslovens § 5-1. Skjermingsverdig informasjon må derfor behandles på en gradert mobiltelefon, dvs. en egen telefon som er godkjent av NSM for gradert tale.

To av mobiltelefonene jeg benytter i tjenesten er ugraderte og helt ordinære mobiltelefoner. Som tidligere opplyst er den ene dedikert til sosiale medier.

Den tredje mobiltelefonen jeg benytter i tjenesten er en gradert mobiltelefon. Denne mobiltelefonen er godkjent av NSM for å behandle/utveksle informasjon som er skjermingsverdig etter sikkerhetsloven, jf. sikkerhetsloven § 6-3, jf. virksomhetssikkerhetsforskriften § 51. I tillegg til telefoner, som representanten spør om, benytter jeg

meg av godkjente graderte kommunikasjonsløsninger gjennom Nasjonalt Begrenset Nett (NBN). Disse er godkjent av Nasjonal sikkerhetsmyndighet. Av sikkerhetsmessige årsaker kan jeg ikke offentlig gå nærmere inn på detaljer om de graderte løsningene, jf. sikkerhetsloven § 5-1 og offentleglova § 21.

SPØRSMÅL NR. 1457

Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 27. februar 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Oppkjøring til bil og moped er viktig for at ungdom i distriktene skal kunne komme seg fram på en enkel måte. I dag er deler av opplæringen, som sikkerhetskurs, unntatt fra fraværgrensen, men så lenge deler av kjøreopplæringen og teoriprøven regnes som fravær fra videregående opplæring skaper dette problemer for mange unge.

Vil statsråden ta initiativ til at også oppkjøring vil unntas fra fraværgrensen?

Svar:

Trafikkopplæring som ikke er en del av opplæringen i fag, bør i størst mulig grad tas utenfor vanlig skoletid. Det kan likevel være vanskelig å gjennomføre hele trafikkopplæringen på fritiden. For å legge bedre til rette for elever som ønsker førerkort, teller derfor ikke fravær som skyl-

des bestemte deler av den obligatoriske trafikkopplæringen til førerkort klasse B, på fraværgrensen. Dette gjelder 4 timer obligatorisk sikkerhetskurs på bane (trinn 3) og 9 timer av sikkerhetskurs på veg (del 2 og 3 av trinn 4). Rime- lig reisetid til og fra trafikkopplæringen vil heller ikke telle på fraværgrensen.

I regjeringens politiske plattform står det at regjering- en vil forbedre dagens fraværsreglement slik at det blir mindre rigid og byråkratisk. Utdanningsdirektoratet er derfor bedt om å utrede mulige endringer i reglene. Direk- toratet er blant annet bedt om å vurdere behovet for at en større del av trafikkopplæringen for klasse B skal kunne regnes som dokumentert fravær som ikke vil telle på fraværgrensen. Jeg vil vurdere fraværsreglene og behovet for unntak for ulike deler av trafikkopplæringen når direk- toratet har oversendt sin vurdering av disse spørsmålene.

SPØRSMÅL NR. 1458

Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 2. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Finansministeren kom nylig med en pressemelding hvor regjeringen lover å kompensere for prisvekst, for å skape ro og trygghet.

Kan private aktører som har kontrakter for offentlig sektor også regne med å bli tilsvarende kompensert?

Svar:

Regjeringen har varslet at den i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett vil fremme forslag for Stortinget om en pris- og lønnsjustering av statsbudsjettet for 2023. Finansdepartementet vil presentere oppdaterte anslag for pris- og lønnsveksten i revidert nasjonalbudsjett, og justeringen på kapittel/post vil ta utgangspunkt i disse anslagene. Endringene vil bli innarbeidet på de budsjettpostene som vanligvis er gjenstand for prisomregning i budsjettet.

Formålet med de varslede justeringene i statsbudsjettet er at utviklingen i det offentlige tjenestetilbudet kan bli om lag som forutsatt i budsjettet da Stortinget vedtok det. Dersom en slik justering ikke skulle gjennomføres kan det antas at omfanget av offentlige innkjøp av varer og tjenester fra private aktører ville gått ned. Hvordan anskaffelsesprosesser skal gjennomføres og kontrakter skal utformes er opp til den enkelte virksomhet innenfor regelverket for offentlige anskaffelser. Inngåtte kontrakter vil i mange tilfeller regulere hvordan av vare- og tjenestekjøp skal prisjusteres fremover.

SPØRSMÅL NR. 1459

Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 3. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden avklare om det er innenfor Helse Nord sitt handlingsrom å vurdere forsøk med organisatorisk sammenslåing av primær- og spesialisthelsetjenesten i ett eller flere helseforetak uten at dette er vedtatt av Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Det vises til styresak 11-2023 i Helse Nord sitt styremøte 23.2.2023 med følgende formulering: "styret slutter seg til at det skal arbeides etter følgende hovedakser for å nå målene" en av aksene det vises til (punkt 3f) er, sitat, "vurdere forsøk med organisatorisk sammenslåing av primær- og spesialisthelsetjenesten i ett eller flere helseforetak etter avklaring med nasjonale myndigheter".

Svar:

De regionale helseforetakene har ifølge spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 a ansvaret for å sørge for nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, mens kommunene ifølge helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 har ansvaret for å sørge for nødvendige kommunale helse- og omsorgstjenester. Verken de regionale helseforetakene eller helseforetakene kan vedta endring av disse ansvarsforholdene. I styrevedtaket fra Helse Nord sitt styremøte 23. februar fremgår det at styret vil vurdere forsøk med organisatorisk sammenslåinger, etter avklaring med nasjonale myndigheter. Det vil derfor ikke bli igangsatt en utredning på bakgrunn av styrevedtaket alene slik stortingsrepresentanten uttrykker bekymring for.

SPØRSMÅL NR. 1460**Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 6. mars 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Er kunnskapsministeren enig med helseministeren i at fastlegene bør få slippe å dokumentere fravær for elever i videregående opplæring?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten skrev 20. februar at tusenvis klager på fastlegeordningen, og helseministeren har varslet at hun vurderer å se på hvilke oppgaver legene ikke trenger å gjøre.

Under helse- og omsorgsministerens tale til kommunene på KS' nasjonale helsekonferanse 2023 presenterte statsråden sine forventninger for de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Situasjonen knyttet til mangelen på fastleger og arbeidsforholdene for fastlegene er et viktig tema, som også ministeren tok opp i den forbindelse. På spørsmål fra Dagens Medisin om hva statsråden mente om «jobben fastlegene gjør med å dokumentere forkjøla tenåringer», svarte statsråden at fraværsreglene i videregående var noe kunnskapsministeren skulle få svare på, men at hun som helseminister mente dette var en oppgave fastlegene burde slippe.

Svar:

Som kunnskapsminister ønsker jeg at elevene skal være mest mulig til stede på skolen. Tilstedeværelse er viktig for å være en del av det sosiale fellesskapet og for å lære mest mulig. Hensynet til lavest mulig fravær blant elevene veier derfor tungt i denne saken. Det er viktig å få frem at det er først ved fravær over 10 prosent i et fag at elever trenger dokumentasjon på grunn av fraværsgrensen. De trenger altså ikke oppsøke helsepersonell hver gang de er syke, så lenge de holder seg under grensen. Også andre grupper helsepersonell kan gi dokumentasjon der det er aktuelt, som fysioterapeuter, tannleger, psykologer og helsesykepleiere.

I regjeringens politiske plattform står det at regjeringen vil forbedre dagens fraværsreglement. Utdanningsdirektoratet er derfor bedt om å utrede mulige endringer i reglene, og deres vurderinger skal være klare i oktober. Direktoratet er blant annet bedt om å utrede hva som er hensiktsmessige dokumentasjonskrav ved fravær av helsegrunner, og hvilke yrkesgrupper som bør kunne dokumentere helsefravær. I arbeidet med dette skal Utdanningsdirektoratet be om innspill fra Helsedirektoratet, slik at helsetjenestenes syn blir en del av vurderingsgrunlaget vårt. Jeg vil vurdere fraværsreglene når direktoratet har oversendt sin vurdering av disse spørsmålene.

SPØRSMÅL NR. 1461**Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 6. mars 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Er kunnskapsministeren enig med Barneombudet i at det bør komme på plass et system for å sikre at elevene får oppfylt sine rettigheter til spesialundervisning, eller i det minste at det dokumenteres dersom de ikke får det, og hvordan vil kunnskapsministeren sørge for at elevene får oppfylt sine rettigheter til spesialundervisning?

BEGRUNNELSE:

Til sammen gir lærere og assistenter 18 millioner timer spesialundervisning i året. Ifølge en undersøkelse gjennomført av NRK har minst 1,38 millioner timer spesialundervisning ikke ble gjennomført sist skoleår. Det er mange ulike grunner til at timene ikke blir gjennomført som planlagt, og tallene kan være preget av at det var unntak på grunn av pandemien i perioder av skoleåret 2021/2022 som undersøkelsen så på.

Undersøkelsen viser også at 22,6 prosent av rektorene ikke har oversikt over hvor mange av timene med spesialundervisning som var blitt gjennomført. Blant årsakene til at det ikke finnes en slik oversikt er at det ikke er pålagt, og at det er for tidkrevende.

Blant flere har Barneombudet tatt til orde for at det bør innføres et system for å melde avvik innenfor timer gitt spesialundervisning.

Svar:

Alle barn skal få et godt tilpasset pedagogisk tilbud i et inkluderende fellesskap. Noen barn trenger særskilt tilrettelegging for at de skal få oppfylt dette. Elever som ikke har, eller ikke kan få, tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning. PP-tjenesten i kommunen skal gjøre en sakkyndig vurdering av hva eleven trenger, og skolen skal fatte vedtak om spesialundervisning basert på denne vurderingen. Vedtakene må selvsagt følges opp i praksis.

Alle elever skal få den spesialundervisningen de har krav på. Reglene i opplæringsloven er tydelig på at spesialundervisning skal gjennomføres i tråd med vedtaket og elevens IOP (individuelle opplæringsplan). Det er alvorlig når dette ikke skjer.

Det er kommunen og fylkeskommunen som skoleeier som har ansvar for at alle elever får den opplæringen de har rett til å få. Kommunene og fylkeskommunene har ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir oppfylt, og å stille til disposisjon de ressursene som er nødvendige for at kravene skal kunne oppfylles. Dette følger av opplæringsloven § 13-10. Kommunen og fylkeskommunen har plikt etter kommuneloven § 25-1 til å ha internkontroll for å sikre at regelverket blir fulgt. Målet med intern-

kontrollen er å sikre at elevene får opplæring i henhold til regelverket og at de får oppfylt sine rettigheter, og et sentralt element i arbeidet med internkontroll er å avdekke og følge opp brudd på regelverket.

Statsforvalteren fører tilsyn med at kommunen og fylkeskommunen oppfylder elevenes rett til spesialundervisning, plikten til å ha internkontroll og andre kommuneplikter etter opplæringsloven. Statsforvalterens tilsyn er et viktig virkemiddel for å bidra til å sikre at kommunene og fylkeskommunene oppfylder pliktene sine.

Departementet har statistikk over hvor mange timer spesialundervisning det er gjort vedtak om, men vi har ikke statistikk på om timene faktisk er gjennomført. Det vil alltid være en avveining av hvor mye kommunene skal være pliktig til å rapportere til staten på. Vi kan ikke ha rapporteringskrav på alt, men jeg forventer at kommunene gjennomfører det de har fattet vedtak om.

I høringen av ny opplæringslov høsten 2021 ble det ikke foreslått mer detaljerte regler enn i dag om hvordan kommunene skal følge opp vedtak om spesialundervisning. Departementet vil etter planen legge fram en lovproposisjon for Stortinget våren 2023 med forslag til ny opplæringslov. Vi ser på bestemmelsene om spesialundervisning i arbeidet med den nye loven.

Avslutningsvis vil jeg minne om at det er igangsatt flere tiltak for både å styrke kunnskapsgrunnet og kompetansen på det spesialpedagogiske feltet. Kompetanseløftet i spesialpedagogikk og inkluderende praksis er blant annet et sentralt tiltak som skal bidra til å styrke kompetansen i kommuner og fylkeskommuner, slik at alle barn og elever skal få et godt tilpasset og inkluderende pedagogisk tilbud.

SPØRSMÅL NR. 1462

Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 3. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvor lenge vil statsråden se på at funksjoner og oppgaver på Flekkefjord sykehus plukkes fra hverandre før hun reagerer?

BEGRUNNELSE:

Situasjonen for norske sykehus er kritisk. Sykehusøkonomien er presset og det er store rekrutteringsutfordringer. Statsråden uttalte selv i januar at sykehusene må prioritere hardt i året som kommer, og det kan virke som Sørlandet sykehus har tatt statsråden på ordet og foreslår nå å legge ned kjøkkenet på Flekkefjord sykehus (og Arendal)

og sentralisere det til Kristiansand. Sykehusledelsen ønsker å gå fra dagens «kok-server» løsning hvor mat lages lokalt til en «kok-kjøøl» modell hvor maten kjøles ned, blir pasteurisert, får seks til syv ukers holdbarhet og dermed kan serveres mange uker etter produksjon (!)

For folk flest oppfattes dette som å gå til en fjordlandløsning.

Uforståelig nok så er grunnen til forslaget om å legge ned kjøkkenet i Flekkefjord at kjøkkenfasilitetene ved Sørlandet sykehus Kristiansand er utdatert. Med andre ord så må man legge ned kjøkkendrift i Flekkefjord for å kunne investere i nytt kjøkken på sykehuset i Kristiansand. Undertegnede ønsker gode kjøkkenfasiliteter på alle tre sykehus i Agder men det kan ikke være slik at behovet til ett sykehus til stadighet må gå utover et annet.

Flekkefjord sykehus er allerede under press med blant annet rekrutteringsutfordringer (som jeg har utfordret statsråden på tidligere) og ikke minst tendensiøse oppslag hvor kvaliteten urettmessig blir trukket i tvil. For Flekkefjord sykehus og ikke minst for lokalbefolkningen som bruker Flekkefjord sykehus så framstår det som dypt urettferdig.

Undertegnede har tatt opp behovet for å beholde Flekkefjord sykehus med fullverdige funksjoner flere ganger men ser at både små og store oppgaver blir forsøkt plukket bort eller til stadighet debatteres. Jeg vil utfordre statsråden på å være tydelig i sin styringsdialog med helse sør-øst og Sørlandet sykehus at Flekkefjord sykehus skal bestå som et fullverdig lokalsykehus.

SPØRSMÅL NR. 1463

Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Thorleif Fluer Vikre

Besvart 2. mars 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Mener statsråden det er i tråd med regjeringens politikk å bidra til fraflytting fra små øysamfunn, og kan statsråden tenke seg å gripe inn ovenfor miljødirektoratet for å sikre et positivt utfall av saken om utbygging av småbåthavn på Jomfruland for Kragerø kommune og tiltakshaver?

Svar:

Jeg vil vise til mitt svar den 29.09.22 til representanten Saudland på spørsmål nr. 2942 om Flekkefjord sykehus. Når det gjelder kjøkkendriften på Flekkefjord sykehus så opplyser Helse Sør-Øst RHF og Sørlandet sykehus HF følgende:

«Sørlandet sykehus har i dag 3 produksjonskjøkken, ett ved hver somatisk lokalisasjon. Det er bygningsmessige utdaterte kjøkkenfasiliteter ved alle tre lokasjoner og det vil være behov for betydelige investeringer knyttet til å oppgradere disse. Mattilsynet har ved flere anledninger påpekt behov for utbedringer av kjøkkenfasilitetene, men det er ikke kommet konkrete avvik eller krav. En oppgradering av kjøkken vil være en kostbar investering, og det er nødvendig å vurdere alternative modeller for Sørlandet Sykehus sin fremtidige kjøkkendrift.

Det ble våren 2022 igangsatt en konseptfase hvor man har utredet fremtidens kjøkkenløsning ved Sørlandet sykehus HF. Disse konseptene spenner fra dagens drift, til ett produksjonskjøkken i helseregionen, eksternt innkjøp av all mat, og til sist en hybrid løsning med produksjonskjøkken og innkjøp av mat.

Tillitsvalgte og brukere har vært aktive bidragsytere i arbeidet. Evaluering i etterkant av konseptfasen har gitt gode tilbakemeldinger til prosess og involvering fra prosjektledelse.

I januar 2023 vedtok administrerende direktør videre utredning av en løsning med felles produksjonskjøkken for varmmat for hele helseforetaket og overgang fra kok-server til kok-kjøøl.

Det ligger ikke føringer i dette konseptet for nedleggelse av kjøkkendrift ved noen av de somatiske sykehusene i helseforetaket. Dette konseptet svarer i størst grad ut mål og forventede gevinster i mandatet, optimaliserer personalressurser og gir høyest årlig innsparing. Prosjektet har vurdert at et felles produksjonskjøkken kan ligge ved sykehusene både i Arendal og Kristiansand.»

BEGRUNNELSE:

På Jomfruland i Kragerø kommune vurderer nå en familie å flytte etter å ha brukt flere år for å få gjennomført en utbygging av en småbåthavn. Fra Kragerø kommune sin side er saken avklart og tillatelse til å bygge er gitt. Jeg viser til avisoppslag i avisen Varden 22. februar.

Statsforvalteren har lagt ned innsigelse etter forurensningsloven og saken ligger nå til behandling i miljødirektoratet. Der skal det avgjøres om familien kan få lov til å bygge en trygg havn, slik at de kan drive sin næring på øyen.

Familien har bodd på Jomfruland i over 30 år, der de driver Taxibåt-næring og reparasjon av båtkalesjer. I dag har de ikke fast båtplass og de har i alle år måtte leie plass. Vi vet at det er mye vær og vind på Jomfruland, og derfor trenger familien en trygg havn for å fortsatt kunne drive næringen. Familien har også barn som ønsker å bo og drive sin næring på Jomfruland, men som nå er usikre på om det finnes en fremtid for dem der.

Det er også opprettet nasjonalpark på Jomfruland og det arbeides med planer om å bygge et besøkssenter. For at gjester skal kunne besøke øya og et mulig besøkssenter trenger øya flere trygge båtplasser. Saken ligger nå hos miljødirektoratet og har nesten ett års behandlingstid. Dette er lenge å vente for en familie som er avhengig av en trygg småbåthavn for å kunne drive videre og bli boende på Jomfruland.

Svar:

Saken representanten sikter til gjelder Aasvik Havn AS sin søknad til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark om å mudre, sprengre og utfylle i sjø for å tilrettelegge for ny småbåthavn ved Susannesbukta på Jomfruland i Kragerø kommune. Tiltaket medfører et behov for å mudre 1 600 m² sjøbunn med et masseuttak på 350 m³ sediment, og

sprenge 3 000 m³ fjell under løsmassene. I tillegg søkes det om å fylle ut 400 m³ i sjø over et areal på 230 m² for støpning av brygger.

Forurensningsmyndigheten har en plikt til å gjøre en egen vurdering etter forurensningsloven av tiltak som kan medføre fare for forurensning, også selv om et tiltak er i tråd med både reguleringsplan og byggetillatelse. Etter forurensningsregelverket gjelder det et generelt forbud mot mudring og utfylling i sjø, fordi dette kan medføre fare for forurensning. Den som ønsker å gjennomføre slike tiltak må søke om tillatelse til Statsforvalteren som er forurensningsmyndighet for saker som omhandler mudring og utfylling. Når forurensningsmyndigheten skal avgjøre om det skal kunne gis tillatelse til et tiltak, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket ellers vil medføre. Når et tiltak kan berøre naturmangfold, skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 legges til grunn i forurensningsmyndighetens vurdering av tiltaket. Forurensningsmyndigheten skal også vurdere tiltakets påvirkning opp mot miljømål som følger av vannforskriften, og vurdere om krav i vannforskriften er til hinder for at det kan gis tillatelse.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har avslått søknaden om å mudre, sprengre og utfylle i sjø på Jomfruland. Vedtaket om avslag har blitt påklaget, og saken ligger til behandling hos Miljødirektoratet. Jeg kan derfor ikke uttale meg nærmere om denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1464

Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 2. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Denne uken er Vy ute med sine forslag til samlet drift for Østlandet som er oversendt Jernbanedirektoratet. Her har de lagt hele grunnrutemodellen til siden og kommet med en egen løsning som blant annet innebærer at Vy tar over Flytogets ruteleier. Flytoget har kontrakt for ruteleiene frem til 2028.

Hva mener statsråden om dette forslaget og realismen i det?

Svar:

Jernbanedirektoratet har i oppgave å være kjøper av persontransporttjenester og jeg har gitt direktoratet et mandat for direktetildelingsprosessen av togtrafikken på Østlandet. Jeg vil ikke kommentere tilbudene om å drifte togtrafikken på Østlandet så lenge direktetildelingsprosessen pågår.

SPØRSMÅL NR. 1465**Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 6. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Mener statsråden det er riktig ressursbruk av Helse Nord, som står i en krevende økonomisk situasjon, å utrede en sammenslåing av primær- og spesialisthelsetjenesten?

BEGRUNNELSE:

Det vises til styresak 11-2023 i Helse Nord og forslagspunkt 3F der det står "vurdere forsøk med organisatorisk sammenslåing av primær- og spesialisthelsetjenesten i ett eller flere helseforetak etter avklaring med nasjonale myndigheter". Dette vil være en strukturell endring av helseforetaket som vil ta store ressurser å utrede og som vil ha store konsekvenser for organiseringen av helse- og omsorgstjenesten i Helse Nord.

Svar:

Jeg vil vise til at Helse Nord RHF står i en svært krevende økonomisk situasjon og at jeg i foretaksmøtet har bedt Helse Nord RHF om å vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedeling som bidrar til at det region-

ale helseforetaket kan ivareta sitt sørge for-ansvar på lang sikt.

Utfordringene i regionen gjør det nødvendig med omstillingsarbeid av mer langsiktig karakter for å understøtte en bærekraftig utvikling av tjenesten. Mange kommuner i Helse Nord har en svak befolkningsvekst, samtidig som andelen eldre øker. Det er forventet en vekst i behovet for helse- og omsorgstjenester som ikke kan løses med tilsvarende vekst i bemanningen. Sykehusene i Helse Nord opplever allerede i dag å ha rekrutteringsutfordringer. Det er behov for endringer og Helse Nord RHF må vurdere organisering og en hensiktsmessig innretning av driften for å kunne gi gode og likeverdige helsetjenester til befolkningen i Helse Nord også i fremtiden.

I styrevedtaket det vises til er det oppgitt at forsøk vil bli vurdert etter avklaring med nasjonale myndigheter. Jeg vil i denne sammenheng vise til mitt svar på spørsmål nr.1459 til skriftlig besvarelse fra Tone Wilhelmsen Trøen, hvor jeg opplyste at det ikke vil bli igangsetting en slik utredning på bakgrunn av styrevedtaket alene. Det har så langt ikke vært noen dialog mellom Helse Nord RHF og departementet om dette konkrete vedtaket.

SPØRSMÅL NR. 1466**Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 3. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Senterpartiets sentralstyre sier nå nei til fjerde energimarkedspakke fra EU. Et regelverk som er EØS-relevant og som vil forbedre og skjerpe inn dagens klima- og energiregelverk.

Hvordan stiller statsministeren seg til at deres regjeringspartner sier nei til fjerde energimarkedspakke fra EU og dermed et viktig virkemiddel for at Norge, i fellesskap med EU, skal nå våre klimaforpliktelser?

BEGRUNNELSE:

Det overordnede målet med Ren energipakken (også kalt Vinterpakken eller fjerde energipakke) er å tilrettelegge for overgangen fra fossil til ren energi, oppfylle klimaforpliktelsene i Parisavtalen og sørge for forsyningssikkerhet og konkurransedyktige energipriser.

Fjerde energimarkedspakke ble vedtatt i EU i mai 2019 og er en delvis videreføring av tredje energipakke. Det er den mest omfattende energipakken noensinne, og består av fire forordninger og fire direktiver som forbedrer og skjerper inn dagens klima- og energiregelverk.

De tre viktigste målene med pakken er økt fokus på energieffektivitet, at EU skal ta globalt lederskap innen ren energi og at vi som forbrukere skal settes i sentrum.

Dette sier altså Senterpartiets sentralstyre, ved partiets leder og regjeringens finansminister nei til.

Svar:

I spørsmålet er det vist til «fjerde energimarkedspakke» og i bakgrunnen for spørsmålet er det vist til at denne også er omtalt som «vinterpakken» eller «Ren energipakken». Ren energipakken omfatter direktiver og forordninger vedtatt på grunnlag av en pakke med lovforslag som Europakommisjonen fremmet høsten 2016. Rettsaktene som inngår i Ren energipakken ble vedtatt i EU i 2018 og 2019. Med «fjerde energimarkedspakke» forstår jeg de rettsaktene som gjelder organiseringen av kraftmarkedet som ble vedtatt som en del av Ren energipakken i 2019. Jeg gjør oppmerksom på at Ren energipakken også inneholder reviderte rettsakter om fornybar energi og energieffektivisering mv. som ble vedtatt i 2018.

I EU-landenes arbeid har det stått sentralt å legge til rette for å erstatte kullkraft og kjernekraft med fornybare energikilder i den europeiske kraftforsyningen. Utviklin-

gen mot et mer klimavennlig energisystem krever større grad av koordinering mellom land og energimyndigheter. Også forsyningsikkerhet og økt oppmerksomhet om strømkundenes situasjon har vært viktig i arbeidet. Dette er en del av bakgrunnen for endringene i energiregelverket de seneste årene.

Tre av rettsaktene i Ren energi-pakken gjelder organiseringen av kraftmarkedet og erstatter regelverket i tredje energimarkedspakke fra 2009. Dette regelverket er en del av EØS-avtalen og er gjennomført i norsk rett. Det regulerer organiseringen av kraftmarkedet og tilrettelegging for krafthandel mellom landene.

Departementet arbeider med å gjennomgå de ulike delene av Ren energi-pakken, og det er for tidlig å si når gjennomgangen og vurderingene som pågår vil bli slutført. Jeg må derfor komme tilbake til den videre behandlingen av saken.

Det er ikke naturlig for meg å kommentere på diskusjoner og prosesser som pågår i forbindelse med Senterpartiets landsmøte. Norge har et godt samarbeid med EU på energiområdet, og de grunnleggende elementene i norsk energipolitikk ligger fast.

SPØRSMÅL NR. 1467

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 3. mars 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Kan landbruksministeren bidra til at Mattilsynet retter opp i diskrimineringen av to betydelige grener i nordisk hestesport så raskt som mulig?

BEGRUNNELSE:

Mattilsynet har nylig reforhandlet avtalen om forenklet grensepassering for hester som skal delta på konkurranser i Norge, Sverige, Danmark og Finland. Det er en ordning som innebærer at konkurransehester som skal delta på konkurranser i ett av disse landene, for deretter å returnere til hjemlandet, får et unntak fra kravet til helsesertifikat.

Dette er ikke nytt, men i den siste reforhandlede avtalen er det listet opp hvilke konkurranser dette gjelder for; alle konkurransegrener registrert under det internasjonale rideforbundet (FEI), hesteveddeløp, travløp eller

galoppløp og internasjonal avlsvurdering for stambokførte hester (kåringsshow)

I den nye avtalen er konkurranser innen westernriding og islandshest-riding ekskludert, noe som gjør det svært vanskelig og adskillig dyrere å delta på konkurranser innad i de nordiske land for denne gruppen konkurranseryttere.

Det er ingen grunn til å tro at dette skyldes annet enn en grov forglemmelse fra Mattilsynets side. Derfor bør konkurranser registrert inn under de internasjonale westernforbundene NRHA/AQHA og det internasjonale islandshest forbundet (FEIF) også innlemmes i denne avtalen så snart som mulig.

Svar:

Den nordiske avtalen for konkurransehest er en avtale mellom myndighetene i Norge, Danmark, Sverige og

Finland. Denne avtalen tillater at registrerte hestedyr på vilkår kan reise uten helsesertifikat mellom to av de nevnte nordiske landene ved deltakelse i konkurranser innen visse grener. Det er en forutsetning at hestene returnerer innen 10 dager. Avtalen er basert på en vurdering av at denne typen forflytning av registrerte hester utgjør en lav dyrehelserisiko.

Det nye dyrehelseregulverket, som trådte i kraft i EU 21. april 2021, åpner for å videreføre avtalen. Med bakgrunn i at den nordiske avtalen har vart i flere år og funget uten nevneverdige problemer, ønsket de nordiske myndighetene å reforhandle avtalen. Mattilsynet var med da myndighetene i de andre nordiske landene startet arbeidet med å reforhandle avtalen i 2020. Hovedfokuset i forhandlingene var å videreføre avtalens materielle innhold og å tilpasse avtalen til det nye dyrehelseregulverket. Jeg er blitt gjort kjent med at Mattilsynet forespurte de største organisasjonene innen hestesporten om de hadde innspill til disse forhandlingene. Islandshestforeningen og Westernforeningen ble dessverre ikke forespurt direkte.

I den fremforhandlede avtalen fra april 2021, ble internasjonale avlsvurderinger og krav om egenerklæring

lagt til i avtalen. Øvrig innhold og vilkår i avtalen ble videreført. Konkurranser i regi av Islandshestforeningen og Westernforeningen ble imidlertid ikke tatt med i avtalen.

Etter at den nye avtalen ble signert, har EU-kommisjonen gitt tilbakemelding om at det er behov for å justere avtalen ytterligere. Norske, svenske, danske og finske myndigheter har derfor gjenopptatt forhandlingene. Mattilsynet har i forbindelse med de nye diskusjonene, bedt om at hester som deltar i konkurranser i regi av Islandshestforeningen og Westernforeningen, også omfattes av avtalen. Flere av de andre landene er positive til dette.

I påvente av en ny nordisk avtale mener jeg det er verdt å nevne at norske og svenske myndigheter i tillegg har inngått en egen avtale for hester som benyttes til bestemte aktiviteter i grensenære områder i Norge og Sverige. Denne avtalen åpner for å gi unntak fra kravet om helsesertifikat ved deltakelse i aktiviteter som utstillinger, idretts- eller kulturarrangementer, inkludert trening til slike arrangementer. Dette forutsetter at hestene returnerer innen 10 dager og følger visse vilkår. Det er ingen begrensninger i hvilke konkurransegrener som er omfattet av denne avtalen.

SPØRSMÅL NR. 1468

Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 2. mars 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for at de som gjør noe refsbart mens de tjenestegjør i Forsvaret sanksjoneres selv om de dimitterer før konklusjonen er klar?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til denne ukens NRK-sak om en kvinne på 22 år og ti andre kvinner som varslet om seksuell trakassering og overgrep i Stridstrenbataljonen i 2021. Her kommer det fram at selv om militærpolitiet konkluderte med at flere hadde brutt regler og kvalifiserte til å få refs, var det bare én som fikk det. De andre dimitterte nemlig før konklusjonen var klar. Det vil si at selv om de er like skyldige, vil alle unntatt én fortsette med blanke militære rulleblad og sakene vil ikke få noen konsekvenser for dem om de søker seg videre på andre stillinger i Forsvaret.

Førstegangstjenesten er i sin natur kortvarig. Det er fullstendig ulogisk at overtramp ikke skal få noen conse-

kvenser etter dimittering. I realiteten er det da bare offeret og / eller varsleren som sitter igjen med byrden. Et slikt system er i seg selv et insentiv for ikke å varsle. Lav kapasitet og lang etterforskingstid kan ikke være avgjørende for om folk stilles til ansvar for sine handlinger.

Forsvaret skal sørge for vår felles trygghet. Førstegangstjenesten er ikke en frivillig jobb, men en plikt. Da må vi være sikre på at ungdommene som gjør denne innsatsen for fellesskapet er trygge og ivaretas på en god måte. Tallene for hvor mange som har opplevd seksuell trakassering er skyhøye, spesielt blant kvinner. Det er uakseptabelt. Om det oppleves som straffritt og ufarlig å bedrive slik ulovlig eller regelbrytende atferd, er det likevel usannsynlig at statistikken vil endre seg.

Svar:

Disiplinærmyndighet (refselsesmyndighet) er et ledelsesverktøy som følger den militære kommandomy-

ndigheten, og som kan benyttes for å korrigere uønsket atferd og fremme moral og disiplin i Forsvaret. Refselse kan ilegges for overtredelse eller forsømmelse av militære tjenesteplikter eller militær skikk og orden og i visse, avgrensede tilfeller også for brudd på straffelovgivningen.

Refselse kan brukes mot vernepliktige i tjeneste og mot militært tilsatte. Personell som gjør noe refsbart mens de tjenestegjør i Forsvaret kan også ilegges refselse etter at de har dimittert fra Forsvaret, såfremt de fremdeles er tjenesteppliktige i Forsvaret. Forsvaret opplyser at omfanget av slike saker er lavt.

Brudd på sivil straffelov som har funnet sted i tjenestetiden kan anmeldes og overlates til sivilt politi. Forsvaret opplyser at slike saker følges opp i påtalesporet, også etter endt tjeneste. I noen tilfeller kan det være uklart om en sak skal gå i straffesporet eller i disiplinærsporet. I slike tilfeller, og ellers ved utøvelsen av refselsesmyndigheten,

bistår Generaladvokatembetet Forsvaret. Forsvaret opplyser at det arbeides med nye retningslinjer som blant annet omhandler disiplinærsaker i tilknytning til, og etter dimisjon.

Forsvarsdepartementet jobber med en ny disiplinærlovgivning for Forsvaret og vil komme tilbake til Stortinget på egnet vis. Noen endringer som vil vurderes i arbeidet med ny lov er blant annet å innføre klageadgang for fornærmede i disiplinærsaker, endringer i hvordan den fornærmede skal underrettes om avgjørelse i saken, både når det er ilagt en refselse, og i de tilfeller det er besluttet å ikke ilegge refselse, samt se på å innføre en plikt for Forsvaret til å forelegge forhold som kan kvalifisere til straff for den sivile påtalemyndigheten.

Jeg forventer at Forsvaret i tiden som kommer benytter hele spekteret av tilgjengelige reaksjoner overfor individer som har utført uakseptable handlinger.

SPØRSMÅL NR. 1469

Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 2. mars 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvilke konkrete tiltak er iverksatt eller planlagt iverksatt for å forebygge, håndtere og sanksjonere seksuell trakassering og overgrep i Forsvaret?

BEGRUNNELSE:

NRK har det siste året løftet en rekke alvorlige varslingssaker i Forsvaret fram i lyset. Felles for sakene er at varslene er alvorlige, men dårlig håndtert, om de i det hele tatt er fulgt opp. Konsekvensene har vært store for varsleren og få – om noen – for de som blir varslet om. Vi vet fra MOST-rapporten fra 2020 at dette er systematisk og ikke hendelser, fordi flertallet (63) prosent av kvinner under 30 år i Forsvaret har opplevd trakassering. Det gjelder hele 73 prosent av kvinner som er elever eller studenter i Forsvaret.

Etter denne ukens sak om en kvinne på 22 år og 10 andre kvinner i Stridstrenbataljonen som varslet om voldtekt, seksuell trakassering og mobbing, innkalte forsvarsministeren forsvarsledelsen og tillitsvalgte til et møte. Her skal det ha blitt lagt fram tiltak som skal være på plass innen 1. august. Det kommer likevel ikke fram noe sted hvilke tiltak det dreier seg om, foruten opprettelse av en sentral varslerenhet i Forsvaret.

Forsvaret mottok også i fjor en evaluering av sitt arbeid med varslersaker. Konsulentselskapet PwC kom med 15 anbefalte tiltak.

Rekken av varslersaker, helt opp til nyere tid, viser at Forsvaret fortsatt ikke har evnet å ivareta kvinnene som tjenestegjør og jobber for dem. Da blir det også en politisk oppgave å gripe inn og sørge for at kvinnene som avtjener verneplikt eller gjør en karriere i Forsvaret er trygge. For å kunne følge opp og kontrollere dette arbeidet er det viktig at folkevalgte og offentligheten får vite hvilke konkrete grep som gjøres for å få bukt med det som ikke bare er en ukultur, men systematiske lovbrudd. Det innebærer å få kjennskap til hvilke PwC-anbefalinger som følges opp på hvilken måte og hvilke tiltak som ble varslet under oppvaskmøtet på tirsdag.

Svar:

Vi har det siste året sett for mange eksempler på historier som beskriver kritikkverdige hendelser knyttet til mobbing og seksuell trakassering. Oppfølgingen av denne type saker ikke har vært god nok i Forsvaret: Det har også forsvarssjefen vært tydelig på. Vi skal ikke ha mobbing, trakassering eller overgrep i Forsvaret. Dersom noe likevel skjer, skal det umiddelbart tas tak i og følges opp, og

uakseptable handlinger skal ha konsekvenser. Alle som er inne til førstegangstjeneste eller tjenestegjør i Forsvaret skal bli tatt vare på.

Forsvaret har igangsatt et arbeid for å vurdere særskilte trekk ved sin virksomhet som kan bidra til økt risiko for uønskede hendelser og hva som kan gjøres for å håndtere dem, både på individnivå og som organisasjon. Dette er et initiativ jeg etterspør og støtter.

Vi må i større grad ha en helhetlig tilnærming fremover til de kulturutfordringene vi har i Forsvaret. Hele forsvarssektoren må være med i dette arbeidet. Dette var bakgrunnen for at jeg den 21. februar gjennomførte et møte i Oslo Militære Samfund med blant andre forsvarssjefen, tillitsvalgte for de ansatte, soldatenes tillitsvalgte og Militært kvinnelig nettverk for å diskutere mulige tiltak i kjølvannet av varslingssakene. Viktige momenter som kom frem var manglende kompetanse og erfaring på lavere befalsnivå, behov for tydelig ledelse og forbedret håndtering av hendelser. Videre fikk jeg tydelige tilbakemeldinger om at hendelsene som er kommet frem i mediene er uttrykk for et kulturproblem. Det kom frem en rekke forslag til tiltak som vil bli vurdert av forsvarssjefen i det videre arbeidet.

Som forsvarsminister etterspør jeg, og vil legge til rette for, at Forsvaret kommer videre i arbeidet. Blant annet ser jeg på det juridiske rammeverket for disiplinærsaker. Jeg vil også vurdere om Forsvaret har de nødvendige rammebetingelsene for utdanning og kompetansebygging. Jeg kommer også til å styre Forsvaret på en tydelig ambisjon om økt kvinneandel i organisasjonen. Flere kvinner i Forsvaret vil kunne bidra til å videreutvikle og forbedre organisasjonskulturen. Jeg vil også vurdere gjennomføringen av våre regelmessige undersøkelser om mobbing og seksuell trakassering for hele sektoren. Undersøkelsene skal inngå i en helhetlig tilnærming til arbeidet med holdninger og verdier.

Etter at varslingssakene har kommet opp det siste året, har Forsvaret jobbet godt med forebyggende tiltak. Det er blant annet igangsatt et arbeid som skal fokusere på kulturen i organisasjonen, inkludert en ytterligere systematisering av videre tiltak mot mobbing og trakassering. Forsvarssjefen forlater nå prinsippet om at varslingssaker skal løses på lavest mulig nivå, og øker bemanningen innenfor varsling. Forsvaret har også igangsatt kompetansehevende tiltak rettet mot ledere og ansatte rundt arbeidsgiverrollen og varsling. Dessuten har Forsvaret endret varslingsprosessen for å sikre likebehandling. Det skal nå konfereres med Generaladvokaten i alle saker som omhandler mobbing og trakassering, og Forsvarsstaben skal kvalitetssikre tilfeller av avvik fra anbefalingene. Forsvaret oppretter en sentral varslingsenhet som skal ha tilstrekkelig med ressurser og kompetanse til kontinuerlig å registrere, kategorisere, undersøke, behandle og slutføre alle varslingssaker. Denne enheten skal være tyngdepunktet for varsling i Forsvaret, og skal være

etablert med virkning fra 1. august 2023. Dagens sentrale varslingsmottak vil i mellomtiden bli styrket med tilførsel av midlertidige årsverk og kompetanse, i tillegg til at lokale varslingsmottak i forsvarsgrenene tilføres ytterligere årsverk. Fagplanene for utdanning og opplæring i arbeidsgiverrollen styrkes.

Både Forsvaret og konsultentselskapet PwC har vurdert på nytt tidligere varslingssaker og reaksjonene på disse. I disse gjennomgangene åpnes det for at reaksjonene i den enkelte sak kan strammes inn ytterligere der sanksjonene ikke fremstår tilstrekkelige når sakene sammenlignes på tvers. Det er også fastsatt ny praksis med informasjon til varsler om eventuelle tjenstlige reaksjoner som følge av varslet. Jeg er tilfreds med at forsvarssjefen klart og tydelig prioriterer arbeidet med å forbedre varslingssystemet.

Jeg vil ha tett dialog med forsvarssjefen om en helhetlig og systematisk tilnærming til tiltak som senker risikoen for uønskede hendelser og forbedrer håndteringen av varsler i organisasjonen. Vårt felles mål er at ingen i Forsvaret skal oppleve mobbing eller seksuell trakassering i tjenesten, og at Forsvaret skal være et trygt og godt sted for alt personell.

SPØRSMÅL NR. 1470**Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 2. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Statens vegvesen ønsker å bygga ein kortare og brattare tunnel på Rv 13 Lovraeidet-Rødsliane for å redusera investeringskostnadene.

Meiner det statsråden det finst andre argument enn dei kortsiktig økonomiske for å fråvika tunnelsikkerheit-skrava?

GRUNNGJEVING:

Vegdirektoratet har opna for eit fråvik frå tunnelsikkerheitsforskrifta for bygging av tunnelen på Rv 13 Lovraeidet-Rødsliane. Utgangspunktet er at Statens Vegvesen ønsker å spare pengar ved å bygga ein kortare og dermed brattare tunnel enn den som allereie er planlagt og regulert.

Vegdirektoratet har samtidig «sterke betenkeligheter» med eit slikt fråvik i dei faglege vurderingane sine. Forskrifta har krav om maksimum 5% stigning i tunnelen. Ein brattare tunnel vil auka risikoen for ulykker og brann, og dessutan ha auka miljøkostnader. Forskrifta gir moglegheiter for unntak, men dette skal både vera avgrensa og ha ein tvingande grunn. Vegdirektoratet slår fast at ingen av desse kriteria er til stades. Dei vurderer også at dei to risikoanalysane som er gjort, ikkje viser eit minst likeverdige sikkerheitsnivå ved ein brattare tunnel.

Når Vegdirektoratet likevel opnar for eit fråvik, er det i form av ein pilot som skal følgjast opp av eit forskings- og evalueringsprogram over fleire år.

Det blir vist til at det er relativt låg trafikk på den gjeldande strekninga. Men allereie i dag er det mykje tungtransport på Rv13, og med auka næringsverksemd i regionen kan denne trafikken auka ein heil del. Med 6,5% stigning i staden for 3,85% som opphavleg planlagt, vil risikoen for stenging av tunnelen og alvorlege ulykker auka. I ein tunnel med eitt løp er også konsekvensane av stenging og ulykker større. Dette vil gå ut over både næringsliv og lokalsamfunn.

Brattare stigning er også mindre miljøvennleg, då det fører til auka drivstoffbruk. Pengar som er spart i investeringskostnader ved ein kortare tunnel, kan forsvinna med større planleggingskostnader, lengre stengetider og større behov for oppgradering seinare. Samfunnsøkonomien i den brattare tunnelen kan visa seg å vera dårlegare enn med ein meir trafikksikker og miljøvennleg tunnel. Eldre tunnelar blir i dag oppgradert for store summar for å tilfredsstilla nyare trafikksikringskrav. Samtidig vurderer ein

altså å bygga ein ny tunnel som ikkje følgjer dei same kravane.

Svar:

Statens vegvesen har ei ståande bestilling gjennom NTP 2022-2033 og tildelingsbrev til etaten om å optimalisere alle sine prosjekt. Det betyr at etaten skal leite etter løysningar som kan gje reduserte kostnader og/eller auka nytte. Prosjektet Rv 13 -Lovraeidet -Rødsliane skal gje betre sikring mot skred. Statens vegvesen har derfor i tråd med bestilling i NTP og tildelingsbrev vurdert om det er mogleg å oppnå kostnadsreduksjonar i prosjektet, men der ein likevel opprettheld same grad av sikring mot skred. I den samanhengen har det blitt vurdert å bygge ein kortare tunnel. Parallelt med arbeidet med ein ny tunnel har Statens vegvesen utført omfattande tiltak for sikring mot skred i området.

Tunnelsikkerheitsforskrifta for riksveg fastset ein rekkje krav til tryggleik i tunnelar på riksveg. Alternativet med ein kortare tunnel føreset fråvik frå krav i denne forskrifta på grunn av stigninga i tunnelen. Kompetansen til å behandle søknader om fråvik frå forskrifta er lagt til Vegdirektoratet, som har behandla søknaden og innvilga fråviket.

Det at Statens vegvesen søker å optimalisere prosjekta gjennom å leite etter løysningar som kan gje reduserte kostnader og/eller auka nytte, er i tråd med NTP-målet «meir for pengane». Om utfordringa på strekninga kan løysast til lågare kostnadar frigjer det midlar til andre områder og bidrar til andre transportpolitiske mål, til dømes meir trafikksikkerheit eller betre framkome.

Det viktigaste no er at Statens vegvesen har begynt å arbeide med prosjektet for sikring mot ras på Rv 13 Lovraeidet-Rødsliane og held framdrifta slik at prosjektet kan klargjerast for anleggsstart. Det er avsett nødvendige midlar til dette i budsjettet for 2023.

SPØRSMÅL NR. 1471**Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 6. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Nå er det gått 500 dager siden Fosedommen falt. Det er lang tid.

Hvor mange dager trenger statsråden på å vurdere hvilke endringer som er nødvendige for å finne en løsning som sikrer reindriftens folkerettslige vern?

BEGRUNNELSE:

Høyesteretts dom er tydelig på at tillatelsene som er gitt er ugyldige. Så lenge vindkraftverkene drives videre som før uten tilstrekkelig avbøtende tiltak brytes reindriftens folkerettslige vern hver dag.

I statsrådets svar til Lars Haltbrekken 16.02.2022 vises det til at eventuelle endringer i konsesjonene først må utredes. Det er imidlertid etter 500 dager enda ikke fastsatt et utredningsprogram.

Svar:

Regjeringens budskap er tydelig og klart. Vi skal følge opp Høyesteretts dom slik at rettighetene til reineierne på Fosen blir ivarettatt. Det er ikke tilfredsstillende at prosessen til nå har tatt så lang tid. Vi ønsker å finne en løsning så fort som mulig.

Høyesterett la til grunn at konsesjonene er ugyldige fordi de strider mot reineiernes rett til kulturutøvelse. Dommen i Høyesterett sier ikke noe om hva som skal skje med de to vindkraftverkene, og det er opp til regjeringen å finne en ny løsning som ivaretar reineiernes rettigheter på Fosen.

Når regjeringen nå skal finne en ny løsning på saken, må vi følge alle saksbehandlingsregler, involvere de berørte partene og forsikre oss om at reineiernes rettigheter overholdes. Vi kan ikke fatte et nytt vedtak uten å opplyse saken skikkelig. I det videre arbeidet må vi sikre en nødvendig utredning av blant annet den faktiske situasjonen på Fosen i dag og effekten av mulige avbøtende tiltak. Jeg kan ikke nå forskuttere hva denne løsningen vil bli.

Reindrifutøverne på Fosen har over lang tid stått i en krevende og uavklart situasjon. Jeg forstår at de er utålmodige og at saken er viktig både for Sametinget og det samiske samfunnet. Det er viktig at dialogen med reindriften og Sametinget fortsetter, og at vi konsulterer reindriften i spørsmålet om hva en utredning skal omfatte. Medvirkning fra reindriften selv har vært et mål gjennom hele prosessen. Jeg vil også be om innspill fra reindriften på Fosen om midlertidige avbøtende tiltak som kan iverksettes på kort sikt.

SPØRSMÅL NR. 1472**Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 28. februar 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mange nye politistillinger skal opprettes og hvor skal disse lokaliseres fordelt etter tjenestested i forbindelse med etableringen av ni nye polititjenestesteder, og hvilke minstekrav til bemanning har regjeringen satt for de nye tjenestestedene?

BEGRUNNELSE:

Det vises til regjeringens etablering av ni nye polititjenestesteder. Opprettelsen av nye polititjenestesteder har blitt møtt med kritikk fra flere hold i politiet, blant annet av fagforeningen Politiets Fellesforbund (PF). Det har vært PF sitt ønske at de ressursene som nå går til etablering av nye kontor plasser, heller hadde blitt brukt til å øke politiets patruljering og kriminalitetsforebyggende innsats.

Det har i forbindelse med etableringen også vært uenighet mellom statsråden og PF om hvor vidt de nye

tjenestestedene skal finansieres med friske midler, eller om de skal finansieres ved omdisponering av midler på politiets samlede budsjett. Det vises herunder til NRKs nettsak av 06.01.23 og til statsrådens besvarelse av skriftlig spørsmål nr. 1353. Det vises særlig til følgende utdrag fra statsrådens besvarelse av spørsmål nr. 1353:

«Det er lagt til grunn i oppdraget gitt til Politidirektoratet at de nye tjenestestedene ikke skal medføre redusert bemanning ved eksisterende polititjenestesteder. I statsbudsjettet for 2023 ble det besluttet å sette av 75 mill. kroner til lokalt politi over hele landet, blant annet for å få flere politifolk i lokalsamfunnene og dekke opprettelse og drift av alle tjenestestedene som etableres i 2023. Midler til dette er fordelt til de aktuelle politidistriktene.»

Spørsmålsstiller ønsker på denne bakgrunn svar på hvor mange nye politistillinger som skal opprettes i forbindelse med etableringen av de nye tjenestestedene, og hvordan disse stillingene skal fordeles på de nye tjenestestedene. Videre ønskes det svar på hvilken minimumsbemanning regjeringen har lagt til grunn for de nyopprettede polititjenestestedene.

Svar:

Regjeringen har gitt tydelige signaler om at opprettelsen av nye tjenestesteder skal bidra til å styrke polititjenesten og sikre flere politifolk i hele landet. Politidirektoratet har fordelt midler til de aktuelle politidistriktene til å dekke

opprettelse og drift av alle tjenestestedene som etableres i 2023, jf. de avsatte 75 mill. kronene som du nevner. Den enkelte politimester har i dialog med berørte kommuner ansvar for å disponere bevilgningen slik at distriktets oppgaver samlet sett blir best mulig ivaretatt. Hvor mange stillinger som vil bli opprettet i forbindelse med etableringen av ni nye polititjenestesteder er ikke avklart.

Det er ikke fastsatt egne krav til de nye tjenestestedene, de skal oppfylle de samme krav som gjelder for alle politiets tjenestesteder, som ble fastsatt av Politidirektoratet i 2018. Kravene er:

- faste, annonserte åpningstider (forutsigbarhet for publikum)
- åpningstid flere dager per uke
- tjenestestedet må kunne ta imot anmeldelser
- publikum kan få veiledning om politiets tjenestetilbud
- publikum kan få hjelp til å komme videre, der de aktuelle polititjenestene ikke leveres fra tjenestestedet
- hva som leveres fra hvert tjenestested, samt åpningstider, behandles i lokale prosesser med kommunene.

Tilbud ut over kravene over, besluttes i politidistriktene i dialog med kommunen. Politiet skal legge vekt på å samarbeide med og lytte til kommuner og andre aktører for å sikre best mulige og mest mulig tilpassede polititjenester i lokalsamfunn i hele landet.

SPØRSMÅL NR. 1473

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 8. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Ved hvilke sykehus er det egenandeler for å motta hjelp innen LAR, både medisiner, veiledningstimer og annen helseoppfølging, og når vil statsråden sørge for at denne praksisen opphører?

BEGRUNNELSE:

Legemiddelassistert rehabilitering (LAR) er et lavterskel tilbud som skal være gratis og som også har vært det siden oppstart. Helse Stavanger har innført en egenandel på 375 kroner for veilednings- og terapitimer. Det kan virke som det er ulik praksis ulike steder i landet, der noen steder har egenandeler mens det andre steder ikke er det.

Dette er en av de mest sårbare pasientgruppene vi har og en innføring av egenandel vil kunne være et stort og uoverkommelig hinder for å motta hjelp. Det leser vi også av saken i NRK der en bruker av LAR-programmet ikke lenger har råd til tilbudet, og hun sier også at hun vet om flere andre som ikke nå kan benytte seg av tilbudet begrunnet i økonomi. Dette bekreftes også av avdelingssjef for rus og avhengighetsbehandling i Helse Stavanger som sier: «Flere velger bort den behandlingen vi vet at de trenger. Dette er sårbare mennesker, og konsekvensen er at de blir veldig syke.» Når vi vet at mennesker i LAR har sammensatte lidelser, svært ofte både rusavhengighet, psykiske og somatiske lidelser, så er det langt billigere å sørge for at disse pasientene får gratis helseoppfølging enn

at det legges til rette for tilbakefall ved å avkreve egenandeler. Noe som er langt dyrere for samfunnet og uverdigg for den syke.

Svar:

Regelverket for når det kan kreves egenandel for poliklinisk helsehjelp er fastsatt i forskrift om betaling frå pasientar for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsete-nesta. Utgangspunktet er at det kan kreves egenandel fra alle pasienter som er henvist til spesialisthelsetjenesten. Egenandelen inngår i opptjeningsgrunnlaget for frikort. Fra dette utgangspunktet er det gjort enkelte unntak, men det er ikke gjort unntak for poliklinisk helsehjelp innenfor LAR. Det er imidlertid unntak for veiledning, innsetning eller fjerning av langtidsvirkende prevensjon for kvinner som får behandling i LAR. Enkelte former for oppfølging av pasientene, f.eks. legemiddelutdeling, kan

falle utenfor anledningen til å kunne kreve egenandel. For lavterskel LAR, som er et tilbud som ikke fordrer henvisning til spesialisthelsetjenesten, er det ikke anledning til å kreve egenandel.

Det er etter regelverket altså anledning for alle sykehus til å kreve egenandel for poliklinisk helsehjelp i LAR. Departementet har ikke kjennskap til hvilke sykehus som kan ha valgt å ikke kreve egenandel fra pasientene for poliklinisk helsehjelp. Vi vil vurdere å endre regelverket slik at LAR-pasienter kan få unntak fra å måtte betale egenandel når de får poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten. Vi ser nå på konsekvensene av en slik eventuell regelendring. Regjeringens mål er at mennesker med omfattende problemer med rus skal få den behandlingen og oppfølgingen de har behov for i den offentlige helsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 1474

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 2. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Det er flere saker mellom kommuner og skatteetaten som gjelder regelverk og forståelse av hvordan mva kompensasjon skal behandles for kommunalt-/spillemiddelfinansierte, offentlige svømmehaller hvor det også er åpnet adgang for publikums bruk mot betaling («kommersiell virksomhet»).

Vil statsråden klargjøre reglene, også basert på Finansdepartementets uttalelse fra desember 2020, og bidra til at svømmehaller av økonomiske grunner ikke må utestenge alle andre grupper enn de som faller inn under de lovpålagte oppgavene?

BEGRUNNELSE:

Det pågår for tiden flere saker mellom kommuner og skatteetaten om regelverk og forståelse av hvordan momskompensasjon skal behandles for kommunalt-/spillemiddelfinansierte, offentlige svømmehaller hvor det også er åpnet adgang for publikums bruk mot betaling («kommersiell virksomhet»).

Et konkret eksempel er Ringeriksbadet IKS, som etter klagesak på skattekrav for perioden 2013-2017 i 2018 og klargjøring fra Finansdepartementet i uttalelse fra de-

sember 2020, i 2021 fikk tilbakebetalt mva-beløpet med tillegg av renter, dekket fulle saksomkostninger og i tillegg tilkjent erstatning fordi skattekontoret hadde en uakt-som, uriktig rettsforståelse. Skattekontoret gjenopptar nå (2022) denne saken - til tross for avgjørelsen i klagesak vist til foran, og vil på ny etterberegne skatt tilbake til 2013, noe Ringeriksbadet IKS bestrider at det er lovhjemmel for.

Det er behov for klarere regler på området og det er behov for klare politiske signaler om hvordan regelverket skal forstås, ikke minst også om det er riktig at den lille andelen betalt bruk er «økonomisk virksomhet» i statsstøt-tereglene iht. EØS-avtalens forstand.

For slike svømmehaller vil en løsning med å kun holde åpent for skolesvømming og andre lovpålagte oppgaver sikre rett til full mva-kompensasjon. I tillegg til at dette er dårlig samfunnsøkonomi og ressursutnyttelse vil dette medføre at en rekke brukergrupper med særskilte behov vil miste sine sårt tiltrengte tilbud.

Ordinære kommunale svømmehaller (ikke badeland o.l.) i Norge driver ikke en økonomisk virksomhet og følgelig skal de ha full merverdiavgiftkompensasjon. Det gis full merverdiavgiftkompensasjon for lovpålagte oppgaver som skolesvømming, men all annen virksomhet

gir ikke rett til merverdiavgiftkompensasjon etter skatteetatens tolkning.

Svømmehaller er anlegg som har en enorm kostbar drift og vedlikehold. Her benyttes restkapasitet til at andre brukergrupper betaler inngangsbillett for å benytte anlegget. Dette anses tydeligvis fortsatt som kommersiell virksomhet av skattemyndighetene og dermed straffes badene for dette ved å ikke få merverdiavgiftkompensasjon. Dette rammer brukergrupper som svømmeklubb, barn som skal lære å svømme, terapi, opptrening og en mengde seniorer hvor dette handler om folkehelse.

Svar:

Spørsmålet gjelder merverdiavgiftkompensasjon i kommunesektoren, nærmere bestemt kommunale svømmehaller som brukes til flere formål. Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på at dette var temaet også i det skriftlige spørsmålet nr. 54, 10. oktober 2022, fra stortingsrepresentant Kathy Lie.

Målet med merverdiavgiftsordningen er merverdiavgiftsmessig nøytralitet, ved kommunens valg om å kjøpe inn varer og tjenester eller produsere disse selv. Dette målet begrunner at ordningen er generell og har et vidt anvendelsesområde. Nøytralitetshensynet tilsier like fullt visse begrensninger i ordningen, herunder når kommunen driver økonomisk aktivitet.

Begrensningen i retten til kompensasjon når kommune driver økonomisk aktivitet, kom inn på bakgrunn av en klage til EFTAs overvåkingsorgan (ESA). Denne konkurransebegrensningsregelen har etter mitt syn gode

grunner for seg; merverdiavgiftsordningen til kommune som produserer en merverdiavgiftsunntatt tjeneste vil kunne innebære en ulempe for private aktører som ønsker å tilby tilsvarende eller alternative tjenester. Adgang til svømming er en tjeneste som er unntatt merverdiavgift. Virksomheter som omsetter merverdiavgiftsunntatte tjenester kvalifiserer verken for merverdiavgiftsregistrering eller fradragsføring av merverdiavgift. Det er derfor viktig at Skatteetaten vokter denne begrensningen i merverdiavgiftsordningen.

Konkurransebegrensningsregelen er, i likhet med skatte- og avgiftsregelverket, utformet med generelle vilkår. Hensikten med å bruke generelle vilkår er å legge til rette for at formålet med reglene blir realisert, sannsynligvis i større grad enn det en ville oppnådd med mer konkrete og detaljerte regler.

Jeg gjør oppmerksom på at Skattedirektoratet 4. juli 2022 publiserte en praktisk veileder til den tolkningsuttalelsen fra departementet som stortingsrepresentant Limi nevner. Både Skattedirektoratet og departementet har således redegjort for sine rettsoppfatninger og gitt veiledning. Det er imidlertid en del av rettssystemet at rettsoppfatninger kan bestrides, og at det nærmere innholdet av gjeldende rett klargjøres i praksis, herunder gjennom klage- og rettssaker.

Jeg kan bekrefte stortingsrepresentant Limis opplysninger om at det verserer mer enn en sak om merverdiavgiftsordningen knyttet til kommunale svømmehaller, og jeg forventer at sakene vil bidra til å klargjøre hvordan reglene skal forstås og anvendes.

SPØRSMÅL NR. 1475

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 6. mars 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvilke grep vil statsråden ta for å sikre at alle elever får den spesialundervisningen de har krav på?

BEGRUNNELSE:

NRK har gjennomført en undersøkelse hvor de har kartlagt om elever får den spesialundervisningen som de har krav på. I dag så er det nesten 50 000 barn ved norske grunnskoler som får spesialundervisning fordi de trenger ekstra hjelp på skolen. Hver elev vet eksakt hvor mange

slike timer de skal ha i løpet av et skoleår. Det kan typisk variere fra 50 til mer enn 500 timer. Til sammen gir lærere og assistenter 18 millioner timer spesialundervisning i året.

Kartleggingen NRK har gjort viser at mer enn 1,3 millioner timer ikke ble gjennomført sist skoleår. Dette er bekymringsverdig med tanke på at elever ikke får den opplæringen som er helt nødvendig og som de har krav på. Undersøkelsen viser også at: Seks av ti rektorer svarte at ikke alle timene med vedtatt spesialundervisning ble gjennomført, mens nesten hver fjerde rektor sier de ikke

har oversikt over hvor mange av timene som er gjennomført.

Både rektorer og lærere NRK har vært i kontakt med oppgir ulike grunner til at det skjer, men en vanlig forklaring er at en lærer blir syk.

De forteller videre at mange skoler løser vikarbehovet ved at læreren som skulle drevet med spesialundervisning for noen få elever i stedet flyttes til å undervise en hel klasse.

Svar:

Alle barn skal få et godt tilpasset pedagogisk tilbud i et inkluderende fellesskap. Noen barn trenger særskilt tilrettelegging for at de skal få oppfylt dette. Elever som ikke har, eller ikke kan få, tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning. PP-tjenesten i kommunen skal gjøre en sakkyndig vurdering av hva eleven trenger, og skolen skal fatte vedtak om spesialundervisning basert på denne vurderingen. Vedtakene må selvsagt følges opp i praksis.

Alle elever skal få den spesialundervisningen de har krav på. Reglene i opplæringsloven er tydelig på at spesialundervisning skal gjennomføres i tråd med vedtaket og elevens IOP. (individuelle opplæringsplan). Det er alvorlig når dette ikke skjer.

Det er kommunen og fylkeskommunen som skoleeier som har ansvar for at alle elever får den opplæringen de har rett til å få. Kommunene og fylkeskommunene har ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir oppfylt, og å stille til disposisjon de ressursene som er nødvendige for at kravene skal kunne oppfylles. Dette følger av opplæringsloven § 13-10. Videre har kommunen og fylkeskommunen plikt etter kommuneloven § 25-1 til å ha in-

ternkontroll for å sikre at regelverket blir fulgt. Målet med internkontrollen er å sikre at elevene får opplæring i henhold til regelverket og at de får oppfylt sine rettigheter, og et sentralt element i arbeidet med internkontroll er å avdekke og følge opp brudd på regelverket.

Statsforvalteren fører tilsyn med at kommunen og fylkeskommunen oppfyller elevenes rett til spesialundervisning, plikten til å ha internkontroll og andre kommuneplikter etter opplæringsloven. Statsforvalterens tilsyn er et viktig virkemiddel for å bidra til å sikre at kommunene og fylkeskommunene oppfyller pliktene sine.

Departementet har statistikk over hvor mange timer spesialundervisning det er gjort vedtak om, men vi har ikke statistikk på om timene faktisk er gjennomført. Det vil alltid være en avveining av hvor mye kommunene skal være pliktig til å rapportere til staten på. Vi kan ikke ha rapporteringskrav på alt, men jeg forventer at kommunene gjennomfører det de har fattet vedtak om.

I høringen av ny opplæringslov høsten 2021 ble det ikke foreslått mer detaljerte regler enn i dag om hvordan kommunene skal følge opp vedtak om spesialundervisning. Departementet vil etter planen legge fram en lovproposisjon for Stortinget våren 2023 med forslag til ny opplæringslov. Vi ser på bestemmelsene om spesialundervisning i arbeidet med den nye loven.

Avslutningsvis vil jeg minne om at det er igangsatt flere tiltak for både å styrke kunnskapsgrunnlaget og kompetansen på det spesialpedagogiske feltet. Kompetanseløftet i spesialpedagogikk og inkluderende praksis er blant annet et sentralt tiltak som skal bidra til å styrke kompetansen i kommuner og fylkeskommuner, slik at alle barn og elever skal få et godt tilpasset og inkluderende pedagogisk tilbud.

SPØRSMÅL NR. 1476

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 2. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Når blir ny strømstøtteordning lagt ut på høring?

BEGRUNNELSE:

Både i pressemeldingen og pressekonferansen om endringene i strømstøtten forrige onsdag blir det informert om at forslagene skal på høring. Imidlertid er det ingen in-

formasjon om når forslagene blir sendt på høring, når det er høringsfrist og når forslagene blir forelagt Stortinget til behandling.

Svar:

Olje- og energidepartementet jobber med å utarbeide et høringsnotat for de varslede endringene i strømstøt-

sloven. Jeg legger opp til å sende forslaget på høring som snart som mulig.

Av hensyn til den videre fremdriften kan det bli behov for kortere høring enn normalt. Jeg sikter dernest på

at forslag om lovendring og budsjettvedtak skal kunne legges fram for Stortinget i løpet av våren.

SPØRSMÅL NR. 1477

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 3. mars 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hvor mye anslår statsråden det vil koste, både i utbetalinger av kontantytelser, barnetrygd og stønad til enslig mor eller far i tillegg til utgiftene knyttet til saksbehandlingen?

BEGRUNNELSE:

Det ble i dag kjent at Norge må tilbakebetale barnetrygd, kontantytelser og stønader til enslig mor og far til EØS-borgere helt tilbake til 1. januar 1994. Dette kom etter en uttalelse fra EFTA-domstolen om definisjonen av begrep knyttet til ytelse, og som en konsekvens av tidligere feiltolkninger av regelverket knyttet til trygdekoordinering med andre EU/EØS-land.

Svar:

Bakgrunnen for representantens spørsmål er at EFTA-domstolen og Trygderetten har konkludert med at stønadene til enslig mor eller far etter kap. 15 i folketrygdloven er familieytelser etter trygdeforordningen.

I og med at ingen av forordningens regler tidligere har vært anvendt for stønadene til enslig mor eller far etter folketrygdloven kapittel 15, har disse avgjørelsene medført en rekke ulike praksisendringer. Disse endringen ble gjort allerede høsten 2022, i etterkant av Trygderettens kjennelse 31. august 2022.

Når det gjelder trygdeforordningens regler knyttet til utbetaling av familieytelser til personer som er bosatt med barnet i andre EØS-land, var det et behov for å vurdere dette samlet for alle ytelse som anses som familieytelser etter trygdeforordningen, herunder også kontantstøtte og barnetrygd.

På bakgrunn av avgjørelsen fra Trygderetten ble praksis gjennomgått, og er nå endret for alle ytelse som er ansett som familieytelser etter trygdeforordningen. Dette gjelder også kontantstøtte og barnetrygd. Kontantstøtte

og barnetrygd ligger til barne- og familieministerens, og svaret knyttet til disse stønadene er innhentet fra henne.

Kontantstøtte og barnetrygd

Det er fra 2023 gjennomført flere omlegginger i Arbeids- og velferdsetatens praksis for barnetrygd og kontantstøtte i EØS-tilfeller, og som også har betydning for enslige forsørgere. Det er besluttet at praksis skal legges om slik at en enslig forsørger som bor sammen med barnet i et annet EØS-land, har rett til utvidet barnetrygd og ev. småbarnstillegget i barnetrygden fra Norge dersom vedkommende oppfyller vilkårene for ytelsen og barnet «i hovedsak forsørges» av forelderen som arbeider i Norge. Småbarnstillegget i barnetrygden skal nå klassifiseres som en familieytelse etter trygdeforordningen. For alle familieytelsene gjelder at forelderen som oppfyller vilkårene for ytelsene gis en selvstendig rett til disse, og dette gjelder uavhengig av om foreldrene tidligere har bodd sammen eller ikke. Det skal åpnes for å behandle saker fra 1. januar 1994 for ordinær barnetrygd og utvidet barnetrygd, 1. august 1998 for kontantstøtte og 1. januar 1998 for småbarnstillegget i barnetrygden. Barne- og familieministerens legger til grunn at omleggingene innebærer budsjettmessige og administrative konsekvenser, og vil komme tilbake til disse i den ordinære budsjettprosessen.

Stønader til enslig mor eller far

I en rådgivende uttalelse fra 29. juli 2022 (E-2/22) vurderte EFTA-domstolen klassifiseringen av overgangsstonaden i henhold til trygdeforordningen, og konkluderte med at overgangsstonaden måtte klassifiseres som familieytelse. 31. august 2022 kom Trygderetten til samme konklusjon. Det framgår av omtale i Prop. 1 S (2022-2023) at kjennelsen kan få budsjettmessige konsekvenser.

Praksis ble lagt om fra det tidspunktet Trygderetten kom med sin kjennelse. Det vil si at stønadene til enslig mor eller far i folketrygdloven kapittel 15 har blitt behandlet i tråd med trygdeforordningens regler for fami-

lieytelser siden høsten 2022. Det er også åpnet for å behandle uriktige saker tilbake til 1. januar 1994.

Jeg legger til grunn at det at trygdeforordningens regler nå gjelder for stønadene til enslig mor eller far innebærer både budsjettmessige og administrative konsekvenser.

En gjennomgang av sakene på eget initiativ vil være svært krevende for Arbeids- og velferdsetaten, ikke minst som følge av manglende IKT-støtte. Siden stønadene har vært ansett å falle helt utenfor trygdeforordningen, er det en særlig utfordring at ingen av trygdeforordningens regler har vært vurdert i noen av sakene. Dette innebærer også at sakene ikke inneholder den informasjon som er nødvendig for å kunne behandle dem etter trygdeforordningen. Arbeids- og velferdsdirektoratet har informert om at personer som mener de har eller har hatt en sak

som kan være berørt av praksisendringene kan ta kontakt med Arbeids- og velferdsetaten.

Jeg vil følge utviklingen av stønadene til enslig mor eller far tett framover, og komme tilbake med budsjettanslag for ordningen i den ordinære budsjettprosessen.

Jeg vil også minne om at jeg har varslet Stortingets president ved brev 12. oktober 2022 om at jeg tar sikte på å legge fram en lovproposisjon våren 2023 hvor det foreslås å ta inn en folkerettsmarkør i folketrygdloven kapittel 15, og at det i den forbindelse vil bli gjort nærmere rede for hvilken betydning EØS-retten har for stønadene til enslig mor eller far. I samme brev ble det også varslet at det kunne bli aktuelt å foreslå enkelte andre endringer i folketrygdloven kapittel 15, herunder endringer i oppholdskravet samt en ny hjemmel for å kunne behandle opplysninger om stønadsmottakers familiemedlemmer.

SPØRSMÅL NR. 1478

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 1. mars 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden at Equinor følger opp disse forventningene i lys av denne saken, og vil statsråden be om redegjørelse fra Equinor rundt deres vurderinger av denne forretningsforbindelsen?

BEGRUNNELSE:

Den 23. februar skriver E24 om hvordan Equinor har hyret det amerikanske advokatselskapet Jackson Lewis, som har spesialisert seg på «fagforeningsunngåelse», for å bistå med arbeidsavtaler for et havvindprosjekt i USA. Jackson Lewis arrangerer blant annet kurs som «Hvordan forbli fagforeningsfri».

I Eierskapsmeldinga står det at «Staten forventer at selskapet oppfordrer egne ansatte til å organisere seg og fremmer retten til fri fagorganisering i leverandørkjeden.» Videre beskriver meldinga hvordan staten forventer at selskaper tar med seg respekten for fagforeninger ut i sin internasjonale virksomhet og overfor sine forretningsforbindelser.

Svar:

Det fremgår av Meld. St. 6 (2022-2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper

(eierskapsmeldingen) at staten forventer at selskapene respekterer arbeidstakerrettigheter og er ledende i arbeidet med anstendige arbeidsforhold i selskapets egen virksomhet og i leverandørkjeden. Videre forventer staten at selskapene oppfordrer egne ansatte til å organisere seg og fremmer retten til fri fagorganisering i leverandørkjeden. Disse forventningene gjelder naturligvis også knyttet til Equinors virksomhet i USA.

Gjennom å stille tydelige forventninger til selskapene, ønsker staten å være en aktiv eier for å bidra til å nå statens mål som eier. Som eier følger Nærings- og fiskeridepartementet også Equinor opp på forventningene i eierskapsmeldingen. Det er styrets ansvar å vurdere hvordan selskapet skal arbeide for å følge opp forventningene, tilpasset virksomheten og hva som er vesentlig for det enkelte selskap.

Jeg har bedt om og fått en orientering fra Equinor knyttet til selskapets havvindsatsing i USA og fagforeninger. Selskapet gir uttrykk for at de har lang tradisjon med godt og konstruktivt samarbeid med fagforeninger både i Norge og internasjonalt, samt at de skal tilrettelegge for fagforeningsavtaler i vindkraftprosjektene i USA. Ifølge Equinor har de forpliktet seg gjennom avtaler med delstaten New York til å tilrettelegge for fagforeningsavtaler for arbeidet med vindkraftprosjektene. Equinor oppgir at forhandlingene om disse avtalene er nært forestående, og

at det er i forberedelsen og gjennomføringen av disse at Equinor har valgt Jackson Lewis som advokatfirma innenfor arbeidsrett. Ifølge Equinor er Jackson Lewis anerkjent for sin kompetanse innenfor arbeidsrett, og for et godt forhold til de største fagforeningene i USA. Ifølge Equinor er Jackson Lewis innforstått med Equinors verdier og prinsipper, og vil rådgi i tråd med forpliktelsene overfor delstaten New York om å inngå prosjektarbeidsavtaler. Equinor gir uttrykk for at når de bruker eksterne rådgivere, ligger deres verdier og prinsipper til grunn.

Eierskapsmeldingen ble behandlet i Stortinget 23. februar. Jeg oppfatter at det er bred politisk enighet om statens eierutøvelse. Jeg vil fortsette arbeidet med å følge opp forventningene i meldingen, inkludert at selskapene respekterer arbeidstakerrettigheter og er ledende i arbeidet med anstendige arbeidsforhold i selskapets egen virksomhet og i leverandørkjeden, samt at selskapene oppfordrer egne ansatte til å organisere seg og fremmer retten til fri fagorganisering i leverandørkjeden.

SPØRSMÅL NR. 1479

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 1. mars 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hvordan stiller statsråden seg til funnene i arbeidstilsynets rapport og vil dette kunne danne et grunnlag for å vurdere reversering av forbudet mot innleie til bygg i Oslo, Viken og Vestfold og/eller reversering av innstrammingene i innleie til å dekke midlertidig behov?

BEGRUNNELSE:

Arbeidstilsynet publiserte nylig en rapport som baserte seg på ca. 1000 tilsyn knyttet til innleie. Rapporten konkluderer med at det ble funnet få grove brudd på regelverket, at man i liten grad har kommet over "0-timerskontrakter" og kontrakter med stillingsbrøker som ikke er reelle, det er få tilfeller hvor innleid arbeidstaker ikke reelt sett likebehandles med innleievirksomhetens fast ansatte, og det er sett flere eksempler på at arbeidstakerne som er utleid har bedre vilkår enn de ville hatt som fast ansatt hos virksomheten.

Svar:

Generelt er Arbeidstilsynets erfaringer og funn i tilsyn knyttet til ulike sider ved innleiereglerverket nyttig og viktig.

Jeg vil likevel understreke at det ikke er brudd på innleiereglerverket i seg selv som dannet grunnlaget for regjeringens forslag om endringer i innleiereglerverket. De nye innstrammingene i innleiereglene skal bidra til et arbeidsliv der faste og direkte stillinger i et topartsforhold mellom arbeidsgiver og arbeidstaker er den klare hovedregel. Regjeringen ønsker å få ned andelen innleie,

gi innleide flere rettigheter og sikre seriøse bemanningsforetak. Målet er et tryggere arbeidsliv der arbeidsfolk har mer makt over hverdagen sin. Det er bedre for alle, ettersom det gir oss et samfunn som er mer produktivt, mer konkurransedyktig og der det investeres mer i de ansattes kompetanse. Endringene i regelverket vil etter regjeringens syn styrke det seriøse, ordnede arbeidslivet som vi mener skal kjennetegne Norge. Dette vil også kunne styrke rekrutteringen til enkelte yrker og fag.

Arbeidstilsynets rapport medfører ikke grunnlag for å reversere forbudet mot innleie i bygg eller innstrammingen knyttet til innleie ved arbeid av midlertidig karakter. Regjeringen vil likevel følge med på utviklingen og har igangsatt et forskningsprosjekt for å kartlegge virkningene av forslagene.

SPØRSMÅL NR. 1480**Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 2. mars 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Et stort antall veteraner som søker erstatning etter den såkalte kompensasjonsordningen får avslag på sine søknader.

Kan statsråden forklare hvorvidt disse sakene blir behandlet etter veileder fra departementet, og hvorfor andelen som får avslag er så høy?

BEGRUNNELSE:

I desember 2009 vedtok Stortinget «Forskrift om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner» – som regel kalt kompensasjonsordningen. Kompensasjonsordningen gjelder for veteraner som har deltatt i internasjonale operasjoner i perioden 1978-2009 og det er Statens pensjonskasse som forvalter ordningen på vegne av Forsvarsdepartementet. 39 000 har deltatt i internasjonale operasjoner siden 1978. 2 prosent av de som har deltatt, har søkt erstatning. Av disse har 27 prosent fått avslag.

Svar:

Våre veteraner har tjenestegjort i en lang rekke operasjoner. Siden 1978 har om lag 41 000 norske kvinner og menn gjort tjeneste i internasjonale operasjoner. Det er viktig for regjeringen at denne innsatsen anerkjennes, og at veteranene ivaretas og følges opp på en god måte. Derfor har regjeringen besluttet å iverksette arbeidet med en ny tiltaksplan for veteraner. De som har blitt skadet som

følge av tjenesten, enten det er psykisk eller fysisk, er det særlig viktig at blir tatt godt vare på, og at de har et godt og forutsigbart erstatningsvern.

Dagens ordninger for personell som blir skadet i internasjonale operasjoner må betraktes som gode. Både Statens pensjonskasse og NAV har erstatningsordninger som skadde kan søke på. Forsvarsloven § 55 dekker fysiske og psykiske skader som skyldes tjeneste i internasjonale operasjoner. For personell som har tjenestegjort før dagens erstatningsregel i forsvarsloven § 55 kom på plass, gjelder en særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner. Denne gjelder for perioden 1. januar 1978 til 31. desember 2009. Etter ordningen kan det tilstås opptil 65 G (7,2 MNOK) etter et alminnelige beviskrav eller 35 G (3,9 MNOK) etter et lempeligere beviskrav. Det er Statens pensjonskasse (SPK) som behandler og avgjør søknader om kompensasjon. Avgjørelser fra SPK kan klages inn for Klagenemnda for krav om erstatning og kompensasjon for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner, en uavhengig klagenemnd. Klagenemndas avgjørelse kan prøves for domstolene. Det er Klagenemnda og domstolene som har trukket opp linjene for dagens praksis.

Hittil er det utbetalt ca. 1,7 milliarder kroner etter den særskilte kompensasjonsordningen. Fra 2010 til dags dato har innvilgelsesprosenten gått sakte nedover. Den har de siste tre årene ligget mellom 59 og 62 %. Forsvarsdepartementet forventer at antallet saker etter den særskilte kompensasjonsordningen vil synke fremover, da flere saker vil falle innenfor Forsvarsloven § 55.

SPØRSMÅL NR. 1481**Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 2. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden nå behovet for å følge opp indikasjonen fra 2020 om å sette ned salærkravet i store

saker, og når kan Stortinget forvente å få oversendt et slikt forslag?

BEGRUNNELSE:

Antallet inkassosaker knyttet til billån og leasingavtaler har økt fra november 2022 til januar 2023 med over 20 prosent sammenlignet med tilsvarende periode året før. Dette melder om dårlige tider for i privatøkonomien til folk flest, også de som ikke har stram økonomi. I Norge er det skyldnere, og ikke fordringshavere, som fullt ut opprettholder Inkassobransjen. Nordmenn betaler opptil 50 ganger mer i inkassosalær enn folk gjør i Sverige og Finland.

Inkassosalærene i Norge følger ikke den teknologiske utviklingen som gjør at kostnadsnivået ikke er tilpasset de reelle kostnadene forbundet med inkasso.

Sammenliknet med skyldnere i andre land, er ikke forbrukere i Norge sene betalere. Ni av ti betaler innen forfall. Vi er imidlertid ikke like gode betalere som f.eks. finske forbrukere, til tross for at inkassosalærene i Finland er langt mildere enn Norge. Det faktum gjør det vanskelig å hevde at trusselen om eller frykten for høye salærer er nødvendig for å sikre god betalingsvilje.

Regjeringen gjennomførte et kutt i inkassosalærene i 2020 under koronapandemien. Da ble gebyrene for purringer og inkassovarsler redusert fra 70 til 35 kroner, og inkassosalærene for krav opp til 500 kroner ble redusert fra 350 til 175 kroner. Salærene for høyere krav ble også redusert, men ikke like mye prosentvis som for de lavere salærene. Justisdepartementet varslet allerede da i 2020 at det er behov for ytterligere innskjerpinger i salærene. Det

er enda ikke blitt presentert noen forslag til endringer fra Justisdepartementet.

Svar:

Det følger av inkassoloven § 17 første ledd første punktum at skyldneren plikter å erstatte fordringshaverens nødvendige kostnader ved utenrettslig inndrivning, og det er gitt nærmere regler om kostnadsdekningen i inkassoforskriften. Departementet arbeider for tiden med forslag til en ny inkassolov og inkassoforskrift, og gjennomgår i den forbindelse reglene om skyldnerens ansvar for inndrivingskostnadene. Departementets arbeid med ny inkassolov og -forskrift bygger på en arbeidsgrupperapport der det foreslås en omfattende omlegging av gebyr- og salærssystemet.

Fordi man så at arbeidet med en ny inkassolov og -forskrift ville ta tid og det var behov for å redusere inkassosalærene på et tidligere tidspunkt, vedtok Kongen i statsråd i 2020 forholdsvis store kutt i inkassosalærene. Salærene for inndrivning av små krav ble kuttet prosentvis mer enn salærene for inndrivning av store krav. Bakgrunnen var at det særlig var ved inndrivningen av små krav at man antok at salærene oversteg de faktiske inndrivingskostnadene. Samtidig la departementet til grunn at det også hadde funnet sted en kostnadsreduksjon ved inndrivningen av større krav, slik at det også ble foretatt kutt i salærene for slike krav.

SPØRSMÅL NR. 1482

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 3. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren ta initiativ overfor Bane Nor til at banevedlikehold planlegges lengre fram i tid?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen skriver regjeringen at “[f]remtidens transportsektor må være klimavennlig, og klimagassutslippene skal reduseres.” Per i dag kan man hos flyselskaper bestille billetter et år frem i tid, mens man kun kan bestille 90 dager frem i tid på norsk jernbane, dette fordi Bane Nor ikke har planlagt vedlikehold lengre fram i tid. Dette gjør det vanskelig å planlegge t.d. ferie, utflukter o.l.

Svar:

Bane NOR jobber langsiktig med vedlikehold og fastsetter de største sporbruddene i en rullerende plan med fireårs horisont, ut fra planlagte utbyggings- og fornyingsprosjekter i porteføljen. Denne planen kalles X-48 og utarbeides i dialog med togselskapene for å finne løsninger som gir færrest mulig negative konsekvenser for godstogselskapene og de reisende. Eksempel på sporbrudd som er planlagt langt frem i tid er behov for disponeringstid på Vestfoldbanen i perioden 2024-2025 for å koble på nye dobbeltsporsporseller.

Bane NOR fordeler kapasiteten på jernbaneinfrastrukturen gjennom ruteleier til jernbaneforetak. I den

årlige kapasitetsfordelingsprosessen utarbeider Bane NOR forslag som inkluderer alle sporbrudd, både de store som er vurdert i forbindelse med fireårsplanen X-48, og mindre sporbrudd som følge av vedlikeholdsbehov. Forslaget er ferdig ca. ett år før ruteleiene fordeles, og sendes på høring til togselskapene før endelig fastsettelse. Når rutetidene fastsettes på høsten, er således planlagte sporbrudd for det kommende året fastsatt og kjent for togselskapene. Det kan imidlertid skje endringer i tidsplan og omfang av planlagte sporbrudd, og dette kan medføre endringer i rutetider.

En årsak til at man ikke kan kjøpe billetter til jernbanen lengre enn 90 dager frem i tid, er at det ved kjøp av togbillett ikke er pliktig å legge igjen kontaktdata (telefon og e-post), i motsetning til ved kjøp av flybilletter. Dette innebærer at togselskapene, i motsetning til flyselskapene, ikke har mulighet til å informere berørte kunder dersom det oppstår endringer i rutetidene. Maksimalt tre måneders forsalg av jernbanebilletter er vanlig i flere europeiske land.

SPØRSMÅL NR. 1483

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 7. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Hvor lenge skal regjeringen sitte å se på kommunenes behov for økt tilskudd til utleieboliger før dette gjeninnføres?

BEGRUNNELSE:

Arbeids- og inkluderingsministeren avholdte 17.02 en pressekonferanse om mottak av flykninger i 2023. Der ble det gitt opplysninger om at mange kommuner har utfordringer med å bosette det antallet de er anmodet om. Kommunene har hittil sagt ja til 22 390, men en del kommuner har fått forlenget frist. Av de kommunene som var registrert 17. februar så hadde om lag én av fire fattet et vedtak om å bosette færre enn det som IMDi anmodet om. IMDi-direktøren uttalte at det kan være et gap på minimum 3 000 bosettinger sammenlignet med anmodningen.

Det er bekymringsfullt at kapasiteten er presset når statsråden samtidig sier at kommunene må være forberedt på å få nye, økte bosettingsanmodninger allerede våren 2023. UDIs anslag for ankomster fra Ukraina er pt. 40 000 i 2023, i tillegg forventes en økning i andre asylsøkere.

Kommunene har lenge pekt på at press i boligmarkedet som begrunnelse for at det er vanskelig å komme regjeringens anmodninger i møte. Regjeringen har sagt de følger situasjonen tett, men har foreløpig ikke kommet med tiltak for å hjelpe kommunene.

Svar:

Arbeids- og inkluderingsministeren har sendt dette skriftlige spørsmålet videre til meg, fordi eg er ansvarleg for bustadpolitikken.

Kommunane har i 2022 busett om lag 35 000 flykningar frå Ukraina. Det viser at kommunane har gjort ein formidabel jobb. Vi planlegg for at dei også i 2023 må busette minst like mange som i 2022. Då er det viktig at tilgangen på bustader er god. Vi følgjer situasjonen nøye, også om det blir behov for mellombels å gjeninnføre tilskot til utlegebustader. Det kjem vi eventuelt tilbake til i dei ordinære budsjettprosessane.

Når Mari Holm Lønseth skriv at det ikkje har kome tiltak frå regjeringa for å hjelpe kommunane så er ikkje det riktig. Eg vil informere representanten om andre bustadtiltak vi gjer.

I mai 2022 innførte vi mellombelse føresegnar i plan- og bygningslova for å handtere tilstrøyminga av fordrivne ukrainarar. Det blei mellom anna gjort for å sikre tilstrekkeleg kapasitet for innkvartering, busetting, barnehage og skule. Eg er kjent med at fleire kommunar i dag først og fremst bruker beredskapsheimelen til å sikre mellombels innkvartering (asylmottak), barnehage og skular.

I tillegg har vi nyleg hatt på høyring eit forslag om ei mellombels føresegn i husleigelova. Forslaget gir høve til å inngå avtale om utleige av fritidsbustad med minstetid på eitt år, i staden for mistetida på tre år som gjeld for tidfesta leigekontraktar. Ved utleige av ein bustad er det slik at kommunen kan garantere for pliktene til den som leiger ved å bruke eit garantidokument. Vi har no oppdatert

standarddokumentet for kommunal husleigegaranti som gir utleigar meir tryggleik. Vi har òg sendt brev til alle kommunane med informasjon om ordninga.

Meir bruk av garantidokumentet som departementet har utarbeidd kan føre til at fleire vil leige ut, fordi utleigar

vil vere betre sikra dersom det oppstår problem i leigeforholdet.

Kommunal husleigegaranti er derfor eit godt hjelpemiddel i arbeidet med å busette flyktningar.

SPØRSMÅL NR. 1484

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen

Besvart 1. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Når kan vi forvente å få den varslede stortingsmeldingen om levekår i byer og byområder, og hvordan sikrer regjeringen at barn, unge og voksne som bor i levekårsutsatte områder av byene blir involvert i denne politikkutviklingen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har varslet at den arbeider med en egen melding til Stortinget som skal ta for seg levekår i byer og byområder. For mennesker som bor i byene, og kanskje særlig i levekårsutsatte deler av våre byer, er dette arbeidet svært viktig. Det er nødvendig at Stortinget får behandlet en helhetlig sak om dette, også som en oppfølging av NOU 2020: 16 Levekår i byer – gode lokalsamfunn for alle. Mange opplever levekårsutfordringer og veien til oss som har makt til endring oppleves lang for mange. Noe av det viktigste vi kan gjøre som politikere er å legge til rette for gode oppvekstvilkår i de levekårsutsatte delene av byene.

Politikk utvikles best sammen med folk. Gode levekår handler ofte om å bli hørt, involvering og inkludering. Vi vet at folk som bor i levekårsutsatte områder av byene ofte har andre perspektiv og løsninger enn oss politikere.

Svar:

Regjeringa har varsla Stortinget om at meldinga om levekår i byar og byområde vil bli lagt fram for Stortinget i juni i år.

I meldinga vil regjeringa mellom anna ta opp korleis stat og kommune må samarbeide om å forebygge utanfor-skap og sosiale utfordringar i byar og byområde med særskilte utfordringar. For meg er det viktig at ulike område som opplever levekårsutfordringar kan tilby tenester som er tilpassa brukarene og lokale behov, og at dei utviklar nærmiljøa der det er godt å bu og vekse opp.

Eit sentralt tema i meldinga er samarbeid mellom stat og kommunar om områdesatsingar i levekårsutsette by-område. Staten har i dag eit samarbeid om områdesatsingar med Oslo, Bergen, Stavanger, Drammen og Trondheim. I 2023 er det i tillegg sett av 15 millionar kroner til avtaler om nye områdesatsingar. Kommunane sin frist for å søke om å inngå samarbeidsavtaler om nye områdesatsingar er 15. mars i år.

Eit sentralt kunnskapsgrunnlag for arbeidet med meldinga er NOU 2020: 16 Levekår i byer, som omhandlar levekårs- og integreringsutfordringar i område i og rundt dei store byane i Noreg. NOU 2020: 16 var på høyring i 2021. Departementet fekk 75 høyringsinnspel, mellom anna frå frivillige organisasjonar, brukar- og interesseorganisasjonar. Forslaga frå utvalet blir vurderte i arbeidet med meldinga. Kommunal- og distriktsdepartementet inviterte òg til å gje innspel til meldinga på ei nasjonal erfaringskonferanse om områdesatsingar, som blei heldt i Stavanger i november 2022, der målgruppa for konferansen først og fremst var tilsette i kommunar. Departementet har i tillegg motteke innspel til meldinga frå kommunane i Husbanken sitt storbynettverk, og innhenta eksempel frå kommunar om arbeid med områdesatsingar. Departementet har òg bedt om innspel til meldinga frå frivillige organisasjonar, interesseorganisasjonar og sivilsamfunnsaktørar gjennom ei innspelside på Husbanken sine nettsider.

I tillegg til dei konkrete innspelsprosessane for kommunar og sivilsamfunnsorganisasjonar mv., påverkar innbyggjarar i levekårsutsette byområde regjeringa si politikkutvikling indirekte gjennom det pågåande samarbeidet mellom staten og kommunar i områdesatsingane. Kunnskap og innsikt om brukarane og tenestene, og om lokale ønsker og behov for nærmiljøa, er ein viktig del av arbeidet med områdesatsingane, og er som oftast grunnlaget for vurderingar av kva for prosjekt/tiltak ein bør sette i gang. Dette gjeld både for delen om tenesteutvikling og

i arbeidet med å forbedre fysiske og sosiale nærmiljøkvaliteter, som begge deler er kjernen i områdesatsingane. Til dømes i områdesatsingane i Oslo jobbar staten og kommunen saman, og i samspel med brukarane, om å utvikle

meir brukartilpassa tenester innan sysselsetting og kvalifisering, og oppvekst og utdanning. I nærmiljøarbeidet i områdesatsingane driv kommunane arbeidet gjennom tett medverknad og involvering med befolkninga.

SPØRSMÅL NR. 1485

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Helge Orten
Besvart 3. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Det er gitt flere intervjuer av politikere fra regjeringspartiene som virker å ha påvirket aksjekursene i havbrukssekskap.

Er departementet kjent med at det er gitt prisdrivende intervjuer av personer som er innsidelistet?

BEGRUNNELSE:

Flere analytikere og kommentatorer har påpekt sammenhengen mellom aksjekursene og gitte uttalelser. Det vises blant annet til kommentar fra Andreas Slettholm i Aftenposten 08.02.23 «Lakseskatten kan falle i fisk», med graf over aksjekursen til Salmar og uttalelser fra stortingsrepresentant Geir Pollestad og finansministeren.

Svar:

Det er mange forhold som påvirker aksjekursen i et selskap. Spekulasjoner i media kan påvirke børskurser uten at det skjer ulovlig deling av innsideinformasjon. Formålet med innsidereguleringen er ikke å hindre dette, men å sørge for at en person som har innsideinformasjon, ikke deler dette på en måte som noen kan berike seg på. Jeg er ikke kjent med at det har skjedd ulovlig deling av innsideinformasjon i havbrukskattesaken. Som jeg også opplyste om i mitt svar av 28. november 2022 på skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentanten Sveinung Rotevatn, har departementet som praksis at de involverte i en sak blir gjort særlig oppmerksomme på at de får innsideinformasjon, samt hva det medfører av plikter og forbud.

SPØRSMÅL NR. 1486

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou
Besvart 8. mars 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

FN uttrykte i 2022 med bekymring for økt undertrykkelse av baha'ier i Iran fra myndighetens side. Det virker ikke å være noe tegn til at denne undertrykkelse har avtatt den siste tiden.

Er regjeringen i dialog med andre land for å øve press på iranske myndigheter for å bidra til å hjelpe baha'ienes situasjon?

Svar:

Menneskerettighetssituasjonen i Iran er alvorlig. Jeg deler representantens bekymring over økende forfølgelse av tros- og livssynsminoriteter i Iran, og baha'ienes vanskelige situasjon. Jeg viser i denne sammenheng til mitt svar på skriftlig spørsmål om Iran, nr. 2751 (2021-22).

Norske myndigheter følger utviklingen i Iran nøye. Vi er i dialog med likesinnede land om hvordan vi best kan øve press på iranske myndigheter til å respektere sine

menneskerettslige forpliktelser. Fokus på minoriteters rettigheter er en viktig del av dette arbeidet.

Norge har i likhet med FN lenge vært bekymret for situasjonen for baha'ier, ateister og andre tros- og livssynsminoriteter. I motsetning til de abrahamiske religionene kristendom og jødedom er baha'i-religionen forbudt i Iran. Religions- og trosfrihet for religiøse minoriteter, som baha'i og kristne konvertitter, var derfor en av Norges anbefalinger til Iran i forbindelse med den periodiske landgjennomgangen (Universal Periodic Review) av Iran i FNs menneskerettighetsråd i 2019. Den neste gjennomgangen av menneskerettighetssituasjonen i Iran i Menneskerettighetsrådet vil finne sted i 2025.

Sammen med 12 andre land, sluttet Norge i april 2022 seg til en felles uttalelse initiert av USA om diskriminering av Baha'i i Iran. Baha'ienes situasjon i Iran ble også tatt opp i FNs generalforsamlings resolusjon om menneskerettighetssituasjonen i Iran vedtatt av FN i desember 2022. Norge er med i kjernegruppen av land som årlig forhandler om denne resolusjonen.

Utenriksdepartementet har jevnlig dialog med representanter for baha'isamfunnet i Norge. Vi vil fortsette å bruke alle de kanaler vi har, bilateralt og multilateralt, for å påvirke Iran til å respektere og implementere menneskerettighetene, inkludert tro – og livssynsfrihet for bahai'ere.

SPØRSMÅL NR. 1487

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 3. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I hvilke tidligere budsjettforslag er oljepengebruken foreslått redusert, og vil finansministeren korrigere fiskeri- og havministeren, som i Stortinget 22.02.23 uttalte at oljepengebruken for første gang i historien ble foreslått tatt ned i Gul bok 2023?

BEGRUNNELSE:

Det vises til statsråd Bjørnar Skjærans uttalelse i Stortinget kl. 10:56 22.02.23. Statsråden uttalte da:

«Vi skulle lage et statsbudsjett for i år der vi skulle dekke inn ekstraregninger på nesten 100 mill. kr, samtidig som vi måtte ta ned oljepengebruken for første gang i norsk historie.»

Det vises også til Nasjonalbudsjettet 2023, side 50, tabell 3.4.

Svar:

Oljepengebruken måles normalt ved det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet på statsbudsjettet. Endringen i det strukturelle oljekorrigerte underskuddet

fra et år til det neste, når underskuddet måles i prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge, omtales som budsjettimpulsen.

Det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet er en beregnet størrelse, hvor konjunkturvirkninger på budsjettets inntekts- og utgiftsside er forsøkt korrigeret ut. Beregningene av konjunkturvirkningene er usikre, og vil kunne endre seg etter hvert som ny informasjon om den økonomiske utviklingen foreligger. Det kan føre til at anslaget på oljepengebruken endres over tid. I tillegg vil den faktiske pengebruken over statsbudsjettet i endelig regnskap avvike fra budsjettfremlegget.

Oppdaterte anslag på oljepengebruken slik de har framstått i ettertid er oppgitt i tabell 3.4 i Nasjonalbudsjettet 2023. Tabell 1.2 i vedlegg 1 i Nasjonalbudsjettet 2023 (s. 178) viser nivået på oljepengebruken ved de ulike budsjettforslagene fra og med Nasjonalbudsjettet 2007. Departementet har i tillegg sett på oljepengebruken i budsjettforslagene tilbake til Nasjonalbudsjettet 2002, dvs. det første nasjonalbudsjettet som baserte seg på handlingsregelen. Tabell 1 gjengir foreslått budsjettimpuls og oppdaterte anslag på budsjettimpulsen fra nasjonalbudsjettet 2023.

Tabell 1 Endring i strukturelt oljekorrigert underskudd som andel av trend-BNP Fastlands-Norge (budsjettimpuls), i perioden 2022-2023. Opprinnelige budsjettforslag og oppdaterte anslaget fra Nasjonalbudsjettet 2023

	Opprinnelig budsjettforslag	Oppdaterte anslag
2002	0,6	1,1
2003	0,1	0,3
2004	0,6	0,1
2005	0,4	0,0
2006	0,1	-0,4
2007	0,3	0,0
2008	0,3	0,4
2009	0,7	1,9
2010	0,6	0,1
2011	-0,2	-0,6
2012	0,3	0,4
2013	0,1	0,3
2014	0,3	0,7
2015	0,6	0,6
2016	0,7	0,8
2017	0,4	0,1
2018	0,1	-0,4
2019	0,1	0,6
2020	-0,2	3,8
2021	-2,4	-0,8
2022	-2,6	-1,2
2023	-0,6	-0,6

1 Inkludert Tillegg nr. 1 til statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 1488

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 3. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kva vil Helseministeren gjere for å sikre seg om at varslarar i dei statleg eigde helseforetaka vert ivaretekne på ein trygg måte, og å sørge for at det ikkje utviklar seg kulturar i ein skilde føretak med frykt for represaliar og manglande varsling av uforsvarlege tilhøve som går ut over pasientar og tilsette?

GRUNNGJEVING:

Bergens Tidende har den siste tida avdekket urovekkande tilhøve i Sjukehusapoteka Vest, eit helseføretak eigd av det regionale helseføretaket Helse Vest. Apoteksjefen ved Haukeland sjukehus i Bergen har varslet om det han vurderer som uforsvarlege tilhøve både på apotekdrift og arbeidsmiljø.

Samtidig pågår det ein prosess der Sjukehusapoteka Vest vurderer å seie opp vedkomande. Dei tilsette har

sendt eit skriv til styret der dei er svært urolege for utviklinga i saka og måten ho blir handtert på av leiinga. Dei tilsette ber styret om å gripe inn og avslutte oppseiingsprosessen.

I etterkant av dette har også to andre noverande og tidlegare tilsette i Sjukehusapoteka Vest sendt varsel om same type problemstillingar som det første varselet, der det framgår at «...ansatte i foretaket opplever et uforsvarlig arbeidsmiljø og betydelig fryktkultur», og det blir hevda at tilsette ikkje torer å seie frå av frykt for represaliar frå leiinga (Bergens Tidende, 23/2-23).

Eg har forståing for at statsråden ikkje kan gå detaljert inn på å kommentere denne saka særskilt, men det er viktig å vite korleis departementet som øvste eigar av helseforetaka arbeider med å syte for at det skal vere trygt å varsle i det norske statlege helsevesenet, og rutinene for å handtere saker av ein så urovekkande karakter som den som no har blitt offentleg kjend i Bergen.

Svar:

Det skal både være og oppleves trygt å varsle om kritikkverdige forhold i helse- og omsorgstjenesten. Arbeidstakers rett til å varsle om kritikkverdige forhold er hjemlet i arbeidsmiljøloven. Loven fastsetter at arbeidstakere har rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten, og at arbeidstakere har vern mot gjengjeldelse som følge av en varsling. Jeg legger til grunn at helseforetakene følger lov- og avtaleverk, og at det er utarbeidet rutiner for håndtering av varslingssaker.

I den årlige undersøkelsen om arbeidsmiljø og pasientsikkerhet i spesialisthelsetjenesten, Forbedringsun-

dersøkelsen, kartlegges blant annet varslingskultur og medarbeideres kjennskap til varslingsrutiner. Resultater fra denne undersøkelsen skal følges opp årlig i helseforetakene.

I begrunnelsen for spørsmålet vises det til en medieomtalt sak i Helse Vest. Den aktuelle saken har jeg, som det også vises forståelse for i spørsmålet, ikke kommentarer til. Verken jeg eller departementet har noen arbeidsgiverrolle for ansatte i helseforetakene, men jeg er kjent med at helseforetakene i Helse Vest ønsker en åpen ytringskultur og at de oppfordrer medarbeidere til å varsle om kritikkverdige forhold.

I anledning spørsmålet er det innhentet en kommentar fra Helse Vest RHF. De opplyser at det er godt etablerte felles regionale rutiner for varsling om kritikkverdige forhold i foretaksgruppen i Helse Vest. Rutinene er behandlet i styret i Helse Vest RHF og gjelder for hele foretaksgruppen, og skal følges når varsel mottas.

Det er etablert ulike kanaler for å melde fra om avvik på ulike nivå i helseforetaksgruppen. Medarbeidere kan melde avvik direkte til egen leder eller benytte seg av meldingsløsninger i de ulike etablerte avvikssystemene knyttet til både pasientbehandling og informasjonssikkerhet mv. Det er dessuten egne rutiner og kanaler for intern varsling om andre kritikkverdige forhold i helseforetakene. I tillegg er det også etablert en ekstern kanal for varsling, og et system for anonym varsling ved særlig graverende forhold. Disse fremgangsmåtene kan blant annet benyttes dersom arbeidstaker mener det er uforsvarlig å varsle i linjen – eller når de opplever at det ikke har vært mulig å varsle ledere på høyere nivå i virksomheten.

SPØRSMÅL NR. 1489

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 6. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvor mange olje- og gassrelaterte arbeidsplasser er det i Østfold og er det mulig å estimere skatteinntektene disse gir?

BEGRUNNELSE:

Olje- og gasssektoren har gitt Norge eventyrlige verdier og arbeidsplasser. Både direkte, men også leverandørindustrien og andre aktører har nytt godt av olje og gasssektoren.

Jeg ber derfor om en oversikt over estimert antall arbeidsplasser og skatteinntekter dette gir Østfold, helst fordelt på kommunenivå.

Svar:

I forbindelse med en utredning om ringvirkninger av olje- og gassvirksomheten som Menon Economics har utført for departementet, er det anslått at det i 2021 var om lag 4 500 arbeidsplasser i gamle Østfold fylke som di-

rette eller indirekte kan knyttes til olje- og gassvirksomheten. En del arbeidsplasser i Halden og Moss er knyttet til spesialiserte leverandører. Effektene i de øvrige kommunene i gamle Østfold fylke er i høyere grad drevet av effekter lengre nede i verdikjeden basert på beregninger i en ringvirkningsmodell. Slike beregninger er derfor beheftet med betydelig usikkerhet. Modellberegningen

anslår at kommunenes direkte skatteinntekter knyttet til disse arbeidsplassene var om lag 300 mill. kroner, og at kommunene, gjennom overføringer over statsbudsjettet, i tillegg mottok nærmere 1,5 mrd. kroner som kan knyttes til overføring til statsbudsjettet fra Statens pensjonsfond Utland.

SPØRSMÅL NR. 1490

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 3. mars 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Arbeider norske myndigheter for tiden eller nylig med å bistå eller hente personer som har tilsluttet seg IS eller andre terroristorganisasjoner til Norge og hva er status i disse sakene?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har tidligere valgt å prioritere arbeidet med å hente IS terrorister til Norge og/eller gi konsulær bistand. 8. desember 2022 stemte alle andre partiet ned FrPs forslag om ikke å bistå med å hente voksne terrorister til Norge.

Svar:

Jeg viser til mine svar på spørsmålene 1104 (2022-2023) og 2837 (2021-2022).

Alle norske statsborgere i utlandet kan be om konsulær bistand fra utenriktjenesten.

Konsulær bistand gis på individuelt grunnlag og etter individuelle vurderinger i hver enkelt sak. Det er frivillig både å be om, og å ta imot eventuelle tilbud om konsulær bistand.

Dersom det skulle bli aktuelt å bistå noen av de norske borgerne som befinner seg i særlig risikoutsatte områder med å reise til Norge vil jeg av hensyn til sikkerheten til utenriktjenestens personell og de involverte ikke kommentere dette offentlig.

SPØRSMÅL NR. 1491

Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 3. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan vi be statsråden gjera greie for korleis luftfarsmeldinga følger opp Hurdalsplattformen sitt punkt om «å legge til rette for å styrke norske aktører med norske lønns- og arbeidsvilkår, og der en samtidig får ned utslippene fra luftfarten», og på kva måte meiner statsråden at luftfarsmeldinga legg eit grunnlag for at aktørane skal finne nød-

vendig handlingsrom for å jobbe med å få ned utsleppa frå luftfarten?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa har nyleg lagt fram ei luftfartsmelding, i tråd med punkt sett opp i Hurdalsplattformen. Det vert i ka-

pittelet “luftfart” i Hurdalspalttformen sagt at ein skal «Prioritere arbeidet med en luftfartstrategi der en legger til rette for å styrke norske aktører med norske lønns- og arbeidsvilkår, og der en samtidig får ned utslippene fra luftfarten.»

Slik vi opplever aktørmarkedet i dag, er det krevende å finne økonomisk handlingsrom for å satse på nye teknologiske løsninger for å få ned utsleppa. Aktørane fortel om ein pressa bransje som er prega av låge marginar og høge nasjonale fiskal- og klimaavgifter i tillegg til sterkt aukande kostnader til EU sitt kvotesystem.

Svar:

Regjeringa vil legge til rette for norske aktørars konkurransedyktigheit gjennom å sikre like spelereglar knytt til lønns- og arbeidsvilkår for alle aktørar som opererer i den

norske marknaden. I kapittel 8 i meldinga drøftar regjeringa kva som er viktig for å nå dette målet. Like konkurransevilkår gir norske aktørar høve til å drive lønnsamt samleis som flygande personell sine lønns- og arbeidsforhold vert tatt vare på. Lønnsemd er viktig med tanke på at næringa skal redusere utsleppa sine i tråd med statlege virkemiddel som CO₂-avgifter, deltaking i EUs kvotesystem og omsetjingskrav for biodrivstoff. Regjeringa vil og støtte næringa gjennom å etablere ein rettleiingsfunksjon for næringsaktørar i luftfarten i Luftfartstilsynet, for å skape tettare kontakt og synleggjere moglegheitene for støtte til grøn utvikling gjennom verkemiddelapparatet. I tillegg vil vi i den komande tida aktivt vurdere statlege initiativ gjennom innkjøp, blant anna innfasing av null- og lågutsleppflypå FOT-ruter og pilot/utviklingskontraktar for å forsere innfasinga av grøn teknologi i luftfarten.

SPØRSMÅL NR. 1492

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 3. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for om det har forekommet de siste 30 årene at regjeringen har endret domstolstrukturen mot stortingsflertallets vilje, og kan statsråden svare på når regjeringen planlegger å legge frem den varslede reverseringen av domstolsreformen?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak i Helgelands Blad, hvor justispolitisk talperson i Arbeiderpartiet, Maria Aasen-Svensrud, ga uttrykk for at regjeringen kommer til å foreslå en lovfesting av rettsstedene. Spørsmålsstiller viser til at dette sist ble behandlet av Stortinget i forbindelse med Prop. 11 L (2020-2021), hvor Solberg-regjeringen foreslo endringer i domstoloven for å sikre kortere saksbehandlingstid og økt kvalitet i domstolene. Endringene har sikret et bedre og likere rettstilbud for alle i Norge, samtidig som den nye strukturen har sikret kompetansearbeidsplasser i distriktene. I motsetning til det Arbeiderpartiet påstår i saken, var det Høyre, sammen med Frp, Venstre og KrF, som sikret at alle de tidligere rettsstedene ble videreført. Spørsmålsstiller mener det er på tide at statsråden svarer på når regjeringen planlegger å reversere domstolsreformen, slik at domstolene og alle ansatte kan få arbeidsro og

bruke tid på å sikre bedre tjenester fremfor meningsløse reverseringer.

Svar:

Det har vært lang praksis for at endringer i domstolstrukturen forelegges Stortinget, også før denne foreleggelsesplikten formelt ble lovfestet i domstoloven § 22, jf. lov 21. desember 2021 nr. 173 om endringer i domstoloven. Se blant annet Ot.prp. nr. 44 (2000–2001) punkt 7.12.1 og NOU 2020: 11 punkt 10.2.

Høringen om endringer i domstolstrukturen er til oppfølging i departementet. Departementet har mottatt ca. 400 høringssvar.

Høringen har engasjert bredt. Regjeringen er opptatt av å lytte til alle som har inngitt høringssvar, og vil gjøre en helhetlig vurdering på bakgrunn av dette.

SPØRSMÅL NR. 1493**Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug****Besvart 6. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Som følge av oljeskattepakken ble det levert rekordmange PUDer har olje- og energidepartementet målt klimagassutslippene og lønnsomheten i et levetidsperspektiv til de nye prosjektene og sett dette opp mot ambisjonene til vårt viktigste markeds ambisjoner som å redusere etterspørselen etter gass både innen 2030, men også fram til 2050?

BEGRUNNELSE:

EU har en ambisiøs klimapolitikk, der målet med Den grønne giv er et klimanøytralt EU med netto nullutslipp av klimagasser innen 2050. Som følge av Putins energikrig mot Europa har EU økt sine ambisjoner og fart i omstillingen. Vil Europa lykkes med sine målsettinger betyr det at nesten to tredeler av EUs gassforbruk vil være erstattet av fornybar energi eller energisparing rundt 2030. Scenarier utarbeidet av EU-kommisjonen viser at importen av gass kan reduseres med 40 % allerede innen 2030.

Norge er en rettsstat og vi følger Norges Grunnlov. Grunnloven sier at alle har rett på et levelig miljø, en natur der produksjonsevne og mangfold bevares, og der naturressurser skal forvaltes på en langsiktig og allsidig måte som ikke går utover fremtidige generasjoner. Klimakrisen påvirker både oss som lever her og nå og framtidige generasjoner samtidig som det forverrer eksisterende kriser.

I det såkalte klimasøksmålet 22. desember 2020 slår Høyesterettsdommen fast at Grunnlovens paragraf 112 kan gi staten en plikt til å nekte planer for utbygging og drift, såkalt PUD-er, av hensyn til klima. Høyesterett slo også fast at staten er pålagt å konsekvensutrede klimaeffektene når en godkjenner PUD-er, og at utslipp fra forbrenning av olje og gass i utlandet må inkluderes.

Videre konkluderer Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) i sin rapport at dommen viser at norsk oljepolitikk strider mot Grunnloven og at alle nye Planer for utvikling og drift (PUD) må vurderes konkret opp mot 1,5-gradersmålet.

Vitenskapelige og allment anerkjente kilder sier at vi ikke har rom til mer ny olje og gass om vi skal klare å nå 1,5-gradersmålet.

Likevel førte den gunstige oljeskattepakken til at rekordmange PUDer ble levert innen 31.12.22. Olje og energidepartementet behandler nå søknadene. Vi ønsker å få en bekreftelse på at det tas med beregningen av det totale klimagassutslippet (inkludert fra forbrenning).

Svar:

Olje er en global handelsvare som selges og leveres til de fleste verdenshjørner. Norge er en relativt liten aktør i det globale oljemarkedet, og norsk oljeproduksjon dekker om lag to prosent av verdens samlede etterspørsel etter råolje. Gassmarkedet har historisk sett bestått av ulike regionale markeder. Norge er i dag den største eksportøren av gass til Europa. Med økende produksjon og handel av flytende naturgass (LNG) er gassmarkedene blitt vesentlig mer globaliserte. Norges produksjon av naturgass dekker om lag tre prosent av verdens etterspørsel.

Når myndighetene behandler en søknad om godkjenning av en plan for utbygging og drift gjør Olje- og energidepartementet også vurderinger knyttet til prosjektets lønnsomhet og utslipp av klimagasser. Erfaringene viser at utbygginger som besluttes har god forventet lønnsomhet og er robust også mot et utfall med relativt sett lave olje- og gasspriser i produksjonsfasen. Prosjektene har videre gjennomgående kort forventet tilbakebetalingstid etter produksjonsstart. Departementet har også pålagt selskapene å levere en kvalitativ gjennomgang av prosjektets finansielle omstillingsrisiko som del av forslaget til PUD.

Som en del av behandlingen av søknader om godkjenning av PUD gjør departementet konkrete beregninger og vurderinger av brutto og netto klimagassutslipp. Dette gjøres med utgangspunkt i antatte utvinnbare ressurser, det vil si akkumulert produksjon i produksjonsperioden.

SPØRSMÅL NR. 1494**Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 3. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for hvilke resultat- og styringskrav som har blitt stilt til virksomhetene og direktoratene tidligere, som ikke er videreført i 2023?

BEGRUNNELSE:

Viser til svar på spørsmål nr. 1416.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har de siste årene jobbet målrettet med å redusere detaljstyring og øke handlingsrommet for virksomhetene. Samtidig må styringen og tildelingsbrevene tilpasses virksomhetenes egenart, risiko og vesentlighet, noe som er avgjørende for et departement med nærmere 20 underlagte eller tilknyttede virksomheter. Utarbeidelsen av tildelingsbrev, inkludert resultat- og styringskrav, skjer i dialog mellom departementet og virksomhetene. Tildelingsbrevene reflekterer de årlige budsjettproposisjonene, som igjen gir uttrykk for den gjeldende situasjonen. For 2023 påvirker den sikkerhetspolitiske situasjonen sektoren og virksomhetene i stor grad, og dette reflekteres også i styringen. Det kan derfor være misvisende å sammenlikne et år med et annet, men jeg vil gi noen eksempler på utviklingen i styringen for enkelte av våre virksomheter.

Det har vært et pågående arbeid over tid med å redusere detaljstyringen i kriminalomsorgen. I 2023 stilles det kun to resultatkrav som angir et konkret ambisjonsnivå, hvor det ene er knyttet til andel fengselsdøgn med aktivitet og den andre er knyttet til at tid utenfor cellen skal øke (forebygge isolasjon). I utarbeidelsen av mål og krav til virksomheten, legges det vekt på at virksomheten i større grad selv skal kunne bruke rele-vant statistikk og resultater som sier noe om måloppnåelsen. For kriminalomsorgen gjelder dette bl.a. styringsparameter om kvalitet og progresjon i straffegjennomføringen.

Tildelingsbrevene til Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda er også endret de siste årene. Fra 2022 er antallet mål redusert og det er også en dreining fra styringsparametere på enkeltporteføljer til styringsparametere som i større grad gjelder større deler av virksomhetenes portefølje. Endringene er ment å legge til rette for å bedre se helheten i virksomheten og gi virksomhetene større handlingsrom til å innrette seg for best mulig måloppnåelse. I 2023 har UDI i tildelingsbrevet fått et

større handlingsrom til å prioritere saker i porteføljen av tilbakekallssaker.

Det har vært en gjennomgang med Den høyere påtalemyndighet for å justere og redusere antall styringsparametere. I tildelingsbrevet for 2023 er styringsparametere om å sikre strafforfulgte og fornærmedes rettssikkerhetsgarantier samt å bringe prinsipielle spørsmål inn for Høyesterett fjernet. Begge parameterne inngår nå i stedet som en noe justert beskrivelse under hhv. virksomhetsmål 1 («Straffesaksbehandlingen er rettssikker og holder høy kvalitet og 3 («Godt og moderne lovverk») til Den høyere påtalemyndighet. Videre er rapporteringskrav om økonomisk kriminalitet og organisert kriminalitet og oppdrag om vurdering av straffesaksavviklingen i politiet fjernet, men dette vil inngå som del av fellesrapporteringen om straffesaksavviklingen i politiet sammen med Politidirektoratet.

I tildelingsbrevet til politiet for 2023 ble det både gjennomført en justering av styringsparametere og det ble særlig gjort en jobb med å redusere og fjerne resultatkrav. Resultatkravene er redusert eller fjernet innenfor styringsparametere om opplevd trygghetsfølelse, digital selvbetjening samt effektivitet og kvalitet i forvaltningstjenestene og i sivil rettspleie.

I utarbeidelsen av tildelingsbrevene for 2023 har det også vært jobbet videre med å dreie styringen ytterligere mot samfunns- eller brukereffekter av virksomhetenes arbeid. Dette har blant annet medført en stor endring i tildelingsbrevet til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). DSB hadde i sitt tildelingsbrev for 2022 ni virksomhetsmål og elleve styringsparametere. I tildelingsbrevet for 2023 er dette redusert til tre overordnede virksomhetsmål på samfunnsnivå og åtte styringsparametere. Ingen av virksomhetsmålene fra 2022 er videreført i 2023, og kun ett styringsparameter er videreført.

Departementet vil i tråd med tillitsreformen fortsette arbeidet med å redusere detaljstyring og øke handlingsrommet for virksomhetene. Samtidig vil tildelingsbrevene både reflektere den til enhver tid gjeldende situasjon, samt tilpasses virksomhetenes egenart, risiko og vesentlighet.

SPØRSMÅL NR. 1495**Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 2. mars 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å bevilge ekstra midler eller endre tildelingskriterier for tilsyn av barnevernsinstitusjoner, slik at kvaliteten og rettsikkerheten i fylker med et høyt antall barnevernsinstitusjoner i forhold til folketall blir ivaretatt?

BEGRUNNELSE:

Agder har en stor andel private barnevernsinstitusjoner i forhold til befolkningstall. Fædrelandsvennen viser denne uken til tall fra Bufdir som viser at Agder har 14 barnevernsinstitusjoner med til sammen 50 avdelinger, men kun litt over 300 000 innbyggere. Det er statsforvalteren som fører tilsyn med barnevernsinstitusjoner, jf. barnevernsloven § 17-3 andre ledd. Tilsynene er svært viktig for å føre kontroll med at institusjonene driver på en forsvarlig måte som ivaretar barnas beste og deres rettsikkerhet. Slik kontroll kan også stimulerer til utvikling og kvalitetssarbeid i institusjonene, og er således også svært viktig for å veilede til videre kvalitetsutvikling i barnevernet. Resurser til denne kontrollvirksomheten angis ut fra folketallet, og ikke antallet institusjoner og beboere der. Dette fører til en skjevhet for enkelte regioner, herunder Agder.

Svar:

Tilsyn er viktig for å avdekkje feil og manglar i barnevernet. Tilsyn bidrar til at kvaliteten i institusjonstilbodet

vert styrka. Statsforvaltaren har eit lovpålagt ansvar for å føre tilsyn med at barn i barneverninstitusjon får forsvarleg omsorg og behandling og at institusjonane blir drive i samsvar med barnevernslova og forskriftene til lova. Statsforvaltaren fører eit risikobasert tilsyn, men det er og eit krav om to eller fire stadlege tilsyn kvart år.

Folketal har noko å seie for fordelinga av midlar mellom statsforvaltarembeta for arbeid på området til Barne- og familiedepartementet. Samstundes blir midlane fordelt ut frå fleire sosio-økonomiske variablar, ikkje berre folketalet. Det er ikkje ein særskild finansiering for tilsyn med barneverninstitusjonar. Desse midlane inngår i ei samla løyving frå Kommunal- og distriktsdepartementet til alle oppgåvene dei einskilde embeta har. Mitt departement vil gjere vurderingar av om det er behov for å justere fordelinga av midlane på området til Barne- og familiedepartementet.

Eg ser at den relativt store konsentrasjonen av barnevernsinstitusjonar i Agder er uheldig, og eg tenkjer dette er hovudutfordringa. I Agder er det relativt mange institusjonsavdelingar, men få av desse er statlege. Mange av dei er kommersielle. Regjeringa har som mål å fase ut kommersielle leverandørar i barnevernet. Det er samtidig eit mål at dei statlege institusjonane i større grad enn i dag kan ta imot barna med dei største utfordringane. Regjeringa skal også gjennomføre ein kvalitetsreform i barnevernet. I dette arbeidet vil barns nærleik til institusjonstilbodet og geografisk fordeling av institusjonstilboda vere viktig.

SPØRSMÅL NR. 1496**Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 2. mars 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Har statsråden vurdert å stoppe utenlandsadopsjon, frem til den uavhengige granskingen er gjennomført?

BEGRUNNELSE:

Flere medier har avslørt mulige lovbrudd og brudd på menneskerettighetene i utenlandsadopsjonssaker. I noen tilfeller er det mulig at norske myndigheter har bidratt, enten til å gjennomføre slike adopsjoner, eller til å dekke over slike i etterkant.

Etter medieoppslagene, politisk press og vedtak om intern gransking, har statsråden gjort det kjent at departementet setter ned et eksternt utvalg som skal undersøke utenlandsadopsjoner til Norge. Utvalget skal gå gjennom adopsjoner tilbake i tid. Det er ikke offentlig kjent ennå hvor langt tilbake i tid granskningen skal gå. Det er indikert at det kan bli tilbake til 80-tallet eller til 70-tallet.

Det er kjent at utenlandsadopsjoner strekker seg lengre tilbake i tid. For eksempel er det gjennomført adopsjoner fra Sør-Korea tilbake til 50-tallet. En avgrensing som ikke tar med seg slike vil derfor ikke gi et fullverdig bilde av hvilke overgrep som kan ha skjedd.

Det er viktig å få frem sannheten om hvordan utenlandsadopsjoner har fungert. Det kan avdekke eventuell erstatningsplikt for norske myndigheter.

En gransking vil også kunne hjelpe til å sikre god og forsvarlig adopsjon fremover. Det har kommet innspill om at adopsjoner bør vurderes å bli stoppes inntil gransking er ferdig, slik at man kan være trygg på at adopsjoner som gjennomføres nå og fremover skjer på en forsvarlig måte.

Svar:

Nye lover og Haagkonvensjonen 1993, som Noreg ratifiserte i 1998, har styrkt rettstryggleiken ved utanlandsadopsjonar samanlikna med systemet før dette. Det skal no gjennomførast ei ekstern gransking av utanlandsadopsjonar. Bufdir har per i dag ikkje tilrådd stans i adopsjonar som ledd i eller som ein konsekvens av ei gransking. Eg har ut frå dette ikkje vurdert å stoppe utanlandsadopsjonar fram til den uavhengige granskinga er gjennomført.

I Noreg skal adopsjonar som hovudregel skje gjennom organisasjonar som Bufdir, som fagdirektorat, har kontroll og fører tilsyn med. Bufdir må mellom anna godkjenne prosedyrane i det einskilde land før ein adopsjonsorganisasjon får formidlingsløyve til samarbeid med dette landet. Bufdir har òg avslutta samarbeid med konkrete land, nettopp fordi dei ikkje har vore trygge på at systemet deira er godt nok. Eg forventar at Bufdir framleis har stort fokus på kontroll og tilsyn av adopsjonar i tida framover.

SPØRSMÅL NR. 1497

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 3. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Nye Veier anslår at fremtidig trafikk på dagens E6-trasé forbi Lillehammer, etter at ny E6 er bygget og dagens vei omgjort til lokal vei, blir på rundt 11 000 kjøretøy/døgn. Faktisk vil trafikken på gamleveien være større enn på den nye. I Stortingets spørretime 22.02 understreket samferdselsministeren at et av de viktigste avbøtende tiltakene for naturreservatets del, er å lede trafikk inn på nye E6.

Betyr det at regjeringen åpner for at det kan bli bompenger også på gamleveien, eller er ikke det aktuelt?

BEGRUNNELSE:

Valget av firefelts motorvei i E6-utbyggingen mellom Moelv og Øyer, bygger blant annet på et premiss om fremtidig trafikkvekst. Forbi Lillehammer er Nye Veiers anslag at ny E6 faktisk vil ha ÅDT på bare 9300 ved åpning.

Derimot vil det gå betydelig trafikk på gamleveien, som gjøres om til fylkesvei. Faktisk er Nye Veiers anslag at trafikken her vil være 11.200 ÅDT på samme tidspunkt. I dag er trafikken til sammenlikning 16.500 ÅDT på stre-

kningen. Hvis Nye Veiers beregninger stemmer, er trafikkreduksjonen på bare rett over 30 prosent. For dem som kjører hele strekningen mellom Moelv og Øyer, blir bompengprisene høye. Det kan kanskje være medvirkende i anslaget.

Et tidvis brukt, men også omstridt virkemiddel for å lede trafikk inn på nybygde veier med bompenger, er å innføre bompenger også på gamleveien. Faktisk er vel dette det eneste virkemiddelet som virkelig monner, såfremt man ikke ønsker å stenge gamleveien for gjennomkjøring. Dette virkemiddelet ble senest tatt i bruk på nye E39 mellom Bergen og Os, hvor sideveiene har fått like høy bompenger som den nye motorveien.

I Stortingets spørretime 22.02 sa samferdselsministeren at et av de viktigste avbøtende tiltakene for naturreservatets del, er å lede trafikk inn på nye E6 etter at den åpner. Han understreket at gamleveien bør gjøres minst mulig attraktiv å bruke, og at det er aktuelt med for eksempel fartsreduksjon og/eller nedskalering av veien. Han omtalte imidlertid ikke muligheten for bompenger på

gamleveien, men regjeringen har meg bekjent heller ikke avvist dette.

Rødt er kritisk til den økende bruken av bompenger for å finansiere store infrastrukturprosjekter. Fordi Stortinget ikke klarer å prioritere mellom prosjekter, men sier ja til for mye samtidig, lempes en stadig større regning over på folk flest. En langt bedre løsning både for miljø, klima og lommebok, er å nedskalere eller droppe unødvendige utbygginger helt, og i samme slengen unngå bompenger.

Kilde: <https://www.lillehammer.kommune.no/get-file.php/5051514.1850.btlnzuku77awpk/A15.+Fagrapport+trafikk%2C+12.05.21.pdf>

Svar:

Regjeringen har besluttet å starte arbeidet med å utarbeide forslag om å endre det geografiske virkeområdet for forskrift om fredning av Lågendeltaet naturreservat slik at

ny E6 kan føres frem i tråd med vedtatt reguleringsplan for strekningen E6 Roterud – Storhove. Som forutsetning for endring av vernegrensen har regjeringen bestemt at det utredes og gjennomføres ytterligere miljøforbedrende tiltak. Forslag til miljøforbedrende tiltak, utover de som følger av Statsforvalteren i Innlandets vedtak av 25. april 2022, skal utarbeides av Nye Veier AS sammen med lokale planmyndigheter, Statsforvalteren i Innlandet og i dialog med Miljødirektoratet.

På gamleveien er miljøfartsgrense og andre miljøgattiltak særlig relevante. Vi skal vurdere alle tiltak som kan være miljøforbedrende, men det er viktig å nevne at Stortinget har vedtatt bompengefinansiering av prosjektene på strekningen E6 Moelv - Øyer i Prop. 119 S (2018-2019). Denne proposisjonen innebærer ikke bomsnitt på eksisterende vei. Utbyggingsavtalen mellom staten og Nye Veier bygger også på forutsetningene denne proposisjonen.

SPØRSMÅL NR. 1498

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 3. mars 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hva foretar utenriktjenesten seg for å hjelpe syke og uføre nordmenn i økonomisk nød hjem fra utlandet?

BEGRUNNELSE:

Jan Egil Granfoss er hundre prosent ufør. I 2012 reiste han sammen med familien sin til Filippinene. Granfoss hadde ingen intensjon om å flytte til landet, men ble oppfordret av Nav om å levere en flyttemelding. Denne flyttemeldingen har resultert i at han har fått vesentlig lavere trygd. Dermed har han ikke budsjett til å reise hjem til Norge. For å få meldt flytting tilbake til Norge, som han ønsker, må han være fysisk i Norge. Gjentatte henvendelser til Nav og den norske ambassaden i Manila har ikke gitt noe resultat. Resultatet er at en ufør mann, hans kone og hans 15 år gamle sønn (som er norsk statsborger) sitter fast på Filippinene uten noe håp om å komme seg hjem. På grunn av familiens økonomiske problemer får sønnen heller ikke skolegang.

Jan Erik Granfoss er ikke den første nordmannen som blir akterutseilt i utlandet av økonomiske årsaker. I 2022 skreiv NRK om veteranen Ken Rune Rasch, som fikk slag

mens han var bosatt i Thailand. Norske myndigheter hadde ingenting å bidra med da Raschs familie ønsket å hente ham hjem til Norge. I stedet ble det gamle veteran-venner fra Forsvaret som måtte samle inn penger for å få slagrammede Rasch hjem.

Harstad Tidende har på sin side skrevet om den pensjonerte legen Terje Erlid, som gjennom en årrekke har hjulpet alvorlig syke nordmenn hjem. I 2014 engasjerte han seg for å hente hjem en hardt hjerneskadet mann fra Thailand som norske myndigheter ikke ville hjelpe hjem.

Det er fullt forståelig at man må ha egne regler for hvilke trygderettigheter man har rett på når man bosetter seg ute. Samtidig må det gå an å ha et system som hjelper nordmenn i stor nød hjem til Norge. Spørsmålet dreier seg om statsråden vil engasjere seg i at utenriktjenesten skal hjelpe hjem Jan Egil Granfoss og andre syke nordmenn som sitter fast i utlandet på grunn av økonomiske problemer.

Svar:

Tjenestene utenriktjenesten tilbyr norske borgere i utlandet kalles konsulær bistand. Denne hjelpen gis innen-

for rammer slått fast i Meld. St. 12 (2010-2011), Bistand til nordmenn i utlandet.

Bakgrunnen for meldingen er bl.a. beskrevet som følger:

«Stortinget har vært opptatt av at de konsulære tjenester må holde et høyt og jevnt nivå, men samtidig gjort det klart at norske borgere ikke kan forvente at den norske velferdsstatens tjenester holder samme nivå og omfang utenfor landets grenser som på norsk territorium».

Norske myndigheter dekker ikke kostnader ved medisinsk behandling i utlandet eller hjemtransport. Utenriktjenesten kan gi råd og veiledning om helsesystemet i det aktuelle landet. Utenriktjenesten kan også i noen tilfeller gi et nødlidenhetslån for hjemreise. Lånet krever at

mottaker er norsk borger, har fast bostedsadresse i Norge og hever lønn, trygd eller pensjon i Norge.

Til grunn for den konsulære bistanden ligger blant annet prinsippene om personlig ansvar og hjelp til selvhjelp. Reisende bør derfor kjøpe reiseforsikring som sikrer hjelp, og eventuell transport hjem, ved sykdom eller ulykker. Mange som flytter til utlandet, velger å inngå private helseforsikringsavtaler eller å opprettholde frivillig medlemskap i Folketrygden.

Det er viktig for alle norske borgere som flytter til utlandet å være klar over at de ikke har krav på eller kan forvente å få den samme hjelpen fra norske myndigheter, som de ville ha fått hvis bosatt i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1499

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 2. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

En ung Iransk kvinne har blitt utsatt for tvangsekteskap og vold i Iran, men blir nektet asyl i Norge. Til tross for at hun er kvinnevertsaktivist og risikerer fengsel i Iran henviser norske utlendingsmyndigheter henne til internflukt som alternativ til asyl i Norge.

Mener justisministeren det er trygt for slike kvinneaktivister å returnere til Iran?

BEGRUNNELSE:

Kvinnen blir altså henvist til internflukt samtidig som moralpolitiet i Iran slår hardt ned på feil bruk av ho-deplagg. Dette har startet en protestbølge, som iranske myndigheter har møtt med brutal vold. Så langt er 300 demonstranter drept siden september. FNs menneskerettighetsråd har fordømt Irans undertrykkelse av fredelige demonstranter og beordret en gransking. Det virker ikke som om justisministeren har tatt innover seg hvilken brutal virkelighet kvinneaktivister i Iran nå opplever.

Svar:

Etter utlendingsloven er det Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler enkeltsaker etter loven. Det er altså UDI og UNE som avgjør om vilkårene for beskyttelse (asyl) er oppfylt. Et helt sen-

tralt vilkår for å få beskyttelse er at utlendingen risikerer forfølgelse eller står i reell fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff ved tilbakevending til hjemlandet. Hvorvidt dette er tilfelle i en konkret sak, er vurderinger jeg ikke har myndighet til å gå inn i eller kan overprøve med mindre saken gjelder grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn.

Generelt vil landinformasjon som beskriver situasjonen for bestemte grupper asylsøkere i deres hjemland være viktig i alle asylsaker for å kunne vurdere om det er fare for forfølgelse eller overgrep ved retur. UDI og UNE følger situasjonen i ulike land tett for å sikre at de har oppdatert informasjon til enhver tid. Jeg tilføyer at dersom en utlending mener at et endelig avslag i en asylsak er fattet på uriktig grunnlag, kan saken bringes inn for norske domstoler.

SPØRSMÅL NR. 1500

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 6. mars 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

For 3 uker siden sendte Blindeforbundet, HLF og Døveforbundet sammen med Forskerforbundet og Utdanningsforbundet et brev med sterk bekymring over at tilbud om utdanning til synspedagog og audiopedagog på NTNU legges ned. Inntil en ny utdanningsmodell er på plass, ber de Kunnskapsdepartementet om å sørge for at Statped og NTNU gjenopptar sitt tidligere samarbeid slik at utdanningstilbudene blir videreført.

Hva mener statsråden med ansvaret for StatPed om situasjonen?

Svar:

Barn, unge og voksne med sansetap er en sårbar gruppe som trenger tilgang på kompetente pedagoger. Jeg er klar over at Statped og NTNU har hatt en samarbeidsavtale og en dialog om hvordan erfaringsbasert masterutdanning i spesialpedagogikk med audiopedagogikk og synspedagogikk bør videreføres. Statped har lenge vært opptatt av at fagområdene innen sansetap er sårbare, og at det er viktig å sikre tilgang til ny kompetanse gjennom utdanningene.

Statped skal etter omorganiseringen ikke lenger drive med forskning, men de kan fremdeles bidra med faglig innhold i de spesialpedagogiske utdanningene ved universiteter og høyskoler der det er behov for spisskompetansen deres. Det er universiteter og høyskoler som har ansvaret for innholdet i høyere utdanning. Statped vil bidra til at studentene som allerede er i et utdanningsløp i den erfaringsbaserte masterutdanningen, kan fullføre sine utdanninger.

Jeg er opptatt av at vi også må sikre små og sårbare utdanninger – som syns- og audiopedagogikk - for å møte behovet for kompetanse på området slik at alle barn og elever kan få et godt tilrettelagt pedagogisk tilbud ut fra sine forutsetninger og behov. Departementet vil sammen med relevante aktører vurdere løsninger slik at disse utdanningene kan videreføres.